

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS
Institutet för hälsa och välfärd
National Institute for Health and Welfare

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Sosiaaliturva 2011
Socialskydd
Social Protection

SVT

Päihdetilastollinen vuosikirja 2011

ALKOHOLI JA HUUMEET

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2011

Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2011

Päihdetilastollinen vuosikirja 2011 **Alkoholi ja huumeet**

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2011
Statistical Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2011

Tiedustelut – Förfrågningar – For further information
Marke Jääskeläinen 020 610 7654
Hannele Tanhua 020 610 7369
Lennart Wahlfors/Valvira 050 324 9704

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Tilastotuotteiden julkaisutoimikunta –
Publikationskommittén för statistikprodukter –
Publications committee for statistical products
Päivi Hämäläinen, puheenjohtaja – ordförande – Chair
Anna Heino
Nina Knape
Irma–Leena Notkola
Tiina Puhakka
Outi Räikkönen
Heikki Siltala
Salla Säkkinen
Pirjo Tuomola
Satu Vainikka
Ari Virtanen

© THL

Svensk översättning: Semantix Lingua Nordica Oy
English translation: THL
Taitto – Lay out: Sirpa Virtanen
Kansi – Pärm – Cover: Seija Puro

ISBN 978-952-245-570-3 (verkko)
ISSN 1796-0479 (Suomen virallinen tilasto, verkko)
ISSN 1796-7465 (Päihdetilastollinen vuosikirja, verkko)

PÄIHDETILOSTOLLINEN VUOSIKIRJA 2011

Alkoholi ja huumeet

Päihdetilastollinen vuosikirja 2011 on päihdealan yleisteos, joka sisältää keskeiset tilastotiedot Suomen alkoholi- ja huumeoloista sekä yleiskatsauksen Suomen päihdetilanteen kehityksestä. Lisäksi se sisältää tietoja pähteiden käytöstä muissa maissa.

Päihdetilastollinen vuosikirja ilmestyy nyt kolmannentoista kerran. Se on alkoholitilastojen osalta jatkoa Alkon vuodesta 1932 julkaisemalle Alkoholitilastolliselle vuosikirjalle, mikä mahdollistaa alkoholiolojen kehityksen seuraamisen pitkinä vertailukelpoisina aikasarjoina aina 1930-luvulta lähtien. Vuonna 1995 vuosikirjan sisältöä laajennettiin käsittämään myös huumausaineet ja päihtymystarkoituksessa käytetyt lääkkeet. Vuosikirjassa esitetään keskeinen tietoperusta niin alkoholi-poliittiselle päätöksenteolle ja alkoholiolojen arviointiin kuin myös huumetilanteen kehityksen seurantaan ja Suomen päihdetilanteen kokonaiskartoitukseen.

Alkoholi- ja huumetilastoja löytyy myös Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Sosiaali- ja terveysalan tilastollisesta vuosikirjasta. Alkoholi- ja huumeoloja kuvaavia indikaattoreita kunnittain ja koko maan tasolla löytyy lisäksi sähköisesti Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANetistä osoitteesta <http://www.sotkanet.fi/>.

Päihdetilastollinen vuosikirja julkaistaan tänä vuonna sekä painettuna kirjana että verkossa. Painettu kirja ilmestyy joulukuussa 2011 ja verkkoversio tammikuussa 2012. Verkkoversioon täydennetään tiedot vuoden 2010 alkoholikuolemista, sillä ne eivät tilaston valmistumisajankohdasta johtuen painettuun kirjaan ehtineet.

Päihdetilastollinen vuosikirja tehdään Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) yhteistyönä. Vuosikirjan vastaavina toimittajina ovat olleet THL:ssa suunnittelijat Marke Jääskeläinen ja Sirpa Virtanen sekä Valvirassa tietohallintopäällikkö Lennart Wahlfors. Julkaisun laadintaan ovat osallistuneet Valvirassa erikoissuunnittelija Merja Hietala ja THL:ssa erikoistutkija Esa Österberg, erikoissuunnittelijat Ari Virtanen ja Hannele Tanhua sekä tutkimusassistentti Tuula Väänänen. Kiitämme tutkija Thomas Karlssonia THL:sta vuosikirjan kommentoinnista.

Helsingissä, tammikuussa 2012

Päivi Hämäläinen
Osastojohtaja

Marke Jääskeläinen
Suunnittelija

STATISTISK ÅRSBOK OM ALKOHOL OCH NARKOTIKA 2011

Alkohol och narkotika

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2011 är en översikt över alkohol- och narkotikaområdet. Årsboken innehåller central statistisk information om alkohol- och narkotikasituationen i Finland och ger en överblick över utvecklingen inom området. Årsboken innehåller också uppgifter om rusmedelsanvändningen i andra länder.

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika utkommer för trettonde gången. För alkoholstatistikens del är den en fortsättning på den alkoholstatistiska årsbok (Alkoholitilastollinen vuosikirja) som Alko började ge ut 1932, vilket gör det möjligt att följa alkoholsituationens utveckling under långa jämförbara tidsperioder ända sedan 1930-talet. År 1995 utvidgades årsbokens innehåll till att omfatta även narkotika och läkemedel som används i berusningssyfte. Årsboken utgör ett viktigt informationsunderlag för det alkoholpolitiska beslutsfattandet, bedömningen av alkoholsituationen, uppföljningen av narkotikasituationen och kartläggningen av rusmedelssituationen i Finland.

Alkohol- och narkotikastatistik finns även i Institutet för hälsa och välfärd (THL) statistiska årsbok om social- och hälsovården. Indikatorer som beskriver alkohol- och narkotikasituationen i de enskilda kommunerna och på riksnivå finns tillgängliga i elektronisk form i statistik- och indikatorbanken SOTKANet på adressen <http://www.sotkanet.fi/>.

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika publiceras i år både på webben och i tryckt form. Den tryckta publikationen utkommer i december 2011 och den elektroniska i januari 2012. Nätversionen uppdateras med avseende på de alkoholrelaterade dödsfallen 2010, som på grund av den statistiska behandlingen inte hann med i den tryckta versionen.

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika utarbetas i samarbete mellan Institutet för hälsa och välfärd (THL) och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira). Årsbokens ansvariga redaktörer är planerarna Marke Jääskeläinen och Sirpa Virtanen (THL) samt dataförvaltningschef Lennart Wahlfors (Valvira). Specialplanerare Merja Hietala (Valvira), specialforskare Esa Österberg (THL), specialplanerarna Ari Virtanen och Hannele Tanhua (THL) och forskningsassistent Tuula Väänänen (THL) har deltagit i utarbetandet av årsboken. Vi tackar forskare Thomas Karlsson (THL) för hans värdefulla kommentarer till årsboken.

Helsingfors, januari 2012

Päivi Hämäläinen
Avdelningsdirektör

Marke Jääskeläinen
Planerare

YEARBOOK OF ALCOHOL AND DRUG STATISTICS 2011

Alcohol and drugs

The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2011 provides key statistical information on alcohol and drugs and an overview of alcohol and drug trends in Finland. It also contains information on alcohol and drug use in other countries

The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics is now in its thirteenth edition. With regard to alcohol statistics, it is a follow-up to the yearbook of alcohol statistics published by Alko since 1932. Alcohol trends can thus be observed as an extended and comparable time series from the 1930s to the present day. In 1995, the yearbook was expanded to include drugs and psychoactive pharmaceuticals. The yearbook offers an essential information base for decision-making on alcohol policy and assessment of the alcohol and drug situation and trends, giving an overall picture of alcohol and drugs in Finland.

Alcohol and drug statistics have also been included in THL's Statistical Yearbook on Social Welfare and Health Care. Local- and national-level indicators on alcohol and drugs in Finland can also be found online in the SOTKANet Statistics and Indicator Bank at www.sotkanet.fi.

This year, the yearbook is published both as an online publication and in hard copy. The printed Yearbook appears in December 2011 and the online publication in January 2012. The online publication will include data on alcohol-related deaths in 2010, since these could not be included in the printed version due to the deadline.

The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics is compiled by the National Institute for Health and Welfare (THL) in co-operation with the National Supervisory Authority for Welfare and Health (Valvira). The editors in charge are Marke Jääskeläinen and Sirpa Virtanen, Planning Officers at THL, and Lennart Wahlfors, Chief of Data Administration at Valvira. The following persons also participated in the compilation of the yearbook: Merja Hietala, Senior Planning Officer at Valvira, and Esa Österberg, Senior Researcher, Ari Virtanen, Senior Planning Officer, Hannele Tanhua, Senior Planning Officer and Tuula Väänänen, Research Assistant, at THL. We would like to thank researcher Thomas Karlsson at THL for comments to the Yearbook.

Helsinki, January 2012

Päivi Hämäläinen
Director of Department

Marke Jääskeläinen
Planning Officer

Alkusanat	3
----------------------------	---

SISÄLLYS	6
---------------------------	---

Yleiskatsaus

1 Alkoholiolojen kehitys	16
---------------------------------	----

1.1 Suomen alkoholipolitiikan peruslinjat	16
1.2 Suomalaisten asenteet alkoholipolitiikkaa kohtaan	17
1.3 Alkoholijuomien kulutus ja käyttö vuonna 2010	17
1.3.1 Alkoholijuomien tuontikiintiöt, verot ja hinnat	17
1.3.2 Alkoholijuomien kokonaiskulutus	18
1.3.3 Alkoholijuomien tilastoitu kulutus	18
1.3.4 Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus	19
1.3.5 Alkoholijuomien käytön laajuus	19
1.4 Päihdepalvelut	20
1.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut	21
1.4.2 Alkoholisairaudet terveydenhuollossa	21
1.4.3 Alkoholien käyttöön liittyvät kuolemat	22
1.5 Alkoholit ja rikollisuus sekä säilönnöt	22
1.5.1 Väkivaltarikollisuus ja alkoholi	22
1.5.2 Rattijuopumus- ja liikenneonnettomuudet	22
1.5.3 Päihtyneiden säilönnöt	23
1.6 Alkoholitalous ja alkoholihaittakustannukset	23

2 Huumeolojen kehitys	24
------------------------------	----

2.1 Suomen huumeusainepolitiikan peruslinjat	24
2.2 Huumeiden kokeilu ja käyttö	25
2.3 Suomalaisten asenteet huumeita kohtaan	25
2.4 Huumehoitopalvelut	26
2.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut huumeiden käyttäjille	26
2.4.2 Huumeiden käyttäjät terveydenhuollossa	27
2.4.3 Huumeikuolemat	27
2.5 Huumeet ja rikollisuus	28
2.5.1 Huumeusainerikokset	28
2.5.2 Muu huumeisiin liittyvä rikollisuus	28
2.5.3 Tielikenneonnettomuudet ja huumeet	28
2.6 Huumehaittakustannukset	29

3 Alkoholien lupahallinnon ja valvonnan kysymykset	29
---	----

3.1 Alkoholien lupahallinnon ohjaus ja organisaatio	29
3.2 Valvontatarkastukset ja myynti- ja anniskelulupien peruutukset	30
3.3 Alkoholijuomien vähittäismyynti	30
3.4 Alkoholijuomien anniskelu	31
3.5 Alkoholijuomien valmistus, maahantuonti ja tukkumyynti	31
3.6 Alkoholijuomien tuotevalvonta	31
3.7 Alkoholijuomien myynninedistäminen	31

Taulukoissa käytetyt symbolit	62
--	----

TAULUKOT

Alkoholijuomien kulutus

1. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 1965-2010	64
2. Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 2005-2010	65
3. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus asukasta kohti 1960-2010	65
4. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 2001-2010	66
5. Alkoholijuomien tilastoitu vähittäiskulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 2001-2010	67
6. Alkoholijuomien tilastoitu anniskelukulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 2001-2010	68

7. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen arvo juomaryhmittäin 2001-2010	69
8. Alkoholijuomien tilastoidun vähittäiskulutuksen arvo juomaryhmittäin 2001-2010	70
9. Alkoholijuomien tilastoidun anniskelukulutuksen arvo juomaryhmittäin 2001-2010	71
10. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen määrä juomaryhmittäin 2001-2010	72
11. Alkoholijuomien tilastoidun vähittäiskulutuksen määrä juomaryhmittäin 2001-2010	73
12. Alkoholijuomien tilastoidun anniskelukulutuksen määrä juomaryhmittäin 2001-2010	74
13. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 2006-2010	75
14. Alkoholijuomien myynti jakeluteittäin 100 %:n alkoholina 2001-2010	76
15. Alkoholijuomien myynti 2001-2010	77
16. Alkoholijuomien myynti asukasta kohti maakunnissa 2010	79
17. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2010	80
18. Alkoholijuomien vähittäismyynti juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2010	81
19. Alkoholijuomien anniskelu juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa vuonna 2010	82
20. Alkoholijuomien myynnin arvo maakunnissa 2010	83
21. Alkoholijuomien myynnin määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2010	84
22. Alkoholijuomien vähittäismyynnin määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2010	85
23. Alkoholijuomien anniskelun määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2010	86
24. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina Pohjoismaissa 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti vuonna 2009	88
25. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina eräissä maissa 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 2004-2009	89

Päihteiden käyttöön liittyviä haittavaikutuksia

Liikenne

26. Henkilövahinkoihin johtaneet alkoholitapaukset tieliikenneonnettomuuksissa 2006-2010	90
27. Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuolleet ja loukkaantuneet koko maassa ja maakunnissa 2010	91
28. Poliisin tietoon tulleet liikennejuopumustapaukset koko maassa ja maakunnissa 2006-2010	92

Säilönotot

29. Päihtyneiden säilönotot koko maassa ja maakunnissa 2001-2010	94
--	----

Päihderikollisuus

30. Väkivaltarikollisuus 2006-2010	95
31. Huumausainerikollisuus 2001-2010	96
32. Alkoholilainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset 2001-2010	96
33. Takavarikoidut huumausaineet 2001-2010	97
34. Tullin takavarikoiman alkoholin ja pirtun määrä 2001-2010	97

Sairaalahoito

35. Alkoholisairauksien hoitojaksot 2001-2010	100
36. Huumesairauksien hoitojaksot 2001-2010	102
37. Päihdesairauksien hoitojaksot ikäryhmittäin 2010	104
38. Ruiskuhuumeiden käytön välityksellä saadut HIV-tartunnat ja niiden osuus kaikista HIV-tartunnoista 2001-2010	104
39. Päihdesairauksien asiakkuudet ja hoitovuorokaudet 2006-2010	105

Päihdehuolto

40. Päihdehuollon erityispalvelut 2006-2010	106
41. Päihdehuollon laitoksissa hoidetut asiakkaat 2010	107
42. Hoitojaksot päihdehuollon laitoksissa 2010	107
43. Päihdehuollon huumeasiakkaiden päihteiden käyttö 2007-2010	108

Päihde-eläkkeet

44. Alkoholisairauksien perusteella myönnettyt, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet 2006-2010	109
45. Huumesairauksien perusteella myönnettyt, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet 2006-2010	110

Päihdekuolemat

46. Alkoholin käytön seurauksena kuolleet 2006-2010	111
47. Alkoholisairauksiin kuolleet 2001-2010	112
48. Huumausainelöydökset ruumiinavauksissa 2000-2009	112

Alkoholijuomien kulutuksen säätely

Hinnat

49. Alkoholijuomien myynnin nimellishintaindeksejä 2001-2010	114
50. Alkoholijuomien myynnin reaalihintaindeksejä 2001-2010	115

Jakeluverkosto

51. Alkoholijuomien vähittäismyyntiverkosto 1995-2010	116
52. Alkoholijuomien anniskeluverkosto 1995-2010	117

Valvonta

53. Mainonnan valvonta 1995-2010	118
54. Vähittäismyyntiin valvontaan liittyviä toimenpiteitä 2001-2010	118
55. Anniskelun valvontaan liittyviä toimenpiteitä 2001-2010	119

Työllisyys

56. Alkoholiteollisuuden ja kaupan palveluksessa olevat henkilöt 2001-2010	120
57. Anniskeluravintoloiden palveluksessa olevat henkilöt 2001-2010	120

Talous

58. Kuluttajien alkoholimenot jakeluteittain ja niiden osuus yksityisistä kulutusmenoista 2001-2010	121
59. Valtion alkoholitulot 2001-2010	122
60. Päihdehuollon menot ja tulot 2000-2009	122
61. Haittakustannukset pääryhmittäin 2009	123

Tuotanto

62. Alkoholijuomien valmistus ja astiointi 2001-2010	125
--	-----

Kauppa

63. Alkoholittomien juomien toimitukset 2001-2010	125
64. Kotimaiset ja ulkomaiset valmisteet alkoholijuomien myynnissä 2010	125
65. Alkoholijuomien tuonti 2001-2010	126
66. Alkoholijuomien vienti 2001-2010	127

KUVIOT

Alkoholijuomien kulutus

Kuvio 1. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina 1933-2010	63
Kuvio 2. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen rakenne juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1950-2010	63
Kuvio 3. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 1965-2010	64
Kuvio 4. Alkoholijuomien myynti 100 %:n alkoholina juomaryhmittäin asukasta kohti maakunnissa 2010	78
Kuvio 5. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina Pohjoismaissa 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 1960-2010	87
Kuvio 6. Alkoholijuomien tilastoitu ja tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina Pohjoismaissa 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 2010	87
Kuvio 7. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina eräissä maissa 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 2007	88

Päihteiden käyttöön liittyvä sairaalahoito

Kuvio 8. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus ja alkoholin käyttöön liittyviä haittoja 1969-2010	98
Kuvio 9. Hoitojaksot sairaaloiden vuodeosastoilla vuosina 1996-2010	99

Alkoholijuomien kulutuksen säätely

Kuvio 10. Alkoholijuomien myynnin reaalihintaindeksejä vuosina 1960-2010	113
Kuvio 11. Alkoholijuomien jakeluverkosto vuosina 1969-2010	113

Alkoholijuomien tuotanto ja kauppa

Kuvio 12. Alkoholituotannon ja -kaupan puitteet	124
---	-----

Päihteitä koskevan lainsäädännön kehitys ja päihdeoloihin vaikuttaneita tapahtumia	128
--	-----

Tilastoaineisto ja tietosisältö	140
---------------------------------------	-----

Käytetyt käsitteet	143
--------------------------	-----

Lähteet	152
---------------	-----

Förord	4
INNEHÅLL	9
Allmän översikt	
1 Alkoholsituationens utveckling	32
1.1 Grundlinjerna i den finländska alkoholpolitiken	32
1.2 Finländarnas inställning till alkoholpolitiken	32
1.3 Konsumtion och bruk av alkohol 2010	33
1.3.1 Alkoholdryckernas importkvoter, skatter och priser	33
1.3.2 Total alkoholkonsumtion	34
1.3.3 Registrerad alkoholkonsumtion	34
1.3.4 Oregistrerad alkoholkonsumtion	34
1.3.5 Alkoholkonsumtionens omfattning	35
1.4 Tjänster inom missbrukarvården	36
1.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster	36
1.4.2 Alkoholrelaterade sjukdomar inom hälso- och sjukvården	37
1.4.3 Alkoholrelaterade dödsfall	37
1.5 Alkohol och brottslighet samt omhändertagande	37
1.5.1 Alkohol och våldsbrott	37
1.5.2 Rattfylleri- och trafikbrott	38
1.5.3 Omhändertagande	38
1.6 Alkoholekonomin och kostnaderna för alkoholskador	39
2 Narkotikasituationens utveckling	39
2.1 Grundlinjerna i Finlands narkotikapolitik	39
2.2 Experimenterande med och bruk av narkotika	40
2.3 Finländarnas inställning till narkotika	41
2.4 Narkomanvård	41
2.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster för narkomaner	41
2.4.2 Narkomaner som vårdas inom hälso- och sjukvården	42
2.4.3 Narkotikarelaterade dödsfall	42
2.5 Narkotika och brottslighet	43
2.5.1 Narkotikabrott	43
2.5.2 Annan narkotikarelaterad brottslighet	43
2.5.3 Vägtrafikbrott och narkotika	43
2.6 Kostnaderna för narkotikarelaterade skador	43
3 Alkoholtillstånds- och tillsynsfrågor	44
3.1 Alkoholförvaltningens styrning och organisation	44
3.2 Tillsynsbesök samt återkallelse av försäljnings- och utskänkningstillstånd	45
3.3 Detaljhandel med alkoholdrycker	45
3.4 Servering av alkoholdrycker	45
3.5 Tillverkning, import och partihandel	46
3.6 Produkttillsyn av alkoholdrycker	46
3.7 Säljfrämjande åtgärder	46
Teckenförklaring	62
TABELLER	
Alkoholkonsumtion	
1. Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1965-2010	64
2. Oregistrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 2005-2010	65
3. Registrerad alkoholkonsumtion per invånare 1960-2010	65
4. Registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp i 100 % alkohol 2001-2010	66
5. Registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp i 100 % alkohol 2001-2010	67
6. Registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp i 100 % alkohol 2001-2010	68

7. Värde av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp 2001-2010	69
8. Värde av registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp 2001-2010	70
9. Värde av registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp 2001-2010	71
10. Volym av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp 2001-2010	72
11. Volym av registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp 2001-2010	73
12. Volym av registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp 2001-2010	74
13. Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp 2006-2010	75
14. Försäljning av alkoholdrycker efter distributionsväg, 100 % alkohol, 2001-2010	76
15. Försäljning av alkoholdrycker 2001-2010	77
16. Försäljning av alkoholdrycker per invånare landskapsvis 2010	79
17. Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2010	80
18. Detaljhandel med alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2010	81
19. Servering av alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2010	82
20. Värde av försäljning av alkoholdrycker landskapsvis 2010	83
21. Volym av försäljning av alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2010	84
22. Volym av detaljhandel med alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2010	85
23. Volym av servering av alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2010	86
24. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i nordiska länder per invånare 15 år och över 2009	88
25. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i vissa länder per invånare 15 år och över 2004-2009	89

Skadeverkningar i anslutning till alkohol- och narkotikabruk

Trafik

25. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i vissa länder per invånare 15 år och över 2004-2009	89
26. Alkoholfall i vägtrafikolyckor med personskada 2006-2010	90
27. I alkoholrelaterade vägtrafikolyckor dödade och skadade i hela landet och landskapsvis 2010	91
28. Fall av trafikfylleri polisen fått kännedom om i hela landet och landskapsvis 2006-2010	92

Omhändertagande

29. Omhändertagna berusade i hela landet och landskapsvis 2001-2010	94
---	----

Alkohol- och narkotikarelaterade brott

30. Våldsbrott 2006-2010	95
31. Narkotikabrottslighet 2001-2010	96
32. Brott mot alkohollagstiftningen 2001-2010	96
33. Narkotikabeslag, 2001-2010	97
34. Tullbeslag av alkohol och sprit 2001-2010	97

Sjukhusvård

35. Alkoholrelaterade sjukdomar, vårdperioder 2001-2010	100
36. Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder 2001-2010	102
37. Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder efter åldersgrupp 2010	104
38. Hiv-smitta som fåtts via sprutmissbruk och smittans andel av all hiv-smitta 2001-2010	104
39. Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, klienter och vårdtyg 2006-2010	105

Missbrukarvård

40. Missbrukarvårdens specialtjänster 2006-2010	106
41. Klienter på institutioner för missbrukarvård 2010	107
42. Vårdperioder på institutioner för missbrukarvård 2010	107
43. Missbrukarvårdsklienternas bruk av alkohol och andra droger 2007-2010	108

Alkohol- och narkotikarelaterade pensioner

44. På grund av alkoholrelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2006-2010	109
45. På grund av narkotikarelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2006-2010	110

Alkohol- och narkotikarelaterade dödsfall

46. Dödsfall till följd av alkoholbruk 2006-2010	111
47. Dödsfall i alkoholrelaterade sjukdomar 2001-2010	112
48. Narkotikafynd vid obduktioner 2000-2009	112

Reglering av alkoholkonsumtionen

Prisen

49. Nominella prisindex för försäljning av alkoholdrycker 2001-2010	114
---	-----

Distributionsnät

50. Realprisindex för försäljning av alkoholdrycker 2001-2010	115
51. Distributionsnät för detaljhandel med alkoholdrycker 1995-2010	116
52. Nät för servering av alkoholdrycker 1995-2010	117

Tillsyn

53. Reklamtillsyn 1995-2009	118
54. Åtgärder i samband med tillsyn av detaljhandel 2001-2010	118
55. Åtgärder i samband med tillsyn av alkoholserving 2001-2010	119

Sysselsättning

56. Anställda inom alkoholindustrin och handeln 2001-2010	120
57. Personal vid restauranger med serveringstillstånd 2001-2010	120

Ekonomi

58. Konsumenternas alkoholutgifter efter distributionsväg samt deras andel av de privata konsumtionsutgifterna 2001-2010	121
59. Statens alkoholinkomster 2001-2010	122
60. Missbrukarvårdens utgifter och inkomster 2000-2009	122
61. Skadekostnader per huvudgrupp 2009	123

Produktion

62. Tillverkning och omtappning av alkoholdrycker 2001-2010	125
---	-----

Handel

63. Leveranser av alkoholfria drycker 2001-2010	125
64. Inhemsk och utländsk produkt inom försäljningen av alkoholdrycker 2010	125
65. Import av alkoholdrycker 2001-2010	126
66. Export av alkoholdrycker 2001-2010	127

FIGURER

Alkoholkonsumtion

Figur 1. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1933-2010	63
Figur 2. Fördelning av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp i 100 % alkohol 1950-2010	63
Figur 3. Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1965-2010	64
Figur 4. Försäljning av alkoholdrycker i 100 % alkohol efter varugrupp per invånare landskapsvis 2010	78
Figur 5. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i nordiska länder per invånare 15 år och över 1960-2010	87
Figur 6. Registrerad och oregistrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i nordiska länder per invånare 15 år och över 2010	87
Figur 7. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i vissa länder per invånare 15 år och över 2007	88

Alkohol- och narkotikarelaterade sjukhusvård

Kuvio 8. Registrerad alkoholkonsumtion och skador som beror på alkoholbruk 1969-2010	98
Figur 9. Vårdperioder på sjukhusens vårdavdelningar 1996-2009	99

Reglering av alkoholkonsumtionen

Figur 10. Realprisindex för försäljning av alkoholdrycker 1960-2010	113
Figur 11. Nät för distribution av alkoholdrycker 1969-2010	113

Produktion av och handel med alkoholdrycker

Figur 12. Ramarna för alkoholproduktion och alkoholhandel	124
---	-----

Utvecklingen av alkohol- och narkotikalagstiftningen samt händelser med inverkan på alkohol- och narkotikaläget

	132
--	-----

Statistisktmaterial och datainnehåll	141
--------------------------------------	-----

Använda begrepp	146
-----------------	-----

Källor	152
--------	-----

Foreword	5
CONTENTS	12
Overview	
1 Alcohol trends in Finland	47
1.1 Finnish alcohol policy	47
1.2 Alcohol attitudes among Finns	48
1.3 Alcohol consumption and use in 2010	48
1.3.1 Alcohol import quotas, taxes and prices	48
1.3.2 Total consumption of alcoholic beverages	49
1.3.3 Documented consumption of alcoholic beverages	49
1.3.4 Undocumented consumption of alcoholic beverages	50
1.3.5 Prevalence of alcohol use	50
1.4 Services for substance abusers	51
1.4.1 Specialised care and services for substance abusers	52
1.4.2 Alcohol-related diseases in health care	52
1.4.3 Alcohol-related deaths	52
1.5 Alcohol-related criminality and persons taken into custody for drunkenness	53
1.5.1 Violent offences and alcohol	53
1.5.2 Drink-driving and traffic offences	53
1.5.3 Persons taken into police custody for drunkenness	54
1.6 Alcohol economy and costs of alcohol harm	54
2 Drug trends in Finland	54
2.1 Finnish drug policy	55
2.2 Drug experimentation and use	55
2.3 Drug attitudes among Finns	56
2.4 Drug treatment systemes	56
2.4.1 Specialised services for substance abusers	57
2.4.2 Drug users in health services	57
2.4.3 Drug-related deaths	58
2.5 Drugs and criminality	58
2.5.1 Drug offences	58
2.5.2 Other drug-related offences	59
2.5.3 Road traffic offences and drugs	59
2.6 Costs of drug-related harm	59
3 Alcohol licensing and supervision	59
3.1 Alcohol licensing and supervision authorities	59
3.2 Inspection visits and revoked licences	60
3.3 Retail sales of alcoholic beverages	61
3.4 Licensed serving of alcoholic beverages	61
3.5 Production, imports and wholesale	61
3.6 Product control	62
3.7 Advertising of alcoholic beverages	62
Explanation of symbols	62
TABLES	
Consumption of alcoholic beverages	
1. Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1965-2010	64
2. Undocumented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, per capita 2005-2010	65
3. Documented consumption of alcoholic beverages, per capita, 1960-2010	65
4. Documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 2001-2010	66

5. Documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 100% alcohol, 2001-2010	67
6. Documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 100% alcohol, 2001-2010	68
7. Value of the documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 2001-2010	69
8. Value of the documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 2001-2010	70
9. Value of the documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 2001-2010	71
10. Volume of the documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 2001-2010	72
11. Volume of the documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 2001-2010	73
12. Volume of the documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 2001-2010	74
13. Sales of alcoholic beverages by type of beverage, 2006-2010	75
14. Sales of alcoholic beverages by distribution channel, 100% alcohol, 2000-2009	76
15. Sales of alcoholic beverages, 2001-2010	77
16. Per-capita sale of alcoholic beverages by region, 2010	79
17. Sale of alcoholic beverages by type of beverage by region, 100% alcohol, 2010	80
18. Retail sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2010	80
19. Licensed serving of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2010	81
20. Value of the sale of alcoholic beverages by region, 2010	82
21. Volume of the sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2010	83
22. Volume of the retail sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2010	84
23. Volume of the licensed serving of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2010	85
24. Documented consumption of alcoholic beverages in the Nordic countries, 100 % alcohol per capita aged 15 and over, 2009	88
25. Documented consumption of alcohol beverages in some countries, 100 % alcohol per capita aged 15 and over, 2004-2009	89

Detrimental effects of alcohol and drug use

Traffic

26. Alcohol-related cases of road traffic accidents involving injury, 2006-2010	90
27. Persons killed or injured in road traffic accidents involving alcohol, nationwide and by region, 2010	91
28. Drink driving offences recorded by the police, nationwide and by region, 2006-2010	92

Taken into police custody

29. Persons taken into police custody for drunkenness, nationwide and by region, 2001-2010	94
--	----

Alcohol- and drug-related crime

30. Violent crimes, 2006-2010	95
31. Drug-related crime, 2001-2010	96
32. Offences under the Alcohol Act, 2001-2010	96
33. Drug seizures, 2001-2010	97
34. Alcoholic beverage and ethyl alcohol seizures by the Customs, 2001-2010	97

Hospital care

35. Alcohol-related diseases, care periods, 2001-2010	100
36. Drug-related diseases, care periods, 2001-2010	102
37. Alcohol- and drug-related diseases, care periods by age, 2010	104
38. HIV infections through intravenous drug use and their percentage of all HIV infections, 2001-2010	104
39. Alcohol- and drug-related diseases, clients and care days 2006-2010	105

Services for substance abusers

40. Specialised services for substance abusers, 2006-2010	106
41. Clients in institutions that provide care for substance abusers, 2010	107
42. Care periods in institutions that provide care for substance abusers, 2010	107
43. Drug clients in services for substance abusers by type of substance, 2007-2010	108

Alcohol- and drug-related pensions

44. Disability pensions for alcohol-related diseases, in receipt at year-end, 2006-2010	109
45. Disability pensions for drug-related diseases in receipt at year-end, 2006-2010	110

Alcohol- and drug-related deaths

46. Alcohol-related deaths, 2006-2010	111
47. Deaths from alcohol-related diseases, 2001-2010	112
48. Drugs found in post-mortem examinations 2000-2009	112

Regulating the consumption of alcoholic beverages

Prices

49. Nominal price indices for the sales of alcoholic beverages, 2001-2010	114
50. Real price indices for the sales of alcoholic beverages, 2001-2010	115

Distribution network

51. Network for the retail sales of alcoholic beverages, 1995-2010	116
52. Network for the licensed serving of alcoholic beverages, 1995-2010	117

Supervision

53. State control of alcohol advertising, 1995-2010	118
54. Control measures related to alcohol sales through retail outlets, 2001-2010	118
55. Control measures related to licensing supervision, 2001-2010	119

Employment

56. Personnel in the alcohol industry and trade, 2001-2010	120
57. Personnel at licensed premises, 2001-2010	120

Economy

58. Consumer expenditure on alcohol by distribution channel and its share of private consumer expenditure, 2001-2010	121
59. State revenues from alcohol, 2001-2010	122
60. Expenditure and income in services for substance abusers, 2000-2009	122
61. Costs of detrimental effects by main category, 2009	123

Production

62. Production and bottling of alcoholic beverages, 2001-2010	125
---	-----

Trade

63. Deliveries of non-alcoholic beverages, 2001-2010	125
64. Domestic and imported products in sales of alcoholic beverages, 2010	125
65. Imports of alcoholic beverages, 2001-2010	126
66. Exports of alcoholic beverages, 2001-2010	127

FIGURES

Consumption of alcoholic beverages

Figure 1. Documented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, 1933-2010	63
Figure 2. Documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 1950-2010	63
Figure 3. Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1965-2010	64
Figure 4. Per-capita sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2010	78
Figure 5. Documented consumption of alcoholic beverages in the Nordic countries, 100 % alcohol per capita aged 15 and over, 1960-2010	87
Figure 6. Documented and undocumented consumption of alcoholic beverages in the Nordic countries 100 % alcohol, per capita aged 15 and over, 2010	87
Figure 7. Documented consumption of alcoholic beverages in some countries, 100 % alcohol per capita aged 15 and over, 2007	88

Hospital treatment related to the use of alcohol and drugs

Figure 8. Documented consumption of alcoholic beverages and alcohol-related harms, 1969-2010	98
Figure 9. Hospital inpatient care periods, 1996-2009	99

Regulating the consumption of alcoholic beverages

Figure 10. Real price indices for the sales of alcoholic beverages, 1960-2010	113
Figure 11. Distribution network for alcoholic beverages, 1969-2010	113

Production and trade of alcoholic beverages

Figure 12. Production and trade of alcoholic beverages	124
Legislation and other issues with an impact on the alcohol and drug situation	136
Statistical material and data content	142
Concepts	149
Sources.....	152

1 Alkoholiolojen kehitys

Vuonna 2010 alkoholijuomien kokonaiskulutus väheni noin kaksi prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Alkoholia kulutettiin sataprosenttiseksi alkoholiksi muutettuna 10,0 litraa asukasta kohti, kun vuonna 2009 vastaava luku oli 10,2 litraa. Viimeisimmän, vuotta 2008 koskevan tiedon mukaan aikuisväestöstä noin 90 prosenttia ilmoitti käyttävänsä alkoholia (Mäkelä ym. 2009). Alkoholin kulutus jakautuu väestössä epätasaisesti, ja on arvioitu että eniten juova kymmenes juo puolet kaikesta kulutetusta alkoholista (Mäkelä ym. 2010). Suurkuluttajien määrän, samoin kuin heidän juomansa alkoholin määrän arvioidaan kasvaneen 2000-luvulla. Alkoholin kulutuksen kasvu 2000-luvulla on ollut yhteydessä alkoholin käyttöön liittyvien haittojen kasvuun. Nyt kuitenkin haittojen kasvu näyttäisi pysähtyneen ja osin kääntyneen laskuun. Vuonna 2010 sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla kirjattiin 22 889 alkoholiin liittyvää hoitajaksoa. Edelliseen vuoteen verrattuna alkoholiehtoiset vuodeosastohoitojaksot vähenivät noin 2 000 hoitajakson verran eli lähes kahdeksan prosenttia. Alkoholiin liittyvien hoitajaksojen määrä on nyt alhaisempi kuin 2000-luvun alussa. Vuonna 2009 alkoholin käyttöön liittyvät sairaudet ja alkoholimyrkytykset olivat edelleen yleisimpiä kuolinsyitä työikäisten naisten ja miesten keskuudessa.

1.1 Suomen alkoholipolitiikan peruslinjat

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä 9. lokakuuta 2003 vahvistettiin Suomen alkoholipolitiikan perustavoitteeksi alkoholilaisissa mainittu alkoholista aiheutuvien haittojen vähentäminen. Periaatepäätöksen mukaan alkoholipolitiikan keskeisinä käytännön tavoitteina ovat alkoholin lasten ja perheiden hyvinvoinnille aiheuttamien haittojen vähentäminen, alkoholin riskikäyttöön liittyvien haittojen vähentäminen ja alkoholijuomien kokonaiskulutuksen kääntäminen laskuun. Sittemmin linjauksia ovat tukeneet tai tarkentaneet hallituksen 2. maaliskuuta 2006 antama lakipaketti alkoholihaittojen vähentämiseksi, kansalliset alkoholiohjelmat 2004–2007 ja 2008–2011, ehkäisevän päihdetyön tehostaminen ja alkoholijuomien valmisteverojen korottaminen kolme kertaa vuosien 2008 ja 2009 aikana. Lisäksi alkoholihaitat ovat nousseet vahvasti esiin terveyden edistämisen politiikkaohjelmassa ja sisäisen turvallisuuden ohjelmassa.

Vuoden 2008 alussa alkoholijuomien veroja korotettiin siten, että väkevien alkoholijuomien verot nousivat 15 prosenttia ja muiden alkoholijuomien 10 prosenttia. Vuoden 2009 aikana alkoholijuomien valmisteveroja korotettiin kahdesti 10 prosentilla. Olutpakkausten sekä muiden alkoholijuomien monipakkausten paljousalennukset kiellettiin vuoden 2008 alusta. Samoin kiellettiin "happy hour" -mainokset ravintoloiden ulkopuolella sekä alkoholijuomien mainonta televisiossa ja elokuvateattereissa ennen kello 21.00.

Alkoholiohjelmatyössä 2004–2007 ja 2008–2011 on kehitetty päihdehaittojen ehkäisyä, tuettu paikallisen työn rakenteita, tuotettu laadukasta materiaalia ja järjestetty koulutuksia. Kehittämistyön tuloksena on syntynyt koko maan kattava alueellinen organisaatio. Tämä alueellisen koordinaation malli on arvioitu ohjelmakauden 2008–2011 puolivälissä. Arviossa todetaan, että malli vahvistaa ja selkiyttää valtionhallinnon laitosten välistä yhteistyötä sekä vahvistaa ehkäisevää työtä. Alkoholiohjelman 2008–2011 pääkoordinaattorina toimii Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Alkoholiohjelman toteutumista seurataan useiden indikaattorien avulla. Näitä ovat muun muassa alkoholin tilastoidun ja tilastoimattoman kulutuksen kehitys, alkoholiin liittyvät onnettomuudet ja väkivaltarikollisuus, alkoholiin liittyvä perheväkivalta ja alkoholinkäytön seurauksena kuolleiden määrä. Näitä indikaattoreita on muiden alkoholioaloja koskevien indikaattorien ohella koottu tähän julkaisuun. Alkoholi- ja huumeoloja kuvaavia indikaattoreita kunnittain ja koko maan tasolla löytyy sähköisesti Tilastoja indikaattoripankki SOTKANetistä <http://www.sotkanet.fi/>.

Vuonna 2011 toimintansa aloittaneen hallituksen ohjelmassa todetaan alkoholiohjelman jatkuvan myös vuoden 2011 jälkeen. Lisäksi hallitusohjelmaan on kirjattu alkoholilain kokonaisuudistus. Hallitusohjelmassa on myös erikseen kirjaus siitä, että nykyinen vähittäismyyntimonopoli säilytetään ja Alko Oy:n omistajaohjaus säilytetään sosiaali- ja terveysministeriössä. (Valtioneuvosto 2011.)

1.2 Suomalaisen asenteet alkoholi politiikkaa kohtaan

Asenteet alkoholi politiikkaa kohtaan ovat tiukentuneet sitten 1990-luvun puolenvälin. Yhä suurempi osa väestöstä tukee vallitsevia alkoholi poliittisia rajoituksia tai niiden tiukentamista. Kun vuoden 1994 alussa TNS-Gallupin tekemän mielipidekyselyn mukaan vallitsevia alkoholi poliittisia rajoituksia tai niiden tiukentamista kannatti 55 prosenttia vastanneista, oli vastaava osuus vuonna 2001 suoritettussa tutkimuksessa 80 prosenttia ja vuoden 2011 tammikuussa suoritettussa tutkimuksessa 88 prosenttia. Vuoden 2011 alussa tehdyssä tutkimuksessa 65 prosenttia väestöstä piti nykyisiä alkoholi poliittisia rajoituksia sopivina. Niiden tiukentamista kannatti 23 prosenttia ja 10 prosenttia vastanneista olisi halunnut niiden lieventämistä. Kaksi prosenttia vastanneista ei ottanut kantaa kysymykseen. Asenteiden kiristymistä kuvaa hyvin se, että vuoden 1994 tutkimuksessa alkoholi politiikan lieventämistä kannattavien osuus oli 41 prosenttia.

Väestön valtaenemmistö kannattaa vallitsevia alkoholi juomien oston oikeuttavia ikärajoja. Vuoden 2011 alussa tehdyssä tutkimuksessa väkevien alkoholi juomien oston oikeuttavaa 20 vuoden ikäraja piti sopivana 83 prosenttia vastanneista ja 85 prosenttia vastanneista piti viinien ja oluen oston oikeuttavaa 18 vuoden ostoikärajaa sopivana. Liian matalana kumpaakin ikäraja piti noin kymmenesosa väestöstä.

Suomalaiset eivät halua gallup tutkimusten mukaan väkeviä alkoholi juomia, viinejä eivätkä vahvaa olutta päivittäistavarakauppoihin. Tammikuussa 2011 tehdyssä tutkimuksessa 92 prosenttia haastatelluista oli sitä mieltä, että väkeviä alkoholi juomia tulee saada ostaa vain Alkosta. Vastaava osuus oli vahvan oluen kohdalla 68 prosenttia, ja 60 prosenttia haastatelluista oli sitä mieltä, että viinejä tulee saada ostaa vain Alkosta. Keskioluen nykyinen myyntijärjestelmä sai väestön enemmistön tuen, sillä 83 prosenttia haastatelluista oli sitä mieltä, että keskiolutta pitää saada ostaa myös elintarvikeliikkeistä.

Kolmesta vuosina 2008 ja 2009 suoritettua alkoholi veron korotuksesta huolimatta noin 60 prosenttia suomalaisista oli tammikuussa 2011 sitä mieltä, että alkoholi juomien hintataso on sopiva tai liian matala. Liian korkeana alkoholi juomien hintoja piti noin 30 prosenttia vastanneista. Kymmenesosa väestöstä ei ottanut kantaa alkoholi juomien hintatasoa koskeviin kysymyksiin. Vuoden 2004 alussa alkoholi juomien hintoja liian korkeina pitäneitä oli noin puolet väestöstä.

1.3 Alkoholi juomien kulutus ja käyttö vuonna 2010

1.3.1 Alkoholi juomien tuontikiintiöt, verot ja hinnat

Vuonna 2004 poistettiin Suomeen toisista EU-maista saapuvien matkustajien verovapaasti omaan käyttöönsä tuomia alkoholi juomia säädelleet määrälliset kiintiöt. EU:n ulkopuolelta omaan käyttöön verovapaasti tuotavien alkoholi juomien määrät pysyivät ennallaan eli matkustaja saa tuoda Suomeen verovapaasti yhden litran väkeviä alkoholi juomia tai kaksi litraa välituotteita sekä kaksi litraa viiniä ja 16 litraa olutta. Myös aikarajat pysyivät ennallaan eli EU:n ja ETA-alueen ulkopuolelta muutoin kuin lentoteitse Suomeen saapuva Suomessa asuva henkilö saa tuoda verovapaasti alkoholi juomia vain, jos matka on kestänyt yli 20 tuntia.

Määrällisten kiintiöiden poistumisen odotettiin lisäävän alkoholi juomien matkustajatuontia merkittävästi etenkin sen jälkeen, kun Virosta tuli EU:n jäsen toukokuun ensimmäisenä päivänä 2004. Viron merkitys alkoholin tuontilähteenä perustuu Viron Suomen alkoholi juomien hintoja selvästi alhaisempiin hintoihin, Viron maantieteelliseen läheisyyteen sekä Virosta Suomeen tuotua alkoholi määrää aiemmin rajoittaneen tuontikiintiön ja 20 tunnin säännön poistumiseen. Matkustajatuontin kasvun hillitsemiseksi ja siihen liittyvien lieveilmiöiden ehkäisemiseksi alkoholi juomien valmisteveroja alennettiin maaliskuun ensimmäisenä päivänä 2004 keskimäärin 33 prosenttia siten, että väkevien alkoholi juomien veroja alennettiin 44 prosenttia, välituotteiden veroja 40 prosenttia, viinien veroja 10 prosenttia ja oluiden veroja 32 prosenttia.

Vuosien 2005–2007 aikana alkoholijuomien valmisteveroja ei muutettu, mutta ensimmäinen tammikuuta 2008 väkevien alkoholijuomien verot nousivat 15 prosenttia ja muiden alkoholijuomien 10 prosenttia. Vuoden 2009 tammikuun ensimmäisenä päivänä kaikkien alkoholijuomien valmisteveroja korotettiin 10 prosentilla, ja myös lokakuun ensimmäisenä päivänä 2009 kaikkien alkoholijuomien valmisteverot nousivat 10 prosenttia.

Alkoholijuomien nimellishinnat nousivat vuonna 2010 edelliseen vuoteen verrattuna 4,2 prosenttia. Alkoholijuomien hinnat vähittäismyynnissä nousivat 4,1 prosenttia ja ravintolahinnat 4,5 prosenttia. Juomaryhmittäin tarkasteltuna eniten nousivat keskioluen (5,5 %), väkevien viinien (5,0 %) ja viinosten (4,9 %) nimellishinnat. Myös muiden juomaryhmien nimellishinnat nousivat. Vähittäismyynnissä nousivat eniten viinosten, long drink -juomien ja vahvan oluen hinnat. Ravintolamyynnissä eniten nousivat väkevien viinien ja keskioluen hinnat.

Vuonna 2010 alkoholijuomien reaali hinnat eli inflaation vaikutuksesta puhdistetut hinnat nousivat 2,9 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Alkoholijuomien reaali hinnat ovat nousseet vuodesta 2008 lähtien, mihin on osaltaan vaikuttanut alkoholijuomien valmisteverojen korotukset vuosina 2008 ja 2009. Alkoholijuomien reaali hinnat olivat vuonna 2010 kuitenkin edelleen noin 2,9 prosenttia matalammalla tasolla kuin alkoholiveron alennusta edeltävänä vuonna 2003. Alkoholijuomien reaali hinnat laskivat vuoden 2004 alkoholiveron alennuksesta lähtien vuoteen 2007 saakka. Veronalennuksen vaikutukset alkoholijuomien ravintolahintoihin olivat alun perinkin vähäiset ja vuonna 2010 ravintolahinnat olivat vuoteen 2003 verrattuna noin 7,3 prosenttia korkeammat. Sen sijaan alkoholijuomien vähittäismyynnin hinnoissa veronalennuksen vaikutus näkyy edelleen, sillä reaali hinnat vähittäismyynnissä olivat vuonna 2010 yhä 8,9 prosenttia matalammalla tasolla kuin vuonna 2003.

1.3.2 Alkoholijuomien kokonaiskulutus

Vuonna 2010 alkoholijuomien kokonaiskulutus oli 53,9 miljoonaa litraa sataprosenttisena alkoholina, mikä asukaslukuun suhteutettuna on 10,0 litraa. Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat olleet 54,8 miljoonaa litraa ja 10,2 litraa, joten vuoteen 2009 verrattuna asukasta kohti laskettu alkoholin kokonaiskulutus väheni noin kaksi prosenttia.

Alkoholin kokonaiskulutus sisältää sekä tilastoidun että tilastoimattoman alkoholinkulutuksen. Tilastoitu alkoholijuomien kulutus sisältää myynnin Alkon myymälöistä sekä alkoholijuomien tukkumyyjien toimitukset elintarvikeliikkeille, kioskeille ja huoltoasemille sekä anniskeluravintoloille. Tilastoimaton alkoholijuomien kulutus sisältää alkoholijuomien laillisen ja laittoman kotivalmistuksen, matkustajien alkoholin tuonnin, salakuljetuksen ja korvikkeet sekä suomalaisten Suomen rajojen ulkopuolella kuluttaman alkoholin vähennettynä ulkomaalaisten Suomesta ostamalla alkoholilla.

1.3.3 Alkoholijuomien tilastoitu kulutus

Vuonna 2010 alkoholijuomien tilastoitu kulutus väheni kaksi prosenttia edellisestä vuodesta. Tilastoidun kulutuksen määrä oli 43,6 miljoonaa litraa sataprosenttista alkoholia. Asukasta kohti laskettu alkoholin tilastoitu kulutus oli 8,1 litraa eli 0,2 litraa edellisvuotta pienempi.

Sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnetusta kulutuksesta laskettuna väkevien alkoholijuomien kulutus väheni 5,7 prosenttia, väkevien viinien kulutus 7,0 prosenttia ja siiderien kulutus 3,7 prosenttia vuoteen 2009 verrattuna. Oluen kulutus väheni 0,9 prosenttia. Mietojen viinien kulutus lisääntyi 1,3 prosenttia ja long drink -juomien 0,9 prosenttia.

Väkevien alkoholijuomien osuus tilastoidusta kulutuksesta oli absoluuttisena alkoholina mitattuna 24,0 prosenttia, missä oli vähennystä edellisvuoteen verrattuna 0,9 prosenttiyksikköä. Oluen osuus nousi 0,5 prosenttiyksikköä ja oli 46,1 prosenttia. Myös mietojen viinien osuus nousi 0,5 prosenttiyksikköä ja oli 17,4 prosenttia. Long drink -juomien ja siiderien osuudet tilastoidusta kulutuksesta olivat 5,5 ja 5,3 prosenttia, ja väkevien viinien osuus oli 1,7 prosenttia.

Vähittäiskulutuksen osuus tilastoidusta kulutuksesta nousi vuonna 2010 hieman edellisvuodesta ja oli 86,2 prosenttia. Kaikkiaan vähittäismyymälöiden (Alkon myymälöiden, elintarvikeliikkeiden, kioskien ja huoltoasemien) kautta myytiin 37,6 miljoonaa litraa alkoholijuomia sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna. Asukasta kohti laskettuna määrä oli 7,0 litraa.

Vuonna 2010 alkoholin anniskelukulutus laski 3,7 prosenttia edellisvuodesta. Vuonna 2010 anniskeluravintoloissa kulutettiin yhteensä 6,0 miljoonaa litraa alkoholijuomia sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna. Asukasta kohti laskettuna määrä oli 1,1 litraa. Vuodesta 1997 anniskelukulutus on vähentynyt kolmanneksen ja sen osuus alkoholin tilastoidusta kulutuksesta on pudonnut 26 prosentista 14 prosenttiin.

1.3.4 Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus

Vuonna 2010 tilastoimattoman alkoholinkulutuksen suuruudeksi arvioitiin 1,9 litraa sadan prosentin alkoholia asukasta kohti, kun se oli 2,3 litraa vuonna 2005 ja 1,7 litraa vuonna 2003. Tilastoimattoman alkoholinkulutuksen osuus alkoholin kokonaiskulutuksesta oli vuonna 2010 noin 19 prosenttia eli sama kuin edellisvuonna. Matkustajatuonti kattoi vuonna 2010 noin 77 prosenttia alkoholin tilastoimattomasta kulutuksesta. Ulkomailla kulutetun alkoholin osuus oli noin 17 prosenttia. Sekä laillisen kotivalmistuksen että laittomasti valmistetun ja salakuljetetun alkoholin osuudet olivat noin kolme prosenttia tilastoimattomasta alkoholinkulutuksesta.

Alkoholijuomien matkustajatuonti lisääntyi sataprosenttiseksi alkoholiksi muutettuna vuonna 2004 lähes 80 prosenttia edellisvuoteen verrattuna, ja vuonna 2005 se lisääntyi edelleen 12 prosenttia. Vuonna 2005 väkevien alkoholijuomien matkustajatuonti oli lähes 2,5-kertainen vuoteen 2003 verrattuna. Vuonna 2006 alkoholin matkustajatuonti väheni noin viidenneksellä ja vuonna 2007 lasku jatkui, mutta selvästi lievempänä eli vähennystä oli 2,8 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Silti alkoholin matkustajatuonti oli vuonna 2007 yhä noin puolet suurempi kuin vuonna 2003. Vuonna 2008 alkoholijuomien matkustajatuonti lisääntyi 4,3 prosentilla ja vuonna 2009 lisäystä oli 7,6 prosenttia.

Kotiviinin ja kotioluen valmistus on vähentynyt 1990-luvun puolivälin jälkeen. Vuonna 2010 se pysyi edelleen alhaisella tasolla. Vuodesta 2004 lähtien alkoholin salakuljetus ja laiton valmistus ovat vähentyneet. Suomalaisten ulkomailla kuluttaman alkoholin määrän on arvioitu pysyneen ennallaan.

1.3.5 Alkoholijuomien käytön laajuus

Alkoholin kokonaiskulutus on yli kolminkertaistunut neljän viimeisen vuosikymmenen aikana. Samalla aikavälillä juomatavat ovat muuttuneet mietoja juomia suosivammiksi. Kun 1960-luvun alussa alkoholin kulutuksesta lähes 70 prosenttia oli väkeviä juomia, oli niiden osuus vuonna 2009 enää neljännes. Samaan aikaan mallasjuomien ja mietojen viinien suosio on lisääntynyt. Tästä huolimatta kaksi suomalaista juomatapaa leimaavaa piirrettä on säilynyt ennallaan: alkoholin käyttö aterialla on yhä harvinaista ja humalajuominen on edelleen yleistä.

Viimeisimmän, vuotta 2008 koskevan juomatapatutkimuksen mukaan noin 90 prosenttia 15–69-vuotiaista suomalaisista oli käyttänyt jotain alkoholijuomaa viimeisten 12 kuukauden aikana. Alkoholia käyttävät eniten 30–49-vuotiaat, joista 93 prosenttia oli käyttänyt alkoholia viimeisen vuoden aikana. Toisin kuin aiempina vuosikymmeninä, sukupuolten välillä ei enää juurikaan ole eroa alkoholia käyttävien osuudessa. Ainoastaan vanhimmassa ikäryhmässä raittiita naisia on enemmän kuin raittiita miehiä. Juomatapatutkimuksessa henkilö määrittellään raittiiksi, jos hän ei ole viimeisten 12 kuukauden aikana käyttänyt lainkaan alkoholia. (Mäkelä ym. 2009.)

Alkoholin käyttökertojen määrä on lisääntynyt 2000-luvulla. Vuonna 2008 miehistä reilusti yli kolmannes ja naisista lähes viidennes käytti alkoholijuomia useammin kuin kerran viikossa. 2000-luvun alkuun verrattuna useammin kuin kerran viikossa juovien miesten määrä on kasvanut kahdeksan prosenttia ja naisten 14 prosenttia. (Mäkelä ym. 2009.)

Vuoden 2008 juomatapatutkimuksessa arvioitiin alkoholia eniten kuluttavan kymmenyksen juovan noin puolet kaikesta alkoholista. Suurkuluttajiksi määriteltyjä eli yli 24 alkoholiannosta viikossa juovia miehiä oli tutkimuksessa 6,4 prosenttia alkoholinkäyttäjistä. Suurkuluttajiksi määriteltyjä eli yli 16 annosta viikossa juovia naisia oli 1,6 prosenttia. Suurkuluttajien määrän arvioidaan kasvaneen 2000-luvulla. (Mäkelä ym. 2009.)

Nuorten alkoholin käyttö ja humalajuominen ovat tutkimusten mukaan vähentyneet ja raittiiden nuorten osuus on kasvanut 2000-luvulla. Tampereen yliopiston nuorten terveystapatutkimusten mukaan raittiiden nuorten osuus kasvoi 2000-luvun alusta vuoteen 2007 saakka, jolloin raittiiden osuus oli suurimmillaan: tuolloin 12-vuotiaista yli 91 prosenttia oli raittiita, 14-vuotiaista pojista 65 prosenttia ja tytöistä 55 prosenttia, 16-vuotiaista pojista ja tytöistä noin viidennes sekä 18-vuotiaista reilu kymmenes. Tutkimuksessa raittiiksi määriteltiin nuori, joka ei oman ilmoituksensa mukaan juo edes pieniä määriä alkoholi-juomia. (Rainio ym. 2009.)

Sekä nuorten terveystapatutkimusten että Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kouluterveyskyselyn mukaan vähintään kerran kuukaudessa tosi humalaan asti juovien nuorten osuudet ovat laskeneet 2000-luvun alusta lähtien. Nuorten terveystapatutkimusten mukaan vuonna 2007 21 prosenttia 14–18-vuotiaista pojista ja 17 prosenttia vastaavanikäisistä tytöistä ilmoitti juovansa tosi humalaan asti vähintään kerran kuukaudessa. Vastaavat osuudet 2000-luvun alussa olivat pojilla 25 prosenttia ja tytöillä 20 prosenttia. (Rainio ym. 2009.) Kouluterveyskyselyn mukaan tosi humalaan juovien osuus peruskoulun 8. ja 9.-luokkalaisista on laskenut reilusta neljänneksestä vuosina 2000–2001 alle viidennekseen vuosina 2008–2009. Myös lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden humalajuominen on vähentynyt viime vuosien aikana. (Luopa ym. 2010.)

Kuitenkin viimeisimmän, vuoden 2009 nuorten terveystapatutkimuksen mukaan nämä myönteiset kehityskulut näyttävät pysähtyneen. Vuonna 2009 raittiiden nuorten (12–18-vuotiaat) osuuden kasvu pysähtyi kaikissa ikäryhmissä ja molemmilla sukupuolilla. Tutkimuksen mukaan vuonna 2009 12-vuotiaista tytöistä ja pojista 91 prosenttia ilmoitti olevansa raittiita, ja raittius väheni iän karttuessa siten, että 18-vuotiaista enää alle 10 prosenttia ilmoitti, ettei juo lainkaan alkoholi-juomia. Samoin kuukausittaisen alkoholinkäytön väheneminen pysähtyi kaikilla ikäryhmillä 12-vuotiaita lukuun ottamatta. Alkoholia käytti kuukausittain tai useammin lähes puolet 14–18-vuotiaista pojista ja tytöistä. Myös humalajuomisen väheneminen pysähtyi 14–16-vuotiailla, ja lisäksi 18-vuotiailla, etenkin tytöillä, itsensä tosihumalaan juovien osuudet olivat koko kolmekymmentävuotisen tutkimusjakson korkeimmat. Kuukausittain tosihumalaan asti juovia oli 14–18-vuotiaista pojista 22 prosenttia ja tytöistä 21 prosenttia. (Rainio ym. 2009.)

Euroopan laajuisen, 15–16-vuotiaita koskevan ESPAD-koululaistutkimuksen mukaan suomalaiskoululaiset käyttävät keskimääräistä jonkin verran harvemmin alkoholia. Vuonna 2007 suomalaisista 15–16-vuotiaista koululaisista 77 prosenttia oli käyttänyt alkoholia viimeisten 12 kuukauden aikana. Myös ESPAD -tutkimuksen mukaan nuorten humalajuominen ja toistuva alkoholin käyttö ovat Suomessa vähentyneet. Euroopan maihin verrattuna suomalaiset koululaiset kuitenkin humaltuvat keskimääräistä useammin ja juovat suurempia määriä kerralla. (Ahlström ym. 2008.)

1.4 Päihdepalvelut

Päihdepalvelujen järjestämisvelvollisuus kuuluu kunnille. Päihdepalvelujärjestelmä koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon yleisistä avohoitomuotoisista palveluista kuten terveyskeskusten, työterveyshuollon, koulu- ja opiskelijahuollon ja mielenterveys- ja sosiaalitoimistojen antamista palveluista sekä laitospalveluista sairaaloissa ja asumispalveluissa. Päihdehuollon erityispalveluja tarjoavat avohoitomuotoisina esimerkiksi A-klinikat, nuorisoseamat, päihdepysäkit, terveysneuvontapisteet ja päiväkeskukset. Päihdehuollon laitospalveluja saa muun muassa katkaisuhuoltoasemilta, kuntoutuslaitoksista ja asumispalveluista.

Neljän vuoden välein toteutettavalla päihdetapauskennalla kerätään poikkileikkaustietoa päihdeasiointikertojen määrästä eri palveluissa yhden vuorokauden aikana. Laskenta ei kerro yksittäisten asiakkaiden lukumäärää, vaan sen avulla selviää päihde-ehdoisten asiointien määrä. Sama asiakas on saattanut käyttää useampia palveluja laskentavuorokauden aikana.

Viimeisimmän, vuoden 2007 päihdetapauskennan tulosten mukaan palvelurakenteessa oli tapahtunut muutoksia edelliseen laskentaan verrattuna. Kun vuoden 2003 päihdelaskennassa päihdeasiakkaita tavattiin yleisimmin asumispalveluissa tai ensisuoissa, oli vuoden 2007 laskennassa yleisin paikka A-klinikka tai vastaava. Mielenkiintoista on, että kotipalveluissa tavattiin päihteitä käyttäviä asiakkaita aikaisempaa useammin. Tämä kertonee vanhusten päihdeongelmien lisääntymisestä. Päihdeasiointikäynneistä 62 prosenttia oli avohuoltokäyntejä ja 38 prosenttia laitos- ja asumispalvelukäyntejä. Päihdehuollon erityispalveluiden osuus asiointikäynneistä oli 46 prosenttia. Kolmannes kaikista päihde-ehdoista käynneistä oli terveystaluskäyntejä. (Nuorvala ym. 2008.)

1.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut

Päihdehuollon erityispalvelut kuuluvat lähinnä sosiaalitoimeen. Joukossa on kuitenkin myös sellaisia terveydenhuollon erityispalveluja, joissa annetaan lääkkeellistä hoitoa huumausaineiden käyttäjille. Päihdepalvelujen kysyntä kasvoi 2000-luvulla, mikä näkyi niin asiakasmäärien lisääntymisenä kuin myös hoitokausien keston pidentymisenä. Kuitenkin muutaman viime vuoden aikana päihdepalvelujen asiakasmäärien kasvu on pysähtynyt ja joidenkin palvelujen osalta kääntynyt laskuun.

Vuonna 2010 A-klinikoilla kävi 44 160 asiakasta. Asiakkaiden määrä väheni yli viisi prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Nuorisoasemilla kävi puolestaan 5 630 asiakasta eli hieman alle prosentin vähemmän kuin vuonna 2009.

Kuntien kustantamissa päihdehuollon katkaisuhoitopalveluissa kirjattiin noin 11 290 asiakasta vuonna 2010. Katkaisuhoidon asiakkaiden määrä kasvoi kaksi prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Myös hoitovuorokausien määrä kasvoi. Vuonna 2010 hoitovuorokausia kertyi katkaisuhoidossa 99 300, kun vuotta aiemmin hoitovuorokausia kirjattiin yli 4 600 vähemmän. Päihdehuollon kuntoutuslaitoksissa hoidettiin noin 5 700 asiakasta ja hoitovuorokausia kertyi noin 241 000, mikä on huomattavasti vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kuntoutuslaitosten asiakasmäärä väheni lähes 10 prosenttia ja hoitovuorokausien määrä väheni 13 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuonna 2010 päihdehuollon asumispalveluja käytti noin 4 300 asiakasta ja ensisuoja 2 200 asiakasta. Asumispalvelujen asiakasmäärä väheni noin kaksi prosenttia, mutta asumisvuorokausien määrä kasvoi 2,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Ensisuojien asiakkaiden määrä kasvoi 2,5 prosenttia, mutta asumisvuorokausien määrä kuitenkin väheni noin prosentin verran.

1.4.2 Alkoholisairaudet terveydenhuollossa

Vuonna 2010 terveydenhuollon vuodeosastoilla rekisteröitiin 22 889 hoitokausia, joissa alkoholisairaus oli päädiagnoosina ja 33 568 hoitokausia, joissa alkoholisairaus oli pää- tai sivudiagnoosina. Edelliseen vuoteen verrattuna sekä hoitokausot, joissa alkoholisairaus oli päädiagnoosina, että hoitokausot, joissa alkoholisairaus oli pää- tai sivudiagnoosina vähenivät, yli seitsemän prosenttia. Etenkin alkoholin aiheuttamien haimasairauksien hoitokausot vähenivät huomattavasti, ja myös alkoholiriippuvuudesta ja alkoholipäihtymystilasta aiheutuneet hoitokausot vähenivät. Alkoholien käyttöön liittyvistä maksasairauksista johtuvat hoitokausot pysyivät suunnilleen edellisen vuoden tasolla. Alkoholisairauksien vuoksi vuodeosastoilla hoidetuista enemmistö oli miehiä (79 %). Alkoholisairauksien vuoksi hoidettiin eniten 45–64-vuotiaita (60 %). Alkoholisairauksien hoitokausot muodostavat noin neljä viidennestä kaikista sairaaloiden päihdehoitokausoista.

1.4.3 Alkoholin käyttöön liittyvät kuolemat

Vuonna 2010 alkoholin käyttöön liittyviä kuolemia oli Suomessa yhteensä 2 729 eli 189 vähemmän kuin edellisellä vuonna. Kuitenkin alkoholin käyttöön liittyviä kuolemia oli edelleen 268 henkeä enemmän kuin alkoholiveronalennusta edeltäneenä vuonna 2003. Alkoholiin liittyvät kuolemat kasvoivat nopeasti vuodesta 2004 lähtien vuoteen 2007 saakka. Alkoholin käyttöön liittyvien kuolemien määrä näyttäisi kääntyneen laskuun. Vuodesta 2005 lähtien alkoholin käyttöön liittyvät sairaudet ja alkoholimyrkytykset ovat olleet syöpiin liittyvien sairauksien jälkeen yleisimpiä kuolinsyitä työikäisellä (15–64-vuotiaat) väestöllä. Vuonna 2010 kuolleista työikäisistä miehistä noin joka kuudes ja naisista joka kymmenes kuoli alkoholin käyttöön liittyvään sairauteen tai alkoholimyrkytykseen.

Vuonna 2010 alkoholin käyttöön liittyviin sairauksiin ja alkoholimyrkytyksiin kuoli 1 966 henkeä. Alkoholin käyttöön liittyvien maksasairauksien aiheuttamat kuolemat vähenivät vuoteen 2009 verrattuna. Alkoholimaksasairauksiin kuoli 1 070 henkeä eli 36 henkeä vähemmän kuin edellisellä vuonna. Välittömästi alkoholin käyttöön liittyvien myrkytyskuolemien määrä väheni edelleen. Alkoholimyrkytyksiin kuoli 406 henkeä eli 67 henkeä vähemmän kuin vuonna 2009.

Päihtyneenä tapahtuneet tapaturmaiset ja väkivaltaiset kuolemat vähenivät vuoteen 2009 verrattuna. Vuonna 2010 päihtyneenä tapaturmaan ja väkivaltaan kuoli 763 henkeä, mikä on 85 henkeä vähemmän kuin edellisellä vuonna.

1.5 Alkoholi ja rikollisuus sekä säilönotot

1.5.1 Väkivaltarikollisuus ja alkoholi

Vuonna 2010 poliisin tietoon tuli yhteensä 35 713 väkivaltarikosta. Edelliseen vuoteen verrattuna väkivaltarikosten määrä pysyi lähes ennallaan. Henkirikoksia tehtiin yhteensä 110, joka on 3,5 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Pahoinpitelyjä tehtiin 33 082 ja niiden määrä kasvoi vuoteen 2009 nähden 0,6 prosenttia.

Tilastojen näkökulmasta alkoholin käyttö on yhteydessä väkivaltaiseen käyttäytymiseen. 2000-luvulla poliisin tietoon tullessiin henkirikoksiin syylliseksi epäillyistä noin 55–65 prosenttia ja pahoinpitelyrikoksiin syylliseksi epäillyistä noin 60–70 prosenttia on ollut alkoholin vaikutuksen alaisena. Törkeisiin pahoinpitelyihin syylliseksi epäillyistä suurempi osa (yli 70 %) on ollut alkoholin vaikutuksen alaisena kuin lievistä pahoinpitelyistä epäillyistä.

Myös tutkimusten mukaan alkoholin käyttö näyttäisi lisäävän aggressiivista ja väkivaltaista käyttäytymistä. Humalatila muun muassa heikentää arvostelukykä ja ongelmanratkaisutaitoja. Humaltunut henkilö on siten alttiimpi tekemään virhearvioinnin sosiaalisessa tilanteessa, mikä saattaa johtaa ylireagointiin suhteessa todelliseen uhkaan. Humalatila myös lisää impulsiivisuutta ja siten alentaa kynnystä soppimattomaan, kuten väkivaltaiseen, käyttäytymiseen. Alkoholi vaikuttaa kuitenkin yksilöllisesti, ja on todettu että alkoholin käyttö lisää väkivaltaista käyttäytymistä etenkin henkilöillä, jotka saattavat käyttäytyä aggressiivisesti silloinkin, kun eivät ole alkoholin vaikutuksen alaisena. (Pahlen ja Eriksson 2003.)

1.5.2 Rattijuopumus- ja liikenne rikokset

Vuonna 2010 poliisin tietoon tuli 21 130 rattijuopumustapausta, eli henkilö oli ajanut alkoholin vaikutuksen alaisena tai huumaantuneena. Edelliseen vuoteen verrattuna rattijuopumukset vähenivät lähes 10 prosenttia. Törkeiden rattijuopumustapauksien osuus kaikista rattijuopumuksista oli hieman yli puolet.

Valtaosa rattijuopumukseen syylliseksi epäillyistä on miehiä. Vuonna 2010 rattijuopumuksesta epäillyistä oli miehiä noin 88 prosenttia. Kuitenkin 2000-luvun aikana naisten osuus rattijuopumuksesta epäillyistä on kasvanut yli kolmella prosenttiyksiköllä 12 prosenttiin vuonna 2010.

Vuonna 2010 poliisin tietoon tulleeisiin rattijuopumusrikoksiin syyllisiksi epäillyistä 81 prosenttia oli ollut alkoholin vaikutuksen alaisena, noin 15 prosenttia muun päihteen kuin alkoholin vaikutuksen alaisena (huumaus- tai lääkeaine) ja noin neljä prosenttia oli ollut sekä alkoholin että muun päihteen vaikutuksen alaisena (ns. sekakäyttö). Huumaantuneena ajaminen on tilastoitu erikseen vuodesta 2001 alkaen ja sekakäyttö vuodesta 2003 alkaen. Vuodesta 2003 lähtien alkoholitapausten osuus kaikista rattijuopumuksista on laskenut yhdeksän prosenttiyksikköä.

Vuonna 2010 tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuoli 77 henkeä ja loukkaantui 884 henkeä. Edelliseen vuoteen verrattuna alkoholionnettomuuksien määrä väheni reilut 11 prosenttia. Alkoholionnettomuuksissa kuolleiden määrä väheni lähes neljä prosenttia ja loukkaantuneiden määrä 17 prosenttia. Vuonna 2010 alkoholin vaikutuksen alaisten kuljettajien osuus loukkaantumiseen johtaneissa tieliikenneonnettomuuksissa oli 10 prosenttia ja kuolemaan johtaneissa tieliikenneonnettomuuksissa 25 prosenttia. Kuolemaan johtaneissa tieliikenneonnettomuuksissa alkoholin vaikutuksen alaisten kuljettajien osuus väheni noin viidellä prosenttiyksiköllä vuoteen 2009 verrattuna, mutta loukkaantumiseen johtaneissa onnettomuuksissa osuus pysyi ennallaan.

Valtakunnallisissa ratsiatutkimuksissa niin sanottuja alkoholia maistelleita eli alle 0,5 promillen kuljettajia oli 0,65 prosenttia puhallutetuista kuljettajista (111 971 kuljettajaa) vuonna 2010. Maistelleiden kuljettajien osuus on 2000-luvulla ollut noin 0,7–1,0 prosentin verran kaikista puhallutetuista kuljettajista. (Rikollisuustilanne 2010.)

1.5.3 Päihtyneiden säilöönnotot

Vuonna 2010 päihtyneenä säilöön otettujen määrä oli 78 641, jossa oli vähennystä edellisestä vuodesta noin 10 prosenttia. Säilöönottojen määrä on ollut näin alhainen viimeksi 1990-luvun loppupuolella. 2000-luvun alussa säilöönottoja tehtiin noin 95 000–97 000 vuodessa, mutta määrä nousi hetkellisesti vuonna 2004. Säilöönottojen määrä on sen jälkeen vähentynyt joka vuosi.

Päihtyneen säilöönotto on harkinnanvarainen toimenpide, jonka poliisi tekee päihtyneen suojaamiseksi loukkaantumiselta tai hengenvaaralta. Kyse ei ole siten siitä, että päihtynyt olisi välttämättä häiriöksi ympäristölleen, vaan säilöönnotot kohdistuvat usein henkilöihin, jotka ovat julkisilla paikoilla niin vahvassa humalassa, etteivät kykene huolehtimaan itsestään. Poliisi toimittaa päihtyneen henkilön joko selviämisasemalle, joita on joissakin kunnissa, tai putkaan, jonne päihtyneet useimmiten joudutaan sijoittamaan. Päihtynyt voidaan myös toimittaa kotiinsa tai asuinpaikkaansa, jollei hän käyttäydy väkivaltaisesti eikä hänestä aiheudu vaaraa hänen kanssaan asuville henkilöille.

Päihtyneiden säilöönottojen määrä on ollut yksi perinteisistä mittareista, joilla on kuvattu alkoholin kulutuksen haittavaikutuksia. Alkoholin kulutuksen taso ei kuitenkaan yksin vaikuta säilöönottojen määrään, eivätkä säilöönnotot siten suoraan kuvaa alkoholin kulutuksesta aiheutunutta haittaa. Säilöönottoihin vaikuttaa useita tekijöitä, kuten poliisin oman toiminnan painopisteet ja resurssit, yleinen suvaitsevaisuus julkisella paikalla päihtyneenä esiintyviä kohtaan sekä sääolosuhteet. (Noponen 2005.) Säilöönottojen määrän väheneminen viime vuosina johtuukin osaltaan poliisin toimintatapojen muuttumisesta: nykyisin poliisi yhä useammin toimittaa päihtyneen tämän kotiin selviämisaseman sijaan.

1.6 Alkoholitalous ja alkoholihaittakustannukset

Vuonna 2010 kuluttajien Suomessa tekemiin alkoholiostoihin käyttämä rahamäärä kasvoi 1,6 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna ja oli yhteensä 4,4 miljardia euroa. Asukasta kohti laskettuna alkoholijuomia hankittiin vuoden aikana 819 eurolla. Alkoholiin käytettiin rahaa yhdeksän euroa enemmän asukasta kohti kuin vuonna 2009. Alkoholimenojen osuus yksityisistä kulutusmenoista oli 4,5 prosenttia. Valtion alkoholista saamat verotulot arvonlisävero mukaan luettuna olivat noin 2,1 miljardia euroa, joka on lähes viisi prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Alkoholista saatujen verotulojen osuus oli 5,4 prosenttia valtion tuloista ilman rahoitustaloustoimia.

Vuonna 2009 alkoholin käyttö aiheutti 0,8–1,0 miljardin euron välittömät haittakustannukset ja 3,2–5,9 miljardin euron välilliset haittakustannukset. Vuoteen 2008 verrattuna välittömät haittakustannukset kasvoivat keskimäärin 1,5 prosenttia. Yli kolmannes välittömistä haittakustannuksista aiheutui järjestyksen ja turvallisuuden ylläpidosta. Sosiaalihuollon osuus välittömistä haittakustannuksista oli hieman yli neljännes ja terveydenhuollon osuus oli reilu viidennes. Välittömistä haittakustannuksista loppuosa liittyi päihdehaittoja ennaltaehkäisevään työhön, alkoholivalvontaan ja tutkimukseen. Välilliset haittakustannukset vähenivät vuoteen 2008 verrattuna keskimäärin lähes viisi prosenttia. Väheneminen johtui alkoholiehtoisten kuolemien ja alkoholiehtoisten vuodehoitopäivien määrän vähenemisestä.

2 Huumeolojen kehitys

Tutkimusten mukaan huumeokeilut ja huumeiden käyttötaso on nyt huomattavasti korkeammalla tasolla kuin 1990-luvulla. Huumeita kokeilleiden osuus kasvoi 1990-luvun loppuun asti, minkä jälkeen kasvukäyrässä näkyy selvä tasoittuminen. Huumeokeilujen nousutrendi vaihteli 1990-luvulla sukupuolen mukaan ja lähti voimakkaammin liikkeelle miesten keskuudessa, kun taas naisilla kasvuvauhti kiihtyi vasta vuosikymmenen puolen välin jälkeen. Viime aikoina käyttäjämäärien on havaittu jälleen lisääntyvän. Vuonna 2010 arvioitiin noin 17 prosentin 15–69-vuotiaasta aikuisväestöstä kokeilleen joskus kannabista. Viimeisen vuoden aikana kokeilleiden osuus oli neljä prosenttia. Miesten osuus kokeilleista oli hieman naisia suurempi. Eniten kannabista käyttivät 15–34-vuotiaat. (Tanhua ja Virtanen 2011.)

Huumeiden käytön kasvun myötä huumeiden ongelmakäyttöön liittyvien päihdepalvelujen tarve kasvaa. Merkittävä muutos 2000-luvulla on ollut ensisijaisesti buprenorfiinin päihdekäytön vuoksi hoitoon hakeutuneiden osuuden voimakas kasvu. Vapaaehtoisten huumehoitoyksiköiden huumehoitoon tietojärjestelmään toimittamien tietojen mukaan vuonna 2010 buprenorfiini oli ensisijainen päihde 32 prosentilla päihdehuollon huumeasiakkaista, kun vastaava luku vuonna 2000 oli vain seitsemän prosenttia. Käytettyjen aineiden muutos heijastuu erityisesti korvaushoidon ja terveysneuvontapisteiden asiakasmäärien kehitykseen. (Huumehoitoon tietojärjestelmä.)

2.1 Suomen huumausainepoliitiikan peruslinjat

Valtioneuvosto teki periaatepäätöksen huumausainepoliittisesta yhteistyöstä vuosille 2008–2011 (Sosiaali- ja terveysministeriö 2007). Periaatepäätöksessä määriteltiin Suomen huumausainepoliitiikan yleis- tavoitteeksi huumausaineiden käytön ja levittämisen ehkäiseminen. Tavoitteena on, että huumausaineiden käytöstä ja torjunnasta aiheutuvat taloudelliset, terveydelliset ja sosiaaliset haitat ja kustannukset jäävät mahdollisimman pieniksi. Suomalainen huumausainepoliittikka perustuu yleisiin yhteiskuntapolitiittisiin toimiin, kansalliseen lainsäädäntöön ja kansainvälisiin sopimuksiin, joilla kaikilla ehkäistään huumausaineiden kysyntää ja tarjontaa, vähennetään huumausaineiden aiheuttamia haittoja sekä pyritään saattamaan huumeongelmista kärsivät mahdollisimman varhain hoitoon sekä laittomaan toimintaan syyllistyneet rikosoikeudelliseen vastuuseen. Tällä periaatepäätöksellä valtioneuvosto jatkaa huumausaineiden vastaista työtä vuosina 1998, 2000 ja 2004 tehtyjen periaatepäätösten pohjalta.

Hallituskauden 2007–2011 aikana Suomi osallistui aktiivisesti kansainväliseen huumausainepoliittiseen yhteistyöhön EU:n, YK:n, Euroopan neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston foorumeilla. Valtioneuvosto teki 2.12.2010 periaatepäätöksen Suomen toimintalinjasta kansainvälisessä huumausainetorjunnassa. Hallituskauden aikana hyväksyttiin uusi huumausainelaki (373/2008) siihen liittyvine asetuksineen (543/2008 ja 548/2008). Lainsäädäntöä kehitettiin myös hoidon ja valvonnan osalta. Hallituskauden lopulla huumausainelain alaa laajennettiin sisällyttämällä kontrollin piiriin ns. muuntohuumeet (322/2011). Näillä tarkoitetaan sellaisia huumaantumistarkoituksessa käytettäviä aineita, jotka ovat terveydelle vaarallisia ja joista on tehty ilmoitus valvontaan ottamista varten Euroopan neuvoston päätöksen (2005/387/YOS) mukaisesti tai jotka ovat farmakologisilta ominaisuuksiltaan huumausaineeksi rinnastettavissa olevia lääkeaineita.

Hallitusohjelman 2011–2015 mukaan tavoitteena on muun muassa lisätä huumausaineiden käyttäjien matalan kynnyksen palveluja, terveysneuvontaa ja etsivää työtä, tehostaa poliisin tekemää hoitoonohjausta sekä lisätä mahdollisuuksia päihdeongelmien hoitoon vankeuden aikana (Valtioneuvosto 2011). Hallitusohjelman mukaisesti on valmisteilla kauden 2011–2015 toimenpideohjelma huumausaineiden käytön ja sen aiheuttamien haittojen vähentämiseksi.

2.2 Huumeiden kokeilu ja käyttö

Huumeita kokeilleiden osuus kasvoi 1990-luvun loppuun asti, minkä jälkeen kasvu tasoittui selvästi. 1990-luvulla huumeikokeilujen nousutrendi lähti voimakkaammin liikkeelle miesten keskuudessa. Naisilla kasvuvauhti kiihtyi vasta vuosikymmenen puolen välin jälkeen. Viime aikoina käyttäjämäärissä on havaittu jälleen lisääntymistä. Vuoden 2010 väestökyselyn mukaan 15–69-vuotiaassa väestössä joskus kannabista kokeilleiden osuus oli 17 prosenttia. Naisista kokeilleita on 13 prosenttia ja miehistä noin 20 prosenttia. (Hakkarainen ym. 2011a; Hakkarainen ym. 2011b.)

Huumeikokeilut ovat nykyään huomattavasti yleisempi ilmiö kuin 1990-luvun alussa. Ilmiötä selittää osittain 1990-luvulla ja sen jälkeen huumeikokeilunsa aloittaneen nuorisosukupolven osuuden kasvu huumeikokeiluja mittaavien väestökyselyjen otosjoukossa, samalla kun joukosta poistuvat vanhemmat ikäpolvet, joilta huumeiden käyttökokemus kokonaan puuttuu. Kasvu painottuu väestötasolla selvästi kannabiksen käyttöön, sillä merkittävää kasvua 2000-luvulla ei ole tapahtunut muiden huumeiden osalta.

Vuoden 2010 tietojen mukaan huumeiden käytössä korostuu kannabiksen asema, sillä amfetamiineja tai ekstaasia oli joskus elämänsä aikana kokeillut kaksi prosenttia aikuisväestöstä, kokaiinia 1,5 prosenttia ja opiaatteja noin prosentti väestöstä. Muiden huumeiden osalta suuria muutoksia ei tapahtunut. Unilääkkeitä, rauhoittavia lääkkeitä tai kipulääkkeitä oli käyttänyt ei-lääkinnällisiin tarkoituksiin, ilman lääkärin määräystä tai lääkärin määräämää suurempina annoksina elinaikanaan 6,5 prosenttia. Huumeiden käytön kokeilut painottuvat 25–34-vuotiaiden ikäryhmään, jossa kannabista joskus kokeilleiden osuus on 36 prosenttia. Myös muiden huumeiden osalta luvut ovat huomattavasti korkeammat 25–34-vuotiaiden ikäryhmässä, jossa amfetamiineja ja ekstaasia oli joskus kokeillut noin 6 prosenttia, kokaiinia 4 prosenttia ja opiaatteja 3 prosenttia. Lääkkeiden väärinkäyttöä ilmeni 10 prosentilla tästä ikäryhmästä. (Hakkarainen ym. 2011b.)

Koululaisiin kohdistuvan vuoden 2007 ESPAD-tutkimuksen mukaan 15–16-vuotiaista nuorista kahdeksan prosenttia oli joskus elämänsä aikana kokeillut kannabista. Osuus oli 10 prosenttia vuonna 1999 ja 11 prosenttia vuonna 2003. Poikkeuksena myönteiseen kehitykseen liimojen ja liuottimien haistelu on lisääntynyt (10 % nuorista elämänsä aikana), sekä tyttöjen rauhoittavien lääkkeiden ja unilääkkeiden kokeilut (10 % kokeillut elämänsä aikana päihtymistarkoituksessa). (Ahlström ym. 2008.) Lappia sekä Itä ja Etelä-Suomea koskevan kouluterveyskyselyn perusteella vuosina 2008–2010 kannabiskokeilujen määrä näyttäisi kasvaneen varsinkin lukiolaisten ja ammattikoululaisten keskuudessa. Sen sijaan muiden laittomien huumeiden kokeiluissa ei ole nähtävissä merkittäviä muutoksia. (Puusniikka 2010.)

Erityisen ongelmaisen, usein pistoskäyttöön liittyvän huumeiden käytön laajuutta on arvioitu viimeksi vuonna 2005. Pistoskäyttö liitetään huumeista etenkin opiaattien, Suomessa erityisesti buprenorfiinin, mutta myös amfetamiinien ongelmakäyttöön. Tutkimuksen mukaan amfetamiinien ja opiaattien ongelmakäyttäjien osuuden 15–54-vuotiaiden ikäluokasta arvioitiin koko maassa olevan noin 0,5–0,7 prosenttia ja pääkaupunkiseudulla 0,9–1,4 prosenttia. Ongelmakäyttäjistä amfetamiinien käyttäjät ovat enemmistönä. (Partanen ym. 2007.)

2.3 Suomalaisen asenteet huumeita kohtaan

Aikuisväestön terveyteen vaikuttavien elintapojen seurantalutkimuksen mukaan 75 prosenttia suomalaisista arvioi vuonna 2007, että huumausaineiden käyttö on vakava tai erittäin vakava ongelma. Luku on laskenut tasaisesti vuodesta 2001, jolloin vastaajista 90 prosenttia oli tätä mieltä. (Piispa ym. 2008.)

Vuosituhanen vaihteen luvut heijastivat käytön nopeaa lisääntymistä 1990-luvun lopulla. Arvioiden lievenemiseen on vaikuttanut se, että huumeiden läsnäoloon on jossain määrin totuttu, kun käytön ja haittojen kasvu on pysähtynyt ja huumetilanne vakiintunut. Huumeongelma on jossain määrin "normalisoitunut" ja asettunut osaksi päihdeongelmien laajempaa kokonaisuutta.

Vuodelta 2010 olevan väestökyselyn tulokset vahvistavat kehitystä. Kun vielä 2000-luvun alussa alle 30 prosenttia aikuisista piti kannabiksen kokeilun riskejä korkeintaan vähäisinä, vuoden 2010 tulosten mukaan osuus oli jo runsas 40 prosenttia. Riskejä piti vähäisenä 25–34-vuotiaista 65 prosenttia ja ikäryhmän miehistä 75 prosenttia. (Hakkarainen ym. 2011b.)

2.4 Huumehoitopalvelut

Huumehoitopalvelujen kehittämissuunnitelmassa on painottunut matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen ja tähän liittyvä koulutus. Ensimmäinen huumeaineiden käyttäjien pistosvälineiden vaihtoon tarkoitettu terveysneuvontapiste perustettiin Suomessa vuonna 1997, ja ylläpito- sekä korvaushoito tulivat viralliseksi osaksi päihdepalvelujärjestelmää vuonna 2000. Erityisen vaikeahoitoisia asiakkaita, kuten kaksois- tai kolmoisdiagnoosipotilaita pyritään hoitamaan keskitetysti erityispalveluyksiköissä.

Vuodesta 2004 lähtien velvollisuus järjestää terveysneuvontapalveluja on laajentunut myös terveysneuvontapisteiden ulkopuolelle terveyskeskuksiin. Lisäksi apteekit toimivat merkittävinä puhtaiden ruiskujen ja neulojen välityspisteinä alueilla, joilla ei ole olemassa varsinaisia terveysneuvontapalveluja.

Opiattiriippuvaisten lääkehoidosta annettiin vuonna 2002 erillinen asetus (289/2002). Asetus kumottiin vuonna 2008 uudella asetuksella (33/2008), jolla pyrittiin vastaamaan korvaushoitoa tarvitsevien edelleen lisääntyneeseen hoidon tarpeeseen. Vuoden 2009 lopussa korvaushoidossa arvioitiin olleen 1 800 henkilöä (Rönkä ja Virtanen 2009).

2.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut huumeiden käyttäjille

Huumeiden käyttäjien hoitotietoja on kerätty vuodesta 1998 lähtien anonyymillä ja hoitoyksiköille vapaaehtoisella tiedonkeruulla, jota kutsutaan huumehoitojen tietojärjestelmäksi. Vuonna 2010 tiedonkeruuseen osallistui 84 päihdehuollon yksikköä ja tietoja saatiin 2 529 asiakkaasta. Mukana tiedonkeruussa oli A-klinikoita, nuorisoasemia, katkaisu- ja kuntoutusyksiköitä, huumehoitoon erikoistuneita avo- ja laitoshoitoyksiköitä sekä psykiatrisia yksiköitä. Tietoja saatiin runsaimmin avohoitoyksiköiltä ja Etelä-Suomen läänistä. Erillisten vuosina 2009 ja 2004 tehtyjen kattavuusselvitysten perusteella huumehoitojen tietojärjestelmä saavuttaa noin 32 prosentin osuuden päihdehuollon asiakkaista (Väänänen 2010; Vismänen 2004).

Huumehoitojen tietojärjestelmän mukaan huumeaineiden tai lääkeaineiden vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista huumeasiakkaista useammalla kuin joka toisella oli opiaattien (55 %) käyttö ensisijaisena hoitoon hakeutumisen syynä vuonna 2010. Ensisijaisesti opiaattiryhmään kuuluvan buprenorfiinin päihdekäytön vuoksi hoitoon hakeutuneita oli 32 prosenttia. Heroiinin vuoksi hoitoon hakeutuneiden osuus oli vastaavasti kaksi prosenttia. Amfetamiinin tai muiden stimulanttien käyttö oli syynä 14 prosentilla huumeaineiden tai lääkeaineiden käytön vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista asiakkaista. Kannabiksen käytön vuoksi hoitoon hakeutuneiden osuus oli 13 prosenttia asiakkaista ja korostui nuorimmissa ikäryhmissä. Suomalaiselle päihdekulttuurille ominaista on myös se, että valtaosa amfetamiinien ja opiaattien käyttäjistä on käyttänyt ainetta pistämällä. Sekakäyttö oli yleistä ja 62 prosenttia asiakkaista oli ilmoittanut ainakin kolme hoitoon hakeutumiseen liittyvää ongelmapäihdettä.

Huumehoitojen tietojärjestelmän mukaan vuonna 2010 huumehoitoon hakeutuneet olivat aikaisempaan tapaan nuoria aikuisia. Iältään hoitoon hakeutuneet miehet olivat keskimäärin 30-vuotiaita ja naiset keskimäärin 28-vuotiaita. Heidän koulutustasonsa oli matala ja työttömyys oli yleistä (60 %). Asiakkaista yhdeksän prosenttia oli asunnottomia.

Anonyymin tiedonkeruun perusteella terveysneuvontapisteissä asioi noin 13 300 asiakasta vuonna 2009. Asiakkaita kävi eniten Helsingin (noin 8 350 asiakasta), Vantaan (noin 900 asiakasta), Turun (noin 890 asiakasta), Espoon (noin 825 asiakasta) ja Tampereen (noin 568 asiakasta) terveysneuvontapisteissä. (Tanhua ja Virtanen 2011.)

2.4.2 Huumeiden käyttäjät terveydenhuollossa

Vuonna 2010 terveydenhuollon vuodeosastoilla rekisteröitiin 6 467 huumehoitojaksoa, joissa huumesairaus eli huumausaineisiin tai lääkeaineisiin liittyvä sairaus oli päädiagnoosina, ja 9 599 hoitojaksoa, joissa huumesairaus oli pää- tai sivudiagnoosina. Huumehoitojaksojen määrä väheni lähes kymmenen prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Edellisvuodesta poiketen huumausaine- ja lääkeainemyrkytysten hoitojaksot vähenivät huomattavasti. Huumausaineisiin liittyvien myrkytysten hoitojaksot vähenivät 14 prosenttia ja uni- ja rauhoittaviin lääkeaineisiin liittyvien myrkytysten hoito väheni noin 15 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Myös huumeiden aiheuttamien elimellisten aivo-oireyhtymien hoitojaksot vähenivät hieman. Huumesairauden vuoksi terveydenhuollon vuodeosastoilla hoidetuista 61 prosenttia oli miehiä ja 39 prosenttia naisia. Valtaosa hoidetuista oli alle 35-vuotiaita. Huumehoitojaksojen osuus on noin viidennes kaikista sairaaloiden päihdehoitojaksoista, mutta yli puolet hoitojaksoista, kun kyseessä ovat alle 35-vuotiaat.

Tartuntatautirekisteriin kirjatut ruiskuumevälitteiset hiv-tartunnat sekä C-, B- ja A-hepatiittitapaukset ovat selkeästi vähentyneet viimeisen vuosikymmenen aikana. Terveysneuvontapisteiden toiminnalla ja ruiskuumeiden käyttäjien A- ja B-hepatiittirokotuksilla on ollut suuri merkitys huumeisiin liittyvien tartuntatautien vähenemisessä.

Vuonna 2010 Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tartuntatautirekisteriin ilmoitettiin 188 uutta hiv-tartuntaa (178 tapausta vuonna 2009). Hiv-tartunnat ovat lisääntyneet lähes koko 2000-luvun johtuen seksivälitteisten tartuntojen lisääntymisestä. Ruiskuumevälitteisten tartuntojen määrä on sen sijaan pysynyt alhaisena. Pistoskäytöstä aiheutuvia tartuntoja ilmoitettiin vuonna 2010 vain kahdeksan tapausta, mikä on neljä prosenttia kaikista tartunnoista. Vastaava luku oli seitsemän prosenttia vuonna 2009.

Uusia C-hepatiittitartuntoja todettiin 1 132 vuonna 2010. Tämä oli 88 tapausta enemmän kuin vuonna 2009. Koska akuutteja tapauksia on vaikea erottaa vuosien takaisista, täytyy tapausmääriä kuitenkin tulkita varovaisesti. Yli puolet (596) tapauksista ilmoitettiin ruiskuumeenkäyttäjillä vuonna 2010. C-hepatiitin esiintyvyys on ruiskuumeiden käyttäjien keskuudessa niin korkea (55 %), että esiintyvyyden saaminen matalammalle tasolle kestää parhaimmassakin tapauksessa vuosikymmenen, vaikka riskit saataisiinkin hallintaan. Epäselvien tapausten määrä on laskenut hieman, mutta on silti korkea (406 tapausta vuonna 2010). (Hulkko ym. 2011.)

Tartuntatautirekisteriin ilmoitetut akuutit B-hepatiittitapaukset ovat selkeästi vähentyneet viimeisen vuosikymmenen aikana. Nopeimmin ovat vähentyneet ruiskuumevälitteiset tartunnat, joten riskiryhmien B-hepatiittirokotukset ja huumeiden käyttäjille suunnattu terveysneuvontapistetyö ovat tuottaneet tulosta. Vuonna 2010 ilmoitettiin yksi ruiskuumevälitteinen tartunta (vuonna 2009 ei yhtään).

Uusia A-hepatiittitartuntoja ilmoitettiin 14 tapausta vuonna 2010. Näistä ainakin kymmenen oli saatu ulkomailla. Tartuntojen määrä on pysynyt matalalla viime vuosina. Ruiskuumeita käyttävät henkilöt, heidän seksikumppaninsa ja samassa taloudessa asuvat henkilöt ovat saaneet vuodesta 2005 kansallisen rokotusohjelman mukaisesti maksuttoman A-hepatiittirokotuksen.

2.4.3 Huumekuolemat

Vuodesta 1997 vuoteen 2000 kuolemantapauksiin liittyvissä oikeuslääketieteellisissä lääke- ja huumausainetutkimuksissa huumausaineiden löydökset lähes kaksinkertaistuivat. Tämän jälkeen löydösten määrä tasaantui muutamaksi vuodeksi, pääasiassa siksi, että heroiinin tarjonta tyrehtyi markkinoilla ja samalla heroiinikuolemien määrä väheni. Viime vuosina sekä oikeuslääketieteellisissä ruumiinavauksissa

tehtyjen huumausainelöydösten määrä että kuolemansyytilaston mukaiset huumekuolemat ovat lisääntyneet. Huumausainelöydöksiä tehtiin 254 kuolemantapauksessa vuonna 2009 (Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitos 2011). Peruskuolemansyynä oli myrkytys noin puolessa kuolemantapauksista. Päihdetarkoituksessa käytetty buprenorfiini on myrkytyskuolemissa tärkein löydös, jota havaittiin noin joka kolmannessa tapauksessa. Buprenorfiinilöydösten määrä on lisääntynyt, mutta heroini- ja kokaiini-myrkytyskuolemat ovat sen sijaan edelleen harvinaisia. Kaikkiaan huumesairauksiin ja -myrkytyksiin kuolleita oli vuonna 2009 Tilastokeskuksen kuolemansyytilaston mukaan 175.

2.5 Huumeet ja rikollisuus

2.5.1 Huumausainerikokset

Tilastoitu huumausainerikollisuus lisääntyi voimakkaasti 1990-luvulla. Samoin huumeiden käyttöön liittyvä oheisrikollisuus, kuten omaisuusrikollisuus ja huumeiden aiheuttamat liikennejuopumukset, kasvoi. Vuosituhannen vaihteen jälkeen kasvu taittui. Huumeperusteisten liikennejuopumusten tilastollista kasvua lisäsi vuonna 2003 käyttöön otettu huumeiden nollatoleranssi liikenteessä. Muutaman viime vuoden aikana tilastoitu huumausainerikollisuus on ollut jälleen nousussa.

Vuonna 2010 poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten määrä kasvoi. Poliisin tietoon tuli 19 653 huumausainerikosta, kun vastaava luku edellisellä vuonna oli 17 454. Huumausainerikoksista 62 prosenttia oli huumausaineen käyttörikoksia ja 33 prosenttia huumausainerikoksia. Törkeiden huumausainerikosten osuus oli 6 prosenttia kaikista huumausainerikoksista. Suomen huumausainemarkkinoilla esiintyy erityisesti kannabistuotteita, synteettisistä huumausaineista amfetamiinia ja ekstaasia, buprenorfiinia sekä bentsodiatsepiinilääkevalmisteita.

2.5.2 Muu huumeisiin liittyvä rikollisuus

Tietystä rikoksista huomattava osa tehdään päihtyneinä, mutta alkoholi on huumeita tai sekakäyttöä huomattavasti merkittävämmässä asemassa. Poliisin tietoon tulleista pahoinpitelyrikoksista (pahoinpitely, lievä pahoinpitely ja törkeä pahoinpitely) tehtiin yli puolet (56 %) alkoholin, 0,4 prosenttia huumausaineiden ja prosentti sekakäytön vaikutuksen alaisena. Ryöstörikoksista tehtiin noin kolmasosa (35 %) alkoholin, neljä prosenttia huumausaineiden ja viisi prosenttia sekakäytön vaikutuksen alaisena.

Moottorikulkuneuvon käyttövarkauksista noin neljäsosa (23 %) tehtiin alkoholin, 11 prosenttia huumausaineiden ja neljä prosenttia sekakäytön vaikutuksen alaisena. Varkausrikoksiin (näpistys, varkaus, törkeä varkaus) syyllisiksi epäillyistä 11 prosenttia toimi alkoholin, kaksi prosenttia huumausaineiden ja prosentti sekä alkoholin että huumausaineiden vaikutuksen alaisena.

2.5.3 Tieliikenne rikokset ja huumeet

Vuonna 2010 poliisin tietoon tulleiden rattijuopumusten kokonaismäärä väheni 10 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Huumausainetapausten (3 125) ja sekakäyttötapausten (693) määrä pysyi kuitenkin edellisvuosien tasolla, jolloin alkoholitapausten suhteellinen osuus hieman laski. Vuonna 2010 alkoholitapauksia kaikista rattijuopumustapauksista oli 82 prosenttia, huumetapauksia 15 prosenttia ja sekakäyttötapauksia kolme prosenttia. Vuonna 2010 yleisimmin löydetty aineet huumaus- ja lääkeainetutkimuksissa olivat bentsodiatsepiinit (70 % tapauksista), amfetamiinit (55 %) ja kannabis (42 %) (KRP 2011).

Vuonna 2003 rattijuopumussäännöksiä muutettiin siten, että huumausaineille asetettiin niin sanottu nol-laraja. Tämän seurauksena liikenteen huumausainetapaukset lisääntyivät vuodesta 2002 vuoteen 2003 yli 50 prosenttia. Vuosina 2004–2007 huumetapauksien määrä liikenteessä on edelleen noussut.

2.6 Huumehaittakustannukset

Vuonna 2009 huumeaineiden ja lääkeaineiden väärinkäyttö aiheutti noin 0,2–0,3 miljardin euron välittömät haittakustannukset ja 0,5–1,2 miljardin euron välilliset haittakustannukset. Vuoteen 2008 verrattuna välittömät haittakustannukset kasvoivat lähes kolme prosenttia. Välittömistä kustannuksista reilu kolmannes aiheutui sosiaalitoimen haittakustannuksista ja neljännes yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpidosta. Terveystieteiden osuus haittakustannuksista oli noin 15 prosenttia. Välilliset haittakustannukset kasvoivat vuoteen 2008 verrattuna hieman yli neljä prosenttia. Kasvu johtui sekä huumeisiin liittyvien kuolemien että huume-ehtoisten sairauspäivien määrän kasvusta. Välillisistä kustannuksista ylivoimaisesti suurin erä oli menetetyt elämän arvo ennenaikaisen kuoleman johdosta.

3 Alkoholin lupahallinnon ja valvonnan kysymykset

3.1 Alkoholihallinnon ohjaus ja organisaatio

Alkoholihallintoa on viime vuosina uudistettu merkittävästi. Vuoden 2010 alussa lääninhallitukset lakkautettiin ja tilalle muodostettiin kuusi aluehallintovirastoa. Alkoholihallinnon keskustasoa koskeva organisaatiouudistus puolestaan tapahtui vuotta aikaisemmin. Tehdyt organisaatiomuutokset ovat sitoneet valvontaviranomaisen resursseja, mutta toisaalta antaneet myös mahdollisuuksia tarkastella toimintoja uusista näkökulmista.

Valtioneuvoston asetuksen alkoholijuomista ja väkiviinasta antaman asetuksen (1344/1994) muutoksella (1802/2009) edellytettiin, että Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) keskusviranomaisena laati yhteistyössä alueellisten lupa- ja valvontaviranomaisten kanssa alkoholihallinnon valtakunnallisen valvontaohjelman. Ensimmäinen valtakunnallinen valvontaohjelma julkaistiin vuoden 2010 lopussa ja sen toimeenpano aloitettiin vuoden 2011 alussa. Valvontaohjelma on kaksivuotinen, ja sillä ohjataan alkoholijuomien anniskelun ja vähittäismyynnin alueellista lupahallintoa ja valvontaa yhdenmukaiseen ratkaisukäytäntöön ja alkoholilain tehokkaaseen täytäntöönpanoon. Valvontaohjelma käsittää myös myyntiedistämisen valvonnan ohjauksen.

Valvontaohjelma perustuu alkoholilain tavoitteisiin sekä alkoholipoliittisiin ohjelmiin. Valvontaohjelma koostuu yleisestä osasta, joka on laadittu vuosille 2011–2012, sekä sektorikohtaisista valvontaohjelmita. Lisäksi valvontaohjelma sisältää tietoja viranomaistoiminnasta sekä yhteistyöstä eri sidosryhmien kanssa, hallinnon yleisistä periaatteista sekä valvontaohjelman toteutuksen arvioinnista ja seurannasta. Osana valvontaohjelmaa ovat aluehallintovirastojen valvontaan liittyvät suoriteseurantatiedot ja tavoitteiden toteutumisen arviointi. Tarvittaessa valvontaohjelmaan ja erityisesti sektorikohtaisiin valvontaohjelmiin tehdään toimeenpanovuosina päivityksiä. Tavoitteena on, että jatkossa valvontaohjelmakausi seuraisi hallituskautta ollen siis nelivuotinen.

Koko valvontaohjelmakauden 2010–2012 pääpainopistealue on valvontatarkastusten vaikuttavuuden kehittäminen. Valvontaohjelmassa riskikohteiksi luokitellaan esimerkiksi kohteet, joista muu viranomaisen on antanut tarkastusvinkin tai valvontaviranomainen on aikaisemmin puuttunut valvontakohteen omavalvonnan laiminlyönteihin.

Organisaatiouudistusten yhteydessä Valvira perusti myös Alkoholijuomien anniskelun ja vähittäismyynnin ja Alkoholijuomien tuotevalvonnan neuvotteluryhmät, joihin kuuluu laajasti muita viranomaisia sekä alkoholielinkeinon edustajia. Neuvotteluryhmät ovat vaikuttamiskanava, joissa käydään vuoropuhelua alkoholilain tavoitteiden toteutumiseen ja lain noudattamiseen liittyvistä asioista.

Valviran tehtävänä alkoholihallinnossa on aluehallintovirastojen lupahallinnon ja valvonnan ohjaus ja kehittäminen sekä tieto- ja viestintäpalvelujen tuottaminen. Lisäksi virasto valvoo alkoholijuomien vä-

hittäismyyntiä ja anniskelua sekä mainontaa ja muuta myynninedistämistä koko maassa. Lupahallinnon ja valvonnan ohjauksen ja kehittämisen tarkoituksena on tehostaa alkoholin käytöstä aiheutuvien yhteiskunnallisten, sosiaalisten ja terveydellisten haittojen ehkäisyä kuten alkoholilain 1 §:ssä on määritelty, ja turvata alkoholilain yhdenmukainen soveltaminen koko maassa. Tietopalveluiden tuottamisessa keskeisenä viime vuosina on ollut sähköisten asiointipalveluiden kehittäminen.

Aluehallintovirastot vastaavat oman alueensa alkoholijuomien anniskelun ja vähittäismyyntin lupahallinnosta ja valvonnasta. Lisäksi aluehallintoviranomaiset valvovat alueellaan tapahtuvaa alkoholijuomien myynninedistämistä, joka voi tapahtua paitsi vähittäismyynti- ja anniskelupaikoissa myös esimerkiksi paikallisissa radiokanavissa ja paikallislehdissä.

Osana alkoholihallinnon valvonnan ja lupahallinnon ohjausta Valvira perusti vuonna 2010 Valviran ja aluehallintovirastojen yhteistyöryhmän, Alkoholihallinnon ryhmän, joka käsitteli lupahallinnon ja valvonnan tulkintakysymyksiä sekä ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamista.

3.2 Valvontatarkastukset ja myynti- ja anniskelulupien peruutukset

Alkoholijuomien myyntin ja anniskelun valvonnassa sekä lupahallinnon ennakoivassa valvonnassa valvontaviranomaisten tavoite oli erityisesti vähentää alaikäisille ja päihtyneille myyntiä sekä estää alkoholijuomien välittämistä alaikäisille. Lisäksi myynninedistämisen valvontaa kohdennettiin sellaiseen mainontaan, joka kohdistuu alaikäisiin tai nuoriin tai kannustaa eniten haittoja aiheuttavaan suurkulutukseen.

Alkoholijuomien jakeluverkoston valvonta keskittyi anniskelutoiminnan valvontaan. Vuonna 2010 aluehallintovirastot peruuttivat pysyvästi 52 alkoholijuomien anniskelulupaa ja 82 anniskelulupaa peruutettiin määräajaksi. Lupien peruutukset vastaavat määrällisesti aiempia vuosia. Vähittäismyyntilupia aluehallintovirastot peruuttivat puolestaan pysyvästi 14 ja määräajaksi 12. Lisäksi Alkon yhden myymälän lupa peruutettiin määräajaksi.

Pysyvissä luvan peruutuksissa oli yleensä kyse siitä, että luvanhaltijalla ei enää ollut taloudellisia edellytyksiä jatkaa toimintaansa. Määräaikaisten peruutusten syyt vaihtelivat ja niissä painottuvat alkoholipoitettiset syyt, esimerkiksi alkoholijuomien myynti tai anniskelu alaikäisille tai selvästi päihtyneille.

Aluehallintovirastot tekivät vuonna 2010 koko maassa valvontatarkastuksia alkoholijuomien anniskelu- ja vähittäismyyntipaikkoihin kuudesosan vähemmän kuin keskimäärin edellisten kolmen vuoden aikana. Vuonna 2010 aluehallintovirastot tekivät yhteensä noin 6 000 valvontatarkastusta, kun kolmena edellisenä vuotena valvontatarkastuksia tehtiin vuosittain yli 7 200. Eri aluehallintovirastojen tarkastusmäärien kehitys oli kuitenkin hyvin erilainen. Tarkastusmäärien vähentymiseen on vaikuttanut muun muassa aluehallintovirastojen resurssien väheneminen.

3.3 Alkoholijuomien vähittäismyynti

Vuonna 2010 alkoholijuomien jakeluverkostossa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Jo aiemmin havaittu trendi elintarvikeliikkeiden lukumäärän vähenemisestä jatkui. Aiemmista vuosista poiketen tarkasteluvuonna myös Alkon myymälöiden ja luovutuspaikkojen määrät vähenivät.

Vuoden 2010 lopussa Alkon myymälöitä oli 343 (kolme vähemmän kuin edellisvuonna). Alkolla on myös oikeus toimittaa tilauksesta alkoholijuomia luovutuspaikkojen kautta, ja niiden lukumäärä oli vuoden lopussa 118 (neljä vähemmän kuin edellisvuonna). Elintarvikemyymälöiden vähittäismyyntilupia eli enintään 4,7 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien käymisteitse valmistettujen juomien myyntiin oikeuttavia lupia oli 5 755, mikä on 192 lupaa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Tilaviini- ja sahtimyymlöitä oli vuoden 2010 lopussa yhteensä 35, mikä on viisi vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

3.4 Alkoholijuomien anniskelu

Anniskeluravintoloiden kokonaismäärässä ei vuonna 2010 tapahtunut merkittäviä muutoksia. A- ja B-ravintoloiden lukumäärä hiukan kasvoi ja C-ravintoloiden lukumäärä puolestaan väheni. A-luvan ravintoloissa voidaan anniskella kaikkia alkoholijuomia, B-ravintoloissa voidaan anniskella enintään 22 tilavuusprosenttia sisältäviä alkoholijuomia, ja C-ravintoloissa voidaan anniskella enintään 4,7 tilavuusprosenttisia, käymisteitse valmistettuja alkoholijuomia. Pitkällä aikavälillä ravintoloiden lukumäärä on kaiken kaikkiaan vähentynyt. Muutoksia ei voi kuitenkaan tarkastella vain lukumäärien muutoksena, vaan on huomioitava myös muutokset eritasoisten anniskelulupien keskinäisissä lukumääräsuhteissa. Vuodesta 1995 anniskeluravintoloiden kokonaismäärä on vähentynyt yli 1 200 ravintolalla siten, että C-ravintoloiden määrä on vähentynyt lähes 3 900:llä ja A-ravintoloiden määrä on lisääntynyt noin 2 600:lla.

3.5 Alkoholijuomien valmistus, maahantuonti ja tukkumyynti

Alkoholijuoman valmistus- ja tukkumyyntiluvat myöntää Valvira. Vuonna 2010 myönnettiin kymmenen alkoholijuomien valmistuslupaa ja peruutettiin viisi. Vuoden lopussa alkoholijuomien valmistuslupia oli 124, joista 100 oli kaupalliseen tarkoitukseen. Opetus- ja tutkimuskäyttöön myönnettyjä lupia oli 24. Alkoholijuomien tukkumyyntilupia myönnettiin 19 ja peruutettiin 6. Vuoden 2010 lopussa alkoholijuomien tukkumyyntilupia oli 278. Vuonna 2010 alkoholijuomia valmistettiin noin 567 miljoonaa litraa eli suunnilleen saman verran kuin edellisellä vuonna.

3.6 Alkoholijuomien tuotevalvonta

Markkinoilla olevien alkoholituotteiden määrä lisääntyi edelleen. Uusia tuotteita rekisteröitiin 4 656. Vuoden 2010 lopussa alkoholijuomien tuoterekisterissä oli noin 19 000 tuotetta, joita tukkumyyjät toimittivat anniskelu- ja vähittäismyyntipaikoille.

Valviran tuotevalvonnassa valvotaan laillisesti markkinoilla olevien alkoholijuomien laatua Suomessa. Alkoholijuomien tuotevalvonta koostuu luvanhaltijoiden Valviralle ilmoittamien tuotteiden valvonnasta sekä markkinavalvonnasta. Markkinoilta otettiin alkoholin valvontanäytteitä 111 tuotteesta. Analyysitulosten perusteella säädösten vastaisia tuotteita oli seitsemän. Suurin osa säädösten vastaisista tuotteista johtui ilmoitetun alkoholipitoisuuden poikkeamasta, minkä perusteella tuotteille annettiin vähittäismyyntikielto.

3.7 Alkoholijuomien myynninedistäminen

Valvira valvoo valtakunnallisesti alkoholin mainontaa ja muuta myynninedistämistä. Aluehallintovirastot valvovat mainontaa omilla alueillaan. Lain mukaan alkoholimainonta ei saa kohdistua alaikäisiin. Kuitenkin osa mainonnasta on sellaista, että lapset näkevät sitä päivittäisessä elinympäristössään. Valvonta keskittyy erityisesti tähän mainontaan.

Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti ja alkoholilain alaikäisiä koskevan suojaamistavoitteen valossa alaikäisiin kohdistuvaa markkinointia arvostellaan keskimääräistä tiukemmin, koska lapset ja nuoret ovat tietojensa ja kokemustensa rajoittuneisuuden vuoksi tavallista alttiimpia markkinoinnin vaikutuksille. Vaikka lapset eivät suoranaisesti olisi mainoksen kohderyhmänä, on mainontaa arvioitaessa merkitystä sillä, että huomattava osa mainoksista kuitenkin tavoittaa alaikäiset heidän tavanomaisessa elinympäristössään.

Valviran ja aluehallintovirastojen keinoja mainonnan valvonnassa ovat ohje ja kielto. Näitä voidaan tehostaa uhkasakolla. Lisäksi mainontaa voidaan ohjata oikeudellisesti sitomattomilla ennakkolausunnoilla. Valvira antoi vuoden aikana neljä ohjetta ja 85 muuta mainonnan valvontaa koskevaa päätöstä. Lisäksi aluehallintovirastot antoivat 23 kirjallista ohjetta.

1 Alkoholsituationens utveckling

År 2010 var totalkonsumtionen av alkoholdrycker cirka två procent lägre än året innan. Omräknat i hundraprocentig alkohol uppgick alkoholkonsumtionen till 10,0 liter per invånare, mot 10,2 liter per invånare 2009. Enligt de senaste uppgifterna, som gäller år 2008, uppgav cirka 90 procent av den vuxna befolkningen att de använder alkohol (Mäkelä & al. 2009). Alkoholkonsumtionen fördelar sig ojämnt bland befolkningen. Man uppskattar att den tiondel som dricker mest konsumerar hälften av all alkohol (Mäkelä & al. 2010). Antalet storkonsumenter och den totala alkoholmängden som konsumeras av dessa bedöms ha ökat under 2000-talet. Det ökade antalet alkoholrelaterade skador sammanhänger med den ökade alkoholkonsumtionen under 2000-talet. Nu verkar ökningen av alkoholrelaterade skador att minska och antalet skador till och med att sjunka. År 2010 registrerades på sjukhusens och hälsocentralernas vårdavdelningar 22 889 alkoholrelaterade vårdperioder. Antalet alkoholrelaterade vårdperioder minskade med cirka 2 000, det vill säga nästan åtta procent, från året innan. Idag är antalet alkoholrelaterade vårdperioder mindre än i början av 2000-talet. År 2009 var de alkoholrelaterade sjukdomarna och alkoholförgiftningarna fortfarande den vanligaste dödsorsaken bland män och kvinnor i arbetsför ålder.

1.1 Grundlinjerna i den finländska alkoholpolitiken

I statsrådets principbeslut från 9.10.2003 fastställs som grundläggande mål för Finlands alkoholpolitik den minskning av alkoholens skadeverkningar som anges i alkohollagen. Enligt principbeslutet är alkoholpolitikens viktigaste konkreta målsättningar att minska alkoholens skadliga inverkan på barns och familjers välbefinnande, att reducera skadeverkningarna av riskbruk och att minska totalkonsumtionen av alkoholdrycker. Dessa riktlinjer har senare backats upp och preciserats av regeringens lagpaket från 2.3.2006 gällande en minskning av alkoholskadorna, de nationella alkoholprogrammen 2004–2007 och 2008–2011, intensifieringen av det förebyggande rusmedelsarbetet och höjningen av alkoholaccisen i tre repriser under åren 2008 och 2009. Frågan om alkoholrelaterade skador har lyfts fram i politikprogrammet för hälsofrämjande och i programmet för den inre säkerheten.

I början av 2008 höjdes skatten på starka alkoholdrycker med 15 procent och på andra alkoholdrycker med 10 procent. Under 2009 höjdes alkoholaccisen i två repriser, vardera gången med 10 procent. Förbudet mot mängdrabatter på öl och andra alkoholdrycker trädde i kraft i början av år 2008. Samtidigt förbjöds "happy hour"-reklamerna utanför serveringsställena samt all tv- och biografreklam för alkoholdrycker före klockan 21.00.

Inom ramen för alkoholprogrammen 2004–2007 och 2008–2011 har förebyggandet av rusmedelsskador utvecklats, det lokala arbetet stötts, material av hög kvalitet producerats och utbildningstillfällen ordnats. Utvecklingsarbetet har lett till en riksomfattande organisation. Modellen för regional koordinering utvärderades i mitten av programperioden 2008–2011. I utvärderingen konstateras att modellen stärker och förtydligar samarbetet mellan aktörerna inom statsförvaltningen och intensifierar det förebyggande arbetet. Institutet för hälsa och välfärd fungerar som huvudkoordinator för alkoholprogrammet 2008–2011.

Genomförandet av alkoholprogrammet följs med hjälp av flera indikatorer, bl.a. utvecklingen av den registrerade och oregistrerade alkoholkonsumtionen, de alkoholrelaterade olycksfallen, den alkoholrelaterad våldsbrottsligheten, det alkoholrelaterade familjevåldet och de alkoholrelaterade dödsfallen. En sammanställning av dessa indikatorer och andra indikatorer som beskriver alkoholsituationen ingår i denna publikation. Indikatorer som beskriver alkohol- och narkotikasituationen i de enskilda kommunerna och på riksnivå finns tillgängliga i elektronisk form i indikatorbanken SOTKANet på adressen <http://www.sotkanet.fi/>.

I regeringsprogrammet 2011 anges att alkoholprogrammet fortsätter också efter år 2011. I regeringsprogrammet nämns även en revidering av alkohollagstiftningen. Regeringsprogrammet innehåller en särskild skrivning om att det nuvarande detaljhandelsmonopolet bibehålls och att social- och hälsovårdsministeriet även framöver ansvarar för ägarstyrningen av Alko Oy. (Statsrådet 2011.)

1.2 Finländarnas inställning till alkoholpolitiken

Inställningen till alkoholpolitiken har skärpts sedan mitten av 1990-talet. En ökande andel av befolkningen anser att de nuvarande alkoholpolitiska restriktionerna är berättigade eller bör skärpas. Enligt en undersökning som utfördes av TNS-Gallup i början av 1994 ansåg 55 procent av svarspersonerna att de dåvarande alkoholpolitiska restriktionerna var berättigade eller borde skärpas. Motsvarande andelar i de undersökningar som utfördes 2001 och i januari 2011 var 80 respektive 88 procent. I den undersökning som gjordes i början av 2011 ansåg 65 procent av befolkningen att de nuvarande alkoholpolitiska restriktionerna är lämpliga. Av svarspersonerna ansåg 23 procent att de borde skärpas och 10 procent att de borde lindras. Två procent av svarspersonerna tog inte ställning i frågan. Den skärpta inställningen framgår tydligt av att 41 procent ville lindra alkoholpolitiken enligt undersökningen 1994.

En majoritet av befolkningen vill hålla fast vid de nuvarande åldersgränserna för inköp av alkoholdrycker. I undersökningen i början av 2011 ansåg 83 procent av de tillfrågade att åldersgränsen på 20 år för inköp av starka alkoholdrycker är lämplig och 85 procent att åldersgränsen på 18 år för inköp av vin och öl är lämplig. Cirka 10 procent av befolkningen ansåg att båda åldersgränserna är för låga.

Enligt gallupundersökningarna vill finländarna inte att starka alkoholdrycker, vin eller starköl saluförs i dagligvarubutikerna. I undersökningen i januari 2011 ansåg 92 procent av de intervjuade att starka alkoholdrycker bör säljas endast av Alko. Motsvarande andelar gällande starköl och vin var 68 respektive 60 procent. Det nuvarande systemet för mellanölsförsäljning fick majoritetens stöd eftersom 83 procent av de tillfrågade ansåg att mellanöl bör säljas också i dagligvaruaffärerna.

Trots de tre förhöjningarna av alkoholskatten under åren 2008 och 2009 ansåg cirka 60 procent av befolkningen i januari 2011 att prisnivån på alkoholdrycker är lämplig eller för låg. Cirka 30 procent ansåg att prisnivån är för hög. En tiondel av svarspersonerna tog inte ställning i frågan. I början av 2004 ansåg omkring hälften av befolkningen att priserna på alkoholdrycker är för höga.

1.3 Konsumtion och bruk av alkohol 2010

1.3.1 Alkoholdryckernas importkvoter, skatter och priser

År 2004 slopades de kvantitativa restriktionerna på skattefri införsel av alkoholdrycker för eget bruk från andra EU-länder. De kvantiteter för eget bruk som skattefritt får föras in i landet från länder utanför EU är oförändrade, dvs. en liter starka alkoholdrycker eller två liter mellanprodukter samt två liter vin och 16 liter öl per person. Även tidsgränserna är desamma som tidigare. En person som är bosatt i Finland och anländer till Finland från ett land utanför EU eller EFTA på annat sätt än med flyg, får skattefritt föra in alkoholdrycker i landet endast om resan har varat i över 20 timmar.

Avskaffandet av de kvantitativa införselkvoterna väntades leda till en påtaglig ökning av resandeförseln, särskilt efter Estlands inträde i EU 1 maj 2004. Estlands betydelse som källa för införsel av alkohol grundar sig på landets geografiska närhet och avsevärt lägre prisnivå på alkoholdrycker samt avskaffandet av införselkvoterna för alkohol och slopandet av 20-timmarsregeln för skattefri införsel. I syfte att dämpa ökningen av resandeförseln och därmed sammanhängande icke-önskvärda fenomen sänktes accisen på alkoholdrycker 1 mars 2004 med i snitt 33 procent, så att skatten på starka alkoholdrycker sänktes med 44 procent, skatten på mellanprodukter med 40 procent, skatten på vin med 10 procent och skatten på öl med 32 procent.

Skattesatserna hölls oförändrade åren 2005–2007, men 1 januari 2008 höjdes skatten på starka alkoholdrycker med 15 procent och på andra alkoholdrycker med 10 procent. Under 2009 höjdes accisen på alla alkoholdrycker i två repriser, 1 januari och 1 oktober, båda gångerna med 10 procent.

Under 2010 steg alkoholdryckernas nominella priser med 4,2 procent från året innan. Alkoholpriserna steg med 4,1 procent i detaljhandeln och med 4,5 procent i restauranghandeln. Granskat efter varugrupp steg de nominella priserna mest på mellanöl (5,5 %), starkviner (5,0 %) och brännvin (4,9 %). De nominella priserna steg även inom övriga varugrupper. Inom detaljhandeln steg priserna mest på brännvin, long drink-drycker och starköl. Inom restauranghandeln var prisökningen störst på starkvin och mellanöl.

År 2010 steg realpriserna på alkohol med 2,9 procent från året innan. Med realpris avses det inflationskorrigerade priset. Alkoholdryckernas realpriser har stigit sedan 2008, delvis beroende på accishöjningarna 2008 och 2009. År 2010 var realpriserna dock 2,9 procent lägre än 2003, det vill säga året före skattesänkningen. Realpriserna sjönk från och med skattesänkningen 2004 fram till 2007. Skattesänkningens inverkan på alkoholdryckernas restaurangpriser var ringa. År 2010 var restaurangpriserna cirka 7,3 procent högre än 2003. Skattesänkningens inverkan på detaljhandelspriserna syns däremot fortfarande. År 2010 var realpriserna i detaljhandeln 8,9 procent lägre än 2003.

1.3.2 Total alkoholkonsumtion

År 2010 var den totala alkoholkonsumtionen 53,9 miljoner liter 100-procentig alkohol, vilket motsvarar 10,0 liter per invånare. Motsvarande siffror för år 2009 var 54,8 miljoner liter respektive 10,2 liter, vilket innebär att konsumtionen per invånare hade minskat med cirka två procent.

Totalkonsumtionen av alkohol inbegriper både registrerad och oregistrerad alkoholkonsumtion. I den registrerade konsumtionen ingår försäljningen i Alkobotikerna samt partihandelsleveranserna till livsmedelsaffärer, kiosker, bensinstationer och restauranger med serveringstillstånd. Den oregistrerade konsumtionen omfattar legal och illegal hemtillverkning, resandeförsel, smuggling, surrogatsprit samt finländarnas alkoholkonsumtion under utlandsvistelser minus den mängd alkohol som köps av utlänningar i Finland.

1.3.3 Registrerad alkoholkonsumtion

År 2010 minskade den registrerade alkoholkonsumtionen med två procent från året innan. Den totala registrerade konsumtionen uppgick till 43,6 miljoner liter hundraprocentig alkohol. Den registrerade alkoholkonsumtionen per invånare uppgick till 8,1 liter, vilket var 0,2 liter mindre än året innan.

Omräknat i hundraprocentig alkohol minskade konsumtionen av starka alkoholdrycker med 5,7 procent, konsumtionen av starkviner med 7,0 procent och konsumtionen av cider med 3,7 procent från 2009. Konsumtionen av öl minskade med 0,9 procent. Konsumtionen av lättviner ökade med 1,3 procent och av long drink-drycker med 0,9 procent.

De starka alkoholdryckernas andel av den registrerade konsumtionen räknat som absolut alkohol var 24,0 procent, vilket innebär en minskning på 0,9 procentenhet från året innan. Ölets andel, som ökade med 0,5 procentenhet, var 46,1 procent. Lättvinernas andel, som också ökade med 0,5 procentenhet, var 17,4 procent. Long drink-dryckernas och ciderns andelar av den registrerade konsumtionen var 5,5 och 5,3, och starkvinernas respektive 1,7 procent.

Detaljhandelns andel av den registrerade konsumtionen ökade något 2010 från året innan och var 86,2 procent. Den totala detaljhandelsförsäljningen (Alko, livsmedelshandeln, kiosker och bensinstationer) motsvarade 37,6 miljoner liter hundraprocentig alkohol. Mängden per invånare var 7,0 liter.

År 2010 minskade serveringskonsumtionen av alkohol med 3,7 procent från året innan. År 2010 motsvarade den sammanlagda konsumtionen av alkoholdrycker på restauranger med serveringstillstånd 6,0 miljoner liter hundraprocentig alkohol. Mängden per invånare var 1,1 liter. Sedan 1997 har konsumtionen av serverad alkohol minskat med en tredjedel. Dess andel av den registrerade alkoholkonsumtionen har minskat från 26 procent till 14 procent.

1.3.4 Oregistrerad alkoholkonsumtion

År 2010 uppskattades den oregistrerade alkoholkonsumtionen till 1,9 liter hundraprocentig alkohol per invånare, mot 2,3 liter 2005 och 1,7 liter 2003. Den oregistrerade alkoholkonsumtionens andel av den totala alkoholkonsumtionen var ungefär 19 procent 2010, det vill säga lika stor som året innan. Resandeförseln stod för ungefär 77 procent av den oregistrerade alkoholkonsumtionen 2010. Andelen alkohol som konsumerades utomlands var cirka 17 procent. Den legala hemtillverkningen, den illegala hemtillverkningen och smugglingen stod för cirka 3 procent var av den oregistrerade alkoholkonsumtionen.

Resandeförseln av alkoholdrycker som hundra procentig alkohol ökade med nästan 80 procent 2004 från året innan och med ytterligare 12 procent 2005. År 2005 var resandeförseln av starka alkoholdrycker nästan 2,5 gånger större än 2003. År 2006 minskade resandeförseln av alkohol med cirka en femtedel. Minskningen fortsatte 2007, men då i betydligt långsammare takt. År 2007 var resandeförseln 2,8 procent mindre än året innan. År 2007 var resandeförseln av alkohol fortfarande cirka 50 procent större än 2003. År 2008 ökade resandeförseln med 4,3 procent och år 2009 med 7,6 procent.

Hemtillverkningen av öl och vin har minskat sedan mitten av 1990-talet. År 2010 var hemtillverkningen fortsättningsvis på en låg nivå. Den illegala tillverkningen och smugglingen av alkohol har minskat sedan 2004. Finländarnas alkoholkonsumtion utomlands uppskattas vara oförändrad.

1.3.5 Alkoholkonsumtionens omfattning

Totalkonsumtionen av alkohol har mer än trefaldigats under de fyra senaste decennierna. Under samma tid har dryckesvanorna förändrats i riktning mot svaga alkoholdrycker. I början av 1960-talet utgjordes nästan 70 procent av alkoholkonsumtionen av starka alkoholdrycker. År 2009 var motsvarande andel endast en fjärdedel. Under samma tid har maltdryckernas och lättvinernas popularitet ökat. Trots det har två drag som präglar den finländska dryckeskulturen bestått: alkoholdrycker används sällan som måltidsdryck och drickandet i berusningssyfte är fortfarande vanligt.

Enligt den senaste dryckesvaneundersökningen, som gällde år 2008, hade cirka 90 procent av alla finländare i åldern 15–69 år intagit någon alkoholhaltig dryck under de senaste 12 månaderna. Andelen personer som använder alkohol var störst i åldersgruppen 30–49 år. Av dessa hade 93 procent använt alkohol under det senaste året. I motsats till tidigare decennier finns det idag knappast några skillnader mellan könen ifråga om andelen alkoholanvändare. Endast i den äldsta åldersgruppen är andelen helnyktra kvinnor större än andelen helnyktra män. I dryckesvaneundersökningen definieras en person som helnykter om han/hon inte har använt alkohol under de senaste 12 månaderna. (Mäkelä & al. 2009.)

Antalet dryckestillfällen har ökat under 2000-talet. År 2008 använde en dryg tredjedel av männen och närmare en femtedel av kvinnorna alkohol vid fler än ett tillfälle per vecka. Sedan början av 2000-talet har andelen män som använder alkohol oftare än en gång i veckan ökat med åtta procent. Motsvarande ökning bland kvinnorna är 14 procent. (Mäkelä & al. 2009.)

I dryckesvaneundersökningen 2008 uppskattades att den tiondel av alkoholkonsumenterna som dricker mest står för ungefär hälften av den totala alkoholkonsumtionen. Av de manliga alkoholkonsumenterna uppfyllde 6,4 procent kriterierna för storkonsumtion, dvs. en konsumtion på mer än 24 portioner alkohol per vecka. Av de kvinnliga alkoholkonsumenterna var 1,6 procent storkonsumenter, vilket innebär en konsumtion på mer än 16 portioner alkohol per vecka. Antalet storkonsumenter bedöms ha ökat under 2000-talet. (Mäkelä & al. 2009.)

Undersökningar visar att ungdomarnas användning av alkohol och drickande i berusningssyfte har minskat och att andelen helnyktra ungdomar har ökat under 2000-talet. Enligt en undersökning gällande ungdomarnas hälsovanor gjord vid Tammerfors universitet ökade andelen helnyktra ungdomar från början av 2000-talet fram till 2007, då andelen helnyktra var som störst: över 91 procent av 12-åringarna, 65 procent av de 14-åriga pojkarna och 55 procent av de 14-åriga flickorna, cirka en femtedel av 16-åringarna och en dryg tiondel av 18-åringarna var helnyktra. I undersökningen definierades som helnykter person en person som enligt egen utsago inte dricker ens små mängder alkoholdrycker. (Rainio & al. 2009.)

Undersökningarna gällande ungdomars hälsovanor och THL:s enkät Hälsa i skolan visar att andelen ungdomar som dricker sig berusade minst en gång i månaden har minskat sedan början av 2000-talet. I undersökningen gällande ungdomars hälsovanor 2007 angav 21 procent av pojkarna och 17 procent av flickorna i åldersgruppen 14–18 år att de dricker sig berusade minst en gång i månaden. Motsvarande andelar i början av 2000-talet var 25 respektive 20 procent. (Rainio & al. 2009.) Enligt enkäten Hälsa i skolan har andelen av grundskolans åttonde- och niondeklassister som dricker sig berusade minskat från en dryg fjärdedel under åren 2000–2001 till under en femtedel under åren 2008–2009. Under de senaste åren har drickandet i berusningssyfte minskat även bland gymnasiets första- och andraklassister. (Luopa & al. 2010.)

Enligt den senaste undersökningen gällande ungdomars hälsovanor 2009 tycks den positiva utvecklingen ha stannat av. År 2009 slutade andelen helnyktra ungdomar (12–18-åringar) att öka bland båda könen. År 2009 uppgav 91 procent av de 12-åriga flickorna och pojkarna att de är helnyktra. Nykterheten minskade med stigande ålder. Under 10 procent av 18-åringarna uppgav att de inte alls dricker alkohol-drycker. Det månatliga alkoholbruket slutade också minska i alla åldersgrupper, utom bland 12-åringarna. Nästan hälften av de 14–18-åriga pojkarna och flickorna använde alkohol en gång per månad eller oftare. Även drickandet i berusningssyfte slutade minska bland 14–16-åringarna. Andelen 18-åringar, speciellt av flickorna, som dricker sig berusade var den största under hela den 30-åriga undersökningsperioden. 22 procent av pojkarna och 21 procent av flickorna i åldern 14–18 år dricker sig berusade varje månad (Rainio & al. 2009.)

Enligt ESPAD, som är en europeisk undersökning av 15–16-åriga skolelevers alkoholvanor, använder de finländska eleverna alkohol något mer sällan än genomsnittet. År 2007 hade 77 procent av de finländska 15–16-åringarna använt alkohol under de senaste 12 månaderna. Enligt ESPAD-undersökningen har ungdomarnas drickande i berusningssyfte och återkommande alkoholförtäring minskat i Finland. Jämfört med skoleleverna i övriga Europa dricker de finländska skoleleverna sig oftare berusade och konsumerar större mängd alkohol per gång. (Ahlström & al. 2008.)

1.4 Tjänster inom missbrukarvården

Kommunerna är skyldiga att tillhandahålla tjänster för missbrukare. Missbrukarvården omfattar sådana allmänna tjänster av öppenvårdskaraktär inom social- och hälsovården som tillhandahålls av bland annat hälsocentralerna, företagshälsovården, skol- och studerandehälsovården, mentalvårds- och socialbyråerna samt tjänster av institutions-/slutenvårdskaraktär som tillhandhålls av sjukhus och boendeservicen. Specialiserad missbrukarvård av öppenvårdskaraktär ges av bland annat A-klinikerna, ungdomsstationerna, missbrukarstationerna, hälsomottagningarna för narkomaner och dagcentralerna. Missbrukarvård av institutions-/slutenvårdskaraktär ges av bland avgiftningsenheterna, rehabiliteringsinrättningarna och boendeservicen.

Genom den inventering av missbruksrelaterade fall som genomförs med fyra års mellanrum samlar man in tvärsnittsdata om antalet missbruksrelaterade vårdkontakter per dygn inom olika serviceformer. Av inventeringen framgår antalet missbruksrelaterade vårdkontakter. Däremot framgår inte antalet enskilda klienter. Samma klient kan ha utnyttjat olika serviceformer under inventeringsdygnet.

Den senaste inventeringen, som gällde år 2007, visade att servicestrukturen hade förändrats sedan den föregående inventeringen. Vid inventeringen 2003 påträffades de flesta missbruksklienterna inom boendeservicen och på skyddshärbärgen, medan de vid inventeringen 2007 främst påträffades på A-kliniker och liknande. Det är anmärkningsvärt att klienter med missbruksproblem oftare än tidigare påträffades inom hemservicen. Detta är antagligen ett tecken på att missbruksproblemen inom de äldre åldersgrupperna har ökat. Av de missbruksrelaterade vårdkontakterna var 62 procent öppenvårdsbesök och 38 procent institutions-/slutenvårds- och boendeservicebesök, medan 46 procent var besök inom den specialiserade missbrukarvården. En tredjedel av alla missbruksrelaterade besök gjordes inom hälso- och sjukvården. (Nuorvala & al. 2008.)

1.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster

Den specialiserade missbrukarvården hör i första hand till socialförvaltningens ansvarsområde. Vården omfattar även läkemedelsbehandling av personer med narkotikaberoende, vilket hör till hälso- och sjukvården. Efterfrågan på missbrukarvård ökade i början av 2000-talet, vilket återspeglades av ett ökat antal klienter och längre vårdperioder. Under de senaste åren har dock ökningen av antalet klienter stannat av. Ifråga om vissa tjänster har antalet klienter minskat.

År 2010 besöktes A-klinikerna av 44 160 klienter. Antalet klienter minskade med över fem procent från året innan. Ungdomsstationerna hade 5 630 klienter, vilket är en knapp procent mindre än 2009.

Vid de kommunalt finansierade avgiftningsenheterna registrerades 11 290 klienter år 2010, vilket är två procent mer än året innan. Antalet vårddyggn ökade också. År 2010 uppgick antalet vårddyggn vid avgiftningsenheterna till 99 300. Året innan var vårddyggnen över 4 600 färre. Vid rehabiliteringsinrättningarna inom missbrukarvården uppgick antalet klienter till cirka 5 700 och antalet vårddyggn till cirka 241 000, vilket är betydligt mindre än året innan. Antalet klienter vid rehabiliteringsinrättningarna minskade med nästan 10 procent och antalet vårddyggn med 13 procent från året innan.

År 2010 betjänade missbrukarvårdens boendeservice cirka 4 300 klienter och skyddshärbärgena cirka 2 200 klienter. Klientantalet inom boendeservicen minskade med cirka två procent, men antalet boendedyggn ökade med 2,5 procent från året innan. Antalet klienter på skyddshärbärgena ökade med 2,5 procent, men antalet boendedyggn minskade med cirka en procent.

1.4.2 Alkoholrelaterade sjukdomar inom hälso- och sjukvården

År 2010 registrerades på vårdavdelningarna inom hälso- och sjukvården 22 889 vårdperioder med alkoholrelaterade sjukdomar som huvuddiagnos och 33 568 vårdperioder med alkoholrelaterade sjukdomar som antingen huvud- eller bidiagnos. Antalet vårdperioder där huvuddiagnosen eller bidiagnosen var en alkoholrelaterad sjukdom minskade med över 7 procent från året innan. Antalet vårdperioder som berodde på alkoholrelaterade sjukdomar i bukspottkörteln (pankreas) minskade avsevärt. Antalet vårdperioder relaterade till alkoholberoende och berusningstillstånd minskade också. Antalet vårdperioder till följd av alkoholrelaterade leversjukdomar låg på ungefär samma nivå som året innan. Majoriteten av de patienter som vårdades på vårdavdelning på grund av alkoholrelaterade sjukdomar var män (79 %). De flesta (60 %) tillhörde åldersgruppen 45–64 år. Ungefär fyra femtedelar av alla missbruksrelaterade vårdperioder på sjukhus sammanhänger med alkoholrelaterade sjukdomar.

1.4.3 Alkoholrelaterade dödsfall

År 2010 uppgick antalet alkoholrelaterade dödsfall i Finland till sammanlagt 2 729, vilket var 189 färre än året innan. Trots det var antalet alkoholrelaterade dödsfall fortfarande 268 personer fler än under året före skattesänkningen, dvs. år 2003. Antalet alkoholrelaterade dödsfall ökade snabbt från och med år 2004 och fram till år 2007. Det förefaller som om antalet alkoholrelaterade dödsfall har börjat minska. Sedan år 2005 har alkoholrelaterade sjukdomar och alkoholförgiftningar varit de näst vanligaste dödsorsakerna efter cancerrelaterade sjukdomar bland befolkningen i arbetsför ålder (15–64-åringar). Bland alla avlidna personer i arbetsför ålder dog ungefär var sjätte man och var tionde kvinna till följd av en alkoholrelaterad sjukdom eller alkoholförgiftning år 2010.

År 2010 dog 1 966 personer till följd av alkoholrelaterade sjukdomar och alkoholförgiftning. Antalet dödsfall till följd av alkoholrelaterade leversjukdomar minskade jämfört med år 2009. Totalt 1 070 personer dog av alkoholrelaterade leversjukdomar, dvs. 36 personer färre än året innan. Antalet förgiftningsdödsfall med direkt anknytning till alkohol fortsatte att minska. Totalt 406 personer, dvs. 67 personer färre än år 2009, dog av alkoholförgiftning.

Antalet dödsfall till följd av olycksfall och våld i alkohol- eller narkotikapåverkat tillstånd minskade jämfört med 2009. År 2010 dog 763 personer i alkohol- eller narkotikapåverkat tillstånd genom olycksfall eller våld, vilket är 85 personer färre än året innan.

1.5 Alkohol och brottslighet samt omhändertagande

1.5.1 Alkohol och våldsbrott

År 2010 fick polisen kännedom om sammanlagt 35 713 våldsbrott. Antalet våldsbrott var ungefär detsamma som året innan. Antalet brott mot liv var 110, vilket är 3,5 procent mindre än året innan. Antalet misshandelsfall uppgick till 33 082, vilket är en ökning med 0,6 procent från 2009.

Alkoholbruk och våldsamt beteende har ett statistiskt samband. I de fall av dödligt våld och misshandel som kommit till polisens kännedom under 2000-talet har den misstänkte gärningsmannen varit påverkad av alkohol i 55–65 procent respektive 60–70 procent av fallen. Av de personer som misstänkts för grov

misshandel har en större andel (över 70 %) varit påverkade av alkohol än av dem som misstänkts för lindrig misshandel

Undersökningar har visat att alkohol stimulerar aggressivt och våldsamt beteende. Berusningstillståndet hämmar bland annat omdömesförmågan och förmågan att lösa problem. En berusad person är mer benägen att göra sociala felbedömningar, vilket kan leda till en överreaktion i förhållande till det verkliga hotet. Berusningstillståndet ökar impulsiviteten och sänker därmed tröskeln för olämpligt beteende så som våld. Alkoholens inverkan är individuell. Man har konstaterat att intag av alkohol ökar våldsbenägenheten framförallt hos personer som är aggressiva även som nyktra. (Pahlen och Eriksson 2003)

1.5.2 Rattfylleri och trafikbrott

År 2010 fick polisen kännedom om 21 130 fall där föraren hade kört alkohol- eller narkotikapåverkad. Antalet fall av rattfylleri minskade med nästan 10 procent från året innan. Andelen fall av grovt rattfylleri var drygt 50 procent.

Majoriteten av dem som misstänks för rattfylleri är män. År 2010 var andelen män cirka 88 procent. Under 2000-talet har kvinnornas andel av rattfyllerifallen ökat med över tre procentenheter till 12 procent år 2010.

I 81 procent av de rattfyllerifall som kom till polisens kännedom 2010 var föraren påverkad av alkohol. I cirka 15 procent av fallen var föraren påverkad av någon annan drog (narkotika eller läkemedel) och i ungefär fyra procent av fallen var föraren påverkad av både alkohol och något annat rusmedel (s.k. blandmissbruk). Körning under narkotikapåverkan har statistikförts separat sedan 2001 och under påverkan av flera rusmedel (blandmissbruk) sedan 2003. Sedan 2003 har andelen alkoholrelaterade rattfyllerifall minskat med nio procentenheter.

År 2010 omkom 77 och skadades 884 personer i alkoholrelaterade trafikolyckor. Antalet alkoholrelaterade trafikolyckor minskade med drygt 11 procent från året innan. Antalet dödsfall i alkoholrelaterade trafikolyckor minskade med nästan 4 procent och antalet personskador med 17 procent. År 2010 var alkoholpåverkade förare inblandade i 10 procent av de trafikolyckor som ledde till personskador och i 25 procent av trafikolyckorna med dödlig utgång. Andelen alkoholpåverkade förare i trafikolyckor med dödlig utgång minskade med cirka fem procentenheter från 2009, men var oförändrad i trafikolyckor som ledde till personskador.

Vid riksomfattande trafikkontroller 2010 hade 0,65 procent av de blåstestade förarna (111 971 förare) positiva promillevärden under straffgränsen på 0,5 promille. Under 2000-talet har andelen förare med en blodalkoholhalt under straffgränsen varit 0,7–1,0 procent av de blåstestade förarna. (Brottslighetssituationen 2010.)

1.5.3 Omhändertagande

År 2010 omhändertogs 78 641 berusade personer, vilket var cirka 10 procent mindre än året innan. Antalet omhändertaganden har inte varit så litet sedan slutet av 1990-talet. I början av 2000-talet uppgick antalet omhändertaganden till 95 000–97 000 per år, men antalet ökade momentant 2004. Därefter har antalet omhändertaganden minskat varje år.

Omhändertagandet av en berusad person görs enligt polisens prövning i syfte att skydda den berusade mot skada eller livsfara. Omhändertaganden handlar inte nödvändigtvis om att den berusade uppträder störande, utan föranleds ofta av att personen är så kraftigt berusad att han eller hon inte kan ta hand om sig själv. Polisen placerar den berusade personen på en tillnyktringsstation (finns i vissa kommuner) eller i häktet. Den berusade kan även föras till sitt hem eller till sin bostad om han/hon inte betar sig våldsamt och inte utgör någon fara för personerna i samma bostad.

Antalet omhändertagna är en av de traditionella mätarna av alkoholens skadeverkningar. Antalet omhändertaganden sammanhänger inte enbart med alkoholkonsumtionen, vilket innebär att omhändertagandena inte direkt återspeglar den olägenhet som alkoholkonsumtionen medför. Flera faktorer, bland

annat polisens tyngdpunkter och resurser, allmänhetens tolerans av berusade personer och väderleksförhållandena, inverkar på omhändertagandet. (Nojonen 2005.) Det minskande antalet omhändertaganden sammanhänger delvis med polisens förändrade praxis: i dag kör polisen ofta hem den berusade.

1.6 Alkoholekonomin och kostnaderna för alkoholskador

Konsumenternas utgifter för alkoholinköp i hemlandet ökade 2010 med 1,6 procent från året innan. År 2010 spenderade finländarna sammanlagt 4,4 miljarder euro på alkoholdrycker, vilket motsvarar 819 euro per invånare. Beloppet per invånare var nio euro högre än 2009. Alkoholutgifternas andel av den privata konsumtionen var 4,5 procent. Statens skatteintäkter från alkoholen, mervärdesskatten inbegripen, uppgick till cirka 2,1 miljarder euro, vilket är nästan fem procent mer än året innan. Statens skatteintäkter från alkoholen utgjorde 5,4 procent av de sammanlagda intäkterna exklusive finansiella transaktioner.

År 2009 orsakade alkoholbruket direkta kostnader på 0,8–1,0 miljarder euro och indirekta kostnader på 3,2–5,9 miljarder euro. De direkta kostnaderna steg med i genomsnitt 1,5 procent från 2008. Mer än en tredjedel av de direkta kostnaderna utgjordes av kostnader för upprätthållande av ordning och säkerhet. Socialvårdens andel av de direkta kostnaderna var en dryg fjärdedel och hälso- och sjukvårdens en dryg femtedel. Resten av de direkta kostnaderna gällde förebyggande missbrukarvård, alkoholkontroll och forskning. De indirekta kostnaderna sjönk med i genomsnitt nästan fem procent från 2008. Minskningen berodde på det minskade antalet alkoholrelaterade dödsfall och vårddygn.

2 Narkotikasituationens utveckling

Undersökningar har visat att experimenterandet med och användningen av narkotika är betydligt mer omfattande än på 1990-talet. Andelen personer som hade prövat på narkotika ökade fram till slutet av 1990-talet, varefter tillväxtkurvan planade ut. Experimenterandet med narkotika på 1990-talet var könsrelaterat. Ökningen började bland männen, medan ökningen bland kvinnor kom igång först under andra hälften av decenniet. Antalet användare har ökat under den senaste tiden. År 2010 uppskattades cirka 17 procent av åldersgruppen 15–69 år ha prövat på cannabis. Under det senaste året hade fyra procent prövat på cannabis. Andelen män som hade prövat på cannabis var något större än andelen kvinnor. Cannabis användes mest i åldersgruppen 15–34 år. (Tanhua och Virtanen 2011.)

Det ökade narkotikabruket har lett till ökad efterfrågan på tjänster för missbrukare. En betydande förändring under 2000-talet har varit den markanta ökningen av antalet personer som söker vård på grund av framförallt buprenorfinmissbruk. Enligt uppgifter från informationssystemet för narkomanvården var buprenorfin den primära drogen för 32 procent av missbrukarvårdens narkotikaklienter. Motsvarande siffra år 2000 var endast sju procent. Ämnesförändringen syns framförallt i klientantalet på hälso- rådgivningsenheterna och inom substitutionsvården. (Informationssystemet för narkomanvården.)

2.1 Grundlinjerna i Finlands narkotikapolitik

Statsrådet har fattat ett principbeslut om narkotikapolitiskt samarbete under perioden 2008–2011 (Social- och hälsovårdsministeriet 2007). I principbeslutet fastställs att det övergripande målet för narkotikapolitiken i Finland är att förebygga bruket och spridningen av narkotika. Målsättningen är att minimera de ekonomiska, hälsomässiga och sociala olägenheterna av narkotikabruket. Den finländska narkotikapolitiken bygger på allmänna samhällspolitiska insatser, nationell lagstiftning och internationella avtal som syftar till att begränsa efterfrågan på och utbudet av narkotika samt till att lindra de skador som narkotikabruket leder till. Strävan är att erbjuda personer med missbruksproblem vård så tidigt som möjligt och att ställa de personer som gjort sig skyldiga till olaglig verksamhet inför rätta. Principbeslutet innebär att narkotikabekämpningen fortsätter enligt statsrådets principbeslut från 1998, 2000 och 2004. Under rege-

ringsperioden 2007–2011 deltog Finland aktivt i det internationella drogpolitiska samarbetet tillsammans med EU, FN, Europarådet och Nordiska ministerrådet. Statsrådet fattade 2.12.2010 ett principbeslut om Finlands linje i den internationella narkotikabekämpningen. Under regeringsperioden antogs en ny narkotikalag (373/2008) jämte förordningar (543/2008 och 548/2008). Lagstiftningen reviderades även i fråga om vården och övervakningen. I slutet av regeringsperioden utvidgades narkotikalagen till att omfatta även så kallade designdroger (322/2011). Med designdrog avses ett hälsovådligt ämne som intas i berusningssyfte och som anmälts för övervakning enligt Europarådets beslut (2005/387/RIF) eller vars farmakologiska egenskaper gör det till ett narkotikaliknande läkemedel. Målsättningen i regeringsprogrammet 2011–2015 är bland annat att öka tjänsterna med låg tröskel för missbrukare, att öka hälsoråd-givningstjänsterna och det uppsökande arbetet, att intensifiera polisens vårdstyrning och att öka möjligheterna till rusmedelsvård för fångar (Statsrådet 2011). I enlighet med regeringsprogrammet utarbetas ett åtgärdsprogram för perioden 2011–2015 gällande bekämpning av droganvändningen och dess konsekvenser.

2.2 Experimenterande med och bruk av narkotika

Andelen personer som hade prövat på narkotika ökade fram till slutet av 1990-talet, varefter tillväxtkurvan planade ut. Experimentivern på 1990-talet ökade först bland männen. Bland kvinnorna ökade experimenterandet under andra hälften av decenniet. Antalet användare har ökat under den senaste tiden. I en invånarenkät år 2010 uppgav 17 procent av åldersgruppen 15–69 år att de någon gång prövat på cannabis. Andelen kvinnor var 13 procent och andelen män 20 procent. (Hakkarainen & al. 2011a; Hakkarainen & al. 2011b.)

Experimenterandet med narkotika är i dag ett betydligt allmännare fenomen än i början av 1990-talet. Fenomenet förklaras delvis av att den ungdomsgeneration som inledde experimenterandet på 1990-talet och senare har ökat i de sampelgrupper som används för enkäterna, medan de äldre generationerna utan någon experimenterfarenhet har minskat i grupperna. Ökningen är klart fokuserad på cannabis. Någon betydande ökning ifråga om andra droger har inte observerats på 2000-talet.

Enligt uppgifterna från 2010 är användningen av droger koncentrerad till cannabis. Andelen vuxna som någon gång prövat på amfetamin eller ecstasy var 2 procent, på kokain 1,5 procent och på opiater ungefär 1 procent. Ifråga om övriga droger observerades inga större förändringar. Ungefär 6,5 procent av befolkningen hade någon gång använt sömnmedel, lugnande medicin eller smärtmedicin i icke-medicinskt syfte utan läkarordination eller i större dos än den ordinerade. Experimenterandet med narkotika är vanligast i åldersgruppen 25–34 år, där 36 procent har prövat på cannabis. Siffrorna gällande andra droger är också högst i åldersgruppen 25–34 år, där cirka 6 procent hade prövat på amfetamin eller ecstasy, 4 procent hade prövat på kokain och 3 procent hade prövat på opiater. Tio procent av åldersgruppen hade missbrukat läkemedel. (Hakkarainen & al. 2011b.)

Enligt ESPAD-studien 2007, som riktade sig till skolelever, hade åtta procent av de finländska ungdomarna i åldern 15–16 år prövat på cannabis någon gång i livet. Andelen var 10 procent 1999 och 11 procent 2003. Ett undantag från den positiva utvecklingen är den ökande förekomsten av sniffning av lim och lösningsmedel (10 procent av ungdomarna hade prövat på det någon gång i livet) samt flickornas experimenterande med lugnande läkemedel och sömnmedel i berusningssyfte (10 procent hade prövat på det någon gång i livet). (Ahlström & al. 2008.) En elevenkät som gällde Lappland samt östra och södra Finland visade på en ökning av experimenterandet med cannabis under åren 2008–2010, speciellt bland gymnasie- och yrkesskolelever. Någon betydande förändring i experimenterandet med andra olagliga droger har inte iakttagits. (Puusniekka 2010.)

Omfattningen av särskilt problematiskt narkotikamissbruk, som ofta är intravenöst, uppskattades senast 2005. Intravenös administration är vanlig i samband med missbruk av opiater, i Finland framför allt buprenorfin, men också i samband med missbruk av amfetamin. Av hela åldersgruppen 15–54 år beräknades 0,5–0,7 procent vara missbrukare av amfetamin eller opiater. Motsvarande siffra i huvudstadsregionen uppskattades till 0,9–1,4 procent. Amfetaminmissbrukarna är den största gruppen. (Partanen & al. 2007.)

2.3 Finländarnas inställning till narkotika

I en uppföljningsstudie 2007 gällande den vuxna befolkningens hälsorelaterade beteende ansåg 75 procent av finländarna att användningen av narkotika är ett allvarligt eller mycket allvarligt problem. Andelen har minskat stadigt sedan 2001 då 90 procent ansåg att användningen av narkotika är ett allvarligt eller mycket allvarligt problem. (Piispa & al. 2008.)

Siffrorna från millennieskiftet återspeglar den kraftiga ökningen av narkotikabruket under slutet av 1990-talet. En orsak till den förändrade inställningen är att man i viss mån har vant sig vid förekomsten av narkotika när användningen och de skadliga konsekvenserna har slutat öka och situationen har stabiliserats. Narkotikaproblemet har i viss mån "normaliserats" och blivit en del av ett vidare missbrukssammanhang.

Utvecklingen bekräftas av resultaten från en invånarenkät 2010. I början av 2000-talet ansåg under 30 procent av den vuxna befolkningen att riskerna med cannabisexperiment är små. År 2010 var andelen drygt 40 procent. Cirka 65 procent av åldersgruppen 25–34 år bedömde riskerna som små. Bland männen i åldersgruppen var andelen 75 procent. (Hakkarainen & al. 2011b.)

2.4 Narkomanvård

Inom utvecklingen av narkomanvårdstjänster har tyngdpunkten legat på lättillgängliga tjänster och därmed förbunden utbildning. År 1997 inrättades den första hälsomottagningen för narkomaner där klienterna kunde byta ut sina använda sprutor och nålar mot rena. År 2000 blev underhålls- och substitutionsbehandlingen en officiell del av missbrukarvården. Strävan är att sköta särskilt svårbehandlade patienter (patienter med dubbel- eller trippeldiagnos) centraliserat vid specialiserade vårdenheter.

Skyldigheten att tillhandahålla hälsorådgivning för narkomaner utvidgades 2004 till att gälla även hälso-centralerna. Apoteken spelar en viktig roll i förmedlingen av rena sprutor och nålar på sådana orter där det saknas egentliga hälsorådgivningstjänster för narkomaner.

År 2002 utfärdades en särskild förordning (289/2002) om läkemedelsbehandlingen av opiatberoende personer. År 2008 ersattes förordningen med en ny förordning (33/2008) som beaktar det ökande behovet av substitutionsbehandling. I slutet av 2009 uppskattades antalet substitutionspatienter till 1 800 (Rönkä och Virtanen 2009).

2.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster för narkomaner

Sedan 1998 har vårdenheterna kunnat delta i frivillig insamling av anonyma vårduppgifter om sina narkotikaklienter i det så kallade informationssystemet för narkomanvården. År 2010 skickade 84 enheter in uppgifter om sammanlagt 2 529 klienter. De medverkande enheterna var A-kliniker, ungdomsstationer, avgiftnings- och rehabiliteringsenheter, enheter inom öppenvården och institutions-/slutenvården specialiserade på narkomanvård samt psykiatriska enheter. Största delen av uppgifterna kom från öppenvårdsenheterna och från Södra Finlands län. Enligt täckningsundersökningar från 2004 och 2009 omfattar informationssystemet för narkomanvården cirka 32 procent av missbrukarvårdens klienter (Väänänen 2010; Vismanen 2004).

Enligt informationssystemet för narkomanvården uppgav fler än varannan (55 %) av de klienter som sökte vård på grund av missbruk av narkotika eller läkemedel 2010 att den viktigaste orsaken till vårdbehovet var missbruk av opiater. Missbruk av buprenorfin, som hör till opiatgruppen, uppgavs som den primära orsaken i 32 procent av fallen. Andelen klienter som sökte vård på grund av heroinmissbruk var 2 procent. I 14 procent av fallen sökte klienterna vård på grund av missbruk av amfetamin och andra centralstimulantia. Andelen klienter som sökte vård på grund av cannabissmissbruk var 13 procent. Andelen var högst i de yngsta åldersgrupperna. Utmärkande för den finländska narkotikakulturen är att största delen av amfetamin- och opiatmissbrukarna använder drogen intravenöst. Blandmissbruk var vanligt; 62 procent av klienterna uppgav att de sökte vård på grund av missbruk av tre eller fler ämnen.

Enligt informationssystemet för narkomanvården var de vårdsökande 2010, liksom tidigare, främst unga vuxna. Snittåldern hos de vårdsökande männen var 30 år och hos kvinnorna 28 år. De vårdsökande hade låg utbildningsnivå och var ofta arbetslösa (60 %). Nio procent av klienterna var bostadslösa.

Enligt den anonyma uppgiftsinsamlingen hade hälsorådgivningsenheterna cirka 13 300 klienter 2009, de flesta vid mottagningarna i Helsingfors (ca 8 350 klienter), Vanda (ca 900 klienter), Åbo (ca 890 klienter), Esbo (ca 825 klienter) och Tammerfors (ca 568 klienter). (Tanhua och Virtanen 2011.)

2.4.2 Narkomaner som vårdas inom hälso- och sjukvården

År 2010 registrerades på vårdavdelningarna inom hälso- och sjukvården 6 467 vårdperioder där huvuddiagnosen var en narkotika- eller läkemedelsrelaterad drogsjukdom, samt 9 599 vårdperioder där huvud- eller bidiagnosen var en narkotikarelaterad sjukdom. Antalet drogrelaterade vårdperioder minskade med nästan tio procent från året innan. I motsats till året innan minskade antalet vårdperioder på grund av narkotika- eller läkemedelsförgiftning avsevärt. Antalet vårdperioder relaterade till narkotikaförgiftning minskade med 14 procent och antalet vårdperioder för behandling av förgiftningstillstånd orsakade av sömmedel eller lugnande läkemedel minskade med ungefär 15 procent från året innan. Också vårdperioderna till följd av narkotikarelaterade organiska hjärnsyndrom minskade. Av de patienter som vårdades på vårdavdelningarna på grund av narkotikarelaterade sjukdomar var 61 procent män och 39 procent kvinnor. Majoriteten av patienterna var yngre än 35 år. Ungefär en femtedel av alla missbruksrelaterade vårdperioder på sjukhus är narkotikarelaterade, men inom åldersgruppen under 35 år är andelen över 50 procent.

Antalet i registret över smittsamma sjukdomar införda HIV-, C-, B- och A-hepatitfall som sammanhänger med narkotikasprutor har minskat avsevärt under det senaste decenniet. Hälsorådgivningsenheternas verksamhet och vaccineringen av injektionsmissbrukare mot hepatit A och B har haft stor inverkan på spridningen av smittsamma sjukdomar.

År 2010 anmäldes 188 nya fall av HIV till THL:s register över smittsamma sjukdomar (178 år 2009). Antalet HIV-fall har ökat under nästan hela 2000-talet på grund av sexuellt överförd smitta. Antalet fall relaterade till sprutöverförd smitta har varit litet. År 2010 anmäldes endast åtta sprutrelaterade fall, vilket är fyra procent av alla fall. År 2009 var andelen sju procent.

År 2010 konstaterades 1 132 nya fall av C-hepatit, vilket är 88 fler än året innan. Eftersom det är svårt att skilja mellan nya och gamla infektioner bör uppgifterna tolkas försiktigt. År 2010 gällde över hälften av fallen (596) injektionsmissbrukare. Förekomsten av C-hepatit bland injektionsmissbrukarna är så hög (55 %) att en reduktion, trots ökad riskkontroll, även i bästa fall räcker ett decennium. Antalet oklara fall har minskat något, men är fortfarande stort (406 fall 2010). (Hulkko & al. 2011.)

Antalet akuta B-hepatitfall som anmälts till registret över smittsamma sjukdomar har minskat avsevärt under det senaste decenniet. Den sprutöverförda smittan har minskat mest, vilket innebär att vaccineringen av riskgrupperna mot B-hepatit och hälsorådgivningsenheternas narkomaninriktade arbete har burit frukt. År 2010 anmäldes en sprutöverförd smitta (inget fall 2009).

År 2010 anmäldes 14 nya fall av A-hepatit, varav åtminstone tio var av utländskt ursprung. Antalet nya fall har varit litet under de senaste åren. Injektionsmissbrukarna, deras partners och personerna i samma hushåll har fått avgiftsfri vaccinering mot A-hepatit inom ramen för det nationella vaccinationsprogrammet sedan 2005.

2.4.3 Narkotikarelaterade dödsfall

Mellan 1997 och 2000 nästan fördubblades antalet narkotikafynd i de läkemedels- och narkotikaanalyser som utfördes i samband med rättsmedicinska dödsfallsutredningar. Därefter stabiliserades antalet fynd under några år, huvudsakligen på grund av det kraftigt minskade utbudet av heroin och den därmed förbundna nedgången i antalet heroinrelaterade dödsfall. Under de senaste åren har både antalet narkotikafynd och antalet narkotikarelaterade dödsfall i dödsorsaksregistret (175 år 2009) ökat. Narkotikafynd

gjordes vid 254 dödsfallsutredningar 2009. I ungefär hälften av fallen utgjorde förgiftning den underliggande dödsorsaken. I ungefär var tredje utredning av förgiftningsrelaterade dödsfall är buprenorfin som använts i berusningssyfte det viktigaste fyndet. Antalet buprenorfinfynd fortsätter att öka. Dödsfall på grund av heroin- eller kokainförgiftning är fortfarande ovanliga. (Rättsmedicinska institutionen vid Helsingfors universitet 2011.)

2.5 Narkotika och brottslighet

2.5.1 Narkotikabrott

Den statistikförda narkotikabrottsligheten ökade kraftigt på 1990-talet. Detsamma gäller den relaterade brottsligheten, så som egendomsbrott och narkotikarelaterad rattonykterhet. Tillväxten avtog efter millennieskiftet. Antalet registrerade fall av narkotikarelaterad rattonykterhet ökade på grund av att man 2003 införde en nollgräns gällande narkotika i trafiken. Under de senaste åren har den registrerade narkotikabrottsligheten åter ökat.

År 2010 ökade antalet narkotikabrott som kom till polisens kännedom. Polisen fick kännedom om 19 653 narkotikabrott mot 17 454 året innan. Av narkotikabrotten rubricerades 62 procent som straffbart bruk av narkotika och 33 procent som narkotikabrott. Sex procent av narkotikabrotten var grova narkotikabrott. Utbudet på den finländska narkotikamarknaden utgörs främst av cannabisprodukter, amfetamin, ecstasy, buprenorfin och bensodiazepiner.

2.5.2 Annan narkotikarelaterad brottslighet

En stor del av vissa brott begås i berusat tillstånd. Alkoholen spelar en betydligt större roll än narkotikan och blandmissbruket. Av de misshandelsfall (misshandel, lindrig misshandel och grov misshandel) som kom till polisens kännedom begicks över hälften (56 %) under påverkan av alkohol, 0,4 procent under påverkan av narkotika och en procent under påverkan av flera ämnen (blandmissbruk). Av rånbrotten begicks cirka en tredjedel (35 %) under påverkan av alkohol, fyra procent under påverkan av narkotika och fem procent under påverkan av flera ämnen (blandmissbruk).

Av fordonsstöldrarna begicks ungefär en fjärdedel (23 %) under påverkan av alkohol, 11 procent under påverkan av narkotika och fyra procent under påverkan av flera ämnen (blandmissbruk). Av dem som misstänktes för stöldbrott (snatteri, stöld, grov stöld) var 11 procent påverkade av alkohol, två procent påverkade av narkotika och en procent påverkade av både alkohol och narkotika.

2.5.3 Vägtrafikbrott och narkotika

År 2010 minskade det totala antalet fall av rattfylleri som kom till polisens kännedom med 10 procent från året innan. Narkotikafallen (3 125) och fallen av blandmissbruk (693) var på samma nivå som under tidigare år, vilket innebär att alkoholfallens relativa andel sjönk. Av alla rattfyllerifall var andelen alkoholfall 82 procent, andelen narkotikafall 15 procent och andelen fall av blandmissbruk 3 procent år 2010. År 2010 var de vanligaste fynden i narkotika- och läkemedelsanalyserna bensodiazepiner (70 % av fallen), amfetamin (55 % av fallen) och cannabis (42 % av fallen) (CKP 2011).

År 2003 ändrades bestämmelserna om rattonykterhet när man införde en så kallad nollgräns för narkotika. Till följd av detta ökade antalet narkotikafall i trafiken med över 50 procent från 2002 till 2003. Under perioden 2004–2007 fortsatte antalet narkotikafall i trafiken att stiga.

2.6 Kostnaderna för narkotikarelaterade skador

År 2009 uppgick de direkta kostnaderna för narkotika- och läkemedelsmissbrukets skadeverkningar till 0,2–0,3 miljarder euro och de indirekta kostnaderna till 0,5–1,2 miljarder euro. De direkta kostnaderna steg med nästan tre procent från 2008. Av de direkta kostnaderna gällde en dryg tredjedel socialförvaltningen och en fjärdedel upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet. Hälso- och sjukvårdssektorns andel av

kostnaderna var cirka 15 procent. De indirekta kostnaderna steg med drygt fyra procent från 2008. Kostnadsökningen berodde på att antalet narkotikarelaterade dödsfall och sjukskrivningsdagar ökade. Den överlägset största indirekta kostnadsposten utgjordes av värdet av de liv som gick förlorade på grund av förtida dödsfall.

3 Alkoholtillstånds- och tillsynsfrågor

3.1 Alkoholförvaltningens styrning och organisation

Under de senaste åren har alkoholförvaltningen reviderats i betydande omfattning. Länsstyrelserna ersattes i början av 2010 av sex regionförvaltningsverk. Ett år tidigare gjordes en organisationsreform på centralnivå i alkoholförvaltningen. Organisationsreformen har bundit tillsynsmyndighetens resurser, men också givit möjligheter att betrakta verksamheten ur nya synvinklar.

I statsrådets ändring (1802/2009) av förordningen om alkoholdrycker och sprit (1344/1994) förutsattes att Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) som centralmyndighet utarbetar ett riksomfattande tillsynsprogram för alkoholförvaltningen i samarbete med de regionala tillstånds- och tillsynsmyndigheterna. Det första riksomfattande tillsynsprogrammet publicerades i slutet av 2010. Tillämpningen inleddes i början av 2011. Det tvååriga tillsynsprogrammet styr den regionala tillstånds- och övervakningen gällande servering av och detaljhandel med alkoholdrycker mot en enhetlig beslutspraxis och effektiv tillämpning av alkohollagen. Tillsynsprogrammet styr även övervakningen av säljfrämjande åtgärder.

Tillsynsprogrammet baserar sig på målsättningarna i alkohollagen och på alkoholpolitiska program. Tillsynsprogrammet omfattar en allmän del för perioden 2011–2012 och sektorspecifika tillsynsprogram. Tillsynsprogrammet innehåller därtill uppgifter om myndighetsverksamheten och samarbetet med olika intressegrupper, om de allmänna förvaltningsprinciperna och om utvärderingen och uppföljningen av programmet. Prestationsuppgifter om regionförvaltningsverkens tillsyn och uppgifter om utvärderingen av måluppfyllelsen ingår också i programmet. Vid behov uppdateras tillsynsprogrammet och framförallt de sektorspecifika tillsynsprogrammen under verkställighetsåren. Målsättningen är att verkställighetsperioden framöver sammanfaller med regeringsperioden och således är fyraårig.

Tyngdpunkten under hela programperioden 2010–2012 ligger på effektivisering av tillsynsbesöken. Som riskobjekt definieras bland annat objekt om vilka någon annan myndighet har tipsat och objekt där tillsynsmyndigheten tidigare har ingripit på grund av bristande egenkontroll.

I anslutning till organisationsreformen tillsatte Valvira en delegation för tillsyn av utskänknings- och detaljhandeln med alkoholdrycker och en delegation för produkttillsyn gällande alkoholdrycker. I delegationerna ingår även andra myndigheter och representanter för alkoholnäringslivet. I delegationerna, som är påverkningsskanaler, diskuteras frågor gällande realiseringen av målen i alkohollagen och följandet av lagen.

Valviras uppgift i alkoholförvaltningen är att styra och utveckla regionförvaltningsverkens tillstånds- och övervakning samt att producera data- och kommunikationstjänster. Valvira övervakar därtill detaljhandeln med och utskänknings- och reklamen och andra försäljningsfrämjande åtgärder i hela landet. Syftet med styrningen och utvecklingen av tillstånds- och övervakningen är att effektivisera förebyggandet av samhälls- och hälsomässiga skador i enlighet med 1 § i alkohollagen samt att säkerställa enhetlig tillämpning av alkohollagen i hela landet. Inom segmentet datatjänster har Valvira under de senaste åren fokuserat på utvecklingen av elektroniska kundtjänster.

Regionförvaltningsverken ansvarar för tillstånds- och övervakningen gällande detaljhandeln med och utskänknings- och reklamen i sina respektive regioner. Regionförvaltningsmyndigheterna övervakar även säljfrämjandet av alkoholdrycker i sina respektive regioner. Säljfrämjande kan förekomma i detaljhandeln och på utskänkningsställena och i bland annat den lokala pressen och de lokala radiokanalerna.

Som en del av styrningen av tillståndsförvaltningen och övervakningen av alkoholförvaltningen tillsatte Valvira år 2010 en arbetsgrupp, alkoholförvaltningsgruppen, med medlemmar från Valvira och regionförvaltningsverken. Gruppen behandlade tolkningsfrågor gällande tillståndsförvaltningen och tillsynen samt förenhetligandet av beslutspraxis.

3.2 Tillsynsbesök samt återkallelse av försäljnings- och utskänkningstillstånd

Vid övervakningen av försäljningen och serveringen av alkoholdrycker och vid tillståndsförvaltningens föregripande tillsyn var tillsynsmyndigheternas målsättning framförallt att bromsa försäljningen till minderåriga och berusade personer samt att förebygga förmedling av alkoholdrycker till minderåriga. Övervakningen av säljfrämjandet koncentrerades till sådan reklam som riktar sig till minderåriga eller unga eller som främjar skadlig storkonsumtion.

Övervakningen av distributionsnätet fokuserades på utskänkingsverksamheten. År 2010 återkallade regionförvaltningsverken 52 utskänkningstillstånd permanent och 82 temporärt. Antalet återkallelser låg på samma nivå som under tidigare år. Regionförvaltningsverken återkallade 14 detaljhandelstillstånd permanent och 12 temporärt. Därtill återkallades en Alkobotiks tillstånd temporärt.

Orsaken till de permanenta återkallelserna var i allmänhet att tillståndsinnehavaren inte längre hade ekonomiska förutsättningar att fortsätta verksamheten. Orsakerna till de temporära återkallelserna var olika, men i allmänhet av alkoholpolitisk karaktär. Bland orsakerna kan nämnas försäljning eller servering av alkoholdrycker till minderåriga eller klart berusade personer.

År 2010 gjorde regionförvaltningsverken en sjättedel färre tillsynsbesök på utskänkingsställen och i detaljhandeln än under de tre föregående åren i medeltal. År 2010 uppgick regionförvaltningsverkens tillsynsbesök till sammanlagt ca 6 000, mot över 7 200 per år under de tre föregående åren. Antalet tillsynsbesök har utvecklats olika vid de olika regionförvaltningsverken. Orsaken till det minskade antalet besök är bland annat regionförvaltningsverkens minskade resurser.

3.3 Detaljhandel med alkoholdrycker

År 2010 skedde inga betydande förändringar i alkoholdryckernas distributionsnät. Den tidigare trenden med ett minskande antal livsmedelsaffärer fortsatte. I motsats till tidigare år minskade även antalet Alkobotiker och utlämningsställen under granskningsåret.

I slutet av 2010 uppgick antalet Alkobotiker till 343 (tre färre än året innan). Alko har rätt att på beställning leverera alkoholdrycker via utlämningsställen. I slutet av året var antalet utlämningsställen 118 (fyra färre än året innan). Antalet tillstånd till detaljhandelsförsäljning av drycker med högst 4,7 volymprocent alkohol som framställts genom jäsning (bland annat livsmedelsaffärerna) uppgick till 5 755, vilket är 192 färre än året innan. I slutet av 2010 fanns det 35 gårdsvins- och sahtibutiker, vilket är fem färre än året innan.

3.4 Servering av alkoholdrycker

År 2010 skedde ingen betydande förändring i det totala antalet utskänkingsrestauranger. Antalet restauranger med A- och B-tillstånd ökade något, medan antalet restauranger med C-tillstånd minskade. Restauranger med A-tillstånd får servera alla alkoholdrycker, restauranger med B-tillstånd får servera alkoholdrycker med högst 22 volymprocent alkohol och restauranger med C-tillstånd får servera drycker med högst 4,7 volymprocent alkohol som framställts genom jäsning. Under den senaste tiden har det totala antalet restauranger minskat. Förändringen kan dock inte betraktas endast antalsmässigt. Förhållandet mellan de olika utskänkningstillstånden bör också beaktas. Sedan 1995 har det totala antalet restauranger med utskänkningstillstånd minskat med över 1 200. Antalet restauranger med C-tillstånd har minskat med nästan 3 900 samtidigt som antalet restauranger med A-tillstånd har ökat med cirka 2 600.

3.5 Tillverkning, import och partihandel

Tillstånd att tillverka och bedriva partihandel med alkoholdrycker beviljas av Valvira. År 2010 beviljades tio tillstånd till tillverkning av alkoholdrycker. Fem tillstånd återkallades. I slutet av året uppgick antalet tillverkningstillstånd till 124, varav 100 gällde kommersiell tillverkning. Antalet tillverkningstillstånd för undervisnings- och forskningsändamål var 24. Under året beviljades 19 tillstånd att bedriva partihandel med alkoholdrycker, medan 6 tillstånd återkallades. Vid utgången av 2010 var antalet tillstånd att bedriva partihandel med alkoholdrycker 278. År 2010 tillverkades cirka 567 miljoner liter alkoholdrycker, det vill säga ungefär lika mycket som året innan.

3.6 Produkttillsyn av alkoholdrycker

Antalet alkoholprodukter på marknaden fortsatte att öka. Sammanlagt registrerades 4 656 nya produkter. I slutet av 2010 omfattade produktregistret över alkoholdrycker cirka 19 000 sådana produkter som partihandeln levererar till serveringsställena och detaljhandeln.

Inom ramen för Valviras produkttillsyn övervakas kvaliteten hos de lagliga alkoholdryckerna på den finländska marknaden. Produkttillsynen omfattar övervakning av de produkter som tillståndsinnehavarna har anmält till Valvira samt marknadstillsyn. Valvira tog kontrollprover från 111 produkter på marknaden. Sju produkter var lagstridiga enligt analysresultaten. I de flesta fallen avvek alkoholhalten från den anmälda, vilket ledde till försäljningsförbud.

3.7 Säljfrämjande åtgärder

Valvira övervakar alkoholreklamen och de säljfrämjande åtgärderna i hela landet. Regionförvaltningsverken övervakar reklamen inom sina respektive områden. Enligt lagen får alkoholreklamen inte rikta sig till minderåriga. En del av reklamen är dock sådan att barn ser den i sin dagliga livsmiljö. Övervakningen gällde främst denna reklam.

I enlighet med etablerad rättspraxis och syftet att skydda minderåriga i alkohollagen bedöms sådan reklam som riktar sig till minderåriga strängare än annan reklam, eftersom barn och ungdomar på grund av sina begränsade kunskaper och erfarenheter är särskilt mottagliga för påverkan. Trots att de minderåriga inte är målgrupp för reklamen exponeras de för den i sin livsmiljö, vilket tillmäts betydelse vid bedömningen.

Valvira och regionförvaltningsverken kan övervaka reklamen med hjälp av anvisningar och förbud. Dessa kan förstärkas med hot om vite. Reklamen kan även styras med förhandsyttranden som inte är juridiskt bindande. Under året utfärdade Valvira fyra anvisningar och 85 andra beslut gällande reklam. Därtill gav regionförvaltningsverken 23 skriftliga anvisningar.

1 Alcohol trends in Finland

In 2010, the total consumption of alcoholic beverages was down about 2 per cent on the previous year, being 10.0 litres of pure alcohol per capita (10.2 litres in 2009). According to the most recent information (from 2008), 90 per cent of the adult population reported that they use alcohol (Mäkelä et al. 2009). Alcohol consumption is unevenly distributed in the population, and it has been estimated that the ten per cent of drinkers with the highest alcohol consumption account for nearly half of all alcohol consumed in Finland (Mäkelä et al. 2010). In the 2000s, there has been an increase in both the number of heavy consumers and the amount of alcohol they consume. The growth in alcohol consumption in the 2000s is linked to an increase in alcohol-related harms. It seems however, as if the increase in alcohol harms has come to a stop and even begun to fall in some areas. In 2010, altogether 22 889 alcohol-related periods of care were recorded in hospital and health centre wards. The decrease on the previous year was some 2000 periods of care, or nearly 8 per cent. The number of alcohol-related periods of care has fallen to a lower level than in the early 2000s. In 2009, alcohol-related diseases and alcohol poisoning were still the most common causes of death among men and women of working age.

1.1 Finnish alcohol policy

As specified in the Alcohol Act and the Government Resolution on Strategies in Alcohol Policy from 9 October 2003, the fundamental objective of Finnish alcohol policy is to reduce alcohol-related harm. According to the Government Resolution, the key objectives of alcohol policy are to reduce alcohol-induced harm to the wellbeing of children and families, to reduce the hazardous use of alcoholic beverages and related problems, and to invert the trend in the overall consumption of alcoholic beverages. These policy statements were subsequently supported and specified by the Government's legislative package of 2 March 2006 concerning the reduction of alcohol-related harm, the National Alcohol Programmes 2004–2007 and 2008–2011, the intensification of substance abuse prevention and the raising of alcohol taxes three times in 2008 and 2009. In addition, alcohol harms have been strongly emphasised in the Government's policy programme on health promotion and the Internal Security Programme.

At the beginning of 2008, alcohol taxes were raised by 15 per cent for strong alcoholic beverages and by 10 per cent for other alcoholic beverages. In 2009, excise taxes on alcoholic beverages were raised twice by 10 per cent. From the beginning of 2008, it has been prohibited to use so-called quantity discounts, that is, to offer several packages of beer or other alcoholic beverages at a reduced total price. It is also prohibited to advertise happy-hour prices outside restaurants and bars and alcoholic beverages on the television and in cinemas before 9 pm.

The National Alcohol Programmes 2004–2007 and 2008–2011 developed preventive measures for alcohol harms, supported local preventive work, produced high-quality material and arranged training. As a result, a regional organisation that covers all of Finland was created. The model for regional co-ordination was evaluated mid-way through the 2008–2011 programme period. The evaluation report finds that the model reinforces and clarifies co-operation between government agencies and that it reinforces preventive work. The National Institute for Health and Welfare (THL) is the chief co-ordinator of the National Alcohol Programme 2008–2011.

The implementation of the Alcohol Programme is monitored by several indicators, including trends in documented and undocumented consumption of alcohol, alcohol-related accidents and violent offences, alcohol-related domestic violence and alcohol-related deaths. The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics deals with these and other indicators of the alcohol situation. Local- and national-level indicators on alcohol and drugs in Finland can be found online in the SOTKANet Statistics and indicator bank at www.sotkanet.fi.

The Government Programme of the Government that began its term of office in 2011 states that alcohol programmes will continue beyond 2011. The Government Programme also comprises a reform of the Alcohol Act. Further, the Government Programme contains a separate entry to the effect that the current retail monopoly on spirits and wines will be retained, and that the ownership steering of Alko Inc. will be retained at the Ministry of Social Affairs and Health (Valtioneuvosto (Finnish Government) 2011).

1.2 Alcohol attitudes among Finns

Attitudes towards alcohol policy have become less liberal since the mid-1990s. An increasing majority of the population are in favour of the present or higher levels of restrictive alcohol policy measures. In an opinion poll by TNS Gallup in January 2011, 88 per cent of the respondents were satisfied with the present restrictions or in favour of stricter regulations, compared with 80 per cent in 2001 and 55 per cent in early 1994. In the study from 2011, 65 per cent of the population considered the present level of restrictive alcohol policy measures appropriate. In the opinion of 23 per cent of respondents, measures could be made even stricter, while 10 per cent wanted less strict measures. Two per cent of respondents did not express an opinion on this question. The shift towards less liberal attitudes is clearly evident: in the 1994 poll, 41 per cent of respondents were in favour of less strict regulations.

An overwhelming majority of the population regard the present age limits for buying alcoholic beverages as appropriate. In the study from 2011, the age limit of 20 years for buying strong alcoholic beverages was regarded as appropriate by 83 per cent of the respondents, and the age limit of 18 for buying beer and wine by 85 per cent. Both age limits were regarded as too low by about one tenth of the population.

According to opinion polls, a majority of Finns are of the opinion that strong alcoholic beverages, wine and strong beer should not be on sale in grocery shops. In the study conducted in January 2011, 92 per cent of the respondents said that strong alcoholic beverages should be on sale only in state-owned Alko stores. The corresponding figure for strong beer was 68 per cent and 60 per cent for wines. Most Finns, 83 per cent of the respondents, supported the present system of selling medium beer in grocery shops.

Despite the fact that alcohol taxes were raised three times in 2008 and 2009, about 60 per cent of the population felt in January 2011 that the price level of alcoholic beverages was suitable or too low. Some 30 per cent of respondents considered the price level of alcoholic beverages to be too high, while one tenth of the population did not give an opinion on the questions concerning price level. At the beginning of 2004, about half of the population considered the price of alcoholic beverages too high.

1.3 Alcohol consumption and use in 2010

1.3.1 Alcohol import quotas, taxes and prices

Quotas on tax-free imports of alcoholic beverages for personal use by passengers arriving in Finland from other EU countries were abolished in 2004. No changes were made as regards the amounts of alcoholic beverages that can be imported without tax from outside the EU for personal use: one litre of strong alcoholic beverages or two litres of medium-strength beverages and two litres of wine and 16 litres of beer. The time limits also remained unchanged, that is, a person residing in Finland who arrives in Finland from outside the EU and the EEA countries by other means than by flight is allowed tax free import of alcoholic beverages only if the journey has taken more than 20 hours.

The abolishment of the quotas was expected to significantly increase imports of alcoholic beverages by passengers, especially after Estonia's accession to the EU on 1 May 2004. The role of Estonia as a major source of alcohol imports is due to the clearly lower price level, geographical proximity, the abolishment of import quotas, and the elimination of the 20-hour rule, which previously restricted alcohol imports. To curb the growth of passenger imports and prevent related side-effects, excise taxes on alcoholic beverages were lowered by an average of 33 per cent on 1 March 2004: taxes on strong alcoholic beverages were reduced by 44 per cent, taxes on medium-strength beverages by 40 per cent, taxes on wines by 10 per cent and taxes on beers by 32 per cent.

Between 2005 and 2007, excise taxes on alcoholic beverages were not changed. However, on 1 January 2008, alcohol taxes were raised by 15 per cent for strong alcoholic beverages and by 10 per cent for other alcoholic beverages. In 2009, excise taxes on all alcoholic beverages were raised twice by 10 per cent, first on 1 January and then again on 1 October.

The nominal prices of alcoholic beverages increased in 2010 by 4.2 per cent on the previous year. Retail prices rose about 4.1 per cent and in licensed serving prices about 4.5 per cent. An analysis by beverage type shows that the greatest rises in nominal prices took place in medium beer (5.5%), fortified wines (5.0%) and vodka, gin etc. (4.9%). Nominal prices for other beverage types also rose. In retail sales, the biggest price increases applied to vodka, gin, etc., to long drinks and strong beer. In licensed serving, price increases were highest for fortified wines and medium beer.

In 2010, the prices of alcoholic beverages in real terms (i.e. the price without the effect of inflation) rose by 2.9 per cent on the previous year. The prices in real terms have been rising since 2008; the raised excise taxes on all alcoholic beverages in 2008 and 2009 are a contributing factor. Real-term retail prices were still an average of 2.9 per cent lower in 2010 than in 2003, which was the year preceding the previous cut in alcohol taxes. Real prices of alcoholic beverages fell from the 2004 tax reduction until 2007. The tax reduction initially had only a minor impact on prices in licensed serving. In 2010, the prices in licensed serving were 7.3 per cent higher than in 2003. However, the effects of the tax cut can still be seen in the retail prices of alcoholic beverages, as real-term retail prices were still 8.9 per cent lower in 2010 than in 2003.

1.3.2 Total consumption of alcoholic beverages

In 2010, the total consumption of alcoholic beverages amounted to 53.9 million litres of pure alcohol, being 10.0 litres per capita per year. In the previous year, the corresponding figures were 54.8 million litres and 10.2 litres, that is, compared with 2009, the total consumption of alcoholic beverages per capita decreased by about 2 per cent.

Total consumption includes both documented and undocumented consumption of alcoholic beverages. Documented consumption includes sales in Alko shops and wholesalers' deliveries of alcoholic beverages to grocery shops, kiosks, petrol stations and licensed restaurants. Undocumented consumption includes legal and illegal home preparation of alcoholic beverages, passenger imports, smuggling, surrogates, and alcohol consumed by Finns outside Finland minus the alcohol purchased in Finland by foreigners.

1.3.3 Documented consumption of alcoholic beverages

In 2010, documented consumption of alcoholic beverages was down 2 per cent on the previous year, amounting to 43.6 million litres of pure alcohol. This was the equivalent of 8.1 litres per capita, 0.2 litres down on the previous year.

Calculated based on consumption in pure alcohol, consumption of strong alcoholic beverages fell by 5.7 per cent on the previous year, while the consumption of fortified wines fell by 7.0 per cent and the consumption of ciders fell by 3.7 per cent. The consumption of beer fell by 0.9 per cent. The consumption of light wine increased 1.3 per cent and that of long drinks 0.9 per cent.

Strong alcoholic beverages accounted for 24.0 per cent of documented consumption, a decrease of 0.9 percentage points. The percentage of beer out of documented consumption rose by 0.5 percentage points, to 46.1 per cent. The percentage of light wine also rose by 0.5 percentage points, reaching 17.4 per cent. Long drinks and ciders accounted for 5.5 per cent and 5.3 per cent of documented consumption, respectively, while fortified wines accounted for 1.7 per cent.

The volume of retail consumption rose somewhat on the previous year, accounting for 86.2 per cent of documented consumption in 2010. An equivalent of 37.6 million litres of pure alcohol was sold through retail outlets (Alko stores, grocery stores, kiosks and petrol stations). This was equivalent to 7.0 litres per capita.

In 2010, licensed consumption of alcohol was down 3.7 per cent on the previous year. In 2010, total consumption at licensed restaurants was the equivalent of 6.0 million litres of pure alcohol. This was equivalent to 1.1 litres per capita. Licensed consumption has decreased by one third since 1997, and its share of documented consumption has dropped from 26 per cent to 14 per cent.

1.3.4 Undocumented consumption of alcoholic beverages

In 2010, undocumented consumption of alcohol was estimated to amount to 1.9 litres of pure alcohol per capita, compared with 2.3 litres in 2005 and 1.7 litres in 2003. Undocumented consumption accounted for some 19 per cent of total alcohol consumption in 2010, the same amount as in the previous year. Passenger imports accounted for some 77 per cent of undocumented consumption in 2010. Alcohol consumed by Finns abroad represented some 17 per cent and legal home preparation, illegal preparation and smuggling some 3 per cent of the undocumented consumption of alcohol.

Alcohol imports by passengers (in pure alcohol) increased in 2004 by nearly 80 per cent on the previous year. In 2005, the increase continued, being 12 per cent. In 2005, the increase in passenger imports of strong alcoholic beverages was nearly 2.5-fold compared with 2003. In 2006, passenger imports decreased by about a fifth and the trend continued in 2007 although the decrease was clearly less pronounced, being 2.8 per cent on the previous year. Nevertheless, passenger imports of alcohol were still about 50 per cent higher in 2007 than in 2003. Passenger imports increased by 4.3 per cent in 2008 and by 7.6 per cent in 2009.

Home preparation of wine and beer has been decreasing since the mid-1990s. The low trend continued in 2010. Alcohol smuggling and illegal home preparation have been decreasing since 2004. The amount of alcohol consumed by Finns abroad is estimated to have remained unchanged.

1.3.5 Prevalence of alcohol use

The total consumption of alcohol has more than tripled over the past four decades. A parallel trend in drinking habits shows a shift from strong to lighter drinks. While in the early 1960s nearly 70 per cent of the consumption was composed of strong alcoholic beverages, the proportion in 2009 is just over a quarter. At the same time, beer and light wines have become increasingly popular. Despite these trends, however, two traits still remain largely unchanged in Finnish drinking habits: having alcohol at meals is still rare while binge drinking continues to be common.

The 2008 Drinking Habits Survey showed that some 90 per cent of Finns aged 15–69 had consumed at least one kind of alcoholic beverage during the previous twelve months. The number of alcohol consumers was greatest among women and men in the 30–49 age group: 93 per cent had had alcohol during the previous year. In contrast to previous decades, there is now only a very insignificant difference between men and women in the proportion of alcohol consumers. An exception is the oldest age group, where more women abstain from alcohol than men. For the purposes of the Drinking Habits Survey, respondents are defined as abstaining from alcohol if they have not used any alcohol at all in the past 12 months (Mäkelä et al. 2009).

The number of drinking occasions has increased in the 2000s. In 2008, well over a third of men and nearly a fifth of women consumed alcohol more frequently than once a week. Since the early 2000s, the number of men who consume alcohol more frequently than once a week has increased by 8 per cent as compared with 14 per cent for women (Mäkelä et al. 2009).

In 2008, the 10 per cent of drinkers with the highest alcohol consumption accounted for as much as about half of all alcohol consumed in Finland. Male heavy drinkers, that is, men who consume more than 24 units of alcohol a week, accounted for 6.4 per cent of all alcohol consumers, while female heavy drinkers (more than 16 units a week) accounted for 1.6 per cent. In the 2000s, there has been an estimated increase in the number of heavy consumers (Mäkelä et al. 2009).

In contrast, alcohol use among young people has decreased and the proportion of young people abstaining from alcohol has increased in the past decade. The University of Tampere's Adolescent Health and Lifestyle Survey showed that the percentage of adolescents who abstain from alcohol grew from the beginning of the 2000s until 2007, when the percentage was highest: at that time, more than 91 per cent of 12-year-olds, 65 per cent of 14-year-old boys and 55 per cent of girls, some 20 per cent of 16-year-olds, and one in ten 18-year-olds had used no alcohol during the previous year. For the purposes of the survey, respondents were defined as abstaining from alcohol if they reported that they did not drink even small amounts of alcohol (Rainio et al. 2009).

According to both the Adolescent Health and Lifestyle Survey and THL's School Health Promotion Study, the percentages of adolescents who get very drunk once a month or more have been falling since the beginning of the 2000s. According to the Adolescent Health and Lifestyle Survey, 21 per cent of 14-18-year-old boys and 17 per cent of girls said that they got very drunk once a month or more in 2007. The corresponding figures for the early 2000s were 25 per cent for boys and 20 per cent for girls (Rainio et al. 2009). According to the School Health Promotion Study, the percentage of comprehensive school pupils in grades 8 and 9 who get very drunk has fallen one from about one quarter in 2000–2001 to less than one fifth in 2008–2009. Binge drinking among students in the first two years of upper secondary school has also declined over the past few years (Luopa et al. 2010).

However, the most recent Adolescent Health and Lifestyle Survey, which is from 2009, seems to indicate that these positive trends have come to a standstill. In 2009, the increase in adolescents (aged 12–18) who abstained from alcohol levelled off in all age groups, both for boys and girls. According to the 2009 survey, 91 per cent of girls and boys age 12 said they abstained from alcohol completely; abstention decreased with age to a point where, at the age of 18, less than 10 per cent said they did not drink alcohol at all. Similarly, the fall in monthly alcohol use had levelled off for all age groups with the exception of 12-year-olds. Nearly half of boys and girls aged 14–18 used alcohol once a month or more. The decrease in binge drinking had also levelled off for the 14-16-year-olds; furthermore, in the case of 18-year-olds, particularly girls, the percentage of binge drinking is higher than ever before during the thirty years of the survey. Binge drinking occurred on a monthly basis among 22 per cent of boys aged 14–18 and among 21 per cent of girls in the same age group (Rainio et al. 2009).

On average, Finnish schoolchildren drink alcohol less frequently than their European peers, according to an ESPAD (the European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs) report on 15–16-year-olds. In 2007, 77 per cent of Finnish schoolchildren aged 15–16 had used alcohol during the previous twelve months. In addition, the ESPAD school survey showed that binge drinking and recurrent use of alcohol among young people in Finland have decreased. On average, though, Finnish schoolchildren get drunk more often and drink larger amounts in one session than other European schoolchildren. (Ahlström et al. 2008).

1.4 Services for substance abusers

The responsibility for organising services for substance abusers rests with municipalities. The service system for alcohol and drug abusers includes general non-institutional services provided by health and social care units, such as health centres, occupational health care, school and student health care, mental health clinics and social welfare offices, and institutional care such as hospital care and housing services. Specialised non-institutional services for substance abusers are provided by, for example, A-clinics, youth clinics, drop-in centres, health counselling centres and day centres. Specialised institutional care for substance abusers is offered by, for example, detoxification and rehabilitation centres and housing services.

Every four years, a Survey of Substance Abuse Cases in Health and Social Services is conducted to gather cross-sectional data on the number of service visits within a specified 24-hour period involving alcohol or drug use. The data provided by the survey describes alcohol- and drug-related visits rather than individual clients, as the same client may have used several kinds of services during the census day.

The most recent survey, which dates from 2007, indicates that changes have taken place in the service structure compared with the preceding survey. In the 2003 survey, clients with alcohol- and drug-related visits were most commonly found in housing services or overnight shelters, whereas the most common places in the 2007 survey were A-clinics or other similar units. An interesting observation was that substance abuse clients were more common in home-help services than previously. This seems to suggest that substance abuse problems have increased among older people. Sixty-two per cent of service visits involving alcohol or drug use were visits to non-institutional services and 38 per cent were visits to units in institutional and housing services. Specialised services for substance abusers accounted for 46 per cent of service visits. A third of all visits involving alcohol or drugs were visits to health services (Nuorvala et al. 2008).

1.4.1 Specialised care and services for substance abusers

Specialised care and services for substance abusers are mainly provided by municipal social care departments. However, specialised services also include health services that provide pharmacotherapy to drug abusers. Demand for services for substance abusers has increased in the 2000s; this trend has been evident both in terms of increased client numbers and the length of care periods. However, during the past few years, the growth in client numbers in services for substance abusers has levelled off and even begun to fall, in the case of some services.

In 2010, A-clinics had a total of 44 160 clients. This was more than 5 per cent down on the previous year. Youth clinics, in turn, had 5630 clients, which is just under 1 per cent less than in 2009.

The municipally funded detoxification centres for substance abusers had 11 290 clients in 2010, which is 2 per cent up on the previous year. The number of care days also increased: in 2010, detoxification treatment accounted for 99 300 care days, more than 4600 care days more than in the previous year. Rehabilitation centres for substance abusers had some 5700 clients and care days totalled about 241 000, which is considerably less than in 2009. The number of clients at rehabilitation centres decreased by nearly 10 per cent and the number of care days decreased by 13 per cent on the previous year.

In 2010, housing services for substance abusers had 4300 clients and overnight shelters had 2200 clients. The number of clients in housing services fell by about 2 per cent, but the number of resident days grew by 2.5 per cent on the previous year. The number of clients at overnight shelters grew by 2.5 per cent, but the duration of stays at such shelters decreased by about 1 per cent.

1.4.2 Alcohol-related diseases in health care

In 2010, inpatient wards registered 22 889 periods of care where the primary diagnosis was an alcohol-related disease, and 33 568 periods of care where the primary or secondary diagnosis was an alcohol-related disease. Compared with the previous year, a decrease of more than 7 per cent was observed both in periods of care with an alcohol-related disease as the primary diagnosis, and in those with an alcohol-related disease as the primary or secondary diagnosis. Periods of care due to alcohol-related diseases of the pancreas decreased noticeably, as did periods of care due to alcohol dependency or intoxication. The periods of care related to diseases of the liver remained on roughly the same level as in the previous year. The majority of patients admitted to inpatient wards due to alcohol-related illnesses were men (79%) and in the age group 45–64 years (60%). Alcohol-related periods of care represent about four fifths of all hospital care periods involving substance abuse.

1.4.3 Alcohol-related deaths

In 2010, there were 2729 alcohol-related deaths in Finland, 189 fewer than in the previous year. Nevertheless, the total was still 268 more than in 2003, the last year before the alcohol tax was lowered. The annual number of alcohol-related deaths increased substantially from 2004 through to 2007, but it would now seem to have peaked. Since 2005, alcohol-related disorders and alcohol poisoning have been second only to cancer and related disorders as a cause of death in the working-age population (ages 15 to 64). Of those in the working-age population who died in 2010, about one in six men and one in ten women died of an alcohol-related disorder or alcohol poisoning.

In 2010, 1966 people died of alcohol-related disorders or alcohol poisoning. There were fewer deaths from alcohol-related liver disorders decreased than in 2009, 1070 deaths being 36 fewer than in the previous year. The number of deaths by poisoning directly related to alcohol continued to decrease, 406 deaths being 67 fewer than in the previous year.

The number of accidental and violent deaths while intoxicated also decreased compared with the year 2009: in 2010, 763 people died accidentally or violently while intoxicated, 85 fewer than in the previous year.

1.5 Alcohol-related criminality and persons taken into custody for drunkenness

1.5.1 Violent offences and alcohol

In 2010, violent offences recorded by the police totalled 35 713, that is, they remained roughly at the same level as in the previous year. There was a total of 110 fatal violent offences, a fall of nearly 3.5 per cent on the previous year. There were 33 082 cases of assault, an increase of about 0.6 per cent on 2009.

From a statistical perspective, alcohol use is linked with violent behaviour. In cases recorded by the police in the 2000s, some 55 to 65 per cent of homicide suspects and some 60 to 70 per cent of assault suspects have been under the influence of alcohol. The percentage of aggravated assault suspects (more than 70%) under the influence of alcohol was higher than the average and higher than the corresponding figure for petty assault suspects.

Studies also indicate that alcohol use may contribute to aggressive and violent behaviour. The effects of intoxication include impaired judgment and poorer problem-solving skills. An intoxicated person is thus more prone to misjudge a social situation, which may lead them to overreact to a situation that is perceived as threatening. Intoxication also magnifies impulsive behaviours and thus lowers the threshold to inappropriate conduct, such as violence. However, the effects of alcohol vary from one individual to the next, and it has been found that alcohol use increases violent behaviour especially among individuals who have a tendency to violence even when they are not under the influence of alcohol (Pahlen and Eriksson 2003).

1.5.2 Drink-driving and traffic offences

In 2010, the police recorded 21 130 cases of drink-driving, in which a driver was under the influence of alcohol or drugs. This represented a decrease of about 10 per cent on the previous year. Aggravated cases of drink-driving accounted for just over half of all cases.

The majority of suspected drink-drivers are men. In 2010, men accounted for 88 per cent of suspects. However, during the 2000s, the percentage of women among those suspected of drink driving has grown by more than three percentage points, reaching 12 per cent in 2010.

The intoxicant involved in the drink-driving incidents recorded by the police in 2010 was alcohol in 81 per cent of cases, some other intoxicant substance (drugs or pharmaceuticals) in 15 per cent of cases, and both alcohol and another substance in about 4 per cent of cases. Separate statistics have been maintained since 2001 for drink-driving while under the influence of drugs and since 2003 for driving under the influence of more than one substance. As of 2003, the percentage of alcohol-related cases in drink-driving incidents had dropped by 9 percentage points.

In 2010, 77 persons were killed and 884 persons injured in road traffic accidents involving alcohol. Compared with 2009, the number of alcohol-related road traffic accidents decreased by 11 per cent. The number of deaths in alcohol-related road traffic accidents fell by nearly 4 per cent and the number of injured people by 17 per cent. In 2010, 10 per cent of road traffic accidents with non-fatal injuries involved a driver under the influence of alcohol, compared with 25 per cent for fatal road accidents. The percentage of drivers under the influence of alcohol involved in fatal road accidents fell by about 5 percentage points compared with 2009, while the percentage for non-fatal road accidents remained unchanged.

National studies of road-side tests show that, in 2010, the percentage of breath-tested drivers who have consumed some alcohol, that is, have had a breath test result below 0.5 per mil, was 0.65 per cent of all drivers tested (111 971 drivers). In the 2000s, this category of breath-tested drivers has been at a level of 0.7–1.0 per cent of all drivers tested. (Rikollisuustilanne 2010, crime statistics.)

1.5.3 Persons taken into police custody for drunkenness

In 2010, the number of persons taken into police custody for drunkenness came to a total of 78 641, a decrease of 10 per cent on the previous year. The number was last this low at the end of the 1990s. In the early 2000s, 95 000–97 000 persons were taken into custody per year, but the number rose in 2004. It has been going down steadily every year since then.

Taking an intoxicated person into custody is a discretionary measure performed by the police in the interests of protecting the person in question from injury or death. This is not necessarily a question of an intoxicated person creating a disturbance; people are generally taken into custody because they are so intoxicated in a public place that they are unable to look after themselves. The police will take an intoxicated person taken into custody either to a sobering-up shelter, which exist in some municipalities, or more often, to the police station. An intoxicated person may also be taken to their home or place of residence, as long as they are not violent or likely to be dangerous to other residents.

The number of intoxicated persons taken into custody is one of the traditional measures for describing the harmful effects of alcohol. However, the level of alcohol consumption is not the only factor that affects the number of persons taken into custody, and thus that number is not feasible as a direct measure of the harmful effects of alcohol consumption. A number of different factors affect the number of persons taken into custody, notably the focus areas and resources of police work, the general public's tolerance of intoxication in public places, and the prevailing weather conditions (Noponen 2005). The fall in the number of persons taken into custody over the past few years is in fact due in part to a change in the operating methods of the police: today, they tend to take intoxicated people home rather than to a sobering-up shelter.

1.6 Alcohol economy and costs of alcohol harm

In 2010, domestic consumer expenditure on alcohol purchases increased by about 1.6 per cent on the previous year, totalling EUR 4.4 billion. In per-capita terms, expenditure on alcoholic beverages totalled EUR 819, which was EUR 9 more than in 2009. Alcohol expenditure accounted for 4.5 per cent of private consumption expenditure. Compared with the previous year, state alcohol tax revenues (incl. value-added tax) increased by nearly 5 per cent, to EUR 2.1 billion, which accounted for 5.4 per cent of total state revenues (financing measures excluded).

In 2009, society paid between EUR 0.8 and 1.0 billion in direct costs and between EUR 3.2 and 5.9 billion in indirect costs as a result of alcohol abuse. On average, the direct costs increased by 1.5 per cent on 2008. More than a third of the direct costs of alcohol harm were related to maintaining public order and safety. The percentage of direct costs accounted for by social services was just over a quarter, while health care accounted for just over a fifth of the direct costs caused by alcohol-related harm. The remainder of the direct costs was made up of costs for substance abuse prevention, alcohol supervision and research. On average, the indirect costs arising from alcohol-related harm decreased by nearly 5 per cent on 2008. The decrease was due to a decrease in alcohol-related deaths and alcohol-related care days.

2 Drug trends in Finland

Studies indicate that drug experimentation and use are at a much higher level today than in the 1990s. The percentage of people who had experimented with drugs continued to grow throughout the 1990s, but then the growth curve started to level off. The 1990s growth trend in drug experimentation varied according to sex; the trend grew more steeply among men, while experimentation among women did not take off until the mid-1990s. Recently, observations have been made of a new increase in the number of drug users. In 2010, an estimated 17 per cent of Finns aged 15–69 had experimented with cannabis at least once. Four per cent of the adult population had experimented with cannabis during the previous year. Experimentation with cannabis was slightly more common among men than among women, and the biggest number of users was found in the 15–34 age group (Tanhua & Virtanen 2011).

The growth in drug use has increased the demand for services for substance abusers. A marked change among drug abuse clients in the 2000s has been the steep increase in the proportion of people whose primary reason for seeking treatment is buprenorphine abuse. According to data supplied on a voluntary basis by drug addiction treatment units, in 2010, buprenorphine was the primary substance for 32 per cent of substance abuse clients in specialised services for substance abusers, compared with a mere 7 per cent in 2000. The change in the substances used is reflected particularly in client trends in units providing substitution treatment and health counselling centres (Drug Treatment Information System).

2.1 Finnish drug policy

A Government Resolution on co-operation in drug policy issued for 2008 to 2011 (Ministry of Social Affairs and Health 2007) defines an overall target to prevent drug use and distribution so as to minimise the economic, social and health-related harms and costs caused by drug use and prevention. Finnish drug policy is based on general public policy measures, national legislation and international agreements, all of which help reduce the demand for and restrain the supply of drugs, reduce harm from drug use, refer drug abusers to treatment and bring to justice persons involved in drug-related illegal actions. The Government thus continues to fight drugs in line with the earlier resolutions adopted in 1998, 2000 and 2004.

During 2007–2011, Finland participated actively in international drug policy co-operation in forums run by the EU, the UN, the Council of Europe and the Nordic Council of Ministers. A Government Resolution was issued on 2 December 2010 concerning Finland's priorities for action in relation to international drug use prevention. During the Government's term of office, a new Narcotics Act (373/2008) and Decrees (543/2008 and 548/2008) were adopted by Parliament. Legislation was also amended with respect to supervision and the provision of treatment. Towards the end of the Government's term of office, the scope of the Narcotics Act (373/2008) was expanded through an amendment (322/2011) to cover so-called designer drugs. These are psychoactive substances for which notification has been made for inclusion in monitoring under Council Decision 2005/387/YOS and which are harmful to health or possess pharmacological properties that qualify them as medicinal products comparable to psychoactive drugs.

Aims listed in the Government Programme 2011–2015 include increased low-threshold services, medical counselling and outreach work for drug users, enhanced efficiency of treatment referrals carried out by the police, and increased opportunities for the treatment of drug problems during imprisonment (Finnish Government/Valtioneuvosto 2011). In accordance with the Government Programme, an action plan to reduce drug abuse and its effects is being drafted for 2011–2015.

2.2 Drug experimentation and use

The percentage of people who had experimented with drugs continued to grow throughout the 1990s, but then the growth curve started to level off. The 1990s growth trend in drug experimentation varied according to sex; the trend grew more steeply among men, while experimentation among women did not take off until the mid-1990s. Recently, observations have been made of a new increase in the number of drug users. In the 2010 population survey, 17 per cent of 15–69-year-olds reported experimenting with cannabis at some time during their lifetime. The percentage for women was 13 per cent, while the percentage for men was 20 per cent (Hakkarainen et al. 2011a; Hakkarainen et al. 2011b.)

Drug experimentation is far more widespread today than it was in the early 1990s. This is explained in part by the fact that the generation of young people who started experimenting with drugs in the 1990s now accounts for a much higher percentage of the sample in the population studies that measure drug experimentation, at the same time as older generations who had no experience whatsoever of drugs are no longer included in the sample. On the population level, the increase in experimentation consists largely of cannabis; there has been no notable increase in experimentation with other drugs during the 2000s.

The data for 2010 indicate that cannabis features prominently; the figures for experimenting with amphetamines or ecstasy were 2 per cent of the adult population, with 1.5 per cent for cocaine and about

1 per cent of opiates. There was no great change where the other drugs were concerned. A total of 6.5 per cent had used sleeping pills, sedatives or analgesics for non-medicinal purposes, without a prescription or in doses exceeding the prescription at some time in their life. Drug experimentation was most frequent in the 25–34 age group, 36 per cent of whom had tried cannabis at least once. The percentages for other drugs are also much higher in this age group, 6 per cent of whom have tried amphetamines and ecstasy at least once, 4 per cent have tried cocaine and 3 per cent have tried opiates. Medicine misuse was recorded for 10 per cent of this age group (Hakkarainen et al. 2011b).

The 2007 ESPAD school survey indicated that 8 per cent of young people aged 15–16 had experimented with cannabis at least once in their lifetime. The corresponding percentage was 10 per cent in the 1999 ESPAD survey and 11 per cent in 2003. In contrast to these positive developments, there has been an increase both in glue and solvent sniffing (10% of young people, at least once in their lifetime) and in girls' experimentation with sedatives and sleeping pills for intoxicating purposes (10%, at least once in their lifetime) (Ahlström et al. 2008). The results from a school health survey conducted in Lapland, Eastern Finland and Southern Finland in 2008–2010 seem to indicate that there is some increase in cannabis experimentation, particularly among upper secondary school and vocational school students. However, there do not seem to be notable changes in experimentation with other illegal drugs (Puusniekka 2010).

An estimate of the level of particularly problematic drug abuse, which is often linked with intravenous drugs, was made in 2005. Intravenous drug use is usually associated with opiates, in Finland especially with buprenorphine, but also with amphetamines. The proportion of amphetamine and opiate abusers among people aged 15–54 was estimated at 0.5 to 0.7 per cent in the whole country, and at 0.9 to 1.4 per cent in the Helsinki Metropolitan Area. Amphetamine abusers were the larger of the two abuser groups (Partanen et al. 2007).

2.3 Drug attitudes among Finns

According to a follow-up study of lifestyles and their impact on the health of the adult population, 75 per cent of Finns thought in 2007 that drug use is a serious or very serious problem. The percentage has been decreasing steadily since 2001, when it was 90 per cent (Piispa et al. 2008).

The high percentage in the early 2000s can be seen as a reaction to the rapid increase in drug use in the late 1990s. The more lenient attitudes in recent years are associated with the fact that people have to some degree become used to the existence of drugs as the growth of drug use and harms has stopped and the drug situation stabilised. In some ways, the drug problem has 'normalised' and become part of the broader context of substance abuse problems.

Results from a 2010 population survey are in line with this trend; in the early 2000s, less than 30 per cent of the adult population considered the risks involved with cannabis experimentation to be negligible, but the corresponding figure for 2010 was already over 40 per cent. In the 25–34 age group, 65 per cent overall and 75 per cent of men considered the risks to be negligible (Hakkarainen et al. 2011b).

2.4 Drug treatment system

Efforts to develop drug treatment have largely focused on low-threshold services and related training. The first health counselling centre in Finland offering a needle exchange service for drug users was set up in 1997. Maintenance and substitution treatment were officially integrated in the service system for substance abusers in 2000. As far as possible, the treatment of particularly difficult cases (patients with a double or triple diagnosis) takes place in specialised service units.

Since 2004, the obligation to provide health counselling services has also been extended beyond health counselling centres, to health centres. In addition, pharmacies have an important role in providing clean syringes and needles in areas where no specific health counselling services are available.

A specific Government Decree (289/2002) was issued in 2002 on the pharmacotherapy of opiate addicts. In 2008, the Decree was repealed by a new Decree (33/2008), which aimed to meet the growing need for substitution treatment. At the end of 2009, it was estimated that 1800 persons had been in substitution treatment (Rönkä and Virtanen 2009).

2.4.1 Specialised services for substance abusers

Data on the treatment of drug abusers have been received voluntarily and anonymously from treatment units since 1998 and collected in what is known as the Drug Treatment Information System. In 2010, altogether 84 units offering services for substance abusers participated in the data collection, and information was received concerning 2529 clients. The units included A-clinics, youth clinics, detoxification and rehabilitation centres, outpatient and institutional drug treatment units, and psychiatric units. Material was received chiefly from community-based/outpatient units, particularly in the Province of Southern Finland. The results of separate studies conducted of the coverage of the Drug Treatment Information System in 2004 and 2009 indicate that data collection covers 32 per cent of the clients of the specialised services for substance abusers (Väänänen 2010; Vismanen 2004).

According to the Drug Treatment Information System, more than half (55%) of the clients who sought treatment for drug or medicine abuse in 2010 did so primarily due to opiate abuse. The proportion of people whose primary reason for seeking treatment was the abuse of buprenorphine, an opiate drug, was 32 per cent, compared with 2 per cent for heroin. The reason for seeking treatment among drug and medicine abusers was the use of amphetamines or other stimulants in 14 per cent of cases. The use of cannabis was the reason for seeking care in 13 per cent of cases, and it was more prevalent in younger age groups. A typical feature of the Finnish drug culture is also that a majority of amphetamine and opiate users use the drug intravenously. Polydrug use was common; 62 per cent of clients reported having used at least three different substances when seeking treatment.

According to the Drug Treatment Information System, those seeking treatment in 2010, as before, were young adults, and the average age for men seeking treatment was 30, while the average for women was 28. Their educational level was low and they were often unemployed (60%). Nine per cent of them were homeless.

Data gathered on an anonymous basis in 2009 showed that the number of clients was about 13 300. The Helsinki centre had the largest number of clients (about 8350), followed by Vantaa (about 900), Turku (about 890), Espoo (about 825) and Tampere (about 568) (Tanhua and Virtanen 2011).

2.4.2 Drug users in health services

In 2010, inpatient wards registered 6467 drug-related care periods in which a drug-related disease, that is, a disease related to narcotics or medicines, was the primary diagnosis, and 9599 care periods in which a drug-related disease was the primary or secondary diagnosis. This was a decrease of nearly 10 per cent on the previous year. In contrast to the previous year, there was a noticeable decrease in care periods related to drug and medicine poisoning. Periods of care associated with drug-related poisoning decreased by 14 per cent and care associated with poisoning due to sleeping pills and sedatives decreased by some 15 per cent. Periods of care associated with drug-related organic brain syndromes also decreased slightly. Sixty-one per cent of inpatients who received care for drug-related diseases were men and 39 per cent were women. Most of the patients were under 35 years old. Drug-related periods of care represent about a fifth of all hospital care periods involving substance abuse; however, the proportion is more than a half for under-35s.

The numbers of HIV infections and cases of hepatitis C, B and A due to intravenous drug use reported to the National Infectious Diseases Register have decreased noticeably over the past decade. Health counselling centres and the provision of hepatitis A and B immunisation for intravenous drug users have contributed a great deal to reducing infections associated with intravenous drug use.

In 2010, a total of 188 new HIV infections (178 cases in 2009) were reported to the National Infectious Diseases Register, which is maintained by the National Institute for Health and Welfare (THL). HIV infections have been increasing steadily throughout the 2000s due to an increase in infections via intercourse. By contrast, infections due to intravenous drug use have remained low. In 2010, only eight cases due to intravenous drug use were reported, the equivalent of 4 per cent of the total. The corresponding figure was 7 per cent in 2009.

There were 1132 new cases of hepatitis C in 2010, 88 more than in 2009. However, it is difficult to distinguish between acute infections and ones that may have been transmitted years earlier, something which is important to keep in mind when considering the figures. More than half of the new cases reported in 2010 (596 cases) concerned intravenous drug users. Hepatitis C is so frequent among intravenous drug users (55%) that even in a best-case scenario, it would take a decade to bring it down, even if the risks could be controlled. The number of cases where the mode of transmission is unknown has decreased slightly, but is still high (406 cases in 2010) (Hulkko et al. 2011).

Acute cases of hepatitis B reported to the National Infectious Diseases Register have decreased clearly over the past decade. Cases transmitted through intravenous drug use decreased more rapidly than other cases, and this indicates that hepatitis B immunisation for risk groups and the work of health counselling centres for drug users have produced results. In 2010, one case transmitted by intravenous drug use was reported (none in 2009).

There were 14 new cases of hepatitis A in 2010. At least ten of these had been contracted abroad. Overall, the level of infections has remained low over the past few years. Intravenous drug users, their sexual partners and any other people living in the same household have been offered hepatitis A immunisation free of charge since 2005, in accordance with the national Vaccination Programme.

2.4.3 Drug-related deaths

Between 1997 and 2000, drug findings reported in forensic analyses concerning medicines and drugs almost doubled. The number of findings then stabilised for a few years, mainly because the supply of heroin dried up on the market, with a resultant decrease in deaths from heroin. In recent years, there has been an increase in both the number of drug findings and the number of drug-related deaths according to the statistics on causes of death (175 in 2009). Drugs were found in 254 deaths in 2009. The primary cause of death was poisoning in approximately half of the deaths in question. In deaths from poisoning, buprenorphine is the most important substance found in approximately a third of the cases. Findings of buprenorphine are still on the increase. Deaths from heroin and cocaine poisoning are still rare, however (Helsinki University Department of Forensic Medicine 2011).

2.5 Drugs and criminality

2.5.1 Drug offences

Statistics show that drug offences increased rapidly in the 1990s. Drug-related crime such as crimes against property and drug-related traffic offences also increased. However, the increase stopped after the beginning of the 2000s. Drug-related traffic offences increased, partly as a consequence of the zero limits for drugs introduced to the legislation on drink driving in 2003. Drug offences are on the rise again according to statistics for the past few years.

The number of offences recorded by the police grew in 2010. The police recorded 19 653 drug offences, compared with 17 454 in the previous year. Of the offences, 62 per cent were drug-user offences and 33 per cent drug offences. Aggravated drug offences accounted for 6 per cent of all drug offences. The main drugs sold in Finland include cannabis products and the synthetic drugs amphetamine, ecstasy, buprenorphine and benzodiazepine.

2.5.2 Other drug-related offences

A considerable percentage of certain types of offences are committed by intoxicated persons, though generally the intoxicant in question is alcohol; drugs or a combination of drugs and alcohol account for a small percentage. More than half (56%) of all assaults (assaults, petty assaults and aggravated assaults) reported to the police were committed under the influence of alcohol, 0.4 per cent under the influence of drugs, and 1 per cent under the combined influence of alcohol and drugs. About one third of robberies (35%) were committed under the influence of alcohol, 4 per cent under the influence of drugs and 5 per cent under the combined influence of alcohol and drugs.

Where stealing of a motor vehicle for temporary use is concerned, about one fourth of these offences (23%) were committed under the influence of alcohol, 11 per cent under the influence of drugs and 4 per cent under the combined influence of alcohol and drugs. Where suspects of theft (petty theft, theft, aggravated theft) are concerned, 11 per cent acted under the influence of alcohol, 2 per cent under the influence of drugs and 1 per cent under the combined influence of alcohol and drugs.

2.5.3 Road traffic offences and drugs

In 2010, the cases of drink-driving recorded by the police decreased by 10 per cent on the previous year. However, the number of drivers under the influence of drugs (3125) and under the combined influence of alcohol and drugs (693) remained on the same level as in the previous year, which means that the cases involving alcohol decreased slightly in proportion. In 2010, alcohol was found to be present in 82 per cent of cases of drink-driving, while 15 per cent of cases consisted of driving under the influence of drugs and 3 per cent of cases involved drugs together with alcohol. In 2010, the substances most commonly found in tests for drugs or pharmaceuticals were benzodiazepines (70% of cases), amphetamines (55%) and cannabis (42%) (Finnish National Bureau of Investigation 2011).

In 2003, legislation on drink driving was amended by provisions on zero limits for drugs. As a result, cases of drug driving increased by more than 50 per cent between 2002 and 2003. Between 2004 and 2007, drug cases continued to increase.

2.6 Costs of drug-related harm

In 2009, direct costs brought about by the abuse of drugs and medicines totalled some EUR 0.2 to 0.3 billion, and indirect costs totalled EUR 0.5 to 1.2 billion. Direct costs increased by nearly 3 per cent on 2008. Social care accounted for roughly a third and maintaining public order and safety for a quarter of the direct costs. Health care expenditure accounted for some 15 per cent of the costs. On average, the indirect costs increased by just over 4 per cent on 2008. The increase was due both to an increase in drug-related deaths and an increase in the number of drug-related sick days. By far the largest item of indirect costs was due to the premature loss of life.

3 Alcohol licensing and supervision

3.1 Alcohol licensing and supervision authorities

The authorities responsible for alcohol licensing and supervision in Finland have been reorganized over the past few years. At the start of 2010, the State Provincial Offices were discontinued and replaced by six regional state administrative agencies. Organisational change had already taken place a year previously in other levels of alcohol supervisions. Organisational change has tied up resources at the authorities concerned, but also created opportunities for viewing operations from fresh angles.

An amendment (1802/2009) to the decree on alcoholic beverages and industrial ethyl alcohol (1344/1994) stipulated that the National Supervisory Authority for Welfare and Health (Valvira), in its capacity as central authority, draft a national alcohol supervision programme in co-operation with the

regional licensing and supervision authorities. The first national supervision programme was published at the end of 2010 and implementation began at the beginning of 2011. The programme period is two years, and the programme regulates the regional licensing and supervision of licensed serving and retail sales of alcohol, with the aim of introducing uniform decision-making and effective implementation of the Alcohol Act. The supervision programme also comprises guidelines for the supervision of alcohol advertising.

The supervision programme is based on the aims of the Alcohol Act and the alcohol policy programmes. The programme consists of a general section drafted for 2011–2012 and of supervision programmes specific to each administrative sector. Further, the programme contains information on action by the authorities and on co-operation with various stakeholder groups, on the general principles of supervision and licensing, and on the monitoring and evaluation of the implementation of the supervision programme. Performance monitoring data and evaluation of the practical implementation of aims connected with supervision of the regional state administrative agencies are also part of the programme. Adjustments will be made where needed to the supervision programme and, especially, the sector-specific supervision programmes during the programme period. The aim is to align the programme period with the Government's term of office in the same four-year periods.

The main focus of the programme period 2010–2012 is on developing the effectiveness of supervision measures. For instance, the supervision programme classifies risk targets as any operators that another official body has reported for inspection, or where the relevant supervisory authority has previously intervened against shortcomings in that operator's self-supervision.

In connection with recent organisational changes, Valvira also established two new working groups, one for the licensed serving and retail sales of alcoholic beverages and the other for product supervision of alcoholic beverages. Both groups have broad participation from other official bodies and from the alcohol industry. The working groups are a forum for dialogue on matters concerning implementation of the Alcohol Act and compliance with the Act.

The National Supervisory Authority for Welfare and Health (Valvira) is responsible for guiding and developing licence management and supervision at regional state administrative agencies, and providing information and communication services for the alcohol administration. Valvira is also responsible for supervising the retail sales, serving, advertising and sales promotion of alcoholic beverages throughout the country. The aim of guiding and developing licence management and supervision is to improve the prevention of detrimental societal, social and health effects caused by alcoholic substances as specified in Section 1 of the Alcohol Act, and to ensure that the Act is applied uniformly throughout Finland. The key focus in information services in recent years has been on the development of e-services.

Regional state administrative agencies are responsible for granting licences for the retail sales and licensed serving of alcoholic beverages and supervising the sales, advertising and sales promotion of alcoholic beverages within their area. In addition, the regional state administrative agencies are responsible for supervising the sales, advertising and sales promotion of alcoholic beverages within their area (in addition to points of sale and licensed serving, this covers channels such as local radio and local papers).

As part of the guidance and development of licence management and supervision, Valvira founded a joint committee for Valvira itself and the regional state administrative agencies in 2010; the joint committee deals with the interpretation of licensing and supervision matters and with ensuring uniformity of decision-making processes.

3.2 Inspection visits and revoked licences

In the supervision of alcohol sales and licensed serving and the guidance of licence holders, special efforts were made to reduce the selling of alcohol to under-age and intoxicated persons, and to prevent alcohol procurement for the under-18s. Supervision of sales promotion focused on marketing that was considered to target children and young people, or to encourage harmful levels of consumption.

Supervision of the distribution network for alcoholic beverages focused on licensed serving. In 2010, the regional state administrative agencies revoked 52 serving licences and suspended 82 licences. These numbers are consistent with those of previous years. A total of 14 retail sales licences were revoked and 12 suspended. The licence of one Alko store was also suspended.

The reason for revoking a permit is generally due to the permit holder, who no longer has the financial means to continue operations. The reasons for suspending permits vary a great deal but generally focus on alcohol policy reasons, such as selling or serving alcohol to under-age and intoxicated persons.

In 2010, the regional state administrative agencies made one sixth fewer inspection visits to licensed premises and retail sales outlets than the average number of inspection visits in the preceding three years. In 2010, there was a total of about 6000 inspection visits, compared with an annual number exceeding 7200 in each of the preceding three years. However, there was a wide variation in inspection trends between the different regional state administrative agencies. The fall in inspection visits is due to factors such as more limited resources on the part of the regional state administrative agencies.

3.3 Retail sales of alcoholic beverages

There were no major changes in the distribution network for alcoholic beverages in 2010. The decrease in the total numbers of grocery shops continued. In contrast to previous years, numbers of Alko shops and delivery points also fell.

At the end of 2010, Alko stores totalled 343 (three less than in the previous year). Alko also has the right to supply alcoholic beverages in response to orders through its delivery points, which totalled 118 at the end of the year (four less than in the previous year). The number of licences for retail sales of fermented beverages with an alcohol content of no more than 4.7 per cent by volume amounted to 5755, which is 192 down on the previous year. At the end of 2010, there were 35 shops selling fruit wine produced by farms or traditional beer sahti, which is five less than in the previous year.

3.4 Licensed serving of alcoholic beverages

There were no major changes in the total number of licensed restaurants in 2010. The number of restaurants with an A or B licence grew slightly while the number of restaurants with a C licence fell. Restaurants with licence A are allowed to serve all alcoholic beverages, restaurants with licence B are allowed to serve beverages containing no more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol, and restaurants with licence C are allowed to serve beverages produced by fermentation, containing no more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol. Over the long term, the total number of restaurants has been declining. However, changes cannot be analysed in terms of numbers alone; it is important to note the changes in the mutual proportions of the different licence types. The total number of licensed restaurants has decreased by more than 1200 restaurants since 1995; however, in real terms, the number of restaurants with C licences has decreased by nearly 3900 during that time, while the number of restaurants with A licences has increased by about 2600.

3.5 Production, imports and wholesale

Valvira is the authority responsible for granting licences for the production and wholesale of alcoholic beverages. In 2010, 10 licences for the production of alcoholic beverages were granted, and 5 licences were revoked. At the end of 2010, licences for the production of alcoholic beverages totalled 124; out of these, 100 were commercial licences. Licences granted for research and education purposes came to 24 licences. Nineteen licences for the wholesale of alcoholic beverages were granted, and 6 wholesale licences were revoked. At the end of 2010, licences for the wholesale of alcoholic beverages totalled 278. Some 567 million litres of alcoholic beverages were produced in 2010, which was about the same as in the previous year.

3.6 Product control

The number of alcohol products on the market continued to increase, with 4656 new products registered. At the end of 2010, the product register of alcoholic beverages listed some 19 000 alcoholic beverage products delivered by wholesalers to licensed restaurants and retail outlets.

Valvira's product control focuses on the quality of alcoholic beverages that are legally marketed in Finland. Product control focuses on products that licence holders report to Valvira and control of marketing. Product control samples of 111 products were collected from the market. Analyses showed that 7 of these products were in breach of legislation. In most of these cases the product failed to comply with the alcohol content given for the product in question, and the products in question were banned in retail sales.

3.7 Advertising of alcoholic beverages

Valvira is responsible for supervising the advertising and sales promotion of alcoholic beverages throughout Finland. The regional state administrative agencies supervise advertising in their respective regions. The relevant legislation states that advertising targeted at under-age persons is prohibited. However, some of the advertising is seen daily by children in their everyday living environment. Supervision focused particularly on this type of advertising.

In accordance with established legal practice and in light of the provisions for protecting under-age children enshrined in the Alcohol Act, any advertising targeted at under-age children is subject to stricter-than-average scrutiny, because the limited knowledge and experience that children and adolescents possess makes them more vulnerable to marketing influences than other population groups. Even when children cannot be considered a target group of advertising, it is still significant for the assessment of the advertising that a considerable amount of advertising is seen by children in their everyday living environment.

In supervising advertising, Valvira and the regional state administrative agencies have the power to issue directives or injunctions. These can be reinforced by the conditional imposition of a fine. Further, guidance can be provided in advertising matters through advance statements, which are not legally binding. During the year, Valvira issued four administrative directives and 85 other decisions concerning the supervision of advertising. The regional state administrative agencies also issued 23 administrative directives.

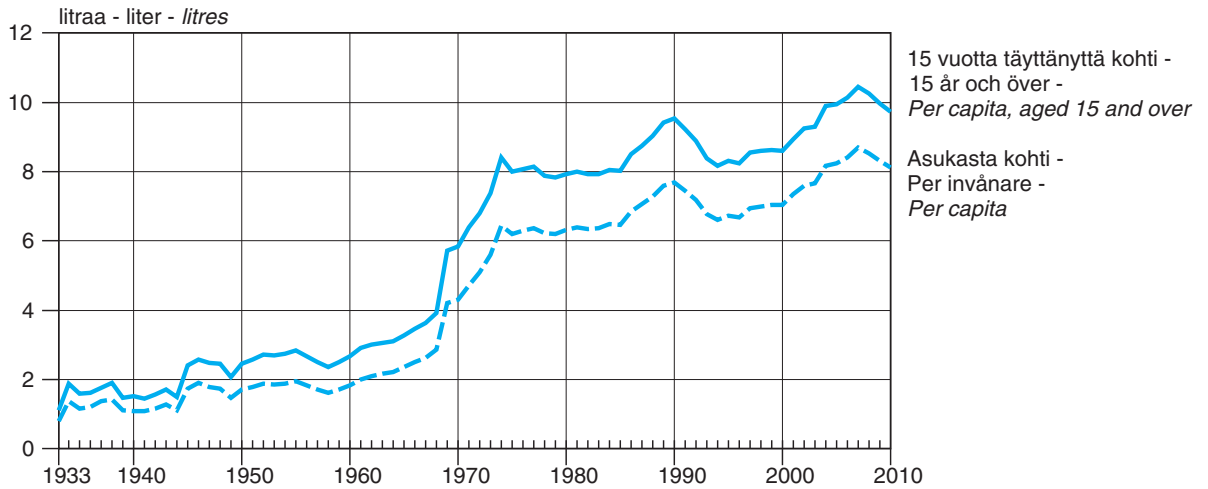
Taulukoissa käytetyt symbolit - Teckenförklaring - Explanation of symbols:

- Ei yhtään - Värdet noll - Magnitude nil.
- 0 Suure pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä - Mindre än hälften av den använda enheten - Magnitude less than half of unit employed.
- . Tieto epälooginen esitettäväksi - Uppgift kan inte förekomma - Category not applicable.
- .. Tietoa ei ole saatu tai se on liian epävarma esitettäväksi - Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges. - Data not available or too uncertain for presentation.
- ... Salassapitosäännön alainen tieto - Sekretessbelagd uppgift - Data subject to secrecy.
- * Ennakkotieto - Förhandsuppgift - Advance information
- ** Arvio - Uppskattning - Estimate

Kuvio 1. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina 1933–2010

Figur 1. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1933–2010

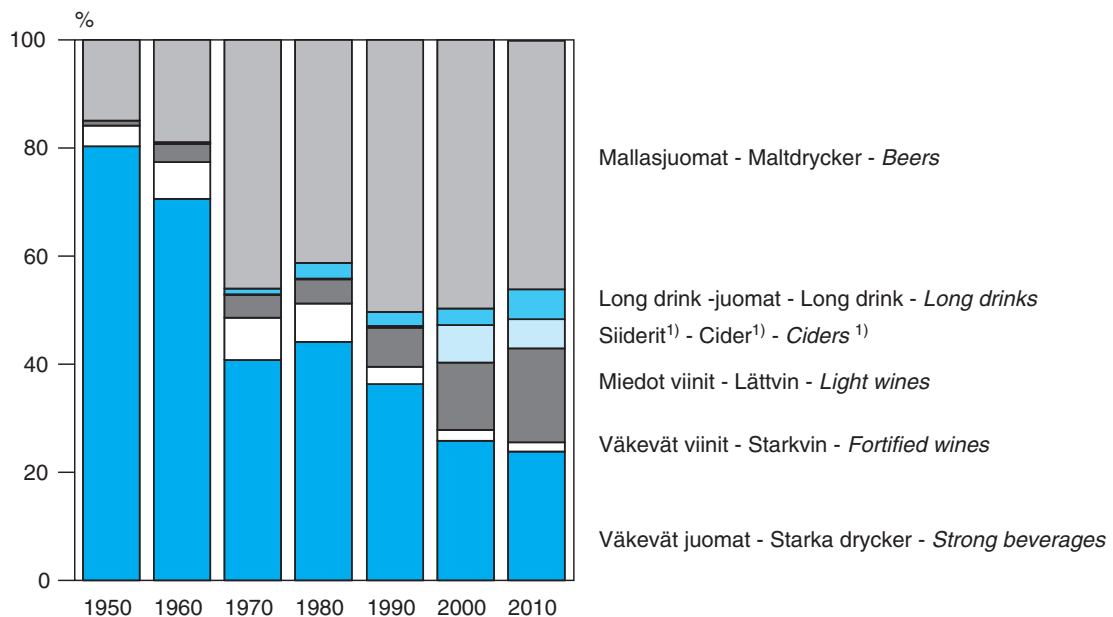
Figure 1. Documented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, 1933–2010

Kuvio 2. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen rakenne juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1950–2010

Figur 2. Fördelning av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp i 100 % alkohol 1950–2010

Figure 2. Documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 1950–2010

¹⁾ Siideri näkyy kuviossa vuodesta 1990 alkaen. - Cider ingår i figuren från och med år 1990. - Cider is shown in this figure from 1990 onward.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

1. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 1965–2010

Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1965–2010

Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1965–2010

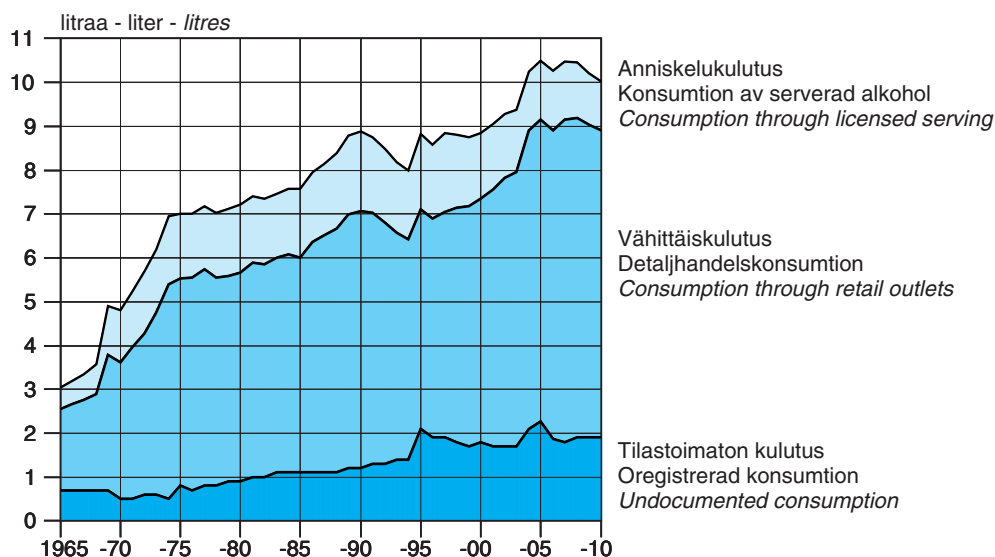
Vuosi År Year	Litraa 100 %:n alkoholia asukasta kohti Liter 100 % alkohol per invånare 100% alcohol, litres per capita			Litraa 100 %:n alkoholia 15 vuotta täyttäneitä kohti Liter 100 % alkohol per invånare 15 år och över 100% alcohol, litres per capita aged 15 and over		
	Tilastoitu kulutus Registrerad konsumtion Documented consumption	Tilastoimaton kulutus Oregistrerad konsumtion Undocumented consumption	Kokonais- kulutus Konsumtion totalt Total consumption	Tilastoitu kulutus Registrerad konsumtion Documented consumption	Tilastoimaton kulutus Oregistrerad konsumtion Undocumented consumption	Kokonais- kulutus Konsumtion totalt Total consumption
1965	2,4	0,7	3,1	3,3	1,0	4,3
1970	4,3	0,5	4,8	5,8	0,7	6,5
1975	6,2	0,8	7,0	8,0	1,0	9,0
1980	6,3	0,9	7,2	7,9	1,1	9,0
1985	6,5	1,1	7,6	8,0	1,4	9,4
1990	7,7	1,2	8,9	9,5	1,5	11,0
1995	6,7	2,2	8,9	8,3	2,7	11,0
2000	7,0	1,8	8,8	8,6	2,1	10,7
2001	7,3	1,6	8,9	9,0	2,0	11,0
2002	7,6	1,7	9,3	9,2	2,0	11,2
2003	7,7	1,7	9,4	9,3	2,0	11,3
2004	8,2	2,1	10,3	9,9	2,6	12,5
2005	8,2	2,3	10,5	10,0	2,7	12,7
2006	8,4	1,9	10,3	10,1	2,2	12,3
2007	8,7	1,8	10,5	10,5	2,2	12,7
2008	8,5	1,9	10,4	10,3	2,2	12,5
2009	8,3	1,9	10,2	10,0	2,3	12,3
2010	8,1	1,9	10,0	9,7	2,3	12,0

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

Kuvio 3. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 1965–2010

Figur 3. Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1965–2010

Figure 3. Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1965–2010

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

2. Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 2005–2010
Oregistrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 2005–2010
Undocumented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, per capita, 2005–2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
	Litraa - Liter - Litres						
Kotivalmistus - <i>Home brewing and distillation</i>	0,11	0,09	0,06	0,08	0,07	0,06	Hemtillverkning
Matkustajatuonti - <i>Passenger imports</i>	1,75	1,39	1,32	1,37	1,47	1,47	Resandeförsel
Ulkomailla nautittu - <i>Consumption abroad</i>	0,32	0,30	0,32	0,32	0,32	0,32	Konsumerats utomlands
Laiton valmistus ja salakuljetus - <i>Illegal distillation and smuggling</i>	0,08	0,08	0,09	0,08	0,07	0,06	Olaglig tillverkning och smuggling
Yhteensä - Total	2,26	1,86	1,79	1,85	1,93	1,91	Totall

3. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus asukasta kohti 1960–2010
Registrerad alkoholkonsumtion per invånare 1960–2010
Documented consumption of alcoholic beverages, per capita, 1960–2010

Vuosi År Year	Litraa 100 %:n alkoholia asukasta kohti Liter 100 % alkohol per invånare <i>100% alcohol, litres per capita</i>			Litraa 100 %:n alkoholia 15 vuotta täyttäneitä kohti Liter 100 % alkohol per invånare 15 år och över <i>100% alcohol, litres per capita aged 15 and over</i>		
	Kulutus Konsumtion <i>Consumption</i>	Vähittäis- kulutus Detalj- handels- konsumtion <i>Consumption through retail outlets</i>	Anniskelu- kulutus Konsumtion av serverad alkohol <i>Consumption through licensed serving</i>	Kulutus Konsumtion <i>Consumption</i>	Vähittäis- kulutus Detalj- handels- konsumtion <i>Consumption through retail outlets</i>	Anniskelu- kulutus Konsumtion av serverad alkohol <i>Consumption through licensed serving</i>
1960	1,85	1,40	0,45	2,69	2,04	0,65
1965	2,35	1,86	0,49	3,28	2,59	0,69
1970	4,30	3,12	1,18	5,84	4,24	1,61
1975	6,19	4,73	1,47	8,00	6,11	1,89
1980	6,31	4,77	1,54	7,94	6,00	1,94
1985	6,46	4,91	1,56	8,02	6,09	1,93
1990	7,69	5,87	1,82	9,53	7,28	2,25
1995	6,73	5,01	1,72	8,31	6,19	2,12
2000	7,04	5,54	1,51	8,59	6,76	1,84
2005	8,23	6,89	1,34	9,95	8,33	1,62
2006	8,41	7,05	1,36	10,14	8,51	1,64
2007	8,69	7,35	1,33	10,45	8,85	1,61
2008	8,54	7,29	1,26	10,26	8,75	1,51
2009	8,31	7,14	1,17	9,96	8,56	1,40
2010	8,12	7,00	1,12	9,72	8,38	1,34

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

4. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 2001–2010
Registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp i 100 % alkohol 2001–2010
Documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 2001–2010

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
1 000 litraa - liter - litres									
2001	6 826	3 083	807	5 094	2 650	1 067	1 618	17 009	38 156
2002	6 935	3 209	727	5 606	2 696	1 436	1 606	17 335	39 551
2003	6 997	3 245	743	6 132	2 562	1 539	1 495	17 305	40 016
2004	8 343	3 722	875	6 146	2 474	1 450	1 441	18 308	42 760
2005	8 249	4 006	855	6 390	2 487	1 328	1 306	18 644	43 265
2006	8 285	4 226	812	6 774	2 699	1 585	1 270	18 731	44 382
2007	8 231	4 350	792	7 238	2 802	1 910	1 195	19 537	46 053
2008	7 743	4 190	800	7 426	2 691	2 165	1 145	19 341	45 501
2009	7 209	3 868	774	7 513	2 428	2 394	1 117	19 150	44 454
2010	6 722	3 728	720	7 607	2 339	2 416	1 050	19 044	43 625

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

2001	1,31	0,59	0,16	0,98	0,51	0,21	0,31	3,27	7,34
2002	1,33	0,62	0,14	1,08	0,52	0,28	0,31	3,33	7,60
2003	1,34	0,62	0,14	1,17	0,49	0,29	0,29	3,32	7,67
2004	1,59	0,71	0,17	1,17	0,47	0,28	0,28	3,50	8,17
2005	1,57	0,76	0,16	1,22	0,47	0,25	0,25	3,55	8,23
2006	1,57	0,80	0,15	1,28	0,51	0,30	0,24	3,55	8,41
2007	1,55	0,82	0,15	1,37	0,53	0,36	0,23	3,69	8,69
2008	1,45	0,79	0,15	1,39	0,51	0,41	0,21	3,63	8,54
2009	1,35	0,72	0,14	1,40	0,45	0,45	0,21	3,58	8,31
2010	1,25	0,69	0,13	1,42	0,44	0,45	0,20	3,54	8,12

**15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

2001	1,60	0,72	0,19	1,19	0,62	0,25	0,38	3,99	8,95
2002	1,62	0,75	0,17	1,31	0,63	0,34	0,38	4,05	9,24
2003	1,63	0,75	0,17	1,43	0,60	0,36	0,35	4,02	9,31
2004	1,93	0,86	0,20	1,42	0,57	0,34	0,33	4,24	9,89
2005	1,90	0,92	0,20	1,47	0,57	0,31	0,30	4,29	9,95
2006	1,89	0,97	0,19	1,55	0,62	0,36	0,29	4,28	10,14
2007	1,87	0,99	0,18	1,64	0,64	0,43	0,27	4,43	10,45
2008	1,75	0,94	0,18	1,67	0,61	0,49	0,26	4,36	10,26
2009	1,62	0,87	0,17	1,68	0,54	0,54	0,25	4,29	9,96
2010	1,50	0,83	0,16	1,70	0,52	0,54	0,23	4,24	9,72

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

5. Alkoholijuomien tilastoitu vähittäiskulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 2001–2010
Registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp i 100 % alkohol 2001–2010
Documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 100% alcohol, 2001–2010

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

1 000 litraa - liter - litres

2001	5 911	2 555	792	4 630	1 956	853	977	12 753	30 427
2002	6 019	2 717	713	5 155	2 014	1 180	1 002	13 125	31 926
2003	6 112	2 764	728	5 656	1 950	1 223	897	13 321	32 651
2004	7 448	3 241	861	5 639	1 910	1 123	882	14 518	35 623
2005	7 348	3 487	841	5 850	1 933	970	770	15 010	36 209
2006	7 353	3 651	799	6 193	2 114	1 152	732	15 233	37 226
2007	7 308	3 752	778	6 604	2 234	1 406	687	16 207	38 978
2008	6 911	3 614	787	6 765	2 178	1 627	646	16 283	38 813
2009	6 465	3 361	763	6 877	1 958	1 828	639	16 324	38 215
2010	6 034	3 239	709	6 929	1 896	1 846	589	16 376	37 617

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

2001	1,14	0,49	0,15	0,89	0,38	0,16	0,19	2,45	5,86
2002	1,16	0,52	0,14	0,99	0,39	0,23	0,19	2,52	6,13
2003	1,17	0,53	0,14	1,08	0,37	0,23	0,17	2,55	6,26
2004	1,42	0,62	0,16	1,08	0,36	0,21	0,17	2,77	6,80
2005	1,40	0,66	0,16	1,11	0,37	0,18	0,15	2,86	6,89
2006	1,39	0,69	0,15	1,17	0,40	0,22	0,14	2,89	7,05
2007	1,38	0,71	0,15	1,25	0,42	0,27	0,13	3,06	7,35
2008	1,30	0,68	0,15	1,27	0,41	0,31	0,12	3,06	7,29
2009	1,21	0,63	0,14	1,29	0,37	0,34	0,12	3,05	7,14
2010	1,12	0,60	0,13	1,29	0,35	0,34	0,11	3,05	7,00

**15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

2001	1,39	0,60	0,19	1,09	0,46	0,20	0,23	2,99	7,14
2002	1,41	0,63	0,17	1,20	0,47	0,28	0,23	3,07	7,46
2003	1,42	0,64	0,17	1,32	0,45	0,28	0,21	3,10	7,59
2004	1,72	0,75	0,20	1,30	0,44	0,26	0,20	3,36	8,24
2005	1,69	0,80	0,19	1,35	0,44	0,22	0,18	3,45	8,33
2006	1,68	0,83	0,18	1,42	0,48	0,26	0,17	3,48	8,51
2007	1,66	0,85	0,18	1,50	0,51	0,32	0,16	3,68	8,85
2008	1,56	0,81	0,18	1,53	0,49	0,37	0,15	3,67	8,75
2009	1,45	0,75	0,17	1,54	0,44	0,41	0,14	3,66	8,56
2010	1,34	0,72	0,16	1,54	0,42	0,41	0,13	3,65	8,38

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

6. Alkoholijuomien tilastoitu anniskelukulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 2001–2010
Registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp i 100 % 2001–2010
*Documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage,
100% alcohol, 2001–2010*

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

1 000 litraa - liter - litres

2001	915	528	15	464	695	214	641	4 257	7 729
2002	917	492	14	451	681	256	603	4 210	7 625
2003	885	481	14	477	612	315	598	3 984	7 365
2004	895	482	14	507	564	327	559	3 789	7 137
2005	901	520	14	540	554	358	536	3 634	7 057
2006	932	575	13	581	585	433	538	3 497	7 156
2007	923	597	13	634	567	503	508	3 329	7 076
2008	832	575	13	661	513	538	498	3 058	6 688
2009	744	507	11	636	471	566	478	2 827	6 239
2010	688	489	11	678	442	570	461	2 668	6 008

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

2001	0,18	0,10	0,00	0,09	0,13	0,04	0,12	0,82	1,49
2002	0,18	0,09	0,00	0,09	0,13	0,05	0,12	0,81	1,46
2003	0,17	0,09	0,00	0,09	0,12	0,06	0,11	0,76	1,41
2004	0,17	0,09	0,00	0,10	0,11	0,06	0,11	0,72	1,36
2005	0,17	0,10	0,00	0,10	0,11	0,07	0,10	0,69	1,34
2006	0,18	0,11	0,00	0,11	0,11	0,08	0,10	0,66	1,36
2007	0,17	0,11	0,00	0,12	0,11	0,09	0,10	0,63	1,33
2008	0,16	0,11	0,00	0,12	0,10	0,10	0,09	0,57	1,26
2009	0,14	0,09	0,00	0,12	0,09	0,11	0,09	0,53	1,17
2010	0,13	0,09	0,00	0,13	0,08	0,11	0,09	0,50	1,12

**15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

2001	0,21	0,12	0,00	0,11	0,16	0,05	0,12	1,00	1,81
2002	0,21	0,11	0,00	0,11	0,16	0,06	0,12	0,98	1,78
2003	0,21	0,11	0,00	0,11	0,14	0,07	0,11	0,93	1,71
2004	0,21	0,11	0,00	0,12	0,13	0,08	0,11	0,88	1,65
2005	0,21	0,12	0,00	0,12	0,13	0,08	0,10	0,84	1,62
2006	0,21	0,13	0,00	0,13	0,13	0,10	0,10	0,80	1,64
2007	0,21	0,14	0,00	0,14	0,13	0,11	0,10	0,76	1,61
2008	0,19	0,13	0,00	0,15	0,12	0,12	0,09	0,69	1,51
2009	0,17	0,11	0,00	0,14	0,11	0,13	0,09	0,63	1,40
2010	0,15	0,11	0,00	0,15	0,10	0,13	0,09	0,59	1,34

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

7. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen arvo juomaryhmittäin 2001–2010

Värde av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp 2001–2010

Value of the documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 2001–2010

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

Käypiin hintoihin - Löpande priser - At current prices

1 000 €

2001	669 570	398 221	60 504	439 905	340 867	106 697	169 707	1 560 126	3 745 597
2002	682 845	416 521	55 515	469 232	367 527	149 329	165 916	1 658 412	3 965 296
2003	683 823	427 967	56 882	514 311	345 592	177 001	158 691	1 688 778	4 053 044
2004	594 232	397 494	61 201	508 163	302 936	159 045	138 857	1 589 445	3 751 371
2005	571 543	441 064	48 263	534 644	309 299	172 707	130 735	1 563 610	3 771 866
2006	578 026	504 987	46 851	568 647	337 225	208 822	131 018	1 550 105	3 925 681
2007	586 316	500 839	45 269	621 948	351 538	255 859	128 167	1 607 193	4 097 131
2008	597 080	531 128	48 217	668 894	346 988	296 871	130 911	1 606 821	4 226 910
2009	590 402	513 126	50 166	700 647	325 059	337 676	131 890	1 681 822	4 330 787
2010	576 566	512 123	49 362	739 786	309 804	342 177	127 941	1 741 933	4 399 691

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR

2001	128,9	76,7	11,7	84,7	65,6	20,5	32,7	300,3	721,0
2002	131,2	80,0	10,7	90,1	70,6	28,7	31,9	318,5	761,6
2003	131,0	82,0	10,9	98,5	66,2	33,9	30,4	323,5	776,5
2004	113,5	75,9	11,7	97,0	57,9	30,4	26,5	303,5	716,4
2005	108,8	83,9	9,2	101,7	58,9	32,9	24,9	297,5	717,7
2006	109,5	95,7	8,9	107,8	63,9	39,6	24,8	293,8	743,9
2007	110,6	94,5	8,5	117,3	66,3	48,3	24,2	303,2	773,0
2008	112,1	99,7	9,1	125,6	65,2	55,7	24,6	301,7	793,6
2009	110,3	95,9	9,4	130,9	60,7	63,1	24,6	314,3	809,3
2010	107,3	95,3	9,2	137,6	57,6	63,7	23,8	324,1	818,5

15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, euroa - Per invånare 15 år och över, euro -

Per capita aged 15 and over, EUR

2001	157,1	93,4	14,2	103,2	80,0	25,0	39,8	365,9	878,6
2002	159,6	97,3	13,0	109,7	85,9	34,9	38,8	387,5	926,6
2003	159,0	99,5	13,2	119,6	80,4	41,2	36,9	392,8	942,6
2004	137,5	92,0	14,2	117,6	70,1	36,8	32,1	367,8	868,0
2005	131,4	101,4	11,1	122,9	71,1	39,7	30,1	359,6	867,4
2006	132,1	115,4	10,7	129,9	77,1	47,7	29,9	354,3	897,1
2007	133,1	113,7	10,3	141,2	79,8	58,1	29,1	364,8	929,9
2008	134,6	119,8	10,9	150,8	78,2	66,9	29,5	362,3	953,0
2009	132,3	115,0	11,2	157,0	72,8	75,7	29,6	376,8	970,4
2010	128,5	114,1	11,0	164,8	69,0	76,3	28,5	388,2	980,4

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

8. Alkoholijuomien tilastoidun vähittäiskulutuksen arvo juomaryhmittäin 2001–2010
Värde av registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp 2001–2010
Value of the documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 2001–2010

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

Käypiin hintoihin - Löpande priser - At current prices

1 000 €

2001	455 577	246 154	56 821	344 417	185 942	65 692	73 382	931 355	2 359 340
2002	462 881	264 282	52 269	382 906	204 297	94 127	76 364	999 305	2 536 432
2003	466 396	267 784	53 108	419 670	197 070	103 887	73 233	1 030 275	2 611 423
2004	382 517	238 280	57 990	409 788	168 086	84 632	57 465	969 668	2 368 425
2005	353 638	260 572	45 082	425 843	174 486	87 530	51 187	963 256	2 361 593
2006	353 433	277 725	43 845	453 994	193 386	105 968	50 831	981 386	2 460 568
2007	352 778	279 107	42 072	489 646	206 176	132 256	49 082	1 050 400	2 601 517
2008	375 306	300 615	45 070	522 227	208 999	159 406	49 452	1 056 135	2 717 209
2009	384 986	304 249	47 265	553 700	195 696	190 075	53 186	1 136 079	2 865 237
2010	381 207	304 461	46 261	577 604	188 063	191 629	50 927	1 193 764	2 933 915

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR

2001	87,7	47,4	10,9	66,3	35,8	12,7	14,1	179,3	454,2
2002	88,9	50,8	10,0	73,5	39,2	18,1	14,7	191,9	487,2
2003	89,3	51,3	10,2	80,4	37,8	19,9	14,0	197,4	500,3
2004	73,0	45,5	11,1	78,3	32,1	16,2	11,0	185,2	452,3
2005	67,3	49,6	8,6	81,0	33,2	16,6	9,7	183,3	449,4
2006	67,0	52,6	8,3	86,0	36,6	20,1	9,6	186,0	466,3
2007	66,6	52,7	7,9	92,4	38,9	24,9	9,3	198,2	490,8
2008	70,5	56,4	8,5	98,0	39,2	29,9	9,3	198,3	510,1
2009	71,9	56,9	8,8	103,5	36,6	35,5	9,9	212,3	535,4
2010	70,9	56,6	8,6	107,5	35,0	35,6	9,5	222,1	545,8

15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, euroa - Per invånare 15 år och över, euro -
Per capita aged 15 and over, EUR

2001	106,9	57,7	13,3	80,8	43,6	15,4	17,2	218,5	553,4
2002	108,2	61,8	12,2	89,5	47,7	22,0	17,8	233,5	592,7
2003	108,5	62,3	12,4	97,6	45,8	24,2	17,0	239,6	607,4
2004	88,5	55,1	13,4	94,8	38,9	19,6	13,3	224,3	548,0
2005	81,3	59,9	10,4	97,9	40,1	20,1	11,8	221,5	543,1
2006	80,8	63,5	10,0	103,8	44,2	24,2	11,6	224,3	562,3
2007	80,1	63,4	9,6	111,1	46,8	30,0	11,1	238,4	590,5
2008	84,6	67,8	10,2	117,8	47,1	35,9	11,2	238,1	612,6
2009	86,3	68,2	10,6	124,1	43,9	42,6	11,9	254,6	642,0
2010	85,0	67,8	10,3	128,7	41,9	42,7	11,4	266,0	653,8

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

9. Alkoholijuomien tilastoidun anniskelukulutuksen arvo juomaryhmittäin 2001–2010
Värde av registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp 2001–2010
Value of the documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 2001–2010

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

Käypiin hintoihin - Löpande priser - At current prices

1 000 €

2001	213 993	152 066	3 683	95 488	154 925	41 005	96 325	628 772	1 386 257
2002	219 964	152 239	3 246	86 325	163 230	55 202	89 552	659 107	1 428 864
2003	217 427	160 183	3 773	94 641	148 522	73 114	85 458	658 503	1 441 621
2004	211 715	159 213	3 211	98 375	134 851	74 413	81 392	619 776	1 382 946
2005	217 906	180 492	3 182	108 801	134 814	85 177	79 548	600 354	1 410 273
2006	224 593	227 263	3 006	114 653	143 840	102 854	80 187	568 718	1 465 113
2007	233 538	221 732	3 197	132 303	145 362	123 603	79 085	556 793	1 495 614
2008	221 774	230 513	3 148	146 666	137 989	137 466	81 459	550 685	1 509 701
2009	205 416	208 876	2 901	146 947	129 362	147 601	78 704	545 743	1 465 550
2010	195 360	207 662	3 101	162 182	121 740	150 548	77 014	548 169	1 465 776

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR

2001	41,2	29,3	0,7	18,4	29,8	7,9	18,5	121,0	266,9
2002	42,3	29,2	0,6	16,6	31,4	10,6	17,2	126,6	274,4
2003	41,6	30,7	0,7	18,1	28,4	14,0	16,4	126,2	276,2
2004	40,4	30,4	0,6	18,8	25,8	14,2	15,5	118,3	264,1
2005	41,5	34,3	0,6	20,7	25,6	16,2	15,1	114,2	268,3
2006	42,6	43,1	0,6	21,7	27,3	19,5	15,2	107,8	277,6
2007	44,1	41,8	0,6	25,0	27,4	23,3	14,9	105,1	282,2
2008	41,6	43,3	0,6	27,5	25,9	25,8	15,3	103,4	283,4
2009	38,4	39,0	0,5	27,5	24,2	27,6	14,7	102,0	273,9
2010	36,3	38,6	0,6	30,2	22,6	28,0	14,3	102,0	272,7

15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, euroa - Per invånare 15 år och över, euro -
Per capita aged 15 and over, EUR

2001	50,2	35,7	0,9	22,4	36,3	9,6	22,6	147,5	325,2
2002	51,4	35,6	0,8	20,2	38,1	12,9	20,9	154,0	333,9
2003	50,6	37,3	0,9	22,0	34,5	17,0	19,9	153,2	335,3
2004	49,0	36,8	0,7	22,8	31,2	17,2	18,8	143,4	320,0
2005	50,1	41,5	0,7	25,0	31,0	19,6	18,3	138,1	324,3
2006	51,3	51,9	0,7	26,2	32,9	23,5	18,3	130,0	334,8
2007	53,0	50,3	0,7	30,0	33,0	28,1	17,9	126,4	339,5
2008	50,0	52,0	0,7	33,1	31,1	31,0	18,4	124,2	340,4
2009	46,0	46,8	0,7	32,9	29,0	33,1	17,6	122,3	328,4
2010	43,5	46,3	0,7	36,1	27,1	33,5	17,2	122,2	326,6

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

10. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen määrä juomaryhmittäin 2001–2010
Volym av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp 2001–2010
Volume of the documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 2001–2010

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--

1 000 litraa - liter - litres

2001	18 501	9 050	4 698	43 450	56 230	18 047	28 896	375 297
2002	18 742	9 445	4 314	47 324	57 121	24 049	28 625	381 824
2003	18 889	9 544	4 391	51 120	54 357	26 111	26 641	381 139
2004	22 621	10 896	5 026	50 675	52 550	25 314	25 803	402 745
2005	22 447	12 194	4 927	52 182	52 872	25 443	23 246	410 317
2006	22 602	13 151	4 715	54 859	57 446	30 422	22 614	412 342
2007	22 500	13 364	4 572	58 339	59 700	37 253	21 179	430 524
2008	21 169	12 988	4 647	59 541	57 345	42 548	20 292	426 304
2009	19 795	11 825	4 442	60 054	51 613	47 514	19 691	422 237
2010	18 550	11 376	4 150	61 129	49 677	48 227	18 512	419 567

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

2001	3,56	1,74	0,90	8,36	10,82	3,47	5,56	72,24
2002	3,60	1,81	0,83	9,09	10,97	4,62	5,50	73,34
2003	3,62	1,83	0,84	9,79	10,41	5,00	5,10	73,02
2004	4,32	2,08	0,96	9,68	10,04	4,83	4,93	76,91
2005	4,27	2,32	0,94	9,93	10,06	4,84	4,42	78,07
2006	4,28	2,49	0,89	10,40	10,89	5,77	4,29	78,14
2007	4,24	2,52	0,86	11,01	11,26	7,03	4,00	81,22
2008	3,97	2,44	0,87	11,18	10,77	7,99	3,81	80,04
2009	3,70	2,21	0,83	11,22	9,64	8,88	3,68	78,90
2010	3,45	2,12	0,77	11,37	9,24	8,97	3,44	78,06

**15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

2001	4,34	2,12	1,10	10,19	13,19	4,23	6,78	88,03
2002	4,38	2,21	1,01	11,06	13,35	5,62	6,69	89,23
2003	4,39	2,22	1,02	11,89	12,64	6,07	6,20	88,64
2004	5,23	2,52	1,16	11,72	12,16	5,86	5,97	93,18
2005	5,16	2,80	1,13	12,00	12,16	5,85	5,35	94,35
2006	5,17	3,01	1,08	12,54	13,13	6,95	5,17	94,23
2007	5,11	3,03	1,04	13,24	13,55	8,46	4,81	97,72
2008	4,77	2,93	1,05	13,42	12,93	9,59	4,58	96,12
2009	4,44	2,65	1,00	13,46	11,56	10,65	4,41	94,61
2010	4,13	2,54	0,92	13,62	11,07	10,75	4,13	93,49

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus, SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

11. Alkoholijuomien tilastoidun vähittäiskulutuksen määrä juomaryhmittäin 2001–2010
Volym av registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp 2001–2010
Volume of the documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 2001–2010

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Vodka, gin, etc.</i>	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker <i>Other strong beverages</i>	Väkeviä viinejä Starkvin <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättvin <i>Light wines</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Starköl <i>Strong beer</i>	Keski- olutta Mellanöl <i>Medium beer</i>
1 000 litraa - liter - litres								
2001	16 104	7 433	4 609	39 644	41 463	14 154	17 087	280 923
2002	16 339	7 929	4 232	43 650	42 647	19 324	17 515	288 630
2003	16 568	8 051	4 295	47 276	41 356	20 189	16 356	292 088
2004	20 274	9 380	4 944	46 616	40 555	19 310	15 234	319 106
2005	20 078	10 499	4 846	47 886	41 107	18 695	13 127	330 167
2006	20 148	11 013	4 637	50 270	45 024	22 333	12 492	335 241
2007	20 071	11 386	4 494	53 344	47 659	27 884	11 672	357 136
2008	18 975	11 061	4 573	54 330	46 484	32 590	10 988	358 887
2009	17 829	10 130	4 380	55 021	41 662	37 017	10 780	359 954
2010	16 720	9 745	4 088	55 748	40 329	37 686	9 909	360 801

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

2001	3,10	1,43	0,89	7,63	7,98	2,72	3,29	54,08
2002	3,14	1,52	0,81	8,38	8,19	3,71	3,36	55,44
2003	3,17	1,54	0,82	9,06	7,92	3,87	3,13	55,96
2004	3,87	1,79	0,94	8,90	7,74	3,69	2,91	60,94
2005	3,82	2,00	0,92	9,11	7,82	3,56	2,50	62,82
2006	3,82	2,09	0,88	9,53	8,53	4,23	2,37	63,53
2007	3,79	2,15	0,85	10,06	8,99	5,26	2,20	67,38
2008	3,56	2,08	0,86	10,20	8,73	6,12	2,06	67,38
2009	3,33	1,89	0,82	10,28	7,79	6,92	2,01	67,26
2010	3,11	1,81	0,76	10,37	7,50	7,01	1,84	67,12

**15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

2001	3,78	1,74	1,08	9,30	9,73	3,32	4,01	65,89
2002	3,82	1,85	0,99	10,20	9,97	4,52	4,09	67,45
2003	3,85	1,87	1,00	11,00	9,62	4,70	3,80	67,93
2004	4,69	2,17	1,14	10,79	9,38	4,47	3,52	73,83
2005	4,62	2,41	1,11	11,01	9,45	4,30	3,02	75,92
2006	4,60	2,52	1,06	11,49	10,29	5,10	2,85	76,61
2007	4,56	2,58	1,02	12,11	10,82	6,33	2,65	81,06
2008	4,28	2,49	1,03	12,25	10,48	7,35	2,48	80,92
2009	3,99	2,27	0,98	12,33	9,33	8,29	2,42	80,65
2010	3,73	2,17	0,91	12,42	8,99	8,40	2,21	80,40

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

12. Alkoholijuomien tilastoidun anniskelukulutuksen määrä juomaryhmittäin 2001–2010
Volym av registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp 2001–2010
Volume of the documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 2001–2010

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer
1 000 litraa - liter - litres								
2001	2 398	1 617	89	3 806	14 767	3 893	11 809	94 374
2002	2 404	1 515	82	3 673	14 474	4 725	11 110	93 195
2003	2 321	1 493	96	3 844	13 002	5 922	10 286	89 050
2004	2 347	1 516	82	4 058	11 994	6 004	10 568	83 639
2005	2 369	1 695	81	4 296	11 765	6 748	10 119	80 149
2006	2 454	2 139	78	4 589	12 422	8 089	10 121	77 101
2007	2 429	1 978	78	4 995	12 041	9 369	9 508	73 388
2008	2 193	1 927	74	5 211	10 861	9 958	9 304	67 417
2009	1 966	1 695	62	5 032	9 951	10 497	8 910	62 283
2010	1 830	1 632	63	5 381	9 348	10 541	8 603	58 767

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

2001	0,46	0,31	0,02	0,73	2,84	0,75	2,27	18,17
2002	0,46	0,29	0,02	0,71	2,78	0,91	2,13	17,90
2003	0,44	0,29	0,02	0,74	2,49	1,13	1,97	17,06
2004	0,45	0,29	0,02	0,78	2,29	1,15	2,02	15,97
2005	0,45	0,32	0,02	0,82	2,24	1,28	1,93	15,25
2006	0,47	0,41	0,01	0,87	2,35	1,53	1,92	14,61
2007	0,46	0,37	0,01	0,94	2,27	1,77	1,79	13,85
2008	0,41	0,36	0,01	0,98	2,04	1,87	1,75	12,66
2009	0,37	0,32	0,01	0,94	1,86	1,96	1,67	11,64
2010	0,34	0,30	0,01	1,00	1,74	1,96	1,60	10,93

**15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

2001	0,56	0,38	0,02	0,89	3,46	0,91	2,77	22,14
2002	0,56	0,35	0,02	0,86	3,38	1,10	2,60	21,78
2003	0,54	0,35	0,02	0,89	3,02	1,38	2,39	20,71
2004	0,54	0,35	0,02	0,94	2,78	1,39	2,45	19,35
2005	0,54	0,39	0,02	0,99	2,71	1,55	2,33	18,43
2006	0,56	0,49	0,02	1,05	2,84	1,85	2,31	17,62
2007	0,55	0,45	0,02	1,13	2,73	2,13	2,16	16,66
2008	0,49	0,43	0,02	1,17	2,45	2,25	2,10	15,20
2009	0,44	0,38	0,01	1,13	2,23	2,35	2,00	13,96
2010	0,41	0,36	0,01	1,20	2,08	2,35	1,92	13,10

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

13. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 2006–2010
Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp 2006–2010
Sales of alcoholic beverages by type of beverage, 2006–2010

Juomaryhmä <i>Drink category</i>	2006	2007	2008	2009	2010	Varugrupp
	1 000 litraa - liter - litres					
Väkevät juomat - <i>Strong beverages</i>	35 754	35 864	34 156	31 620	29 926	Starka drycker
Maustamattomat viinat - <i>Unflavoured plain spirits</i>	20 415	20 316	19 096	17 833	16 618	Okryddat brännvin
Maustetut viinat - <i>Flavoured spirits</i>	2 187	2 184	2 073	1 962	1 932	Kryddat brännvin
Hedelmäviinat - <i>Fruit spirits</i>	50	55	56	50	49	Fruktbrännvin
Konjakit ja brandyt - <i>Cognac and brandy</i>	3 696	3 666	3 407	3 174	3 062	Konjak och brandy
Viskit - <i>Whisky</i>	2 333	2 410	2 336	2 135	2 092	Whisky
Rommit - <i>Rum</i>	959	981	934	878	837	Rom
Liköörit ja punssit - <i>Liqueurs and punch</i>	4 278	4 625	4 592	4 267	4 132	Likör och punsch
Katkerot - <i>Bitters</i>	435	420	394	364	365	Bitter
Juomasekoitus ¹⁾ - <i>Pre-mixed drink¹⁾</i>	1 401	1 207	1 269	957	839	Blanddryck ¹⁾
Väkevät viinit - <i>Fortified wines</i>	4 715	4 572	4 647	4 442	4 150	Starkvin
Miedot viinit - <i>Light wines</i>	54 859	58 339	59 541	60 054	61 129	Lättvin
Punaviinit - <i>Red wines</i>	27 306	29 656	29 370	29 626	29 534	Rödvin
Roseviinit - <i>Rosé wines</i>	567	776	735	715	780	Rosévin
Valkoviinit - <i>White wines</i>	20 303	20 580	21 766	22 041	22 228	Vitvin
Kuohuviinit - <i>Sparkling wines</i>	3 738	4 526	4 992	4 901	5 303	Mousserande vin
Muut miedot viinit - <i>Other light wines</i>	2 945	2 800	2 678	2 771	3 284	Andra lättviner
Siiderit - <i>Ciders</i>	57 446	59 700	57 345	51 613	49 677	Cider
Long drink -juomat - <i>Long drinks</i>	30 422	37 253	42 548	47 514	48 227	Long drink
Vahva olut - <i>Strong beer</i>	22 614	21 179	20 292	19 691	18 512	Starköl
Keskiolut - <i>Medium beer</i>	412 342	430 524	426 304	422 237	419 567	Mellanöl
Yhteensä 100 %:n alkoholina						Totalt 100 %
<i>Total 100% alcohol</i>	44 382	46 053	45 501	44 454	43 625	alkohol

1) Valmis juomasekoitus joka sisältää yhtä tai useampaa alkoholijuomaa. - Blanddryck som innehåller en eller flera alkoholdrycker. - *Contains at least one type of alcoholic beverage.*

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - *Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.*

14. Alkoholijuomien myynti jakeluteittain 100 %:n alkoholina 2001–2010
Försäljning av alkoholdrycker efter distributionsväg, 100 % alkohol, 2001–2010
Sales of alcoholic beverages by distribution channel, 100% alcohol, 2001–2010

Vuosi År Year	Vähittäismyynti - Detaljhandel - Retail sales		Anniskelu - Servering - Licensed serving		Yhteensä Totalt Total
	Alkon myymälät Alkos butiker Alko stores	Muu vähittäis- myynti - Övrig detaljhandel Other retail sales	A+B - ravintolat restauranger restaurants	C- ravintolat restauranger restaurants ≤4.7 %	
1 000 litraa - liter - litres					
2001	15 553	14 875	6 639	1 089	38 156
2002	16 437	15 489	6 629	996	39 551
2003	17 026	15 625	6 473	893	40 016
2004	18 801	16 822	6 373	764	42 760
2005	18 885	17 323	6 435	621	43 265
2006	19 376	17 850	6 657	498	44 382
2007	19 751	19 226	6 681	394	46 053
2008	19 376	19 437	6 372	316	45 501
2009	18 686	19 529	5 988	251	44 454
2010	18 006	19 611	5 791	217	43 625
Prosenttia - procent - per cent					
2001	40,8	39,0	17,4	2,9	
2002	41,6	39,2	16,8	2,5	
2003	42,5	39,0	16,2	2,2	
2004	44,0	39,3	14,9	1,8	
2005	43,6	40,0	14,9	1,4	
2006	43,7	40,2	15,0	1,1	
2007	42,9	41,7	14,5	0,9	
2008	42,6	42,7	14,0	0,7	
2009	42,0	43,9	13,5	0,6	
2010	41,3	45,0	13,3	0,5	

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

15. Alkoholijuomien myynti 2001–2010
Försäljning av alkoholdrycker 2001–2010
Sales of alcoholic beverages, 2001–2010

Vuosi År Year	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siidereitä Cider Cider	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä 100 %:n alkoholina Totalt 100 % alkohol Total 100% alcohol
---------------------	---	--	---	------------------------------	--	---	--	---

1 000 litraa - liter - litres

Vähittäismyynti - Detaljhandel - Retail sales

2001	23 537	4 609	39 644	41 463	14 154	17 087	280 923	30 427
2002	24 268	4 232	43 650	42 647	19 324	17 515	288 630	31 926
2003	24 619	4 295	47 276	41 356	20 189	16 356	292 088	32 651
2004	29 654	4 944	46 616	40 555	19 310	15 234	319 106	35 623
2005	30 576	4 846	47 886	41 107	18 695	13 127	330 167	36 209
2006	31 160	4 637	50 270	45 024	22 333	12 492	335 241	37 226
2007	31 457	4 494	53 344	47 659	27 884	11 672	357 136	38 978
2008	30 036	4 573	54 330	46 484	32 590	10 988	358 887	38 813
2009	27 959	4 380	55 021	41 662	37 017	10 780	359 954	38 215
2010	26 464	4 088	55 748	40 329	37 686	9 909	360 801	37 617

Toimitukset anniskeluun - Leveranser till servering - Deliveries to licensed serving

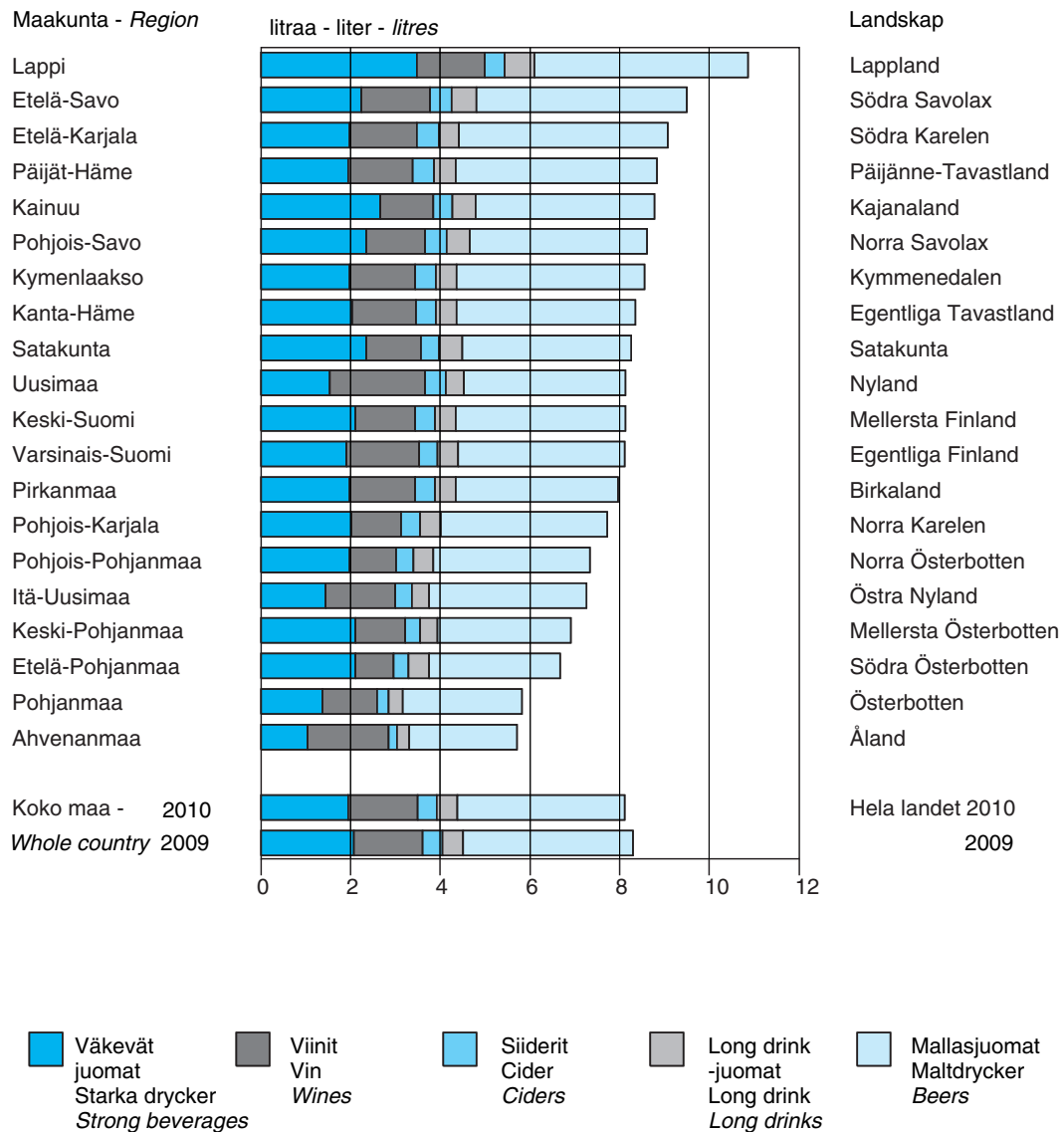
2001	4 014	89	3 806	14 767	3 893	11 809	94 374	7 729
2002	3 919	82	3 673	14 474	4 725	11 110	93 195	7 625
2003	3 814	96	3 844	13 002	5 922	10 286	89 050	7 365
2004	3 863	82	4 058	11 994	6 004	10 568	83 639	7 137
2005	4 064	81	4 296	11 765	6 748	10 119	80 149	7 057
2006	4 593	78	4 589	12 422	8 089	10 121	77 101	7 156
2007	4 407	78	4 995	12 041	9 369	9 508	73 388	7 076
2008	4 120	74	5 211	10 861	9 958	9 304	67 417	6 688
2009	3 661	62	5 032	9 951	10 497	8 910	62 283	6 239
2010	3 462	63	5 381	9 348	10 541	8 603	58 767	6 008

Yhteensä - Totalt - Total

2001	27 551	4 698	43 450	56 230	18 047	28 896	375 297	38 156
2002	28 187	4 314	47 324	57 121	24 049	28 625	381 824	39 551
2003	28 433	4 391	51 120	54 357	26 111	26 641	381 139	40 016
2004	33 517	5 026	50 675	52 550	25 314	25 803	402 745	42 760
2005	34 641	4 927	52 182	52 872	25 443	23 246	410 317	43 265
2006	35 754	4 715	54 859	57 446	30 422	22 614	412 342	44 382
2007	35 864	4 572	58 339	59 700	37 253	21 179	430 524	46 053
2008	34 156	4 647	59 541	57 345	42 548	20 292	426 304	45 501
2009	31 620	4 442	60 054	51 613	47 514	19 691	422 237	44 454
2010	29 926	4 150	61 129	49 677	48 227	18 512	419 567	43 625

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

Kuvio 4. Alkoholijuomien myynti 100 %:n alkoholina juomaryhmittäin asukasta kohti maakunnissa 2010
Figur 4. Försäljning av alkoholdrycker i 100 % alkohol efter varugrupp per invånare landskapsvis 2010
Figure 4. Per-capita sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2010

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

16. Alkoholijuomien myynti asukasta kohti maakunnissa 2010
Försäljning av alkoholdrycker per invånare landskapsvis 2010
Per-capita sale of alcoholic beverages by region, 2010

Maakunta <i>Region</i>	Asukasta kohti Per invånare <i>Per capita</i>	15 vuotta täyttänyttä kohti Per invånare 15 år och över <i>Per capita, aged 15 and over</i>	Landskap
Koko maa - <i>Whole country</i>	8,12	9,72	Hela landet
Uusimaa	8,13	9,79	Nyland
Itä-Uusimaa	7,28	8,90	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	8,11	9,64	Egentliga Finland
Satakunta	8,27	9,76	Satakunta
Kanta-Häme	8,36	10,04	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	7,97	9,53	Birkaland
Päijät-Häme	8,84	10,46	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	8,55	10,02	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	9,08	10,60	Södra Karelen
Etelä-Savo	9,49	11,03	Södra Savolax
Pohjois-Savo	8,62	10,21	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	7,71	9,07	Norra Karelen
Keski-Suomi	8,13	9,75	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	6,67	8,06	Södra Österbotten
Pohjanmaa	5,82	7,04	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	6,92	8,51	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	7,35	9,24	Norra Österbotten
Kainuu	8,78	10,31	Kajanaland
Lappi	10,86	12,86	Lapland
Ahvenanmaa	5,72	6,83	Åland

Litraa 100 %:n alkoholia - Liter 100 % alkohol - 100% alcohol, litres

Euroa - Euro - EUR			
Koko maa - <i>Whole country</i>	819	980	Hela landet
Uusimaa	887	1 068	Nyland
Itä-Uusimaa	700	857	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	812	965	Egentliga Finland
Satakunta	786	928	Satakunta
Kanta-Häme	795	955	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	817	977	Birkaland
Päijät-Häme	892	1 056	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	854	1 001	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	905	1 056	Södra Karelen
Etelä-Savo	902	1 048	Södra Savolax
Pohjois-Savo	843	998	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	712	837	Norra Karelen
Keski-Suomi	787	943	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	620	749	Södra Österbotten
Pohjanmaa	557	673	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	651	801	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	709	891	Norra Österbotten
Kainuu	806	947	Kajanaland
Lappi	1 077	1 274	Lapland
Ahvenanmaa	637	761	Åland

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

17. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2010
Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2010
Sale of alcoholic beverages by type of beverage by region, 100% alcohol, 2010

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers	Yhteensä Totalt Total	Landskap
1 000 litraa - liter - litres							
Koko maa- Whole country	10 450	8 327	2 339	2 416	20 094	43 625	Hela landet
Uusimaa	2 228	3 031	681	568	5 187	11 696	Nyland
Itä-Uusimaa	136	148	35	37	331	687	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	890	751	195	210	1 728	3 774	Egentliga Finland
Satakunta	533	280	91	116	857	1 876	Satakunta
Kanta-Häme	357	250	77	80	696	1 459	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	973	706	220	226	1 766	3 890	Birkaland
Päijät-Häme	392	293	94	98	906	1 783	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	362	266	83	84	764	1 559	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	265	201	65	60	623	1 214	Södra Karelen
Etelä-Savo	346	239	74	85	724	1 468	Södra Savolax
Pohjois-Savo	584	325	123	126	981	2 138	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	335	184	69	77	614	1 279	Norra Karelen
Keski-Suomi	580	365	119	128	1 034	2 225	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	409	166	65	89	563	1 291	Södra Österbotten
Pohjanmaa	245	216	47	56	472	1 036	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	145	76	22	27	204	473	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	786	407	155	176	1 377	2 901	Norra Österbotten
Kainuu	218	98	35	43	328	721	Kajanaland
Lappi	639	277	83	123	871	1 993	Lappland
Ahvenanmaa	29	50	5	8	67	160	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres							
Koko maa- Whole country	1,94	1,55	0,44	0,45	3,74	8,12	Hela landet
Uusimaa	1,55	2,11	0,47	0,40	3,61	8,13	Nyland
Itä-Uusimaa	1,44	1,56	0,37	0,39	3,51	7,28	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	1,91	1,62	0,42	0,45	3,71	8,11	Egentliga Finland
Satakunta	2,35	1,23	0,40	0,51	3,77	8,27	Satakunta
Kanta-Häme	2,04	1,43	0,44	0,46	3,99	8,36	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	1,99	1,45	0,45	0,46	3,62	7,97	Birkaland
Päijät-Häme	1,94	1,45	0,47	0,49	4,49	8,84	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1,99	1,46	0,46	0,46	4,19	8,55	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	1,98	1,50	0,49	0,45	4,66	9,08	Södra Karelen
Etelä-Savo	2,24	1,54	0,48	0,55	4,68	9,49	Södra Savolax
Pohjois-Savo	2,35	1,31	0,49	0,51	3,96	8,62	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	2,02	1,11	0,42	0,47	3,70	7,71	Norra Karelen
Keski-Suomi	2,12	1,33	0,43	0,47	3,78	8,13	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2,11	0,86	0,33	0,46	2,91	6,67	Södra Österbotten
Pohjanmaa	1,38	1,21	0,26	0,32	2,65	5,82	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	2,12	1,11	0,32	0,39	2,98	6,92	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	1,99	1,03	0,39	0,44	3,49	7,35	Norra Österbotten
Kainuu	2,66	1,19	0,42	0,52	3,99	8,78	Kajanaland
Lappi	3,48	1,51	0,45	0,67	4,75	10,86	Lappland
Ahvenanmaa	1,05	1,80	0,18	0,28	2,40	5,72	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit. - Inbegriper starkvin. - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

18. Alkoholijuomien vähittäismyynti juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2010
Detaljhandel med alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2010
Retail sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2010

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers	Yhteensä Totalt Total	Landskap
1 000 litraa - liter - litres							
Koko maa- Whole country	9 273	7 638	1 896	1 846	16 964	37 617	Hela landet
Uusimaa	1 883	2 669	517	399	3 954	9 422	Nyland
Itä-Uusimaa	120	138	30	29	298	615	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	791	698	157	163	1 472	3 280	Egentliga Finland
Satakunta	486	266	79	92	768	1 691	Satakunta
Kanta-Häme	325	236	67	64	619	1 310	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	861	652	174	171	1 456	3 314	Birkaland
Päijät-Häme	349	277	76	73	748	1 524	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	318	255	68	64	653	1 358	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	234	190	53	47	529	1 054	Södra Karelen
Etelä-Savo	316	227	63	69	642	1 316	Södra Savolax
Pohjois-Savo	524	304	102	101	866	1 898	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	310	177	59	64	562	1 173	Norra Karelen
Keski-Suomi	524	345	99	99	914	1 980	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	379	160	57	72	518	1 185	Södra Österbotten
Pohjanmaa	220	204	40	43	424	931	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	134	73	19	21	183	428	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	707	382	133	139	1 233	2 594	Norra Österbotten
Kainuu	203	93	30	34	303	664	Kajanaland
Lappi	569	251	69	94	770	1 753	Lappland
Ahvenanmaa	22	42	4	5	54	128	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres							
Koko maa- Whole country	1,72	1,42	0,35	0,34	3,16	7,00	Hela landet
Uusimaa	1,31	1,86	0,36	0,28	2,75	6,55	Nyland
Itä-Uusimaa	1,27	1,46	0,32	0,31	3,16	6,51	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	1,70	1,50	0,34	0,35	3,16	7,05	Egentliga Finland
Satakunta	2,14	1,17	0,35	0,41	3,38	7,45	Satakunta
Kanta-Häme	1,86	1,35	0,38	0,37	3,54	7,51	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	1,76	1,34	0,36	0,35	2,98	6,79	Birkaland
Päijät-Häme	1,73	1,37	0,38	0,36	3,71	7,55	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1,74	1,40	0,37	0,35	3,58	7,45	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	1,75	1,42	0,40	0,35	3,96	7,88	Södra Karelen
Etelä-Savo	2,04	1,47	0,41	0,45	4,15	8,51	Södra Savolax
Pohjois-Savo	2,11	1,23	0,41	0,41	3,49	7,66	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	1,87	1,07	0,36	0,39	3,39	7,07	Norra Karelen
Keski-Suomi	1,91	1,26	0,36	0,36	3,34	7,24	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1,96	0,83	0,29	0,37	2,68	6,12	Södra Österbotten
Pohjanmaa	1,23	1,14	0,22	0,24	2,39	5,23	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	1,95	1,06	0,27	0,30	2,67	6,27	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	1,79	0,97	0,34	0,35	3,12	6,57	Norra Österbotten
Kainuu	2,47	1,13	0,37	0,42	3,70	8,09	Kajanaland
Lappi	3,10	1,37	0,37	0,51	4,20	9,55	Lappland
Ahvenanmaa	0,79	1,51	0,14	0,19	1,92	4,55	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit. - Inbegerip starkvin. - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

19. Alkoholijuomien anniskelu juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2010
Servering av alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2010
Licensed serving of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2010

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers	Yhteensä Total Total	Landskap
1 000 litraa - liter - litres							
Koko maa- Whole country	1 177	689	442	570	3 130	6 008	Hela landet
Uusimaa	345	362	164	169	1 234	2 274	Nyland
Itä-Uusimaa	16	9	5	8	34	72	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	99	53	38	47	256	494	Egentliga Finland
Satakunta	47	14	12	24	88	186	Satakunta
Kanta-Häme	32	14	10	15	78	149	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	111	54	46	55	310	576	Birkaland
Päijät-Häme	43	16	17	25	158	259	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	45	11	15	19	111	201	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	31	11	12	13	94	160	Södra Karelen
Etelä-Savo	30	12	11	16	83	151	Södra Savolax
Pohjois-Savo	59	20	20	24	116	240	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	24	7	10	13	52	106	Norra Karelen
Keski-Suomi	56	20	20	29	120	245	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	30	6	8	17	45	106	Södra Österbotten
Pohjanmaa	26	12	7	13	47	105	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	11	3	3	6	21	44	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	80	25	22	36	145	308	Norra Österbotten
Kainuu	15	5	5	8	24	57	Kajanaland
Lappi	70	26	15	28	101	240	Lappland
Ahvenanmaa	7	8	1	3	14	33	Åland

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres							
Koko maa- Whole country	0,22	0,13	0,08	0,11	0,59	1,12	Hela landet
Uusimaa	0,24	0,25	0,11	0,12	0,86	1,58	Nyland
Itä-Uusimaa	0,17	0,10	0,06	0,08	0,36	0,76	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	0,21	0,11	0,08	0,10	0,55	1,06	Egentliga Finland
Satakunta	0,21	0,06	0,05	0,11	0,39	0,82	Satakunta
Kanta-Häme	0,18	0,08	0,06	0,09	0,45	0,85	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	0,23	0,11	0,09	0,11	0,64	1,18	Birkaland
Päijät-Häme	0,21	0,08	0,09	0,13	0,78	1,29	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	0,25	0,06	0,08	0,11	0,61	1,10	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	0,23	0,08	0,09	0,10	0,70	1,20	Södra Karelen
Etelä-Savo	0,20	0,08	0,07	0,10	0,53	0,98	Södra Savolax
Pohjois-Savo	0,24	0,08	0,08	0,10	0,47	0,97	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	0,15	0,04	0,06	0,08	0,31	0,64	Norra Karelen
Keski-Suomi	0,20	0,07	0,07	0,10	0,44	0,90	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	0,15	0,03	0,04	0,09	0,23	0,55	Södra Österbotten
Pohjanmaa	0,14	0,07	0,04	0,07	0,27	0,59	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	0,17	0,04	0,04	0,08	0,31	0,65	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	0,20	0,06	0,06	0,09	0,37	0,78	Norra Österbotten
Kainuu	0,18	0,06	0,06	0,10	0,30	0,70	Kajanaland
Lappi	0,38	0,14	0,08	0,15	0,55	1,31	Lappland
Ahvenanmaa	0,26	0,29	0,04	0,09	0,48	1,16	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit. - Inbegriper starkvin. - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

20. Alkoholijuomien myynnin arvo maakunnissa 2010
Värde av försäljning av alkoholdrycker landskapsvis 2010
Value of the sale of alcoholic beverages by region, 2010

Maakunta <i>Region</i>	Vähittäismyynti Detailhandel <i>Retail sale</i>	Anniskelu Servering <i>Licensed serving</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Landskap
1 000 €				
Koko maa- Whole country	2 933 915	1 465 776	4 399 691	Hela landet
Uusimaa	739 219	536 819	1 276 037	Nyland
Itä-Uusimaa	48 029	18 068	66 097	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	256 732	121 217	377 949	Egentliga Finland
Satakunta	131 405	46 981	178 386	Satakunta
Kanta-Häme	102 052	36 787	138 839	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	257 820	140 833	398 653	Birkaland
Päijät-Häme	118 477	61 558	180 035	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	106 031	49 661	155 691	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	82 021	38 967	120 988	Södra Karelen
Etelä-Savo	102 447	37 078	139 525	Södra Savolax
Pohjois-Savo	148 031	61 052	209 082	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	91 205	26 947	118 152	Norra Karelen
Keski-Suomi	153 487	61 734	215 221	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	92 351	27 632	119 983	Södra Österbotten
Pohjanmaa	72 337	26 732	99 069	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	33 224	11 262	44 486	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	202 028	77 921	279 949	Norra Österbotten
Kainuu	51 418	14 772	66 190	Kajanaland
Lappi	135 702	61 826	197 529	Lappland
Ahvenanmaa	9 898	7 931	17 829	Åland

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR

Koko maa- Whole country	546	273	819	Hela landet
Uusimaa	514	373	887	Nyland
Itä-Uusimaa	509	191	700	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	552	261	812	Egentliga Finland
Satakunta	579	207	786	Satakunta
Kanta-Häme	585	211	795	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	528	289	817	Birkaland
Päijät-Häme	587	305	892	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	581	272	854	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	613	291	905	Södra Karelen
Etelä-Savo	662	240	902	Södra Savolax
Pohjois-Savo	597	246	843	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	550	162	712	Norra Karelen
Keski-Suomi	561	226	787	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	477	143	620	Södra Österbotten
Pohjanmaa	407	150	557	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	486	165	651	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	512	197	709	Norra Österbotten
Kainuu	626	180	806	Kajanaland
Lappi	740	337	1 077	Lappland
Ahvenanmaa	353	283	637	Åland

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

21. Alkoholijuomien myynnin määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2010
Volym av försäljning av alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2010
Volume of the sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2010

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ <i>Wines¹⁾</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallas- juomia Malt- drycker <i>Beers</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres						
Koko maa- Whole country	29 926	65 279	49 677	48 227	438 079	Hela landet
Uusimaa	6 344	23 771	14 442	11 230	112 773	Nyland
Itä-Uusimaa	385	1 162	749	743	7 258	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2 546	5 949	4 129	4 200	37 791	Egentliga Finland
Satakunta	1 523	2 209	1 941	2 320	18 674	Satakunta
Kanta-Häme	1 020	1 967	1 639	1 598	15 197	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2 780	5 518	4 680	4 492	38 350	Birkaland
Päijät-Häme	1 119	2 312	1 998	1 950	19 719	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1 045	2 100	1 768	1 670	16 697	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	761	1 578	1 385	1 209	13 639	Södra Karelen
Etelä-Savo	993	1 867	1 577	1 710	15 816	Södra Savolax
Pohjois-Savo	1 687	2 534	2 603	2 539	21 418	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	960	1 431	1 468	1 565	13 436	Norra Karelen
Keski-Suomi	1 655	2 854	2 528	2 550	22 505	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1 179	1 295	1 375	1 793	12 292	Södra Österbotten
Pohjanmaa	698	1 681	1 001	1 131	10 318	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	418	586	461	531	4 449	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2 272	3 163	3 305	3 532	30 096	Norra Österbotten
Kainuu	628	756	740	862	7 152	Kajanaland
Lappi	1 833	2 154	1 777	2 445	19 043	Lappland
Ahvenanmaa	81	393	110	157	1 458	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres						
Koko maa- Whole country	5,57	12,14	9,24	8,97	81,50	Hela landet
Uusimaa	4,41	16,53	10,04	7,81	78,43	Nyland
Itä-Uusimaa	4,08	12,32	7,93	7,87	76,90	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	5,47	12,79	8,88	9,03	81,24	Egentliga Finland
Satakunta	6,71	9,73	8,55	10,22	82,25	Satakunta
Kanta-Häme	5,85	11,27	9,39	9,15	87,06	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	5,70	11,31	9,59	9,21	78,60	Birkaland
Päijät-Häme	5,55	11,46	9,90	9,66	97,73	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	5,73	11,51	9,70	9,16	91,55	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	5,69	11,80	10,36	9,04	102,01	Södra Karelen
Etelä-Savo	6,42	12,07	10,20	11,06	102,26	Södra Savolax
Pohjois-Savo	6,80	10,22	10,50	10,24	86,38	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	5,79	8,63	8,85	9,44	81,01	Norra Karelen
Keski-Suomi	6,05	10,43	9,24	9,32	82,24	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	6,09	6,69	7,10	9,27	63,52	Södra Österbotten
Pohjanmaa	3,92	9,45	5,63	6,36	57,98	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	6,12	8,58	6,75	7,78	65,12	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	5,75	8,01	8,37	8,94	76,20	Norra Österbotten
Kainuu	7,65	9,21	9,02	10,51	87,14	Kajanaland
Lappi	9,99	11,74	9,69	13,33	103,78	Lappland
Ahvenanmaa	2,89	14,03	3,92	5,59	52,06	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit. - Inbegriper starkvin. - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

22. Alkoholijuomien vähittäismyynnin määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2010
Volym av detaljhandel med alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2010
Volume of the retail sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2010

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallas- juomia Malt- drycker <i>Beers</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres						
Koko maa- Whole country	26 464	59 836	40 329	37 686	370 709	Hela landet
Uusimaa	5 349	20 904	10 995	8 113	86 418	Nyland
Itä-Uusimaa	338	1 089	635	598	6 529	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2 252	5 528	3 333	3 321	32 258	Egentliga Finland
Satakunta	1 385	2 094	1 677	1 877	16 773	Satakunta
Kanta-Häme	926	1 861	1 418	1 313	13 516	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2 447	5 088	3 705	3 479	31 693	Birkaland
Päijät-Häme	992	2 185	1 626	1 485	16 342	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	912	2 013	1 448	1 312	14 289	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	669	1 494	1 133	971	11 586	Södra Karelen
Etelä-Savo	904	1 774	1 342	1 417	14 018	Södra Savolax
Pohjois-Savo	1 509	2 372	2 174	2 080	18 906	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	887	1 375	1 264	1 319	12 298	Norra Karelen
Keski-Suomi	1 487	2 696	2 097	2 015	19 907	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1 091	1 246	1 212	1 472	11 309	Södra Österbotten
Pohjanmaa	621	1 586	852	894	9 289	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	384	564	399	424	3 984	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2 040	2 967	2 834	2 862	26 948	Norra Österbotten
Kainuu	583	719	640	707	6 622	Kajanaland
Lappi	1 629	1 951	1 465	1 919	16 849	Lappland
Ahvenanmaa	60	330	84	109	1 175	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres						
Koko maa- Whole country	4,92	11,13	7,50	7,01	68,96	Hela landet
Uusimaa	3,72	14,54	7,65	5,64	60,10	Nyland
Itä-Uusimaa	3,58	11,54	6,73	6,34	69,18	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	4,84	11,88	7,17	7,14	69,35	Egentliga Finland
Satakunta	6,10	9,23	7,39	8,27	73,88	Satakunta
Kanta-Häme	5,30	10,66	8,12	7,52	77,43	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	5,01	10,43	7,59	7,13	64,96	Birkaland
Päijät-Häme	4,91	10,83	8,06	7,36	80,99	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	5,00	11,04	7,94	7,19	78,35	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	5,00	11,17	8,47	7,26	86,65	Södra Karelen
Etelä-Savo	5,85	11,47	8,67	9,16	90,63	Södra Savolax
Pohjois-Savo	6,09	9,57	8,77	8,39	76,25	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	5,35	8,29	7,62	7,95	74,14	Norra Karelen
Keski-Suomi	5,43	9,85	7,66	7,36	72,75	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	5,64	6,44	6,26	7,60	58,44	Södra Österbotten
Pohjanmaa	3,49	8,91	4,79	5,03	52,20	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	5,62	8,26	5,84	6,21	58,32	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	5,16	7,51	7,17	7,25	68,23	Norra Österbotten
Kainuu	7,11	8,76	7,80	8,62	80,69	Kajanaland
Lappi	8,88	10,63	7,98	10,46	91,83	Lappland
Ahvenanmaa	2,16	11,78	2,99	3,91	41,96	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit. - Inbegriper starkvin. - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

23. Alkoholijuomien anniskelun määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2010
Volym av servering av alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2010
Volume of the licensed serving of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2010

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ <i>Wines¹⁾</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallas- juomia Malt- drycker <i>Beers</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres						
Koko maa- Whole country	3 462	5 444	9 348	10 541	67 370	Hela landet
Uusimaa	995	2 867	3 447	3 117	26 355	Nyland
Itä-Uusimaa	48	73	114	145	729	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	293	421	796	880	5 533	Egentliga Finland
Satakunta	138	114	264	442	1 901	Satakunta
Kanta-Häme	94	107	221	285	1 681	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	334	430	975	1 014	6 656	Birkaland
Päijät-Häme	128	127	372	465	3 377	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	132	87	321	358	2 408	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	92	84	252	237	2 053	Södra Karelen
Etelä-Savo	88	93	235	294	1 799	Södra Savolax
Pohjois-Savo	178	162	430	459	2 512	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	73	56	204	247	1 138	Norra Karelen
Keski-Suomi	168	158	431	534	2 598	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	89	49	163	322	983	Södra Österbotten
Pohjanmaa	77	95	150	237	1 029	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	34	22	63	107	465	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	233	195	471	670	3 148	Norra Österbotten
Kainuu	45	37	101	155	529	Kajanaland
Lappi	204	203	313	526	2 194	Lappland
Ahvenanmaa	20	63	26	47	283	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres						
Koko maa- Whole country	0,64	1,01	1,74	1,96	12,53	Hela landet
Uusimaa	0,69	1,99	2,40	2,17	18,33	Nyland
Itä-Uusimaa	0,50	0,78	1,20	1,53	7,72	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	0,63	0,90	1,71	1,89	11,89	Egentliga Finland
Satakunta	0,61	0,50	1,16	1,95	8,37	Satakunta
Kanta-Häme	0,54	0,61	1,27	1,63	9,63	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	0,68	0,88	2,00	2,08	13,64	Birkaland
Päijät-Häme	0,63	0,63	1,84	2,31	16,74	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	0,73	0,47	1,76	1,96	13,20	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	0,69	0,63	1,89	1,78	15,36	Södra Karelen
Etelä-Savo	0,57	0,60	1,52	1,90	11,63	Södra Savolax
Pohjois-Savo	0,72	0,65	1,73	1,85	10,13	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	0,44	0,34	1,23	1,49	6,86	Norra Karelen
Keski-Suomi	0,61	0,58	1,58	1,95	9,49	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	0,46	0,25	0,84	1,66	5,08	Södra Österbotten
Pohjanmaa	0,43	0,53	0,84	1,33	5,78	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	0,50	0,32	0,92	1,57	6,80	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	0,59	0,49	1,19	1,70	7,97	Norra Österbotten
Kainuu	0,55	0,45	1,23	1,89	6,45	Kajanaland
Lappi	1,11	1,11	1,70	2,86	11,96	Lappland
Ahvenanmaa	0,73	2,25	0,93	1,68	10,10	Åland

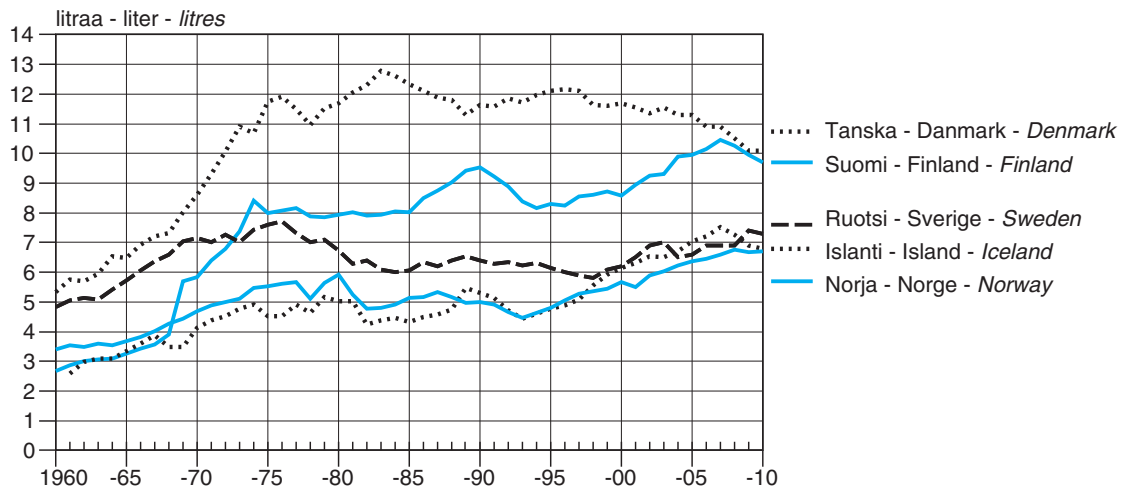
¹⁾ Sisältää väkevät viinit. - Inbegriper starkvin. - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

Kuvio 5. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina Pohjoismaissa 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 1960-2010

Figur 5. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i nordiska länder per invånare 15 år och över 1960-2010

Figure 5. Documented consumption of alcoholic beverages in the Nordic countries, 100 % alcohol per capita aged 15 and over, 1960-2010

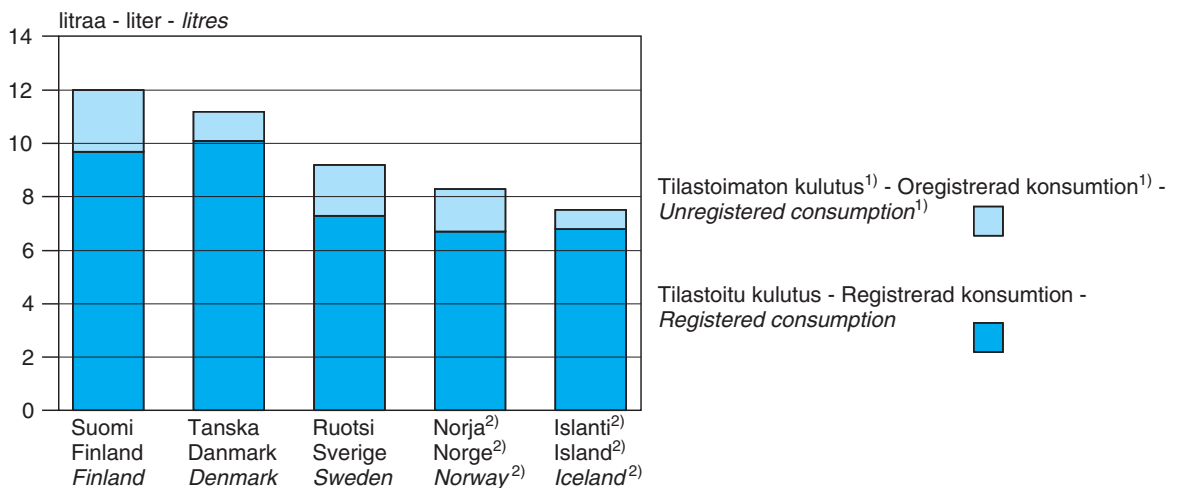

Lähde: Pohjoismainen alkoholitilasto. THL. - Källa: Nordisk alkoholstatistik. THL. - Source: Nordic Alcohol Statistics. THL.

Kuvio 6. Alkoholijuomien tilastoitu ja tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina Pohjoismaissa 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 2010

Figur 6. Registrerad och oregistrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i nordiska länder per invånare 15 år och över 2010

Figure 6. Documented and undocumented consumption of alcoholic beverages in the Nordic countries 100 % alcohol, per capita aged 15 and over, 2010

¹⁾ Tilastoimaton kulutus perustuu arvioon. - Den oregistrerade alkoholkonsumtionen baserar sig på en uppskattning. - Undocumented consumption is based on an estimate.

²⁾ Norja ja Islanti: tilastoimaton kulutus vuodelta 2008. - Norge och Island: den oregistrerade alkoholkonsumtionen från år 2008. - Norway and Iceland: undocumented consumption in 2008.

Lähteet: THL, Sorad, Sirus, Tanskan tilastokeskus, ATV - Källor: THL, Sorad, Sirus, Statistik Danmark, AVTR - Sources: THL, Sorad, Sirus, Statistics Denmark, AVTR.

24. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina Pohjoismaissa 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti vuonna 2009

Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i nordiska länder per invånare 15 år och över 2009

Documented consumption of alcoholic beverages in the Nordic countries, 100 % alcohol per capita aged 15 and over, 2009

Maa Country	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Mallasjuomia Maltdrycker Beers	Yhteensä Totalt Total	Land
	litraa - liter - litres				
Suomi - Finland	2,5	2,9	4,5	10,0	Finland
Islanti - Iceland	1,2	1,8	3,8	6,9	Island
Norja - Norway	1,3	2,4	3,0	6,7	Norge
Ruotsi - Sweden	1,2	3,4	2,8	7,4	Sverige
Tanska - Denmark	1,5	4,6	4,2	10,1	Danmark

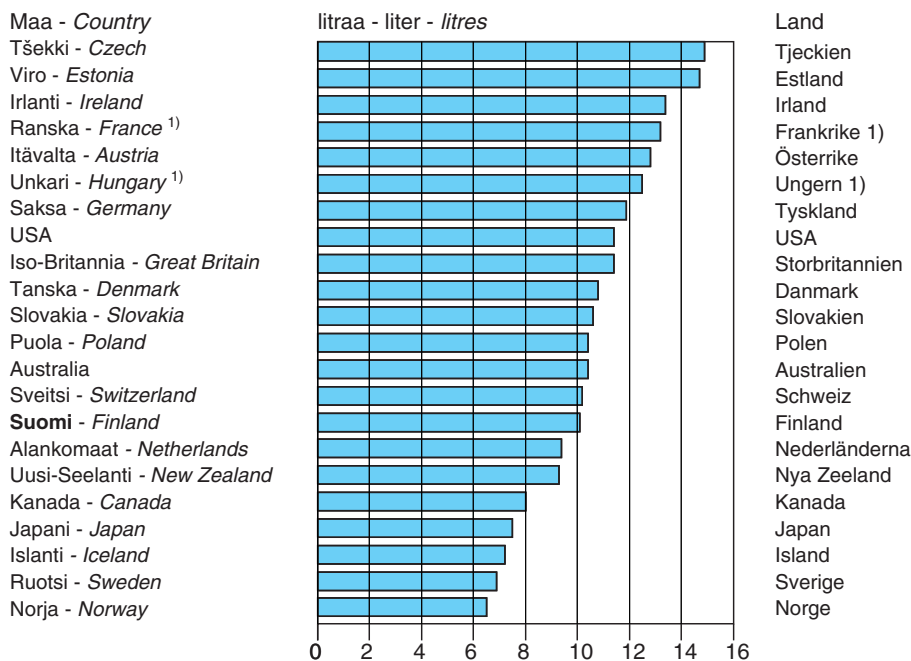
¹⁾ Viinit sisältää siederin ja ready-to-drink -juomat (kuten long drink-juomat). - I vinerna ingår cider och ready-to-drink -drinkar (såsom long drink) -
The category wine includes cider and 'ready-to-drink' beverages (such as long drinks).

Lähde: Pohjoismainen alkoholitilasto. THL. - Källa: Nordisk alkoholstatistik. THL. - Source: Nordic Alcohol Statistics. THL.

Kuvio 7. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina eräissä maissa 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 2007

Figur 7. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i vissa länder per invånare 15 år och över 2007

Figure 7. Documented consumption of alcoholic beverages in some countries, 100 % alcohol per capita aged 15 and over, 2007

¹⁾ Ranska, Unkari: luvut vuodelta 2005. - Frankrike, Ungern: siffrorna från 2005. - France; Hungary: figures from 2005.

Lähde: WHO Global Information System on Alcohol and Health; Pohjoismainen alkoholitilasto. THL; Estonian Institute of Economic Research. -
Källa: WHO Global Information System on Alcohol and Health; Nordisk alkoholstatistik. THL; Estonian Institute of Economic Research. -
Source: WHO Global Information System on Alcohol and Health; Nordic Alcohol Statistics. THL; Estonian Institute of Economic Research.

25. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina eräissä maissa 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 2004–2009
Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i vissa länder per invånare 15 år och över 2004–2009
Documented consumption of alcohol beverages in some countries, 100 % alcohol per capita aged 15 and over, 2004–2009

Maa Country	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Land
Litraa 100 %:n alkoholia - Liter 100 % alkohol - 100% alcohol, litres							
Suomi - Finland	9,9	10,0	10,1	10,5	10,3	10,0	Finland
Islanti - Iceland	6,7	7,1	7,2	7,5	7,3	..	Island
Norja - Norway	6,2	6,4	6,5	6,6	6,8	6,7	Norge
Ruotsi - Sweden	6,5	6,6	6,9	6,9	6,9	7,4	Sverige
Tanska - Denmark	11,3	11,3	10,8	10,9	10,7	10,1	Danmark
Alankomaat - Netherlands	9,6	9,5	9,4	9,3	9,3	..	Nederländerna
Australia	9,8	9,9	10,4	10,3	10,1	..	Australien
Irlanti - Ireland	13,5	13,4	13,4	Irland
Iso-Britannia - Great Britain	11,8	11,5	11,4	Storbritannien
Itävalta - Austria	12,5	12,7	12,8	Österrike
Japani - Japan	7,7	8,0	7,5	7,3	Japan
Kanada - Canada	7,8	7,8	8,0	8,1	8,2	8,2	Kanada
Puola - Poland	9,8	9,5	10,4	10,3	10,7	..	Polen
Ranska - France	13,2	13,2	Frankrike
Saksa - Germany	11,8	11,7	11,9	11,6	Tyskland
Slovakia - Slovakia	10,1	11,0	10,6	Slovakien
Sveitsi - Switzerland	10,5	10,1	10,2	10,4	Schweiz
Tšekki - Czech	14,8	14,8	14,9	15,2	Tjeckien
Unkari - Hungary	12,0	12,5	Ungern
USA	8,4	8,5	8,6	8,8	USA
Uusi-Seelanti - New Zealand	9,2	9,3	9,3	9,2	9,5	9,3	Nya Zeeland
Viro - Estonia	12,7	13,1	13,4	14,7	14,1	11,9	Estland

Lähde: WHO Global Information System on Alcohol and Health; Pohjoismainen alkoholitilasto. THL; Estonian Institute of Economic Research. -
Källa: WHO Global Information System on Alcohol and Health; Nordisk alkoholstatistik. THL; Estonian Institute of Economic Research. -
Source: WHO Global Information System on Alcohol and Health; Nordic Alcohol Statistics. THL; Estonian Institute of Economic Research.

26. Henkilövahinkoihin johtaneet alkoholitapaukset tieliikenneonnettomuuksissa 2006–2010
Alkoholfall i vägtrafikolyckor med personskada 2006–2010
Alcohol-related cases of road traffic accidents involving injury, 2006–2010

	2006	2007	2008	2009	2010	
Kuljettajien lukumäärä - Antal förare - <i>Number of drivers</i>						
Kuolemaan johtaneet - <i>With fatal injuries</i>	86	87	87	56	59	Med dödlig utgång
Loukkaantumiseen johtaneet - <i>With non-fatal injuries</i>	717	737	690	645	567	Med annan personskada
Yhteensä - Total	803	824	777	701	626	Totalt
Prosenttia - procent - <i>per cent</i>						
Osuus kaikista - <i>Percentage of all</i> Andel av alla						
kuolemaan johtaneista - <i>cases with fatal injuries</i>	26,5	24,9	27,1	22,0	24,5	med dödlig utgång
loukkaantumiseen johtaneista - <i>cases with non-fatal injuries</i>	11,2	11,7	10,5	10,5	9,7	med annan personskada
Yhteensä - Total	11,9	12,4	11,3	10,9	10,3	Totalt

Alkoholin vaikutuksen alaiset moottorikäyttöisten ajoneuvojen kuljettajat ikäryhmittäin
 Alkoholpåverkade förare av motorfordon, efter åldersgrupp
Motor vehicle drivers under the influence of alcohol by age

Ikäryhmä - <i>Age group</i>	2006	2007	2008	2009	2010	Åldersgrupp
Lukumäärä - Antal - <i>Number</i>						
-17 vuotta - <i>years</i>	74	58	58	55	39	-17 år
18–24 vuotta - <i>years</i>	253	270	230	231	178	18–24 år
25–34 vuotta - <i>years</i>	179	222	207	172	156	25–34 år
35–54 vuotta - <i>years</i>	228	214	212	196	190	35–54 år
55– vuotta - <i>years</i>	69	60	70	47	63	55– år
Tuntematon - <i>Unknown</i>	0	1	-	-	-	Okänd
Yhteensä - Total	803	825	777	701	626	Totalt
Miehet - <i>Men</i>	732	724	678	604	567	Män
Naiset - <i>Women</i>	74	101	99	97	59	Kvinnor

Lähde: Tieliikenneonnettomuustilasto. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Statistik över vägtrafikolyckor. FOS. Statistikcentralen. - *Source: Statistics on road traffic accidents. OSF. Statistics Finland.*

27. Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuolleet ja loukkaantuneet koko maassa ja maakunnissa 2010

I alkoholrelaterade vägtrafikolyckor dödade och skadade i hela landet och landskapsvis 2010
Persons killed or injured in road traffic accidents involving alcohol, nationwide and by region, 2010

Juopunut osallinen <i>Drunken person involved</i>	Kuolleita-Dödade-Killed			Loukkaantuneita-Skadade-Injured			Berusad person involverad
	Juopunut itse Den berusade själv <i>Drunken person himself/ herself</i>	Muu tiellä liikkuja Annan som rört sig på väg <i>Other road user</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Juopunut itse Den berusade själv <i>Drunken person himself/ herself</i>	Muu tiellä liikkuja Annan som rört sig på väg <i>Other road user</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	
Henkilöauton kuljettaja - <i>Driver of passenger car</i>	37	14	51	340	290	630	Personbils- förare
Muun moottoriajoneuvon kuljettaja <i>Driver of other motor vehicle</i>	5	4	9	119	45	164	Förare av annat motorfordon
Polkupyöräilijä - <i>Cyclist</i>	4	2	6	41	4	45	Cyklist
Muun ajoneuvon kuljettaja - <i>Driver of other vehicle</i>	5	0	5	16	3	19	Förare av annat fordon
Jalankulkija - <i>Pedestrian</i>	8	0	8	31	6	37	Fotgängare
Yhteensä - Total	59	20	79	547	348	895	Totalt

Maakunta- <i>Region</i>	Onnettomuuksia Olyckor <i>Accidents</i>	Kuolleita Dödade <i>Killed</i>	Loukkaantuneita Skadade <i>Injured</i>	Landskap
Koko maa- Whole country	709	77	884	Hela landet
Uusimaa	139	11	170	Nyland
Itä-Uusimaa	15	3	14	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	70	8	93	Egentliga Finland
Satakunta	38	3	53	Satakunta
Kanta Häme	19	1	25	Egentliga Tavastlad
Pirkanmaa	52	6	61	Birkaland
Päijät-Häme	23	2	26	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	33	4	39	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	20	0	26	Södra Karelen
Etelä-Savo	36	6	49	Södra Savolax
Pohjois-Savo	33	3	39	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	27	6	34	Norra Karelen
Keski-Suomi	41	6	49	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	28	2	37	Södra Österbotten
Pohjanmaa	24	0	28	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	10	2	17	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	71	11	84	Norra Österbotten
Kainuu	4	0	7	Kajanaland
Lappi	26	3	33	Lappland
Ahvenanmaa	0	0	0	Åland

Lähde: Tieliikenneonnettomuustilasto. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Statistik över vägtrafikolyckor. FOS. Statistikcentralen. - Source: Statistics on road traffic accidents. OSF. Statistics Finland.

28. Poliisin tietoon tulleet liikennejuopumustapaukset koko maassa ja maakunnissa 2006–2010
Fall av trafikfylleri polisen fått kännedom om i hela landet och landskapsvis 2006–2010
Drink driving offences recorded by the police, nationwide and by region, 2006–2010

Vuosi - År Year	Rattijuopumus - Rattfylleri - Drink driving		Yhteensä Totalt Total	Tuhatta 18 vuotta täyttäneitä kohti Per 1 000 invånare i åldern 18 år och över Per 1000 inhabitants aged 18 and over	100 000 moottori- ajoneuvoa kohti ¹⁾ Per 100 000 motorfordon ¹⁾ Per 100 000 motor vehicles ¹⁾
	Rattijuopumus ja huu- maantuneena ajaminen Rattfylleri och körning narkotikapåverkad Driving while under the influence of alcohol or drugs	Törkeä rattijuopumus Grovt rattfylleri Aggravated drink driving			
2006	11 223	14 542	25 765	6,2	837
2007	12 519	15 025	27 544	6,6	867
2008	12 036	13 783	25 819	6,1	771
2009	11 056	12 294	23 350	5,5	670
2010	9 888	11 242	21 130	4,9	589

Maakunta Landskap Region	Rattijuopumus yhteensä Rattfylleri, totalt Drink driving, total		Tuhatta 18 vuotta täyttäneitä kohti Per 1 000 invånare i åldern 18 år och över Per 1000 inhabitants aged 18 and over		100 000 moottori- ajoneuvoa kohti ¹⁾ Per 100 000 motorfordon ¹⁾ Per 100 000 motor vehicles ¹⁾	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Koko maa- Whole country	23 203	21 130	5,4	4,9	670	589
Uusimaa	6 083	5 414	5,0	4,4	713	611
Varsinais-Suomi	2 094	1 821	5,6	4,9	670	566
Satakunta	967	982	5,3	5,3	567	555
Kanta-Häme	890	849	6,4	6,1	717	660
Pirkanmaa	1 878	1 690	4,8	4,3	610	529
Päijät-Häme	1 093	951	6,7	5,8	857	717
Kymenlaakso	886	899	6,0	6,0	701	686
Etelä-Karjala	617	646	5,6	5,9	667	677
Etelä-Savo	873	786	6,8	6,2	821	716
Pohjois-Savo	1 155	1 045	5,8	5,2	718	625
Pohjois-Karjala	729	639	5,4	4,7	643	540
Keski-Suomi	1 146	1 049	5,3	4,8	650	573
Etelä-Pohjanmaa	824	714	5,4	4,7	542	449
Pohjanmaa	524	506	3,8	3,6	398	371
Keski-Pohjanmaa	254	203	4,6	3,9	504	405
Pohjois-Pohjanmaa	1 703	1 565	5,8	5,3	699	610
Kainuu	363	319	5,4	4,8	643	543
Lappi	1 014	984	6,9	6,6	796	742
Ahvenanmaa	110	68	5,0	3,0	458	269

¹⁾ Autot ja moottoripyörät. - Bilar och motorcyklar. - Cars and motorcycles.

²⁾ Vesi-, ilma- tai junaliikennejuopumus. - Fylleri i sjö-, luft- eller tågtrafik. - Waterway, air or rail traffic.

³⁾ Pl. liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla. - Exkl. trafikfylleri med motorlöst fordon. - Excl. drink driving with unpowered vehicle.

Vuoden 2010 tilastossa Tilastokeskus on käyttänyt aluejakoa 1.1.2011. - I statistiken för 2010 har Statistiska centralen använt regionindelningen 1.1.2011. - In the statistics for 2010, Statistics Finland has applied the regional divisions introduced on 1 January 2011.

28. jatk. - forts. - cont.

28. jatk. - forts. - cont.

Muut liikennejuopumusrikokset - Övriga trafikfyllerifall - Other drink driving offences			Liikennejuopumus- tapaukset yhteensä Trafikfyllerifall, totalt Drink driving offences, total	Liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla Trafikfylleri med motorlöst fordon Drink driving with unpowered vehicle	Vuosi År Year
Muu liikenne- juopumus ²⁾ Annat trafik- fylleri ²⁾ Other cases of drink driving ²⁾	Kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle Överlämnande av fortskaffnings- medel till berusad Relinquishing a vehicle to a drunken person	Yhteensä Totalt Total			
461	2 027	2 488	28 253	143	2006
368	2 088	2 456	30 000	104	2007
294	1 707	2 001	27 820	109	2008
531	1 509	2 040	25 390	110	2009
431	1 384	1 815	22 945	69	2010

Muut liikenne- juopumusrikokset Övriga trafik- fyllerifall Other drink driving offences		Liikennejuopumus- rikokset yhteensä ³⁾ Trafikfylleri- fall, totalt ³⁾ Drink driving offences, total ³⁾		Maakunta Landskap Region
2009	2010	2009	2010	
2 040	1 815	25 390	22 945	Hela landet
441	398	6 524	5 812	Nyland
169	148	2 263	1 969	Egentliga Finland
114	101	1 081	1 083	Satakunta
58	46	948	895	Tavastland
154	132	2 032	1 822	Birkaland
87	69	1 180	1 020	Päijänne-Tavastland
72	92	990	991	Kymmenedalen
65	50	738	696	Södra Karelen
65	84	938	870	Södra Savolax
125	131	1 280	1 176	Norra Savolax
86	46	848	685	Norra Karelen
129	107	1 275	1 156	Mellersta Finland
76	51	900	765	Södra Österbotten
74	68	598	574	Österbotten
18	12	272	215	Mellersta Österbotten
177	163	1 881	1 728	Norra Österbotten
23	36	406	355	Kajanaland
77	69	1 096	1 053	Lappland
30	12	140	80	Åland

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen. - Source: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland.

29. Päihtyneiden säilöönotot koko maassa ja maakunnissa 2001–2010
Omhändertagna berusade i hela landet och landskapsvis 2001–2010
Persons taken into police custody for drunkenness, nationwide and by region, 2001–2010

Vuosi År Year	Lukumäärä Antal Number	100 000 asukasta kohti Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants
2001	95 913	1 846
2002	95 955	1 843
2003	95 275	1 825
2004	105 819	2 021
2005	101 856	1 938
2006	99 559	1 887
2007	97 726	1 844
2008	94 007	1 765
2009	87 413	1 633
2010	78 641	1 463

Maakunta - Region	Lukumäärä - Antal - Number		100 000 asukasta kohti Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants		Landskap
	2009	2010	2009	2010	
Koko maa- Whole country	87 413	78 641	1 633	1 463	Hela landet
Uusimaa	27 458	24 887	1 929	1 624	Nyland
Varsinais-Suomi	6 319	5 512	1 365	1 185	Egentliga Finland
Satakunta	3 152	2 974	1 386	1 310	Satakunta
Kanta-Häme	2 809	2 313	1 616	1 325	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	5 652	4 791	1 167	982	Birkaland
Päijät-Häme	4 264	3 697	2 119	1 832	Päijät-Häme
Kymenlaakso	2 545	1 983	1 395	1 087	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	1 904	1 837	1 421	1 374	Södra Karelen
Etelä-Savo	3 209	2 791	2 063	1 805	Södra Savolax
Pohjois-Savo	5 272	4 874	2 124	1 966	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	3 837	3 415	2 312	2 059	Norra Karelen
Keski-Suomi	5 081	4 703	1 863	1 719	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2 249	2 062	1 162	1 066	Södra Österbotten
Pohjanmaa	1 970	1 865	1 113	1 048	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	872	935	1 226	1 369	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	5 398	5 090	1 387	1 289	Norra Österbotten
Kainuu	1 295	1 168	1 567	1 423	Kajanaland
Lappi	3 761	3 466	2 047	1 889	Lappland
Ahvenanmaa	366	278	1 320	993	Åland

Vuoden 2010 tilastossa Tilastokeskus on käyttänyt aluejakoa 1.1.2011. - I statistiken för 2010 har Statistikcentralen använt regionindelningen 1.1.2011. -
In the statistics for 2010, Statistics Finland has applied the regional divisions introduced on 1 January 2011.

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen. -
Source: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland.

30. Väkvaltarikollisuus 2006–2010
Våldsbrott 2006–2010
Violent crimes, 2006–2010

Vuosi - År - Year	2006	2007	2008	2009	2010	
Rikos - Offence						Brott
Tappo - <i>Manslaughter</i>	74	69	85	73	72	Dråp
Murha - <i>Murder</i>	37	58	47	40	38	Mord
Tapon, murhan tai surman yritys <i>Attempted manslaughter, murder or homicide</i>	271	381	363	366	308	Försök till dråp, mord eller dråp under förmild- rande omständigheter
Pahoinpitely - <i>Assault</i>	20 461	22 648	22 928	21 391	21 570	Misshandel
Törkeä pahoinpitely - <i>Aggravated assault</i>	2 056	2 385	2 256	2 105	1 996	Grov misshandel
Lievä pahoinpitely - <i>Petty assault</i>	8 368	9 601	9 619	9 399	9 516	Lindrig misshandel
Yhteensä - Total	31 267	35 142	35 298	33 374	33 500	Totalt

100 000 asukasta kohti - Per 100 000 invånare - Per 100 000 inhabitants

Tappo - <i>Manslaughter</i>	1,4	1,3	1,6	1,4	1,3	Dråp
Murha - <i>Murder</i>	0,7	1,1	0,9	0,7	0,7	Mord
Tapon, murhan tai surman yritys - <i>Attempted manslaughter, murder or homicide</i>	5,1	7,2	6,8	6,8	5,7	Försök till dråp, mord eller dråp under förmild- rande omständigheter
Pahoinpitely - <i>Assault</i>	387,7	427,3	430,5	399,7	401,3	Misshandel
Törkeä pahoinpitely - <i>Aggravated assault</i>	39,0	45,0	42,4	39,3	37,1	Grov misshandel
Lievä pahoinpitely - <i>Petty assault</i>	158,6	181,1	180,6	175,6	177,0	Lindrig misshandel
Yhteensä - Total	592,5	663,0	662,7	623,6	623,2	Totalt

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen. -
Source: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland.

31. Huumausainerikollisuus 2001–2010 Narkotikabrottslighet 2001–2010 Drug-related crime, 2001–2010

Vuosi År Year	Huumausainerikokset Narkotikabrott Drug offences	Tuomiot, joissa huumausainerikos ns. päärikos ¹⁾ Domar med narkotikabrott som s.k. huvudbrott ¹⁾ Sentences where a drug offence is the principal offence. ¹⁾	Tuomiot, joissa vähintään yksi syyksi luettu huumausainerikos ¹⁾ Domar där minst en anklagelse har varit ett narkotikabrott ¹⁾ Sentences with at least one drug offence ¹⁾	Huumerikos päärikoksena istuvien vankien osuus vankilalaskennassa, % Andel fångar med narkotikabrott som huvudbrott i räkningen av fångar, % Prisoners serving sentences with drug offence as the principal offence, prison census, %
2001	14 869	6 415	7 954	18,0
2002	13 857	7 387	9 726	17,7
2003	15 058	7 460	9 787	16,7
2004	14 486	7 756	10 276	17,9
2005	14 425	7 920	10 472	16,0
2006	13 317	7 372	9 637	15,2
2007	15 448	6 981	9 456	14,6
2008	15 482	6 665	9 226	16,1
2009	17 454	-	-	14,1
2010	19 653	-	-	-

¹⁾ Vuodesta 2001 lähtien lukuun sisältyvät huumausaineen käyttörikoksesta annetut rangaistusmääräykset. - Från och med 2001 inbegriper sifferuppgiften strafforder som givits för straffbart bruk av narkotika. - From 2001 onwards, the figure includes summary penal judgements for drug use offences.

Lähteet: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus; Rikosseuraamuslaitos. - Källor: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen; Brottsförklaringsmyndigheten. - Sources: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland; Criminal Sanctions Agency.

32. Alkoholilainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset 2001–2010 Brott mot alkohollagstiftningen 2001–2010 Offences under the Alcohol Act, 2001–2010

Vuosi År Year	Alkoholirikkomus Alkoholförseelse Alcohol violation	Alkoholirikos Brott mot alkohollagen Alcohol offence	Lievä alkoholirikos Lindrigt alkoholbrott Minor alcohol offence	Törkeä alkoholirikos Grovt alkoholbrott Aggravated alcohol offence	Yhteensä Totalt Total	Tullin tietoon tulleet alkoholirikokset Alkoholbrott som kommit till tullens kännedom Alcohol offences recorded by the customs authorities
2001	3 269	877	4 146	2 054
2002	2 624	707	3 331	2 871
2003	2 256	738	2 994	2 368
2004	3 022	750	3 772	843
2005	3 068	810	3 877	622
2006	2 372	662	3 034	654
2007	2 451	608	3 059	550
2008	2 484	597	3 081	565
2009 ¹⁾	2 271	204	486	26	2 987	660
2010	2 940	153	947	13	4 053	690

¹⁾ Alkoholirikosten rikosnimikkeet uudistettiin vuonna 2009. Taulukon tiedot on esitetty uusien nimikkeiden mukaisesti. - Brottsbenämningarna för alkoholbrott förnyades 2009. Uppgifterna i tabellen visas efter de nya benämningarna. - The designations of alcohol offences were amended in 2009. The data in the table have been set out according to the new designations of offence.

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus; Tullihallitus. - Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen; Tullstyrelsen. - Source: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland; National Board of Customs.

33. Takavarikoidut huumausaineet 2001–2010
Narkotikabeslag 2001–2010
Drug seizures 2001–2010

Vuosi År Year	Kiloa - Kilo - Kilogrammes					Kpl - Stycken - Number of items			
	Hasis Hasch Hashish	Marihuana Marihuana Marijuana	Amfetamiinit Amfetamin Amphetamines	Kokaiini Kokain Cocaine	Heroiini Heroin Heroin	Kat Khat Khat	Subutex Subutex Subutex	Ekstaasi Ecstasy Ecstasy	LSD LSD LSD
2001	566,6	13,7	149,7	7,3	7,9	624,1	38 200	82 900	49
2002	482,0	32,0	129,0	0,4	3,0	1 039,0	18 700	45 100	4 680
2003	423,1	45,3	114,6	1,1	1,6	1 879,4	37 284	35 216	1 460
2004	467,4	25,8	108,6	1,1	0,2	2 117,9	32 970	23 243	196
2005	430,6	43,4	116,6	1,2	52,4	2 561,5	24 478	52 210	451
2006	282,7	32,9	129,0	6,5	0,2	3 283,1	22 979	39 185	171
2007	360,0	36,0	152,0	4,0	0,4	3 300,0	20 600	83 000	2 138
2008	47,0 ⁾	56,0	147,0	3,0	0,2	2 250,0	12 000	34 000	3 082
2009	440,0	100,0	115,0	2,8	2,0	3 300,0	17 000	15 100	620
2010	250,0	80,0	113,0	4,2	0,4	4 700,0	15 000	27 000	790

⁾Takavarikoidun hasiksen määrän romahtaminen vuonna 2008 johtuu poliisin tutkintatöiden vaiheistuksesta. - Av utredningstekniska skäl har den totala mängden hasch som beslagtogs av polisen 2008 inte redovisats under detta år. - *The dramatic drop in the amount of confiscated hashish in 2008 is explained by the fact that hashish confiscated by the police is only reported on after the conclusion of the investigation.*

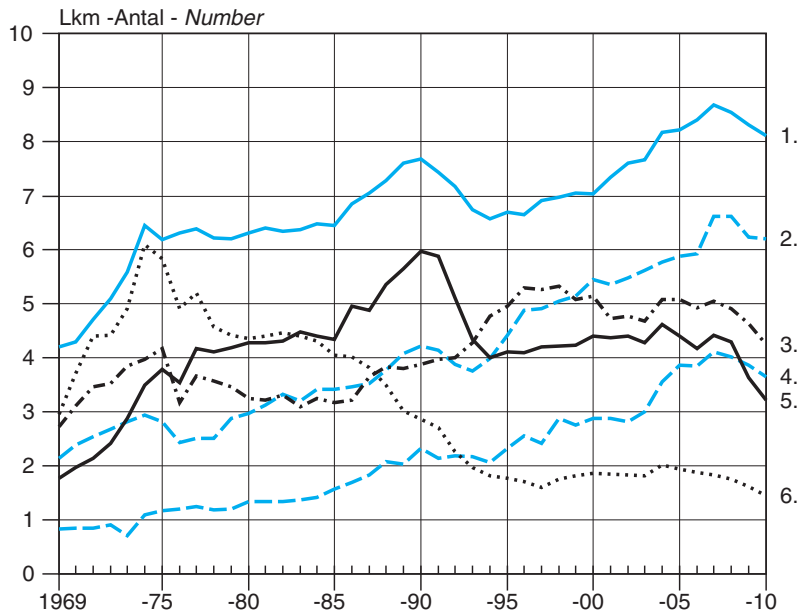
Lähde: Keskusrikospoliisi. - Källa: Centralkriminalpolisen. - Source: Finnish National Bureau of Investigation.

34. Tullin takavarikoiman alkoholin ja pirtun määrä 2001–2010
Tullbeslag av alkohol och sprit 2001–2010
Alcoholic beverage and ethyl alcohol seizures by the Customs, 2001–2010

Vuosi År Year	Alkoholijuomat	Pirtu	Yhteensä
	Alkoholdrycker	Sprit	Totalt
	Alcoholic beverages	Ethyl alcohol	Total
	litraa - liter - litres		
2001	38 789	58 184	96 973
2002	35 394	31 018	66 412
2003	43 809	28 260	72 069
2004	52 520	33 366	85 886
2005	6 034	1 722	7 756
2006	6 095	406	6 501
2007	5 105	518	5 623
2008	3 666	185	3 851
2009	11 830	830	12 660
2010	4 725	151	4 876

Lähde: SVT. Tullihallitus. - Källa: FOS. Tullstyrelsen. - Source: OSF. National Board of Customs.

Kuvio 8. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus ja alkoholin käyttöön liittyviä haittoja 1969-2010
Figur 8. Registrerad alkoholkonsumtion och skador som beror på alkoholbruk 1969-2010
Figure 8. Documented consumption of alcoholic beverages and alcohol-related harms, 1969-2010

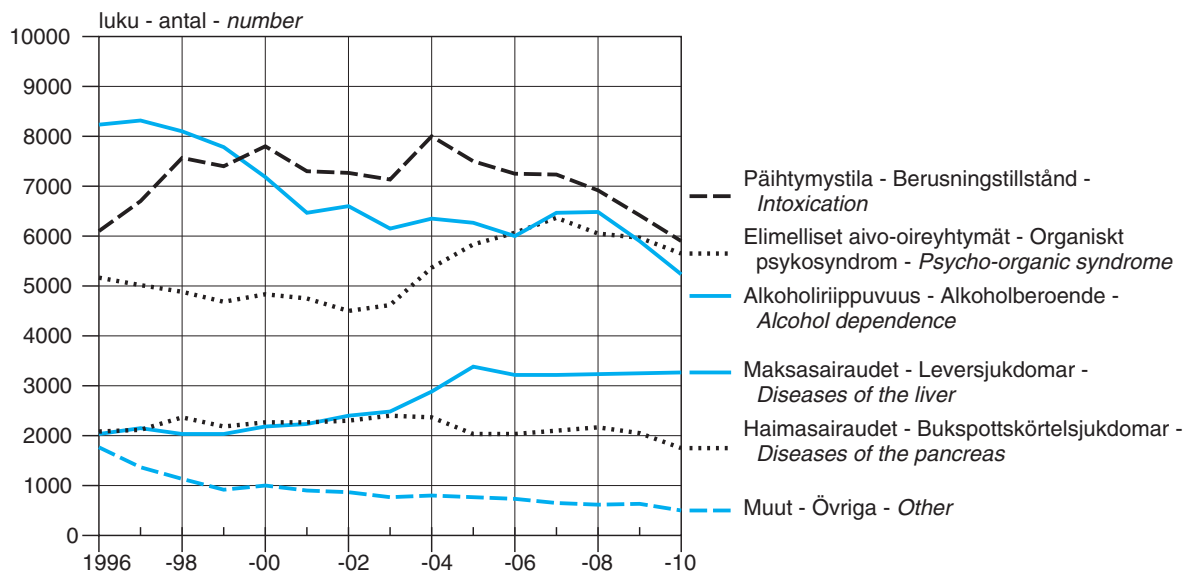

- 1. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti -
Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare -
Documented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita
- 2. Väkvältarikokset 1 000 asukasta kohti -
Våldsbrott per 1 000 invånare -
Violent crimes per 1000 inhabitants
- 3. Alkoholisairastavuus 1 000 asukasta kohti -
Alkoholrelaterade sjukdomar per 1 000 invånare -
Alcohol-related diseases per 1000 inhabitants
- 4. Alkoholikuolleisuus 10 000 asukasta kohti -
Alkoholdödligheten per 10 000 invånare -
Alcohol-related deaths per 10 000 inhabitants
- 5. Rattijuopumus 1 000 asukasta kohti -
Rattfylleri per 1 000 invånare -
Drink driving per 1000 inhabitants
- 6. Päihtyneiden säilöönotot 100 asukasta kohti -
Omhändertagna berusade per 100 invånare -
Persons taken into police custody for drunkenness per 100 inhabitants

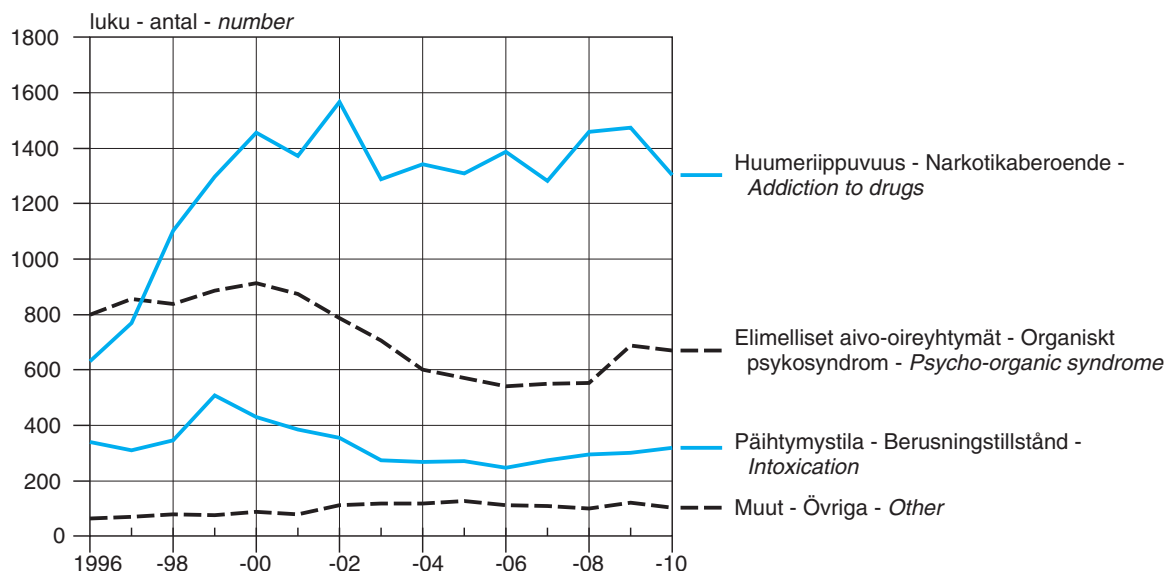
Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL, Valvira; Terveydenhuollon laitoshoido. SVT. THL; Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus; Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL, Valvira; Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. THL; Dödsorsaker. FOS. Statistikcentralen; Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL, Valvira; Inpatient Health Care. OSF. THL; Causes of Death OSF. Statistics Finland; Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland.

Kuvio 9. Hoitojaksot sairaaloiden vuodeosastoilla 1996–2010
Figur 9. Vårdperioder på sjukhusens vårdavdelningar 1996–2010
Figure 9. Hospital inpatient care periods, 1996–2010

Alkoholisairaudet - Alkoholrelaterade sjukdomar - Alcohol-related diseases
päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnosis

Huumesairaudet - Narkotikarelaterade sjukdomar - Drug-related diseases
päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnosis

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskus. SVT. THL. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. THL. - Source: Inpatient Health Care. OSF. THL.

35. Alkoholisairauksien hoitojaksot 2001–2010
Alkoholrelaterade sjukdomar, vårdperioder 2001–2010
Alcohol-related diseases, care periods, 2001–2010

Vuosi År Year	Alkoholi- päihtymystila Alkohol- berusnings- tillstånd <i>Alcohol intoxication</i>	Alkoholi- riippuvuus Alkohol- beroende <i>Alcohol dependence</i>	Alkoholin aiheuttamat elimelliset aivo-oire- yhtymät ja käyttäytymis- häiriöt Psykkiska störningar och beteendestörningar orsakade av alkohol <i>Psycho-organic syndrome caused by alcohol</i>	Alkoholi- myrkytys Alkohol- förgiftning <i>Alcohol poisoning</i>	Alkoholin aiheuttamat maksasairaudet Alkoholrelaterade leversjukdomar <i>Liver diseases caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttamat haimasairaudet Alkoholrelaterad bukspottskörtel- sjukdomar <i>Pancreatic diseases caused by alcohol</i>
ICD-10 ¹⁾	F10.0–1	F10.2	F10.3–9	T51	K70	K86.0

Alkoholisairaus pääsairautena - Alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos - *An alcohol-related disease as the primary disease*

2001	7 304	6 476	4 753	429	2 237	2 274
2002	7 275	6 610	4 505	396	2 416	2 312
2003	7 142	6 153	4 619	427	2 491	2 404
2004	8 009	6 354	5 370	444	2 885	2 380
2005	7 514	6 279	5 846	488	3 398	2 042
2006	7 260	6 007	6 067	529	3 220	2 036
2007	7 247	6 474	6 377	553	3 231	2 113
2008	6 922	6 499	6 057	504	3 245	2 181
2009	6 431	5 912	5 977	499	3 251	2 055
2010 ¹⁾	5 907	5 239	5 658	470	3 281	1 756

Alkoholisairaus pää- tai sivusairautena - Alkoholrelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos -
An alcohol-related disease as the primary or secondary disease

2001	9 865	10 312	5 469	464	2 953	2 394
2002	9 873	10 422	5 186	441	3 207	2 449
2003	9 774	9 800	5 319	457	3 264	2 532
2004	11 379	10 151	6 242	490	3 870	2 578
2005	10 961	10 274	6 862	521	4 554	2 286
2006	10 728	9 945	7 100	567	4 522	2 252
2007	10 832	10 578	7 514	608	4 534	2 303
2008	10 757	10 717	7 279	558	4 603	2 397
2009	10 266	9 913	7 284	544	4 694	2 274
2010 ¹⁾	9 569	8 868	6 851	512	4 726	1 951

35. jatk. - forts. - cont.

35. jatk. - forts. - cont.

Alkoholin aiheuttama mahakatarri Gastrit orsakad av alkohol <i>Gastritis caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttama kardiomyopatia Alkoholrelaterad kardiomyopati <i>Cardiomyopathy caused by alcohol</i>	Äidin alkoholin-käytön vaikutus sikiöön Effekt på fostret av moderns alkoholbruk <i>Foetal effects from alcohol use during pregnancy</i>	Muut alkoholi-sairaudet Övriga alkoholrelaterade sjukdomar <i>Other alcohol-related diseases</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	100 000 asukasta kohden Per 100 000 invånare <i>Per 100 000 inhabitants</i>	Vuosi År Year
K29.2	I42.6	O35.4, Q86.0, P04.3	E24.4, E52, G31.2, G62.1, G72.1, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0			ICD-10 ¹⁾

Alkoholisairaus pääsairautena - Alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos - *An alcohol-related disease as the primary disease*

197	32	40	873	24 615	473,8	2001
159	30	36	831	24 570	471,9	2002
145	31	32	737	24 181	463,3	2003
149	26	21	781	26 419	504,5	2004
126	35	32	739	26 499	504,2	2005
145	22	29	719	26 034	493,4	2006
116	21	22	638	26 792	505,5	2007
100	37	20	597	26 162	491,2	2008
64	25	22	613	24 849	464,3	2009
52	19	11	496	22 889	425,8	2010 ¹⁾

Alkoholisairaus pää- tai sivusairautena - Alkoholrelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos - *An alcohol-related disease as the primary or secondary disease*

217	71	106	1 145	32 996	635,2	2001
176	63	80	1 107	33 004	633,9	2002
157	72	87	1 049	32 511	622,8	2003
166	54	86	1 110	36 126	689,9	2004
147	71	81	1 172	36 929	702,7	2005
162	49	65	1 123	36 513	691,9	2006
129	49	56	1 021	37 624	709,8	2007
117	72	59	1 062	37 621	706,3	2008
87	63	52	1 059	36 236	677,1	2009
67	39	47	938	33 568	624,5	2010 ¹⁾

¹⁾ ICD-10 on kansainvälinen tautiluokitusjärjestelmä. - ICD-10 är det internationella systemet för klassificering av sjukdomar. - *ICD-10 is the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems.*

¹⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - *Preliminary data.*

Lähde: Terveydenhuollon laitoshoido. SVT. THL. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. THL. - *Source: Inpatient Health Care. OSF. THL.*

36. Huumesairauksien hoitojaksot 2001–2010
Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder 2001–2010
Drug-related diseases, care periods, 2001–2010

Vuosi År Year	Päihtymystilat Berusnings- tillstånd <i>Intoxication</i>	Huumeriippuvuus - Narkotikaberoende - <i>Addiction to drugs</i>			Huumeiden aiheut- tamatt elimelliset aivo-oireyhtymät Organisk psykiska störningar orsakade av narkotika <i>Psycho-organic syndrome caused by drugs</i>
		Huumausaineet Narkotika <i>Drugs</i>	Uni- ja rauhoittavat lääkkeet Sömnmedel och sedativa <i>Soporifics and sedatives</i>	Muut Övriga <i>Other</i>	
ICD-10 ¹⁾	F11.0–1, F12.0–1, F13.0–1, F14.0–1, F15.0–1, F16.0–1, F18.0–1, F19.0–1	F11.2, F12.2, F14.2, F15.2, F16.2,	F13.2	F18.2, F19.2	F11.3–9, F12.3–9, F13.3–9, F14.3–9, F15.3–9, F16.3–9, F18.3–9, F19.3–9

Huumesairaus pääsairautena - Narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos - *A drug-related disease as the primary disease*

2001	384	573	188	612	873
2002	355	637	223	708	786
2003	274	468	198	623	705
2004	267	575	132	634	601
2005	270	577	177	554	571
2006	247	664	220	503	542
2007	273	625	163	495	551
2008	296	726	179	555	553
2009	300	773	142	559	687
2010 ¹⁾	319	690	124	488	671

Huumesairaus pää- tai sivusairautena - Narkotikarelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos - *A drug-related disease as the primary or secondary disease*

2001	809	824	600	1 227	1 102
2002	739	892	621	1 410	969
2003	686	744	553	1 347	847
2004	689	786	617	1 362	770
2005	635	823	627	1 164	714
2006	667	948	600	1 168	705
2007	659	936	555	1 071	707
2008	689	1 040	550	1 278	676
2009	776	1 136	551	1 224	818
2010 ¹⁾	857	1 129	479	1 184	842

36. jatk. - forts. - cont.

36. jatk. - forts. - cont.

Myrkytykset - Förgiftningar - Poisonings				Muut Övriga Others	Yhteensä Totalt Total	100 000 asukasta kohden Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants	Vuosi År Year
Huumausaineet Narkotika Drugs	Uni- ja rauhoit- tavat lääkkeet ²⁾ Sömnmedel och sedativa ²⁾ Soporifics and sedatives ²⁾	Muut ²⁾ Övriga ²⁾ Others ²⁾	Lääkeaine ilman tarkennetta Ospecificerat läkemedel Medicine, unspecified				
T40.0–9, T43.6, T50.7	T42.3–4, T42.6–7	T39, T43.0–5, T43.8–9, T52	T36	F55, R78.1–5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40–X44			ICD-10 ¹⁾

Huumesairaus pääsairautena - Narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos - A drug-related disease as the primary disease

132	545	684	2 520	79	6 590	126,9	2001
112	553	555	2 631	113	6 673	128,2	2002
128	552	572	2 729	117	6 366	122,0	2003
109	523	533	2 891	118	6 383	121,9	2004
103	401	494	2 912	119	6 178	117,6	2005
126	405	454	3 098	112	6 371	120,7	2006
122	328	397	3 212	109	6 275	118,4	2007
145	395	451	3 268	101	6 669	125,2	2008
198	531	583	3 224	122	7 119	133,0	2009
170	451	505	2 945	104	6 467	120,3	2010 ¹⁾

Huumesairaus pää- tai sivusairautena - Narkotikarelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos - A drug-related disease as the primary or secondary disease

141	591	739	2 659	456	9 148	176,1	2001
127	599	604	2 829	429	9 219	177,1	2002
146	609	622	2 918	517	8 989	172,2	2003
119	564	574	3 082	516	9 079	173,4	2004
116	449	547	3 126	554	8 755	166,6	2005
141	443	509	3 340	507	9 028	171,1	2006
140	386	457	3 498	591	9 000	169,8	2007
172	430	492	3 559	625	9 511	178,6	2008
211	588	625	3 524	593	10 046	187,7	2009
199	505	564	3 243	597	9 599	178,6	2010 ¹⁾

¹⁾ ICD-10 on kansainvälinen tautiluokitusjärjestelmä. - ICD-10 är det internationella systemet för klassificering av sjukdomar. - ICD-10 is the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems.

²⁾ Vuoden 1998 lääkeainemyrkytysten koodauksen muutoksen seurauksena osa uni- ja rauhoittavien aineiden sekä muiden aineiden aiheuttamista myrkytyksistä tilastoidaan lääkeaineisiin tarkentumattomiksi myrkytyksiksi vuodesta 1998 - År 1998 ändrades koderna för läkemedelsförgiftning. Därför statistikförs sedan dess en del förgiftningar som orsakats av sömnmedel, sedativa och andra ämnen som förgiftningar orsakade av ospecificerade läkemedel.- The 1998 change in medicine poisoning codes resulted in the classification of some poisonings caused by soporifics, sedatives or other substances as poisonings with unspecified medicine from 1998 onwards.

¹⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - Preliminary data.

Lähde: Terveydenhuollon laitoshoido. SVT. THL. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. THL. - Source: Inpatient Health Care. OSF. THL.

37. Päihdesairauksien hoitajaksot ikäryhmittäin 2010
Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder efter åldersgrupp 2010
Alcohol- and drug-related diseases, care periods by age, 2010

Ikäryhmä- Åldersgrupp- Age group	Alkoholi Alcohol		Huumaussaineet Narkotika Drugs		Lääkeaineet Läkemedel Medicines		Muut Övriga Others		Yhteensä Totalt Total
	Lkm Antal Number	%	Lkm Antal Number	%	Lkm Antal Number	%	Lkm Antal Number	%	
Päädiaagnosi - Huvuddiagnos - Primary diagnosis									
-14	238	1,0	20	1,4	102	4,9	128	4,3	1,7
15-19	294	1,3	120	8,4	147	7,0	203	6,9	2,6
20-24	407	1,8	276	19,4	324	15,4	324	11,0	4,5
25-34	1 529	6,7	601	42,2	566	27,0	577	19,6	11,1
35-44	3 343	14,6	213	15,0	352	16,8	579	19,7	15,3
45-54	6 480	28,3	105	7,4	262	12,5	576	19,6	25,3
55-64	7 279	31,8	43	3,0	165	7,9	316	10,7	26,6
65-	3 319	14,5	45	3,2	181	8,6	242	8,2	12,9
Yhteensä - Total	22 889	100,0	1 423	100,0	2 099	100,0	2 945	100,0	100,0
Miehet - Män - Men	18 099	79,1	864	60,7	1 292	61,6	1 332	45,2	73,5
Naiset - Kvinnor - Women	4 790	20,9	559	39,3	807	38,4	1 613	54,8	26,5

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskus. SVT. THL. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. THL. - Source: Inpatient Health Care. OSF. THL.

38. Ruiskuhuumeiden käytön välityksellä saadut HIV-tartunnat ja niiden osuus kaikista HIV-tartunnoista 2001-2010¹⁾
Hiv-smitta som fåtts via sprutmissbruk och smittans andel av all hiv-smitta 2001-2010¹⁾
HIV infections through intravenous drug use and their percentage of all HIV infections, 2001-2010¹⁾

	Todettuja ruiskuhuume- välitteisiä HIV-tartuntoja Konstaterad hiv-smitta via sprutmissbruk <i>Detected cases of HIV infection through intravenous drug use</i>	Ruiskuhuumevälitteisten tartuntojen osuus kaikista uusista HIV-tartunnoista Andelen smitta via sprutmissbruk av all nya hiv-smitta <i>HIV infections through intravenous drug use as a percentage of all new HIV infections</i>
	Lkm - Antal - Number	%
2001	50	38
2002	24	19
2003	22	17
2004	10	8
2005	16	12
2006	10	5
2007	12	6
2008	7	5
2009	12	7
2010	8	4

¹⁾ Tartunnan toteamishetken perusteella. - Enligt tidpunkten när smittan konstaterats. - Based on time of detecting infection.

Lähde: Tartuntatautirekisteri, THL. - Källa: Register över smittsamma sjukdomar. THL. - Source: National Infectious Diseases Register. THL.

39. Päihdesairauksien asiakkuudet ja hoitovuorokaudet 2006–2010
Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, klienter och vård dygn 2006–2010
Alcohol- and drug-related diseases, clients and care days 2006–2010

	2006	2007	2008	2009	2010
	Lkm - Antal - Number				
Alkoholisairaudet (asiakkaita vuoden aikana) Alkoholrelaterade sjukdomar (klienter under året) <i>Alcohol-related diseases (clients during year)</i>	16 142	16 388	16 044	15 234	14 034
Huumesairaudet (asiakkaita vuoden aikana) Narkotikarelaterade sjukdomar (klienter under året) <i>Drug-related diseases (clients during year)</i>	5 098	5 039	5 295	5 632	5 149
Alkoholisairaudet (hoitovuorokausia) Alkoholrelaterade sjukdomar (vård dygn) <i>Alcohol-related diseases (care days)</i>	216 595	221 492	216 643	204 485	187 550
päähtymystila - berusningstillstånd - <i>intoxication</i>	35 025	35 805	32 501	28 715	24 725
riippuvuus - beroende - <i>dependence</i>	44 942	47 803	49 112	44 624	39 683
elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt psykiska störningar och beteendestörningar - <i>psycho-organic syndromes</i>	74 936	75 434	71 824	69 765	68 267
maksasairaudet - leversjukdomar - <i>liver diseases</i>	34 336	32 815	32 105	29 271	28 183
haimasairaudet - bukspottsörtelsjukdomar - <i>pancreatic diseases</i>	11 980	12 436	13 101	11 820	10 409
myrkytykset - förgiftningar - <i>poisonings</i>	1 211	1 062	852	767	770
Huumesairaudet (hoitovuorokausia) Narkotikarelaterade sjukdomar (vård dygn) <i>Drug-related diseases (care days)</i>	39 875	35 905	37 375	38 783	34 942
päähtymystila - berusningstillstånd - <i>intoxication</i>	2 081	2 698	1 930	2 071	2 316
riippuvuus - beroende - <i>dependence</i>	21 907	16 802	19 065	19 255	17 077
elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt psykiska störningar och beteendestörningar - <i>psycho-organic syndromes</i>	5 896	7 289	6 132	7 057	6 176
myrkytykset - förgiftningar - <i>poisonings</i>	9 037	8 139	9 076	9 325	8 105

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskus. SVT. THL. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. THL. - Source: Inpatient Health Care. OSF. THL.

40. Päihdehuollon erityispalvelut 2006–2010
Missbrukarvårdens specialtjänster 2006–2010
Specialised services for substance abusers, 2006–2010

	2006	2007	2008	2009	2010 ¹⁾	
A-Klinikat¹⁾ - A-kliniker¹⁾ - A-Clinics¹⁾						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	44 281	45 976	47 602	46 610	44 160	Klienter under året
Nuorisoasemat¹⁾ - Ungdomsstationer¹⁾ - Youth clinics¹⁾						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	5 803	5 281	5 764	5 667	5 627	Klienter under året
Terveysneuvontapisteet - Hälsoförhållningsställen - Health counselling centres						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	11 900	13 000	13 427	13 291	..	Klienter under året
Käyntikertoja - <i>Visits</i>	73 900	92 000	77 921	79 735	..	Besök
Katkaisuhoitoasemat¹⁾ - Akutvårdsstationer¹⁾ - Detoxification centres¹⁾						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	10 522	10 225	10 283	11 092	11 293	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Care days</i>	105 496	106 677	100 737	94 679	99 301	Vårddyggn
Kuntoutuslaitokset¹⁾ - Rehabiliteringsinrättningar¹⁾ - Rehabilitation centres¹⁾						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	6 980	6 792	6 893	6 293	5 688	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Care days</i>	301 132	296 779	308 880	276 876	240 997	Vårddyggn
Ensisuojat¹⁾ - Skyddshärbärgen¹⁾ - Overnight shelters¹⁾						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	1 258	1 629	2 148	2 164	2 218	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Care days</i>	66 273	74 951	73 951	75 053	74 429	Vårddyggn
Asumispalvelut¹⁾ - Boendeservice¹⁾ - Housing services¹⁾						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	3 820	3 892	4 017	4 409	4 325	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Care days</i>	580 065	612 554	674 697	699 034	716 297	Vårddyggn

¹⁾ Kuntien kustantamat palvelut. - Service finansierad av kommuner. - Services funded by municipalities.

²⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - Preliminary data.

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus; Anturiverkosto. - Källa: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen; Anturiverkosto. - Source: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland; Anturiverkosto.

41. Päihdehuollon laitoksissa¹⁾ hoidetut asiakkaat 2010
Klienter på institutioner för missbrukarvård¹⁾ 2010
Clients in institutions that provide care for substance abusers¹⁾, 2010

Ikäryhmä - Age group	Asiakkaita vuoden aikana - Klienter under året - Clients during year		Åldersgrupp
	Lkm - Antal - Number	%	
- 19 vuotta - years	192	1,9	- 19 år
20 - 24 vuotta - years	567	5,6	20 - 24 år
25 - 29 vuotta - years	945	9,3	25 - 29 år
30 - 34 vuotta - years	945	9,3	30 - 34 år
35 - 44 vuotta - years	2 145	21,1	35 - 44 år
45 - 54 vuotta - years	2 851	28,1	45 - 54 år
55 - 64 vuotta - years	2 026	19,9	55 - 64 år
65 - vuotta - years	489	4,8	65 - år
Yhteensä - Total	10 160	100,0	Totalt
Miehet - Men	7 562	74,4	Män
Naiset - Women	2 598	25,6	Kvinnor

42. Hoitojaksot päihdehuollon laitoksissa¹⁾ 2010
Vårdperioder på institutioner för missbrukarvård¹⁾ 2010
Care periods in institutions that provide care for substance abusers¹⁾, 2010

Jakson pituus, vrk - Length of period, days	Päätyneet hoitojaksot Avslutade vårdperioder Discharges		Periodens längd, dygn
	Lkm - Antal - Number	%	
Alle 8 vrk - under 8 days	11 209	61,5	Under 8 dygn
8-14 vrk - 8-14 days	3 024	16,6	8-14 dygn
15-30 vrk - 15-30 days	2 094	11,5	15-30 dygn
31-60 vrk - 31-60 days	1 112	6,1	31-60 dygn
61-90 vrk - 61-90 days	332	1,8	61-90 dygn
yli 90 vrk - over 90 days	443	2,4	Över 90 dygn
Yhteensä - Total	18 214	100,0	Totalt

¹⁾ Päihdehuollon laitoksiksi määritellään tässä Kelan kuntoutusraahan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhuitoasemat. - Här avses med institutioner för missbrukarvård: alla akutvårdsstationer samt institutioner som berättigar till FPA:s rehabiliteringspenning. - *Institutions providing care for substance abusers: facilities providing care that entitles to the rehabilitation allowance granted by the Social Insurance Institution and all detoxification centres.*

Lähde: Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut. SVT. THL. - Källa: Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL. - *Source: Institutional Care and Housing Services in Social Care. OSF THL. - Source: Institutional Care and Housing Services in Social Care. OSF. THL.*

43. Päihdehuollon huumeasiakkaiden päihteiden käyttö 2007–2010¹⁾
Missbrukarvårdsklienternas bruk av alkohol och andra droger 2007–2010¹⁾
Drug clients in services for substance abusers by type of substance, 2007–2010¹⁾

Huumeiden käytön vuoksi päihdepalveluihin hakeutuneiden asiakkaiden päihteiden käyttö
 Bruk av alkohol och andra droger bland klienter som sökt sig till missbrukarvård på grund av drogbruk
Substance use among clients visiting services for substance abusers on account of drug use

Päihderyhmä <i>Substance group</i>	Ensisijainen päihde Primärdrog <i>Primary substance</i>				Ensisijainen tai 1.-2. lisäpäihde Primärt missbruksmedel eller 1:a eller 2:a sekundära medel <i>Primary or 1st or 2nd secondary substance</i>				Droggrupp
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	
	Prosenttia - procent - per cent								
Opiaatit - <i>Opiates</i>	46	50	55	55	58	61	66	74	Opiat
Heroini - <i>Heroin</i>	2	2	2	2					Heroin
Buprenorfiini - <i>Buprenorphine</i>	33	33	33	32					Buprenorfin
Muu opiaatti - <i>Other opiates</i>	11	14	20	21					Annat opiat
Stimulantit - <i>Stimulants</i>	19	16	16	14	50	46	45	49	Stimulantia
Kannabis - <i>Cannabis</i>	10	9	10	13	48	46	45	50	Cannabis
Hypnootit, sedatiivit - <i>Hypnotics, sedatives</i>	7	7	7	6	46	47	46	41	Sömnmedel, sedativa
Alkoholi (sekakäyttö) - <i>Alcohol (mixed use)</i>	17	18	12	11	37	36	33	31	Alkohol (bland- bruk)

Ensisijainen päihde ikäryhmittäin vuonna 2010 - Primärt missbruksmedel efter åldersgrupp 2010 -
Primary substance by age, 2010

Ikäryhmä Åldersgrupp <i>Age group</i>	Opiaatit Opiat <i>Opiates</i>	Stimulantit Stimulantia <i>Stimulants</i>	Kannabis Cannabis <i>Cannabis</i>	Hypnootit, sedatiivit Sömnmedel, sedativa <i>Hypnotics, sedatives</i>	Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>	Kaikki asiakkaat ²⁾ Alla klienter ²⁾ <i>All clients²⁾</i>
	Prosenttia - procent - per cent					
-14	-	-	1	-	-	-
15-19	2	4	30	7	14	8
20-24	18	18	23	28	25	20
25-29	31	26	24	23	19	27
30-34	24	20	10	15	14	20
35-39	13	15	7	7	7	11
40-44	6	9	2	5	12	7
45-	6	8	3	15	9	7
Yhteensä - Totalt <i>Total</i>	100	100	100	100	100	100

1) Tiedot perustuvat 84 vapaaehtoisen huumehoitoyksikön toimittamiin tietoihin 2 529 asiakkaasta. - Baserar sig på uppgifter om 2 529 klienter som 84 narkomanvårdsenheter frivilligt lämnat in. - *Information is based on data on a total of 2529 clients supplied on a voluntary basis by 84 drug addiction treatment units.*

2) Sisältää em. päihderyhmien lisäksi myös hallusinoogenit, luottimet ja muut huumeet. - Inbegriper utöver de ovanämnda droggrupperna även hallucinogener, lösningsmedel och övriga narkotika. - *Hallucinogens, solvents and other drugs are included in addition to the above substance groups.*

Lähde: Huumehoidon tietojärjestelmä, THL. - Källa: Informationssystemet för narkomanvården, THL. - *Source: Drug Treatment Information System, THL.*

44. Alkoholisairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet 2006–2010

På grund av alkoholrelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2006–2010

Disability pensions for alcohol-related diseases, in receipt at year-end, 2006–2010

Vuosi År Year	Alkoholin aiheutta - mat elimelliset aivo- oireyhtymät ja käyt- täytymishäiriöt Psykkisk störning och beteendestörning orskad av alkohol <i>Psycho-organic syndrome caused by alcohol</i>	Alkoholi- myrkytys Alkohol- förgiftning <i>Alcohol poisoning</i>	Krooniset maksasairaudet ja maksakirroosi Kroniska lever- sjukdomar och levercirros <i>Chronic liver diseases and liver cirrhosis</i>	Haiman sairaudet Bukspott- körtelsjukdomar <i>Diseases of the pancreas</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkohol- relaterade sjukdomar <i>Other alcohol- related diseases</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Osuus voimassa olevista työkyvyt- tömyyseläkkeistä Andel av alla invalidpensioner som utbetalas <i>As a percentage of all disability pensions in receipt</i>
---------------------	--	--	---	--	---	------------------------------------	--

ICD-9¹⁾ 303, 291

98

571

577

ICD-10¹⁾ F10

T51

K70

K86

Z50,Z71,Z72

%

Kansaneläkelaitoksen myöntämät eläkkeet, joissa esiintyy alkoholisairaus. - Av Folkpensionsanstalten beviljade pensioner med koppling till alkoholrelaterad sjukdom. - *Pensions granted by the Social Insurance Institution involving an alcohol-related disease.*

2006	10 521	24	335	191	6	11 077	7,2
2007	10 906	24	358	194	5	11 487	7,3
2008	11 548	26	385	208	5	12 172	7,3
2009	11 777	24	395	213	4	12 413	7,4
2010	10 378	24	388	297	5	11 092	7,4

Näistä alkoholisairaus pääsairautena. - Varav med alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with an alcohol-related disease as the primary disease.*

2006	3 049	16	182	99	1	3 347	2,2
2007	3 048	16	202	98	1	3 365	2,1
2008	3 072	17	212	105	1	3 407	2,0
2009	2 989	16	210	109	0	3 324	2,0
2010	2 411	15	207	108	0	2 741	1,9

Yksityisen ja julkisen sektorin työeläkkeet²⁾, joissa esiintyy alkoholisairaus. - Den privata och den offentliga sektorns²⁾ arbetspensioner med koppling till alkoholrelaterad sjukdom. - *Employment pensions in the private and public sectors²⁾ involving an alcohol-related disease.*

2006	10 080	14	401	221	23	10 739	5,0
2007	10 145	18	414	224	19	10 820	4,9
2008	10 161	23	427	217	21	10 849	4,9
2009	9 929	24	414	217	20	10 604	4,9
2010	9 536	21	414	213	17	10 201	4,8

Näistä alkoholisairaus pääsairautena. - Varav med alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with an alcohol-related disease as the primary disease.*

2006	4 834	9	284	153	12	5 292	2,4
2007	4 785	10	294	151	9	5 249	2,4
2008	4 735	12	298	142	12	5 199	2,4
2009	4 518	12	285	147	11	4 973	2,3
2010	4 199	12	283	149	10	4 653	2,2

Luvuissa on mukana varsinaiset työkyvyttömyyseläkkeet ja yksilölliset varhaiseläkkeet. - I siffrorna ingår egentliga invalidpensioner och individuella förtidspensioner. - *The figures include ordinary disability pensions and individual early retirement pensions.*

¹⁾ ICD-9 ja ICD-10 ovat kansainvälisiä tautiluokitusjärjestelmiä. - ICD-9 och ICD-10 är de internationella systemen för klassificering av sjukdomar. - *ICD-9 and ICD-10 are the International Statistical Classifications of Diseases and Related Health Problems.*

²⁾ Henkilöt ovat suurimmalta osin samat kuin Kansaneläkelaitoksen sarjassa. - Personerna är till största delen desamma som i Folkpensionsanstaltens serie. - *The persons are mostly the same as in the series of the Social Insurance Institution.*

Lähteet: Kelan eläkkeet. SVT. Kela; Työkyvyttömyyseläkkeet, Eläketurvakeskus. - Källor: Pensioner från FPA. FOS. Folkpensionsanstalten; Invalidpensioner, Pensionsmyndigheten. - *Sources: Pensions Provided by Kela. OSF. Social Insurance Institution of Finland; Disability pension, Finnish Centre for Pensions.*

45. Huumesairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet 2006–2010

På grund av narkotikarelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2006–2010

Disability pensions for drug-related diseases, in receipt at year-end, 2006–2010

Vuosi År Year	Huumeiden aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt Psykisk störning och beteendestörning orsakade av narkotika <i>Psycho-organic syndrome caused by drugs</i>	Huumeiden aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät Psykisk störning orsakad av narkotika <i>Psycho-organic syndrome caused by drugs</i>	Huume-riippuvuus Narkotika-beroende <i>Addiction to drugs</i>	Päihtymystilat/ tupakka-riippuvuus Berusnings-tillstånd/ tobaks-beroende <i>Intoxication/addiction to tobacco</i>	Myrkytykset, muut huumesairaudet Förgiftningar, övriga narkotikabetingade sjukdomar <i>Poisonings, other drug-related diseases</i>	Yhteensä Totalt Total
ICD-9 ¹⁾		292	304	305	965,967,969,982	
ICD-10 ¹⁾	F11-F16, F18,F19				T39,T40,T42,T43, T50,T52,R78,F55	

Kansaneläkelaitoksen myöntämät eläkkeet, joissa esiintyy huumesairaus. - Av Folkpensionsanstalten beviljade pensioner med koppling till narkotikarelaterad sjukdom. - *Pensions granted by the Social Insurance Institution involving an drug-related disease.*

2006	1 282	28	139	5	22	1 476
2007	1 422	25	133	5	23	1 608
2008	1 553	22	126	5	22	1 728
2009	1 682	19	112	5	21	1 839
2010	1 817	16	104	5	21	1 963

Näistä huumesairaus pääsairautena. - Varav med narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with a drug-related disease as the primary disease.*

2006	183	13	11	0	11	218
2007	188	10	11	0	12	221
2008	199	8	11	0	12	230
2009	224	6	10	0	12	252
2010	228	4	10	0	12	254

Yksityisen ja julkisen sektorin työeläkkeet²⁾, joissa esiintyy huumesairaus. - Den privata och den offentliga sektorns²⁾ arbetspensioner med koppling till narkotikarelaterad sjukdom. - *Employment pensions in the private and public sectors²⁾ involving a drug-related disease.*

2006	549	35	88	21	43	736
2007	590	30	75	20	44	759
2008	597	27	69	18	39	750
2009	621	22	63	17	33	756
2010	651	17	60	14	26	768

Näistä huumesairaus pääsairautena. - Varav med narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with a drug-related disease as the primary disease.*

2006	181	25	12	6	34	258
2007	191	20	10	6	34	261
2008	193	19	10	6	29	257
2009	197	15	7	5	23	247
2010	200	12	6	5	17	240

Luvuissa on mukana varsinaiset työkyvyttömyyseläkkeet ja yksilölliset varhaiseläkkeet. - I siffrorna ingår egentliga invalidpensioner och individuella förtidspensioner. - *The figures include ordinary disability pensions and individual early retirement pensions.*

¹⁾ ICD-9 ja ICD-10 ovat kansainvälisiä tautiluokitusjärjestelmiä. - ICD-9 och ICD-10 är de internationella systemen för klassificering av sjukdomar. - *ICD-9 and ICD-10 are the International Statistical Classifications of Diseases and Related Health Problems.*

²⁾ Henkilöt ovat suurimmalta osin samat kuin Kansaneläkelaitoksen sarjassa. - Personer är till största delen desamma som i Folkpensionsanstaltens serie. - *The persons are mostly the same as in the series of the Social Insurance Institution.*

Lähteet: Kelan eläkkeet. SVT. Kela; Työkyvyttömyyseläkkeet, Eläketurvakeskus. - Källor: Pensioner från FPA. FOS. Folkpensionsanstalten; Invalidpensioner, Pensionsskyddscentralen. - *Sources: Pensions Provided by Kela. OSF. Social Insurance Institution of Finland; Disability pension, Finnish Centre for Pensions.*

46. Alkoholien käytön seurauksena kuolleet 2006–2010
Dödsfall till följd av alkoholbruk 2006–2010
Alcohol-related deaths, 2006–2010

	2006	2007	2008	2009	2010	
	Lkm - Antal - Number					
ALKOHOLIKUOLEMAT¹⁾ - <i>Alcohol-related deaths¹⁾</i>	3 036	3 068	3 065	2 918	2 729	ALKOHOLRELERADE DÖDSFALL¹⁾
Peruskuolinsyy: alkoholisairaus tai -myrkytys <i>Main cause of death: alcohol-related disease or alcohol poisoning</i>	2 032	2 184	2 140	2 070	1 966	Huvuddiagnos: alkohol- relaterad sjukdom eller -alkoholförgiftning
Sairauksiin kuolleet - <i>Deaths from disease</i>	1 445	1 602	1 589	1 597	1 560	Dödsfall på grund av sjukdomar
Kardiomyopatia - <i>Cardiomyopathy</i>	103	119	137	126	112	Kardiomyopati
Maksasairaudet - <i>Diseases of the liver</i>	978	1 145	1 119	1 106	1 070	Leversjukdomar
Haiman sairaudet - <i>Diseases of the pancreas</i>	117	113	105	111	109	Bukspottsörtelsjukdomar
Muut - <i>Others</i>	248	225	228	254	269	Andra
Tapaturmaiset alkoholimyrkytykset - <i>Accidental alcohol poisonings</i>	587	582	551	473	406	Alkoholförgiftningar på grund av olyckshändelse
Päihtyneenä tapaturmaan ja väkivaltaan kuolleet yhteensä <i>Accidental and violent deaths under the influence of alcohol</i>	1 001	884	925	848	763	Dödsfall genom olycksfall och våld i berusat tillstånd, totalt
Tapaturmaan kuolleet - <i>Accidental deaths</i>	603	501	501	464	445	Död genom olycksfall
Kuljetustapaturmat - <i>Transport accidents</i>	149	110	119	104	100	Transportolycka
Tapaturmaiset putoamiset ja kaatumiset - <i>Accidental falls</i>	178	143	140	133	122	Fall genom olyckshändelse
Hukkumiset - <i>Drownings</i>	78	77	54	69	73	Drunkningar
Kuumuus, kylmyys, tuli - <i>Heat-induced, cold-induced burns</i>	158	124	119	113	101	Hetta, köld, eld
Muut - <i>Others</i>	40	47	69	45	49	Andra
Väkivaltaan kuolleet - <i>Violent deaths</i>	398	383	424	384	318	Dödsfall på grund av våld
Itsemurhat ja vastaavat - <i>Suicides and the like</i>	307	299	317	280	238	Självmod och motsvarande
Murha, tappo, pahoinpitely - <i>Murder, manslaughter, assault</i>	59	52	54	55	57	Mord, dråp, misshandel
Muut (epäselvät) - <i>Others (undetermined)</i>	32	32	53	49	23	Andra (oklara)

¹⁾ WHO:n päättelysääntö muuttunut vuonna 2005. Kaikki taulukon luvut laskettu uusien päättelysääntöjen mukaisesti. - WHO:s inferensregel ändrades 2005. Alla sifferuppgifter har beräknats enligt den nya inferensregeln. - *The WHO rule of inference was changed in 2005. All figures have been calculated based on the new rule.*

Lähde: Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus; THL - Källa: Dödsorsaker. FOS. Statistikcentralen; THL - Source: Causes of Death. OSF. Statistics Finland; THL

47. Alkoholisairauksiin kuolleet 2001–2010
Dödsfall i alkoholrelaterade sjukdomar 2001–2010
Deaths from alcohol-related diseases, 2001–2010

Vuosi År Year	Alkoholin aiheuttamat elimelliset aivo-oire- yhtymät Psykisk störning orsakad av alkohol <i>Psycho-organic syndrome caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttamat maks- sairaudet Alkohol- relaterade lever- sjukdomar <i>Liver diseases caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttama kardio myopatia Alkohol- relaterad kardiomyopati <i>Cardiomyopathy caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttamat haima- sairaudet Alkohol- relaterade bukspotts- körtel- sjukdomar <i>Pancreatic diseases caused by alcohol</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkohol- relaterade sjukdomar <i>Other alcohol- related diseases</i>	Tapatur- mainen alkoholi- myrkytys Alkohol- förgiftning genom olycks- händelse <i>Accidental alcohol poisoning</i>	Yhteensä Totalt Total	siitä - av vilket - of which Miehet Naiset Men Women	
								ICD-10 ¹⁾ F10	K70
2001	161	602	98	50	70	518	1 499	1 173	324
2002	121	664	88	78	52	468	1 471	1 181	290
2003	144	643	108	88	57	532	1 572	1 242	330
2004	140	831	116	100	63	616	1 866	1 481	383
2005	173	976	115	111	97	561	2 033	1 593	440
2006	180	978	102	117	68	587	2 032	1 599	433
2007	149	1 145	119	113	69	582	2 184	1 716	468
2008	157	1 119	137	105	63	551	2 140	1 678	462
2009	172	1 106	126	111	75	473	2 070	1 656	414
2010	180	1 070	112	109	85	406	1 966	1 538	428

¹⁾ ICD-10 on kansainvälinen tautiluokitusjärjestelmä. - ICD-10 är det internationella systemet för klassificering av sjukdomar. - *ICD-10 is the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems.*

WHO:n päättelysääntö muuttunut vuonna 2005. Kaikki taulukon luvut laskettu uusien päättelysääntöjen mukaisesti. - WHO:s inferensregel ändrades 2005. Alla sifferuppgifter har beräknats enligt den nya inferensregeln. - *The WHO rule of inference was changed in 2005. All figures have been calculated based on the new rule.*

Lähde: Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Dödsorsaker. FOS. Statistikcentralen. - *Source: Causes of Death OSF. Statistics Finland.*

48. Huumausainelöydökset ruumiinavauksissa 2000–2009
Narkotikafynd vid obduktioner 2000–2009
Drugs found in post-mortem examinations 2000–2009

Vuosi År Year	Kuolemantapaukset, joista tehty huumausaine- löydöksiä Dödsfall där narkotikafynd gjorts <i>Deaths with drug findings</i>	Buprenorfiini- löydökset ¹⁾ Buprenorfin- fynd ¹⁾ <i>Buprenorphine findings¹⁾</i>	Muut opioidi- löydökset ¹⁾²⁾ Övriga opioid- fynd ¹⁾²⁾ <i>Other opioid findings¹⁾²⁾</i>	Kannabis- löydökset Cannabis- fynd <i>Cannabis findings</i>	Amfetamiini- löydökset Amfetamin- fynd <i>Amphetamine findings</i>
2000	170	7	106	62	70
2001	151	10	53	62	84
2002	153	22	48	70	61
2003	147	73	22	82	51
2004	176	73	35	80	52
2005	175	83	36	71	66
2006	187	88	29	99	64
2007	234	97	21	94	94
2008	247	104	-	93	73
2009	254	111	-	119	94

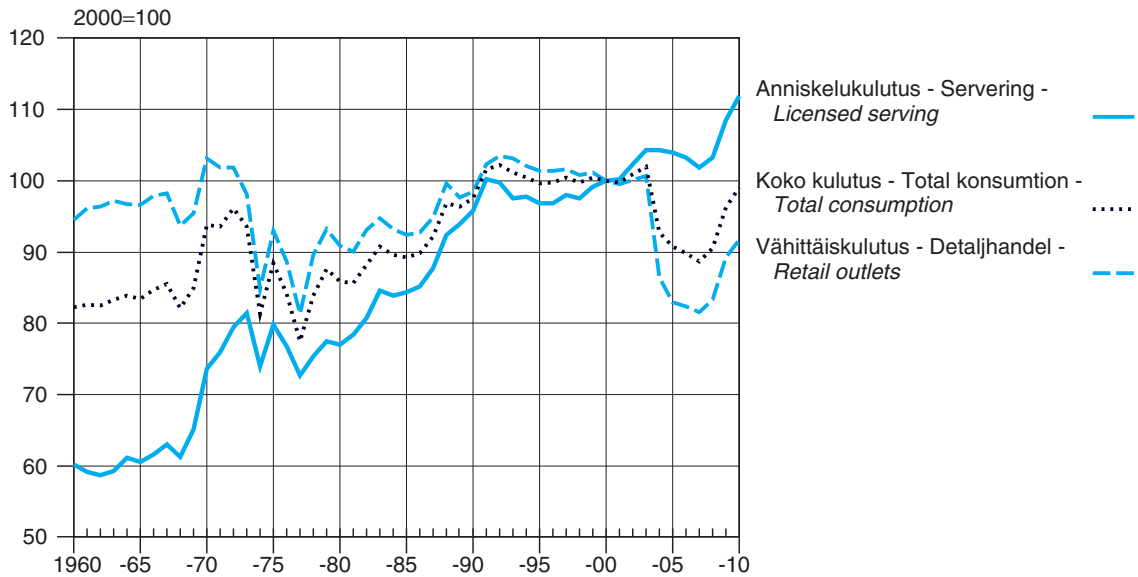
¹⁾ Päihdekäyttö. - Missbruk. - *Use for intoxication purposes.*

²⁾ Paitsi oksikodoni, tramadoli, fentanyl ja dekstropropoksifeeni. - Utom oxikodon, tramadoli, fentanyl och dextropropoxifen. - *Excluding oxycodone, tramadol, fentanyl and dextropropoxifen.*

¹⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - *Preliminary data.*

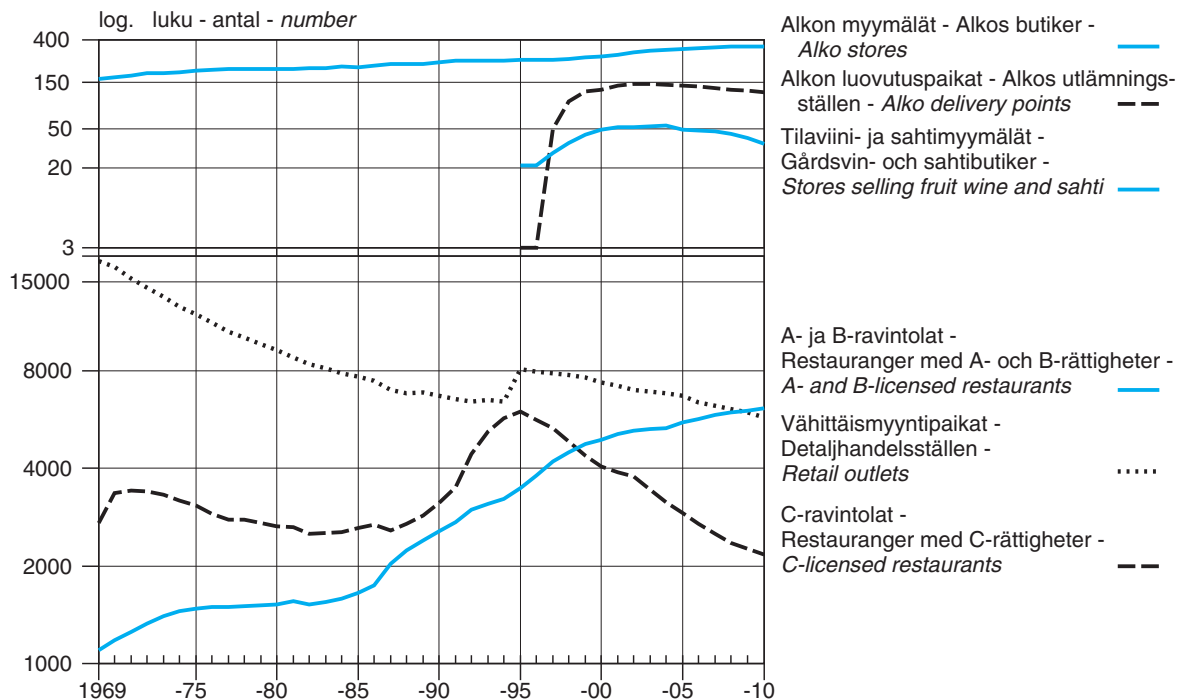
Lähde: Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitos. - Källa: Rättsmedicinska institutionen vid Helsingfors universitet. - *Source: Department of Forensic Medicine, University of Helsinki.*

Kuvio 10. Alkoholijuomien myynnin reaalihintaindeksejä 1960–2010
Figur 10. Realprisindex för försäljning av alkoholdrycker 1960–2010
 Figure 10. Real price indices for the sales of alcoholic beverages, 1960–2010

Lähde: Alkoholijuomien hintaindeksi. SVT. THL. - Källa: Prisindex för alkoholdrycker. FOS. THL. - Source: Alcoholic Beverage Price Index. OSF. THL.

Kuvio 11. Alkoholijuomien jakeluverkosto 1969–2010
Figur 11. Nät för distribution av alkoholdrycker 1969–2010
 Figure 11. Distribution network for alcoholic beverages, 1969–2010

Lähteet: - Källor: - Sources: Valvira; THL.

49. Alkoholijuomien myynnin nimellishintaindeksejä 2001–2010
Nominella prisindex för försäljning av alkoholdrycker 2001–2010
Nominal price indices for the sales of alcoholic beverages, 2001–2010

2000=100

Vuosi År Year	Viinat Brännvin Vodka, gin, etc.	Muut väkevät juomat Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkevät viinit Starkvin Fortified wines	Miedot viinit Lättvin Light wines	Siiderit Cider Ciders	Long drink -juomat Long drink Long drinks	Vahva olut Stark öl Strong beer	Keski- olut Mellanöl Medium beer	Kaikki juomat Alla drycker All beverages
---------------------	---	---	---	--	-----------------------------	--	---	--	---

Myynti yhteensä - Försäljning totalt - Sales total

2001	100,7	100,4	99,0	99,3	103,2	103,1	102,4	104,2	102,4
2002	101,5	101,4	99,1	100,3	107,3	107,8	106,3	108,2	105,1
2003	102,1	102,4	99,7	101,8	109,6	109,0	110,0	111,2	107,2
2004	82,5	87,6	80,3	100,8	106,3	103,3	104,2	103,9	98,0
2005	79,0	86,1	76,3	101,1	106,3	103,8	104,5	101,2	96,3
2006	79,4	87,4	76,7	101,8	107,8	105,6	106,9	101,2	97,0
2007	80,0	89,3	77,6	102,8	109,0	107,5	109,2	101,4	98,2
2008	87,7	98,9	82,9	108,3	113,5	112,2	114,2	106,7	104,3
2009	94,7	105,6	89,2	113,7	117,9	117,3	119,8	114,3	110,9
2010	99,3	109,3	93,6	116,5	119,1	122,1	123,4	120,5	115,5

Vähittäismyynti - Detaljhandel - Retail sales

2001	100,2	99,4	98,8	98,1	104,2	103,7	101,7	105,0	102,1
2002	100,5	99,6	98,8	98,7	109,2	109,1	103,5	108,5	104,4
2003	100,1	100,1	99,2	99,5	111,6	110,5	105,3	111,2	105,8
2004	70,1	77,3	78,8	97,7	105,2	100,5	92,8	98,4	91,5
2005	64,1	74,1	74,6	97,0	104,2	99,9	91,2	94,2	88,5
2006	64,0	75,0	75,0	97,3	105,3	101,8	92,9	94,1	89,1
2007	64,1	76,7	75,8	98,0	106,1	103,8	94,0	94,6	90,2
2008	72,0	87,5	81,1	102,5	110,1	108,7	98,7	99,5	96,0
2009	79,4	94,7	87,2	107,6	115,1	115,7	105,6	106,8	102,8
2010	84,1	98,0	91,4	109,7	115,7	121,7	111,2	112,0	107,0

Anniskelu - Servering - Licensed serving

2001	102,1	101,9	102,3	103,8	102,0	102,0	103,0	103,1	102,7
2002	104,7	104,6	104,4	106,8	105,0	105,7	108,6	107,6	106,5
2003	107,6	106,4	108,2	111,5	107,1	106,7	114,1	111,1	109,6
2004	104,1	104,4	108,3	114,2	107,4	105,8	113,6	112,8	109,7
2005	105,0	105,6	107,8	119,2	108,7	107,5	115,5	112,5	110,5
2006	106,7	107,5	108,8	121,7	110,8	109,3	118,4	112,7	111,6
2007	109,1	109,8	111,1	124,3	112,6	110,9	121,7	112,1	112,8
2008	114,6	116,8	115,5	134,6	117,8	115,3	126,9	118,1	119,2
2009	119,5	122,1	125,6	141,1	121,2	117,8	131,0	125,9	125,0
2010	123,1	126,3	135,9	146,5	123,2	120,9	133,0	134,3	130,7

Lähde: Alkoholijuomien hintaindeksi, SVT. THL. - Källa: Prisindex för alkoholdrycker. FOS. THL. - Source: Alcoholic Beverage Price Index. OSF. THL.

50. Alkoholijuomien myynnin reaalihintaindeksijä 2001–2010
Realprisindex för försäljning av alkoholdrycker 2001–2010
Real price indices for the sales of alcoholic beverages, 2001–2010

2000=100

Vuosi År Year	Viinat Brännvin <i>Vodka, gin, etc.</i>	Muut väkevät juomat Övriga starka drycker <i>Other strong beverages</i>	Väkevät viinit Starkvin <i>Fortified wines</i>	Miedot viinit Lättvin <i>Light wines</i>	Siiderit Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomat Long drink <i>Long drinks</i>	Vahva olut Starköl <i>Strong beer</i>	Keski- olut Mellanöl <i>Medium beer</i>	Kaikki juomat Alla drycker <i>All beverages</i>
---------------------	---	---	---	---	------------------------------------	---	--	--	--

Myynti yhteensä - Försäljning totalt - *Sales total*

2001	98,2	97,9	96,5	96,9	100,7	100,5	99,9	101,7	99,8
2002	97,4	97,4	95,2	96,3	103,1	103,5	102,1	103,9	101,0
2003	97,2	97,5	94,9	96,9	104,3	103,8	104,7	105,8	102,0
2004	78,4	83,3	76,2	95,7	100,9	98,2	99,0	98,8	93,1
2005	74,4	81,1	71,8	95,2	100,1	97,7	98,4	95,3	90,7
2006	73,4	80,9	70,9	94,2	99,8	97,8	98,9	93,7	89,8
2007	72,3	80,6	70,0	92,8	98,4	97,1	98,7	91,5	88,7
2008	76,1	85,8	71,9	94,0	98,5	97,3	99,1	92,6	90,5
2009	82,2	91,6	77,4	98,6	102,3	101,8	103,9	99,2	96,2
2010	85,2	93,7	80,2	99,8	102,1	104,6	105,8	103,3	99,0

Vähittäismyynti - Detaljhandel - *Retail sales*

2001	97,8	97,0	96,3	95,7	101,6	101,2	99,2	102,4	99,6
2002	96,5	95,6	94,9	94,7	104,9	104,8	99,4	104,2	100,2
2003	95,3	95,2	94,4	94,7	106,2	105,2	100,2	105,9	100,7
2004	66,6	73,4	74,8	92,8	100,0	95,5	88,2	93,5	86,9
2005	60,4	69,8	70,2	91,4	98,1	94,1	85,8	88,7	83,3
2006	59,2	69,4	69,4	90,1	97,5	94,2	85,9	87,1	82,4
2007	57,9	69,2	68,4	88,5	95,8	93,7	84,9	85,4	81,5
2008	62,5	75,9	70,4	88,9	95,5	94,3	85,6	86,3	83,3
2009	68,9	82,2	75,7	93,3	99,9	100,4	91,7	92,7	89,2
2010	72,1	84,0	78,3	94,1	99,2	104,3	95,4	96,0	91,7

Anniskelu - Servering - *Licensed serving*

2001	99,6	99,4	99,8	101,2	99,5	99,5	100,4	100,6	100,2
2002	100,5	100,5	100,3	102,5	100,8	101,5	104,3	103,4	102,3
2003	102,4	101,3	103,0	106,1	102,0	101,6	108,6	105,7	104,3
2004	98,9	99,2	102,9	108,5	102,1	100,5	107,9	107,2	104,3
2005	98,9	99,4	101,6	112,2	102,4	101,2	108,7	106,0	104,0
2006	98,7	99,4	100,7	112,7	102,5	101,1	109,6	104,3	103,2
2007	98,6	99,2	100,3	112,3	101,7	100,2	109,9	101,2	101,9
2008	99,5	101,4	100,2	116,8	102,2	100,0	110,1	102,5	103,4
2009	103,7	105,9	109,0	122,4	105,1	102,2	113,7	109,2	108,5
2010	105,5	108,3	116,5	125,6	105,6	103,6	114,0	115,2	112,0

Lähde: Alkoholijuomien hintaindeksi. SVT. THL. - Källa: Prisindex för alkoholdrycker. FOS. THL. - Source: Alcoholic Beverage Price Index. OSF. THL.

51. Alkoholijuomien vähittäismyyntiverkosto 1995–2010
Distributionsnät för detaljhandel med alkoholdrycker 1995–2010
Network for the retail sales of alcoholic beverages, 1995–2010

Vuosi År Year	Alkon myymälät Alkos butiker Alko stores	Vähittäismyynti- paikat Detaljhandels- ställen Retail outlets ≤ 4.7 %	Tilaviini- ja sahtimyymlät Gårdsvins- och sahtibutiker Stores for selling fruit wine and sahti	Alkon luovu- tuspaikat Alkos utlämnings- ställen Alko delivery points
1995	251	8 076	21	3
1997	255	7 849	28	50
1998	259	7 784	36	95
1999	268	7 630	43	119
2000	275	7 348	49	124
2001	284	7 199	52	139
2002	299	6 996	52	144
2003	314	6 886	53	142
2004	320	6 839	54	141
2005	327	6 699	49	139
2006	331	6 398	48	136
2007	338	6 229	47	130
2008	344	6 093	44	124
2009	346	5 947	40	122
2010	343	5 755	35	118

2010: Maakunta Region	Alkon myymälät Alkos butiker Alko stores	Vähittäismyynti- paikat Detaljhandels- ställen Retail outlets ≤ 4.7 %	Tilaviini- ja sahtimyymlät Gårdsvins- och sahtibutiker Stores for selling fruit wine and sahti	Alkon luovu- tuspaikat Alkos utlämnings- ställen Alko delivery points	Landskap
Uusimaa	66	1 078	2	4	Nyland
Itä-Uusimaa	4	105	-	3	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	30	503	3	15	Egentliga Finland
Satakunta	15	294	-	7	Satakunta
Kanta-Häme	12	194	3	-	Tavastland
Pirkanmaa	29	485	2	5	Birkaland
Päijät-Häme	15	217	2	-	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	13	192	2	3	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	9	147	-	2	Södra Karelen
Etelä-Savo	15	258	5	6	Södra Savolax
Pohjois-Savo	16	289	2	12	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	11	226	1	9	Norra Karelen
Keski-Suomi	22	296	2	7	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	16	262	2	9	Södra Österbotten
Pohjanmaa	8	218	-	3	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	4	83	1	1	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	26	434	1	12	Norra Östrbotten
Kainuu	9	112	1	4	Kajanaland
Lappi	22	312	5	16	Lappland
Ahvenanmaa	1	50	1	-	Åland

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

52. Alkoholijuomien anniskeluverkosto 1995–2010
Nät för servering av alkoholdrycker 1995–2010
Network for the licensed serving of alcoholic beverages, 1995–2010

Anniskeluravintolat - Restauranger med serveringstillstånd - Licensed restaurants

Vuosi - År Year	Anniskeluluvat ¹⁾ - Serveringstillstånd ¹⁾ - Serving licences ¹⁾			Asiakaspaikkoja ²⁾ - Gästplatser ²⁾ - Seating for customers ²⁾		
	A-luvat A-tillstånd A licences	B-luvat B-tillstånd B licences	Yhteensä Totalt Total	C-luvat C-tillstånd C licences	A+B-luvat A+B-tillstånd A+B licences	C-luvat C-tillstånd C licences
1995	3 222	270	3 492	5 989	642 176	-
1997	3 852	355	4 207	5 315	778 400	225 900
1998	4 165	315	4 480	4 832	829 199	307 128
1999	4 439	309	4 748	4 393	1 567 946	332 416
2000	4 640	264	4 904	4 050	1 616 404	332 974
2001	4 861	244	5 105	3 903	1 677 603	305 384
2002	5 011	230	5 241	3 780	1 727 911	304 394
2003	5 086	212	5 298	3 435	1 806 755	286 939
2004	5 107	202	5 309	3 147	1 841 054	283 777
2005	5 321	225	5 546	2 912	1 945 277	262 751
2006	5 441	247	5 688	2 706	1 971 228	243 078
2007	5 579	263	5 842	2 524	1 972 990	235 692
2008	5 694	270	5 964	2 358	2 024 869	223 992
2009	5 750	289	6 039	2 259	2 077 588	220 178
2010	5 812	312	6 124	2 178	2 091 621	215 553

2010: Maakunta Region	Anniskeluluvat ¹⁾ - Serveringstillstånd ¹⁾ - Serving licences ¹⁾				Asiakaspaikkoja ³⁾ - Gästplatser ³⁾ - Seating for customers ³⁾		Landskap
	A-luvat A-tillstånd A licences	B-luvat B-tillstånd B licences	Yhteensä Totalt Total	C-luvat C-tillstånd C licences	A+B-luvat A+B-tillstånd A+B licences	C-luvat C-tillstånd C licences	
Uusimaa	1 687	72	1 759	379	579 775	25 011	Nyland
Itä-Uusimaa	96	6	102	38	27 442	3 497	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	526	26	552	157	189 733	14 721	Egentliga Finland
Satakunta	236	9	245	89	85 099	8 540	Satakunta
Kanta-Häme	181	14	195	61	72 639	6 088	Tavastland
Pirkanmaa	489	23	512	162	159 953	16 207	Birkaland
Päijät-Häme	237	9	246	73	75 767	6 812	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	210	6	216	95	56 914	9 747	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	151	4	155	80	54 372	8 717	Södra Karelen
Etelä-Savo	225	15	240	122	86 038	14 912	Södra Savolax
Pohjois-Savo	226	14	240	105	91 224	10 646	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	127	8	135	64	37 728	8 499	Norra Karelen
Keski-Suomi	247	6	253	153	93 537	15 587	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	131	9	140	101	67 488	14 374	Södra Österbotten
Pohjanmaa	141	10	151	94	53 899	12 998	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	57	6	63	39	21 513	3 558	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	332	19	351	168	127 771	17 736	Norra Östbotten
Kainuu	85	4	89	44	36 297	3 813	Kajanaland
Lappi	363	12	375	134	164 540	13 056	Lappland
Ahvenanmaa	65	40	105	20	9 892	1 034	Åland

¹⁾ A-luvat: kaikki alkoholijuomat, B-luvat: miedot alkoholijuomat, C-luvat: enintään 4,7 til-% alkoholijuomat. -
A-tillstånd: alla alkoholdrycker, B-tillstånd: svaga alkoholdrycker, C-tillstånd: alkoholdrycker med högst 4,7 % volymprocent. -
A licences: all alcoholic beverages, B licences: light alcoholic beverages, C licences: alcoholic beverages with no more than 4.7% by volume.

²⁾ Käytössä olleet asiakaspaikat. - Gästplatser i bruk. - Number of seats in use.

³⁾ Anniskelulupien mukaiset asiakaspaikat. - Gästplatser enligt serveringstillstånd. - Seating for customers according to serving licences.

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

53. Mainonnan valvonta 1995–2010
Reklam tillsyn 1995–2010
State control of alcohol advertising, 1995–2010

Päätös - Decision	1995	2000	2005	2008	2009	2010	Beslut
Sosiaali- ja terveystalouden lupa- ja valvontavirasto - National Supervisory Authority for Welfare and Health							Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården
Kielto ja uhkasakko - Prohibitive decision and conditional imposition of fine	-	2	-	1	-	-	Förbud och vite
Kielto ilman uhkasakkoa - Prohibitive decision without conditional imposition of fine	-	-	1	4	2	-	Förbud utan vite
Ohje, jota tehostaa uhkasakko - Administrative directives and conditional imposition of fine	-	-	-	-	-	-	Anvisning förstärkt med vite
Annettu ohje - Guidelines issued	4	30	14	32	12	4	Given anvisning
Ennakkolausunto markkinoinnista - Preliminary statement about marketing	12	5	7	1	1	-	Förhandsutlåtande om marknadsföring
Lausunto muulle viranomaiselle - Opinion given to another authority	-	1	6	-	-	-	Utlåtande till annan myndighet
Ammattijulkaisun hyväksyminen - Approval of a trade journal	-	1	2	-	-	-	Godkännande av fackpublikation
Muu - Other	21	34	69	36	44	85	Annat
Yhteensä - Total	37	73	99	74	59	89	Totalt
Aluehallintovirasto - Regional State Administrative Agency							Regionförvaltningsverket
Kirjallisia ohjeita ja kieltoja - Administrative directives and prohibitive decisions	16	17	13	65	39	23	Skriftliga anvisningar och förbud

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

54. Vähittäismyyntin valvontaan liittyviä toimenpiteitä 2001–2010
Åtgärder i samband med tillsyn av detaljhandel 2001–2010
Control measures related to alcohol sales through retail outlets, 2001–2010

Vuosi År Year	Vähittäismyyntipaikoille annettuja - Utfärdat till detaljhandelsställen - Issued to retail outlets				
	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar Written notices	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar Written warnings	Määräaikaisia peruutuksia Återkallelser för viss tid Temporary revocations of licence	Lopullisia peruutuksia Permanent återkallelser Permanent revocations of licence	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet Restriction on licence
2001	23	68	31	12	-
2002	27	21	24	12	-
2003	51	23	19	15	1
2004	21	9	15	13	-
2005	60	8	16	4	-
2006	38	18	10	8	-
2007	36	14	25	6	-
2008	32	12	18	9	-
2009	41	15	11	27	-
2010	56	21	13	14	-

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

55. Anniskelun valvontaan liittyviä toimenpiteitä 2001–2010
Åtgärder i samband med tillsyn av alkoholservice 2001–2010
Control measures related to licensing supervision, 2001–2010

A- ja B-ravintoloille annettuja - Utfärdat till restauranger med A- och B-rättigheter -
Issued to A- and B-licensed restaurants

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written notices</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Återkallelser för viss tid <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Permanent återkallelser <i>Permanent revocations of licence</i>	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet <i>Restriction on licence</i>
2001	108	191	29	62	-
2002	62	145	36	68	3
2003	101	108	18	33	1
2004	124	74	25	61	-
2005	258	137	55	30	5
2006	231	160	70	21	2
2007	297	236	63	37	3
2008	304	276	87	37	-
2009	393	268	61	55	12
2010	437	220	64	38	10

C-ravintoloille annettuja - Utfärdat till restauranger med C-rättigheter -
Issued to C-licensed restaurants

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written notices</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Återkallelser för viss tid <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Permanent återkallelser <i>Permanent revocations of licence</i>	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet <i>Restriction on licence</i>
2001	61	176	51	34	1
2002	75	94	39	20	3
2003	127	78	38	20	2
2004	146	59	10	25	-
2005	136	81	22	21	-
2006	128	64	23	11	1
2007	142	91	14	17	-
2008	106	71	8	18	-
2009	139	76	11	28	1
2010	146	70	18	14	-

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

56. Alkoholiteollisuuden ja kaupan palveluksessa olevat henkilöt 2001–2010
Anställda inom alkoholindustrin och handeln 2001–2010
Personnel in the alcohol industry and trade, 2001–2010

Vuosi År Year	Valmistus - Tillverkning - Production				Kauppa - Handel - Trade	
	Alkoholiteollisuus toimialan mukaan Alkoholindustri efter verksamhetsområde <i>Alcohol industry by line of activity</i>	Viinit Vin <i>Wines</i>	Oluet Öl <i>Beers</i>	Maltaat Malt <i>Malt</i>	Alkoholi- ja muiden juomien tukku- kauppa toimialan mukaan Partihandel med alkoholdrycker och andra drycker efter verksamhetsområde <i>Wholesale of alcoholic and other drinks by line of activity</i>	Alko Oy Alko Ab <i>Alko Inc.</i>
	Destillerade drycker och etylalkohol <i>Distilled beverages and ethyl alcohol</i>					
TOL 2002	(1591+1592)	(1594)	(1596)	(1597)		
TOL 2008	(1101)	(1103)	(1105)	(1106)		
Henkilöstö - Personal - Personnel						
2001	389	201	2 500	134	447	2 399
2002	335	237	2 512	132	422	2 520
2003	519 ¹⁾	226 ¹⁾	2 433 ¹⁾	131 ¹⁾	421 ¹⁾	2 574
2004	508 ¹⁾	239 ¹⁾	2 448 ¹⁾	161 ¹⁾	427 ¹⁾	2 520
2005	497	259	2 562	152	426	2 584
2006	504	252	2 476	158	495	2 695
2007	756	73	2 477	153	429	2 771
2008	780	91	2 507	165	454	2 779
2009	667	81	2 307	185	416	2 741
2010	2 693

¹⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - Preliminary data.

Lähteet: Työssäkäynti. SVT. Tilastokeskus; Alko Oy. - Källor: Sysselsättning. FOS. Statistikcentralen; Alko Ab. - Sources: Employment. OSF. Statistics Finland; Alko Inc.

57. Anniskeluravintoloiden palveluksessa olevat henkilöt 2001–2010
Personal vid restauranger med serveringstillstånd 2001–2010
Personnel at licensed premises, 2001–2010

Vuosi År Year	Ravintolahenkilökuntaa - Restaurangpersonal - Restaurant personnel			Omistajia ja perheenjäseniä Ägare och familjemedlemmar <i>Proprietors and members of the family</i>
	Kokoaikaisia Heltidsanställda <i>Full-time employees</i>	Osa-aikaisia Deltidsanställda <i>Part-time employees</i>	Vuokratyövoimaa Hyrd personal <i>Hired personnel</i>	
	Lkm - Antal - Number			
2001	17 041	15 188	212 601	4 899
2002	17 448	15 466	246 560	4 939
2003	17 514	15 689	277 888	5 092
2004	17 237	15 540	317 243	5 128
2005	17 694	16 015	399 713	5 365
2006	18 192	16 548	472 422	5 502
2007	18 694	16 774	517 288	5 552
2008	18 110	16 881	514 381	5 680
2009	18 688	16 862	427 184	5 793
2010	17 792	16 547	448 076	5 650

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

58. Kuluttajien alkoholimenot jakeluteittain ja niiden osuus yksityisistä kulutusmenoista 2001–2010
Konsumenternas alkoholutgifter efter distributionsväg samt deras andel av de privata konsumtionsutgifterna 2001–2010

Consumer expenditure on alcohol by distribution channel and its share of private consumer expenditure, 2001–2010

Vuosi År Year	Alkoholimenot - Alkoholutgifter - <i>Alcohol expenditure</i>			Yksityiset kulutusmenot Privata konsumtionsutgifter <i>Private consumer expenditure</i>	Alkoholimenojen osuus yksityisistä kulutus- menoista Alkoholutgifternas andel av de privata konsumtionsutgifterna <i>Alcohol expenditure as a percentage of private consumption expenditure</i>
	Vähittäiskulutus Detaljandels- konsumtion <i>Consumption through retail outlets</i>	Anniskelukulutus Konsumtion av serverad alkohol <i>Consumption through licensed serving</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>		
	1 000 000 €				%
	Käypiin hintoihin - Löpande priser - <i>Current prices</i>				
2001	2 359	1 386	3 745	68 971	5,4
2002	2 536	1 429	3 965	72 019	5,5
2003	2 611	1 442	4 053	75 158	5,4
2004	2 368	1 383	3 751	78 137	4,8
2005	2 362	1 410	3 772	81 216	4,6
2006	2 461	1 465	3 926	85 864	4,6
2007	2 602	1 496	4 098	90 685	4,5
2008	2 717	1 510	4 227	95 574	4,4
2009	2 865	1 466	4 331	94 041	4,6
2010 ⁾	2 934	1 466	4 400	98 480	4,5
	Vuoden 2000 hintoihin - 2000 års priser - <i>2000 prices</i>				
2001	2 299	1 351	3 650	67 229	
2002	2 434	1 371	3 805	68 697	
2003	2 485	1 373	3 858	71 968	
2004	2 249	1 314	3 563	74 095	
2005	2 224	1 328	3 552	76 558	
2006	2 277	1 355	3 633	79 702	
2007	2 350	1 351	3 701	82 304	
2008	2 357	1 310	3 667	83 876	
2009	2 486	1 271	3 757	82 892	
2010 ⁾	2 515	1 257	3 772	84 213	

⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - *Preliminary data.*

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira; Kansantalouden tilinpito. SVT. Tilastokeskus. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira; Nationalräkenskaper. FOS. Statistikcentralen. - *Sources: Alcoholic Beverage Consumption OSF. THL; Valvira; National Accounts. OSF. Statistics Finland.*

59. Valtion alkoholitulot 2001–2010
Statens alkoholinkomster 2001–2010
State revenues from alcohol, 2001–2010

Vuosi År Year	Alkoholi- juomavero Skatt på alkoholdrycker <i>Tax on alcoholic beverages</i>	Osuus valtion vero- ja veronluonteisista tuloista Andel av statens skatter och inkomster av skattenatur <i>As a share of taxes and other similar revenue</i>	Valtion alkoholitulot ¹⁾ Statens alkoholinkomster ¹⁾ <i>State revenues from alcohol¹⁾</i>	Osuus valtion tuloista ilman rahoitustaloustoimia Andel av statsinkomsterna exkl. finanstransaktioner <i>As a share of state revenue before financial transactions</i>
2001	1 290	4,1	1 965	5,3
2002	1 338	4,3	2 053	5,5
2003	1 364	4,4	2 095	5,7
2004	1 071	3,3	1 747	4,6
2005	973	3,0	1 658	4,2
2006	992	2,9	1 701	4,2
2007	1 015	2,8	1 782	4,1
2008	1 092	2,9	1 892	4,3
2009	1 207	3,8	1 991	5,3
2010	1 284	4,0	2 087	5,4

¹⁾ Sisältää alkoholijuomaveron ja arvonlisäveron. - Inbegriper alkoholskatt och mervärdesskatt. - *Includes tax on alcoholic beverages and value-added tax.*

Lähteet: Valtiovarainministeriö; THL. - Källor: Finansministeriet; THL. - *Sources: Ministry of Finance; THL.*

60. Päihdehuollon¹⁾ menot ja tulot 2000–2009
Missbrukarvårdens¹⁾ utgifter och inkomster 2000–2009
Expenditure and income in services for substance abusers¹⁾, 2000–2009

Vuosi År Year	Käyttömenot Driftsutgifter <i>Current expenditure</i>	Käyttötulot Driftsinkomster <i>Current income</i>	Nettomenot Nettoutgifter <i>Net expenditure</i>
2000	87 440	9 219	78 221
2001	99 168	9 613	89 555
2002	108 287	11 043	97 244
2003	118 178	13 606	104 572
2004	126 879	14 625	112 254
2005	129 968	11 321	118 647
2006	137 993	11 716	126 277
2007	151 218	14 595	136 623
2008	162 127	12 588	149 539
2009	171 389	14 250	157 139

¹⁾ Kuntien kustantamat palvelut. - Service finansierad av kommuner. - *Services paid by municipalities.*

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen. - *Source: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland.*

61. Haittakustannukset pääryhmittäin 2009
Skadekostnader per huvudgrupp 2009
Costs of detrimental effects by main category, 2009

	Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>		Huumausaineet ja lääkkeiden väärin- käyttö Narkotika och miss- bruk av läkemedel <i>Drugs and medicine abuse</i>	
	Milj. € - Mn € - EUR million			
	min ¹⁾	max ¹⁾	min ¹⁾	max ¹⁾
Välittömät kustannukset - Direkta kostnader - <i>Direct costs</i>	765	1 016	229	321
Terveyskulut - Hälso- och sjukvårds- kostnader - <i>Health costs</i>	129	273	23	58
Sosiaalikulut - Sociala kostnader - <i>Social costs</i>	233	250	100	107
Rikollisuusvalvonta ja turvallisuus - Brottskontroll - <i>Crime control</i>	286	330	60	78
Omaisuu vahingot, valvonta, tutkimus, ennaltaehkäisevä päihdetyö - Egendomsskador, tillsyn, forskning, förebyggande alkohol- och drogärbete - <i>Damage to property, control, research, substance abuse prevention</i>	118	162	47	77
Välilliset kustannukset - Indirekta kostnader - <i>Indirect costs</i>	3 180	5 949	548	1 213
Tuotantomenetykset - Värdet på förlorad arbetsinsats - <i>Value of work contributions lost</i>	541	627	68	113
Menetetyn elämän arvo ennenaikaisen kuoleman johdosta - Värdet på förlorat liv till följd av för tidig död - <i>Value of life lost as a result of premature death</i>	2 639	5 322	480	1 100

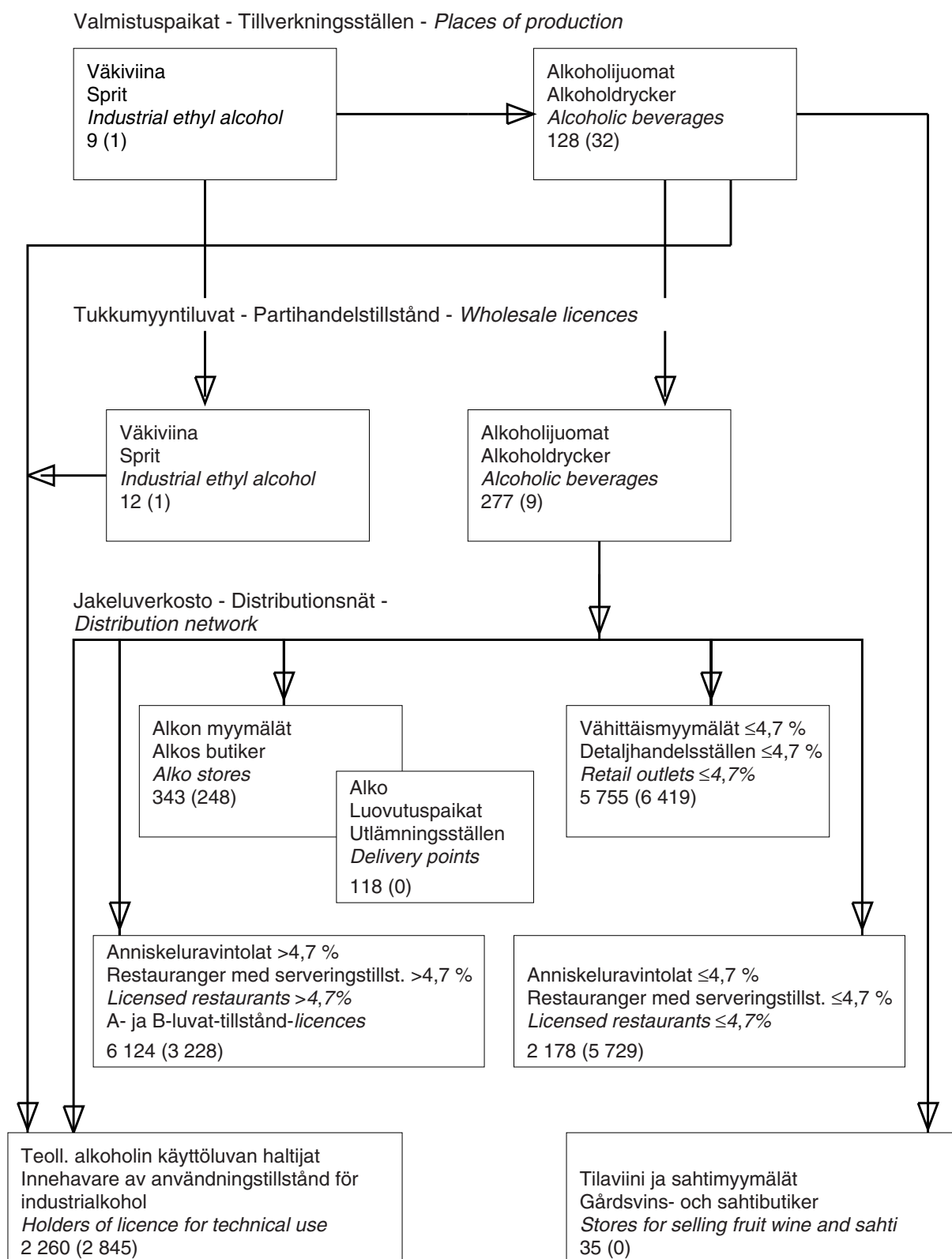
¹⁾ Haittakustannusten minimi ja maksimi ovat laskennallisia arvioita, joiden väliin todellisten kustannusten oletetaan sijoittuvan. - Skadekostnadernas minimi- och maximibelopp är beräknade uppskattningar och de faktiska kostnaderna antas placera sig mellan dem. - *The minimum and maximum costs arising from alcohol-related harm are calculated estimates, and the real costs are assumed to be somewhere in between the two.*

Lähde: Päihdehaittakustannukset 2010, THL. - Källa: Skadekostnader för alkohol och andra droger 2010, THL. - *Source: Costs of Alcohol and Drug Harm 2010, THL.*

Kuvio 12. Alkoholituotannon ja -kaupan puitteet

Figur 12. Ramarna för alkoholproduktion och alkoholhandel

Figure 12. Production and trade of alcoholic beverages 31.12.2010 (31.12.1994)

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

62. Alkoholijuomien valmistus ja astiointi 2001–2010
Tillverknig och omtappning av alkoholdrycker 2001–2010
Production and bottling of alcoholic beverages, 2001–2010

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Vodka, gin, etc.</i>	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker <i>Other strong beverages</i>	Väkeviä viinejä Starkvin <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättvin <i>Light wines</i>	Long drink juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallasjuomia Maltdrycker <i>Beers</i>
1 000 litraa - liter - litres						
2001	32 553	6 030	4 548	73 397	22 052	456 824
2002	35 240	6 605	4 734	70 274	26 681	458 769
2003	34 434	5 074	5 129	65 147	26 487	451 745
2004	41 137	5 554	4 989	59 954	27 354	444 499
2005	45 788	5 428	5 123	62 974	31 145	456 526
2006	47 807	6 182	5 671	62 271	38 341	451 110
2007	52 773	6 127	5 570	61 701	42 959	442 342
2008	55 459	6 140	6 424	62 312	50 733	422 484
2009	51 365	4 706	5 768	52 455	51 305	409 427
2010	47 068	4 743	5 085	53 923	60 638	395 072

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

63. Alkoholittomien juomien toimitukset 2001–2010
Leveranser av alkoholfria drycker 2001–2010
Deliveries of non-alcoholic beverages, 2001–2010

Vuosi År Year	Väkevöityjä juomia ja alkoholittomia viinejä Drycker som gjorts starkare genom tillsats av alkohol, samt alkoholfria viner <i>Fortified beverages and non-alcoholic wines</i> (1.2–2.8 %)	Olutta Öl <i>Beer</i> (0.5–2.8 %)
1 000 litraa - liter - litres		
2001	3 152	12 098
2002	2 875	12 577
2003	2 701	10 330
2004	2 513	9 904
2005	2 711	8 568
2006	2 860	8 558
2007	3 009	9 189
2008	2 179	8 219
2009	1 852	8 026
2010	1 642	8 082

Lähde: SVT. Tullihallitus. - Källa: SVT. Tullstyrelsen. - Source: OSF. National Board of Customs.

64. Kotimaiset ja ulkomaiset valmisteet alkoholijuomien myynnissä 2010
Inhemska och utländska produkter inom försäljningen av alkoholdrycker 2010
Domestic and imported products in sales of alcoholic beverages, 2010

Juomaryhmä - Type of beverage	Kotimaiset Inhemska <i>Domestic</i>	Ulkomaiset Utländska <i>Imported</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Varu­grupp
	%			
Väkevät juomat - <i>Strong beverages</i> ¹⁾	76,8	23,2	100,0	Starka drycker ¹⁾
Väkevät viinit - <i>Fortified wines</i>	81,8	18,2	100,0	Starkvin
Miedot viinit - <i>Light wines</i>	3,5	96,5	100,0	Lättvin
Siiderit - <i>Ciders</i>	78,4	21,6	100,0	Cider
Long drink - <i>Long drinks</i> ²⁾	97,7	2,3	100,0	Long drink ²⁾
Mallasjuomat - <i>Beers</i>	87,1	12,9	100,0	Maltdrycker

¹⁾ Sisältää tislattua alkoholia väkevöidyt long drink -juomat. - Inbegriper long drink med tillsatt destillerad alkohol. - Includes long-drink beverages fortified with distilled alcohol.

²⁾ Sisältää käymisteitse valmistetut long drink -juomat. - Inbegriper long drink som tillverkas genom jäsnig.- Includes fermented long drinks.

Lähde: - Källa: - Source: Valvira .

65. Alkoholijuomien tuonti 2001–2010
Import av alkoholdrycker 2001–2010
Imports of alcoholic beverages, 2001–2010

Vuosi År Year	Väkevät juomat Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Kuohu- viinit Skumvin <i>Sparkling wines</i>	Siiderit Cider <i>Cider</i>	Muut viinit Övriga viner <i>Other Wines</i>	Mallas- juomat Malt- drycker <i>Beers</i>	Arvo Värde <i>Value</i>
	1 000 litraa - liter - litres					1 000 €
2001	11 405	2 671	11 407	40 333	7 816	190 796
2002	14 045	2 712	11 595	44 100	10 909	210 312
2003	15 599	2 738	11 056	48 475	22 319	225 729
2004	17 077	3 128	11 621	48 260	31 782	241 103
2005	17 183	3 557	16 618	52 304	32 850	262 340
2006	17 152	4 051	18 402	52 730	36 363	281 643
2007	17 684	5 157	20 434	59 065	37 491	309 367
2008	17 337	5 560	14 716	60 002	47 136	321 654
2009	15 588	5 947	13 774	60 151	42 180	299 929
2010	14 773	6 516	14 895	60 609	62 265	316 141
2010:						
EU	13 044	5 235	14 866	27 015	58 844	225 237
Muu Eurooppa - Övriga Europa - <i>Rest of Europe</i>	243	1	3	464	1 395	2 849
Muut maat - Övriga länder - <i>Other countries</i>	1 486	1 281	26	33 131	2 026	85 230

Lähde: SVT. Tullihallitus; THL. - Källa: FOS. Tullstyrelsen; THL. - Source: OSF. National Board of Custom; THL.

66. Alkoholijuomien vienti 2001–2010
Export av alkoholdrycker 2001–2010
Exports of alcoholic beverages, 2001–2010

Vuosi År Year	Väkevät juomat Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Kuohu- viinit Skumvin <i>Sparkling wines</i>	Siiderit Cider <i>Cider</i>	Muut viinit Övriga viner <i>Other Wines</i>	Mallas- juomat Malt- drycker <i>Beers</i>	Arvo Värde <i>Value</i>
	1 000 litraa - liter - litres					1 000 €
2001	15 745	2	5 485	279	27 513	72 445
2002	16 572	18	5 914	727	27 285	80 852
2003	16 367	5	5 189	457	23 855	58 467
2004	19 960	22	7 828	731	24 978	73 874
2005	26 047	32	8 433	984	18 719	83 718
2006	31 399	55	9 035	1 186	17 430	97 643
2007	36 345	88	8 128	2 031	20 417	111 898
2008	42 117	109	9 008	2 412	18 310	131 974
2009	40 907	162	8 217	3 092	16 933	128 196
2010	26 403	253	10 365	2 918	20 395	105 801
2010:						
EU	15 112	202	10 203	2 526	15 714	71 476
Muu Eurooppa - Övriga Europa - <i>Rest of Europe</i>	2 137	51	147	374	4 669	15 083
Muut maat - Övriga länder - <i>Other countries</i>	9 154	0	15	17	11	4 156

Lähde: SVT. Tullihallitus; THL. - Källa: FOS. Tullstyrelsen; THL. - Source: OSF: National Board of Customs; THL.

Päihteitä koskevan lainsäädännön kehitys ja päihdeoloihin vaikuttaneita tapahtumia

Alkoholi:

- 1919 Kieltolaki tulee voimaan 1.6.1919.
- 1931 Neuvoa-antava kansanäänestys kieltolaista 29–30.12.1931.
- 1932 Kieltolaki kumotaan. Väkijuomalaki (45/1932).
 - Alkoholimonopoli perustetaan.
 - Vähittäismyynti sallitaan kaupungeissa ja kauppaloissa.
 - Anniskelumyynti sallitaan erityistapauksissa myös maalaiskunnissa.
 - Ostoikärajat: vähittäismyynnissä 21 vuotta, anniskelumyynnissä 18 vuotta.Alkoholimonopoli perustetaan ja Oy Alkoholiliike Ab aloittaa toimintansa 5.4. klo 10.00
- 1943 Viinakortti otetaan käyttöön sodan aikana.
- 1946 Ostajaintarkkailuorganisaatio perustetaan.
- 1949 Miedot viinit vapautettiin ostajaintarkkailusta.
- 1952 Väkevät viinit vapautettiin ostajaintarkkailusta.
- 1958 Ostajaintarkkailuorganisaatio puretaan. Viinakortti jää edelleen. Väkevät viinit sidotaan uudelleen viinakorttiin.
- 1962 Alkon ensimmäinen itsepalvelumyymälä avataan.
- 1969 Alkoholilaki (459/1968) ja laki keskioluesta (462/1968) tulevat voimaan 1.1.1969:
 - Kunnallista määräämisvaltaa lisätään.
 - Vähittäismyynti sallitaan myös maaseudulla.
 - Vähittäismyynnissä mietojen juomien ostoikärajaa alennetaan 21 vuodesta 18 vuoteen.
 - Väkevien juomien ostoikäraja alennetaan 21 vuodesta 20 vuoteen.Alkoholijuomaverolait (463–466/1968) tulevat voimaan 1.1.1969.
- 1971 Viinakortti poistuu
- 1977 Alkoholimainonta kielletään lailla. Alkon myymälöiden kesäaikainen lauantaisulkemiskokeilu alkaa.
- 1991 Alkon myymälöiden kesäaikainen lauantaisulkemiskokeilu päättyy. Alkoholitarkastus siirtyy kunnilta lääninhallitusten vastuulle.
- 1992 WHO:n Euroopan alkoholiohjelma (European Alcohol Action Plan) allekirjoitetaan.
- 1994 ETA-sopimus tulee voimaan 1.1.1994. Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta (1471/1994) tulee voimaan 1.7.1994:
 - Siirrytään määräveroon.
- 1995 EU-jäsenyys tulee voimaan 1.1.1995. Alkoholilaki (1143/1994) tulee voimaan 1.1.1995:
 - Alkoholijuomien tuonti-, vienti-, valmistus- ja tukkumyyntimonopolijärjestelmä puretaan, väkevien juomien ja viinien vähittäismyyntimonopoli säilytetään.
 - Enintään 4,7 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien, käymisteitse valmistettujen siiderien ja long drink juomien myynti sallitaan keskioluen ohella elintarvike-liikkeissä, kioskeissa, huoltoasemilla ja keskiolutravintoloissa.
 - Mietojen alkoholijuomien mainonta sallitaan tietyin rajoituksin.Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta (1471/1994) tarkistettiin 1.1.1995. Tullimääräyksiä väljennetään 1.1.1995. Matkustajien alkoholituontia säätelevät aikarajat poistetaan. WHO:n Euroopan alkoholiperuskirja (European Charter on Alcohol) hyväksytään. Esitys Kansalliseksi alkoholiohjelmaksi julkaistaan.

- 1996 Matkustajatuonnin aikarajoja palautetaan.
- 1997 EY-tuomioistuimen päätös julkistetaan ns. Franzenin tapauksesta. Esitys kansallisen alkoholiohjelman toimeenpanemiseksi julkaistaan.
- 1998 Tehdään päätös vähittäismyyntimonopolin irrottamisesta konsernista. Viimeinen Alkon tiskimyymälä muutetaan itsepalvelumyymäläksi.
- 1999 Oy Alko Ab aloittaa toimintansa itsenäisenä vähittäismyyntimonopolina. WHO hyväksyy Euroopan 2. alkoholiohjelman (European Alcohol Action Plan 2000–2005).
- 2001 2000-luvun alkoholiohjelma "Yhteistyötä ja vastuuta". WHO:n Euroopan aluetuomiston, Ruotsin hallituksen ja Euroopan komission kokouksessa Tukholmassa hyväksyttiin "Nuoret ja alkoholi" - julistukseen, jonka tarkoituksena on lasten ja nuorten suojeleminen alkoholihaitoilta.
- 2002 Alkoholipolitiikka 2000 työryhmän loppuraportti "Kohti monen polun alkoholipolitiikkaa". Päihdepalvelujen laatusuositukset raportti.
- 2003 Valtioneuvoston periaatepäätös alkoholipolitiikan linjauksista.
- 2004 Matkustajien muista EU-maista verotta omaan käyttöönsä hankkimien ja mukanaan tuomien alkoholijuomien määrälliset tuontirajoitukset poistetaan 1.1.2004. Alkoholijuomaverot alennetaan 1.3.2004. Alkoholiohjelma 2004–2007 valmistuu 1.4.2004. Viro liittyy EU:n jäseneksi 1.5.2004.
- 2006 Eduskunta hyväksyi esityksen alkoholilain muutoksista. Esityksen perusteella alkoholimainontaan ja hinnoitteluun liittyviä rajoituksia terävoitetaan ja alkoholijuomapakkauksiin lisätään terveysvaroitusta.
- 2008 Alkoholijuomaverot korotetaan 1.1.2008 alkaen. Alkoholiohjelman toteuttamista päätetään jatkaa vuosina 2008–2011. Alkoholilain muutos tulee voimaan 1.1.2008 (588/2007). Lakimuutoksen myötä kielletään niin sanotut alkoholin paljousalennukset eli kahden tai useamman tuotteen myyminen alennettuun hintaan. Myös muita alkoholin hinnoitteluun ja mainontaan liittyviä rajoituksia tarkennetaan.
- 2009 Alkoholijuomaverot korotetaan 1.1.2009 ja 1.10.2009. Alkoholirikoksia koskevia säädöksiä uudistettiin (641/2009–643/2009). Uusilla säädöksillä pyritään puuttumaan mm. aiempaa tehokkaammin alaikäisten alkoholin hallussapitoon ja alaikäisille kohdistettuun alkoholimainontaan.
- Lääninhallitukset lakkautetaan ja niiden päihteisiin liittyvät lupa- ja valvontatehtävät siirretään aluehallintovirastoille vuoden 2010 alusta lähtien (869/2009).
- 2010 Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus (STTV) ja Terveydenhuollon oikeusturvakeskus (TEO) yhdistetään Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoksi (Valvira).

Huumeet:

- 1942 Huumausainelaki (233/1942). Ensimmäinen lakitasoinen huumausainesäädös Suomessa. Sovellettiin kansainvälisten huumausainesopimusten määräyksiä.
- 1956 Huumausainelaki (572/1956). Huumausaineiden valmistus ja kauppa kiellettiin. Rangaistussäännöksiä laajennettiin.
- 1961 YK:n huumausaineyleissopimus. Suomi ratifioi sopimuksen asetuksella (439/1965). Sopimukseen yhdistettiin kaikki aikaisemmat huumausainesopimukset. Luettelo kontrolloitavista huumausaineista.

- 1966 Huumausaineasetus (514/1966).
Huumausaineiden käyttö määriteltiin rangaistavaksi teoksi.
- 1971 YK:n psykotrooppisia aineita koskeva yleissopimus.
Suomi ratifioi sopimuksen asetuksella (781/1976).
Luetteloa kontrolloitavista huumausaineista laajennettiin.
- 1972 Huumausainelaki (41/1972).
Sisällöltään rikosoikeudellinen. Säänteli vuoden 1961 YK:n huumausainesopimuksen alaisia aineita ja valmistusta.
- 1981 Huumausaineasetus (282/1981).
Asetus laajensi huumausaineluetteloon merkittyjen lääkeaineiden määrää huomattavasti.
- 1988 YK:n huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa koskeva yleissopimus.
Suomi ratifioi sopimuksen vuonna 1994 uuden huumausainelainsäädännön ja rikoslain kokonaisuudistuksen myötä.
- 1993 Uusi huumausainelaki (1289/1993) ja Rikoslain kokonaisuudistus (1304/1993).
Huumausainelainsäädännön nykyaikaistaminen.
Rikoslain kokonaisuudistuksessa huumerikokset siirrettiin huumausainelaista rikoslakiin.
- 1994 Sosiaali- ja terveysministeriön päätös syytetoimista luopumisesta, jos huumausainerikoksen tekijä sitoutuu hoitoon.
- 1997 Huumausainepoliittisen toimikunnan huumausainestrategia 1997.
(Komiteamietintö 1997:10). Taustamateriaalia toimikunnan mietintöön.
(Komiteamietintö 1997:11).
- 1998 Valtioneuvoston periaatepäätös kansallisesta huumausainepolitiikasta (STM julkaisuja 4/1999).
Rikoslain kokonaisuudistuksessa säädettiin rahanpesusta (68–79/1998).
- 2000 Valtioneuvoston periaatepäätös huumausainepolitiikan tehostamisesta.
- 2001 Schengenin säännösten soveltaminen Suomessa aloitetaan.
Laki rikoslain muuttamisesta (654/2001), huumausaineen käyttörikos.
Toimenpideohjelma huumausainepolitiikan tehostamisesta vuosille 2001–2003 valmistuu.
- 2002 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus opioidiriippuvaisten vieroitus-, korvaus ja ylläpito- ja hoitotoimista eräillä lääkkeillä (289/2002).
- 2004 Huumausainepoliittinen toimenpideohjelma vuosille 2004–2007 valmistuu.
- 2005 Asetus huumausainetestien tekemisestä (218/2005).
Asetus käsitteli työterveyshuollossa tehtävien huumausainetestien käytäntöjä.
- 2007 Valtioneuvoston periaatepäätös huumausainepoliittisesta yhteistyöstä vuosille 2008–2011.
- 2008 Opioidiriippuvaisten lääkehoitoasetus (289/2002) kumottiin asetuksella (33/2008).
Uudella asetuksella pyritään vastaamaan korvaushoidon lisääntyneeseen tarpeeseen.
Uusi huumausainelaki (373/2008). Huumausainelainsäädäntö saatettiin vastaamaan EY-säädöksiä.
Valtioneuvoston asetus huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista (543/2008).
Valtioneuvoston asetus huumausaineiden valvonnasta (548/2008).
- 2009 Huumausaineiden laillisen kaupan valvontaviranomaistehtävät osoitettiin uudelle Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimealle (593/2009).
Sisäasiainministeriön ja oikeusministeriön valtakunnallisia huumausaineiden valvontaan liittyviä tehtäviä keskitettiin uudelle poliisihallitukselle (497/2009) ja rikosseuraamuslaitokselle (953/2009).
Lääninhallitukset lakkautettiin ja niiden pähteisiin liittyvät lupa- ja valvontatehtävät siirrettiin aluehallintovirastoille (869/2009).
- 2010 Huumausaineiksi määriteltyjen aineiden listaa täydennettiin MDPV:n osalta (595–596/2010).

2011 Huumausainelain alaa laajennetaan sisällyttämällä kontrollin piiriin ns. muuntohuumeet (322/2011).

Päihteisiin liittyviä lakeja ja direktiivejä:

Kansanterveyslaki (66/1972), Raittiustyölaki (828/1982), Sosiaalihuoltolaki (910/1982), Päihdehuoltolaki (41/1986), Lääkelaki (395/1987), Lastensuojelulaki (139/1990), Mielenterveyslaki (1116/1990), Rikoslaki (1304/1993),(545/1999), Poliisilaki (493/1995). Neuvoston direktiivi yhteisön ajokortista (91/439/ETY) sisältää määräyksiä ajo-oikeuden myöntämisestä ja päihderiippuvuudesta, Järjestyslaki (612/2003).

Utvecklingen av alkohol- och narkotikalagstiftningen samt händelser med inverkan på alkohol- och narkotikaläget

Alkohol:

- 1919 Förbudslagen träder i kraft 1.6.1919.
- 1931 Rådgivande folkomröstning om förbudslagen 29–30.12.1931.
- 1932 Förbudslagen upphävs. Alkohollagen (45/1932):
- Alkoholmonopolet bildas.
 - Detaljhandel tillåts i städer och köpingar.
 - Försäljning genom servering tillåts i specielfall även på landsbygden.
 - Åldersgränser för inköp: vid detaljförsäljning 21 år, försäljning genom servering 18 år.
- Alkoholmonopolet upprättas och Oy Alkoholiliike Ab inleder sin verksamhet 5.4 kl. 10.00
- 1943 Det s.k. brännvinskortet införs under kriget.
- 1946 En organisation för kundkontroll inrättas.
- 1949 Lättvinerna undantas kundkontrollen.
- 1952 Starkvinerna undantas kundkontrollen.
- 1958 Organisationen för kundkontroll upplöses, men brännvinskortet kvarstår. Återinföring av alkoholkort för inköp av starkviner.
- 1962 Alkos första självbetjäningsbutik öppnas.
- 1969 Alkohollagen (459/1968) och lagen om mellanöl (462/1968) träder i kraft 1.1.1969.
- Den kommunala bestämmanderätten ökas.
 - Detaljhandel tillåts även på landsbygden.
 - I detaljhandeln sänks åldersgränsen för inköp från 21 år till 18 år i fråga om svaga drycker.
 - Åldersgränsen för inköp av starka drycker sänks från 21 år till 18 år.
- Lagarna om accis på alkoholdrycker (463–466/1968) träder i kraft 1.1.1969.
- 1971 Brännvinskortet tas ur bruk.
- 1977 Alkoholreklam förbjuds genom lag. Försöket med lördagsstängt sommartid i Alkos butiker inleds.
- 1991 Försöket med lördagsstängt sommartid i Alkos butiker upphör. Ansvaret för alkoholövervakningen övergår från kommunerna till länsstyrelserna.
- 1992 WHO:s europeiska alkoholprogram (European Alcohol Action Plan) undertecknas.
- 1994 EES-avtalet träder i kraft 1.1.1994. Lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994) träder i kraft 1.7.1994:
- övergång till skatt som påförs enligt alkoholhalten.
- 1995 EU-medlemskapet träder i kraft 1.1.1995. Alkohollagen (1143/1994) träder i kraft 1.1.1995:
- Import-, export-, tillverknings- och partiförsäljningsmonopolet på alkoholdrycker hävs, detaljhandelsmonopolet på starka drycker och viner kvarstår.
 - Försäljning av cider och long drink med högst 4,7 volymprocent alkohol som framställts genom jäsnings tillåts vid sidan om mellanöl i livsmedelsbutiker, kiosker, bensinstationer och mellanölsrestauranger.
 - Reklam för svaga alkoholdrycker tillåts med vissa begränsningar.

- Lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994) revideras 1.1.1995.
Tullbestämmelserna luckras upp 1.1.1995.
Tidsgränser som reglerar resandeförsel slopas.
WHO:s europeiska alkoholpolitiska stadga (European Charter on Alcohol) godkänns.
Förslag till nationellt alkoholprogram offentliggörs.
- 1996 Tidsgränserna för resandeförsel återställs.
- 1997 EG-domstolens beslut i det s.k. Franzen-fallet offentliggörs.
Förslag till genomförande av det nationella alkoholprogrammet offentliggörs.
- 1998 Beslut om lösgörand av detaljhandelsmonopolet från koncernen Alko-Bolagen.
Alkos sista diskbutik förvandlas till en självbetjäningsbutik.
- 1999 Oy Alko Ab inleder sin verksamhet som ett självständigt bolag med monopolställning inom detaljhandeln.
Det andra europeiska alkoholprogrammet (Second European Alcohol Plan 2000–2005) godkänds av WHO.
- 2001 2000-talets alkoholprogram "Samarbete och ansvar".
På ett möte som WHO:s regionkontor för Europa, Sveriges regering och Europeiska kommissionen håller i Stockholm antas en deklaration om unga och alkohol. Dess syfte är att skydda barn och unga mot skadeverkningarna av alkohol.
- 2002 Arbetsgruppen "Alkoholpolitik 2000" blir färdig med sitt betänkande "Mot en mångfasetterad alkoholpolitik".
Kvalitetsrekommendation för missbrukarvården-rapport.
- 2003 Statsrådets principbeslut om alkoholpolitikens riktlinjer.
- 2004 Mängdbegränsningarna för skattefri införsel av alkoholdrycker för eget bruk från EU-länder avskaffas 1.1.2004.
Skatterna på alkoholdrycker sänks 1.3.2004.
Alkoholprogrammet 2004–2007 blir färdigt 1.4.2004.
Estland blir EU-medlem 1.5.2004.
- 2006 Riksdagen godkände en proposition med förslag till ändring av alkohollagen.
Begränsningarna för alkoholreklam och prissättning skärps och alkoholdrycksförpackningarna ska förses med en hälsovarning.
- 2008 Alkoholskatten höjs från och med den 1 januari 2008.
Man beslutar att fortsätta alkoholprogrammet åren 2008–2011.
Ändringen av alkohollagen trädde i kraft 1.1.2008 (588/2007). Genom lagändringen förbjuds så kallade mängdrabatter, dvs. försäljning av två eller flera produkter till rabatterat pris.
Samtidigt preciseras vissa andra restriktioner gällande prissättning och reklam.
- 2009 Skatten på alkoholdrycker höjs 1.1.2009 och 1.10.2009.
Författningarna om brott mot alkohollagen förnyades (641/2009–643/2009). Med de nya författningarna strävar man bland annat efter att ingripa i minderårigas innehav av alkohol och alkoholreklam som riktas till unga mer effektivt än nuförtiden.
Länsstyrelserna läggs ned och deras tillstånds- och övervakningsuppgifter gällande rusmedel överförs till regionförvaltningsverken från och med början av 2010 (869/2009).
- 2010 Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral (STTV) och Rättsskyddscentralen för hälsovården (TEO) fusioneras och bildar Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira).

Narkotika

- 1942 Narkotikalag (233/1942). Den första finländska lagen om narkotika. De internationella narkotikaavtalens bestämmelser tillämpas.
- 1956 Narkotikalag (572/1956). Tillverkning av och handel med narkotika förbjöds. Straffbestämmelserna utvidgas.
- 1961 FN:s allmänna avtal om narkotika. Finland ratificerar avtalet genom förordning (439/1965). I detta avtal förenas alla tidigare narkotikaavtal. Förteckning över narkotika att kontrollera.
- 1966 Narkotikaförordning (514/1966).
Bruk av narkotika blev en straffbar gärning.
- 1971 FN:s allmänna avtal om psykotropiska ämnen. Finland ratificerar avtalet genom förordning (781/1976). Förteckningen över narkotika att kontrollera utvidgas.
- 1972 Narkotikalag (41/1972). Straffrättslig till sitt innehåll. Reglerar ämnen och tillverkning av narkotika enligt FN:s narkotika-avtalen 1961.
- 1981 Narkotikaförordning (282/1981). Förordningen ökar betydligt antalet läkemedel som upptagits i förteckningen över narkotika.
- 1988 FN:s allmänna avtal om illegal handel med narkotika och psykotropiska ämnen. År 1994 ratificerar Finland avtalet genom en ny narkotikalagstiftning och en totalreform av strafflagen.
- 1993 Ny narkotikalag (1289/1993) och totalreform av strafflagen (1304/1993): Modernisering av narkotikalagstiftningen. I samband med totalreformen av strafflagen överförs narkotikabrotten från narkotikalagen till strafflagen.
- 1994 Social- och hälsovårdsministeriets beslut om att avstå från åtal om förövare av narkotikabrott förbinder sig till vård.
- 1996 En nationell narkotikapolitisk kommitté tillsätts. Bedömning av narkotikaläget samt förslag till åtgärder i syfte att bekämpa narkotikamissbruk och narkotikabrottslighet.
- 1997 Narkotikapolitiska kommitténs narkotikastrategi 1997. (Kommittébetänkande 1997:10). Bakgrundsmaterial för kommitténs betänkande. (Kommittébetänkande 1997:11).
- 1998 Statsrådets principbeslut om den nationella narkotikapolitiken. (Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 4/1999). I totalreformen av strafflagen regleras om penningtvätt (68–79/1998).
- 2000 Statsrådets principbeslut om effektivisering av narkotikapolitiken.
- 2001 Man börjar tillämpa Schengenregelverket i Finland. Lag om ändring av strafflagen (654/2001), straffbart bruk av narkotika. Åtgärdsprogrammet för effektivisering av rusmedelspolitiken åren 2001–2003 blir färdigt.
- 2002 Social- och hälsoministeriets förordning om avgiftning samt substitutions- och underhållsbehandling av opioidberoende personer med vissa läkemedel (289/2002).
- 2004 Åtgärdsprogrammet för narkotikapolitiken 2004–2007 blir färdigt.
- 2005 Statsrådets förordning om utförande av narkotikatester (218/2005). Förordningen behandlar företagshälsövårdens praxis för narkotikatester.

- 2007 Statsrådets principbeslut om narkotikapolitiskt samarbete 2008–2011.
- 2008 Social- och hälsovårdsministeriets förordning om avgiftning och substitutionsbehandling av opioidberoende personer med vissa läkemedel (33/2008).
Förordningen från 2002 om läkemedelsbehandling av opioidberoende personer (289/2002) upphävdes genom denna förordning (33/2008), som syftar till att svara mot det ökande behovet av substitutionsbehandling.
En ny narkotikalag stiftades (373/2008). Narkotikalagstiftningen reviderades till att motsvara EG-bestämmelserna.
Statsrådets förordning om ämnen, preparat och växter som anses vara narkotika (543/2008).
Statsrådets förordning om kontroll av narkotika (548/2008).
- 2009 Det nya säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet, Fimea (593/2009) fick tillsynsmyndighetsuppgifterna för den lagliga handeln med narkotika.
Inrikesministeriets och justitieministeriets nationella uppgifter för kontroll av narkotika koncentrerades till den nya polisstyrelsen (497/2009) och regionförvaltningsverket (953/2009).
Länstyrelserna avskaffades och deras tillstånds- och övervakningsuppgifter angående rusmedel överfördes till regionförvaltningsverken (869/2009).
- 2010 Förteckningen över ämnen som definieras som narkotika kompletterades angående MDPV (595–596/2010).
- 2011 Narkotikalagen utvidgas till att omfatta även de så kallade designdrogerna (322/2011).

Lagstiftning om berusningsmedel:

Folkhälsolagen (66/1972), lagen om nykterhetsarbete (828/1982), socialvårdslagen (910/1982), lagen om missbrukarvård (41/1986), läkemedelslagen (395/1987), barnskyddslagen (139/1990), mentalvårdslagen (1116/1990), strafflagen (1304/1993), polislagen (493/1995). Rådets direktiv om körkort (91/439/EEG) innehåller bestämmelser om utfärdande av körkort i samband med narkotikaberoende, ordningslagen (612/2003).

Legislation and other issues with an impact on the alcohol and drug situation

Alcohol

- 1919 Prohibition Act effective as of 1 June 1919.
- 1931 Consultative referendum on the Prohibition Act on 29-30 December 1931.
- 1932 Repeal of the Prohibition Act. Alcohol Act (45/1932):
- Establishment of a state alcohol monopoly.
- Retail sales allowed in cities and towns.
- Licensed serving also allowed in special cases in rural areas.
- Age limits for buying alcohol: 21 years in retail sales, 18 years in licensed serving.
Establishment of a state alcohol monopoly, the state-owned company
Oy Alkoholiliike Ab starts to operate on 5 April 1932 at 10 am.
- 1943 The "liquor card" brought into use during the war.
- 1946 A buyer surveillance organisation established.
- 1949 Light wines freed from buyer surveillance.
- 1952 Fortified wines freed from buyer surveillance.
- 1958 The buyer surveillance organisation abolished. The "liquor card" remains.
The alcohol card system reintroduced for buying fortified wines.
- 1962 Alkos first self-service shop was opened.
- 1969 Alcohol Act (459/1968) and Medium Beer Act (462/1968) effective as of 1 January 1969:
- Municipal autonomy in decision-making enhanced.
- Retail sale allowed also in rural areas.
- The age limit for buying mild alcoholic beverages was lowered from 21 to 18.
- The age limit for buying strong alcoholic beverages lowered from 21 to 20.
Acts on Taxes on Alcoholic Beverages (463–466/1968) effective as of 1 January 1969.
- 1971 The alcohol card abolished.
- 1977 Alcohol advertising banned by law. Alko starts experimenting with keeping alcohol shops closed on Saturdays during the summertime.
- 1991 An experiment with keeping Alko shops closed on summer Saturdays ended.
- 1992 WHO's European Alcohol Action Plan signed.
- 1994 EEA Treaty effective as of January 1994.
Alcohol Tax Act (1471/1994) effective as of 1 July 1994:
- Transfer to a tax system based on alcohol content.
- 1995 Finland a member of EU as of January 1995.
Alcohol Act (1143/1994) effective as of 1 January 1995:
- Abolishment of the monopoly on the alcohol imports, exports, production and wholesale; the retail sales monopoly on spirits and wines retained.
- Retail sales of fermented beverages with an alcohol content of no more than 4.7 per cent by volume (ciders and long drinks) became permitted in grocery shops, kiosks, petrol stations and licensed restaurants; these outlets were already selling medium beer.
- Advertising of mild alcoholic beverages permitted with certain restrictions.

- Alcohol Act and Alcohol Tax Act (1471/1994) amended as of 1 January 1995.
Customs regulations relaxed as of 1 January 1995.
Time limits on passenger imports of alcohol abolished.
WHO's European Charter on Alcohol approved.
Proposal for a national alcohol policy strategy published.
- 1996 Time limits on passenger imports were reintroduced.
- 1997 Ruling of the European Court of Justice in the so-called Franzen case.
Proposal for the implementation of the national alcohol policy programme published.
- 1998 A decision to detach of the retail sales monopoly from the Alko Group.
The last Alko shop selling beverages over the counter was converted into a self-service shop.
- 1999 Alko Inc. starts up as an independent retail sale monopoly.
Second European Alcohol Action Plan 2000–2005 was adopted by the WHO.
- 2001 National Alcohol Policy Programme for the 2000s.
Declaration on Young People and Alcohol adopted at a conference in Stockholm by the WHO Regional Office for Europe, the Swedish government and the European Commission. The main purpose of the Declaration was to protect children and young people from the harm caused by alcohol.
- 2002 The Alcohol Policy 2000 working group completes its memorandum "Kohti monen polun alkoholipolitiikkaa" ('Towards a multi-path alcohol policy').

Report on quality recommendations on services for substance abusers.
- 2003 Government resolution on alcohol policy guidelines.
- 2004 Abolishment of quotas on tax-free alcohol imports for personal use by passengers to other EU countries as of 1 January 2004.
Tax on alcoholic beverages lowered as of 1 March 2004.
Alcohol Programme 2004-2007 completed on 1 April 2004.
Estonia a member of the EU as of 1 May 2004.
- 2006 Government proposal on amending the Alcohol Act was adopted by Parliament. The proposal concerned stricter restrictions on alcohol advertising and pricing, as well as and health warnings to be added to the packaging of alcoholic beverages.
- 2008 Taxes on alcoholic beverages raised as from 1 January 2008.
Decision made to continue the Alcohol Programme in 2008–2011.

The Alcohol Act amended, effective as of 1 January 2008 (588/2007). The amendment prohibits the use of so-called quantity discounts, that is, to offer two or more packages or portions of alcoholic beverages at a reduced total price. It also introduces stricter restrictions on alcohol pricing and advertising.
- 2009 Taxes on alcoholic beverages raised on 1 January 2009 and 1 October 2009.
The legislation on alcohol offences was amended (641/2009–643/2009). The new legislation will enable more effective intervention than hitherto in, for instance, possession of alcohol by under-age persons and alcohol advertising targeting under-age persons.
The State Provincial Offices were closed down, and their supervisory and licensing duties with regard to intoxicants were transferred to the Regional State Administrative Agencies as of the beginning of 2010 (869/2009).
- 2010 The National Product Control Agency for Welfare and Health (STTV) and the National Authority for Medicolegal Affairs (TEO) merged to form the National Supervisory Authority for Welfare and Health (Valvira).

Drugs

- 1942 Narcotics Act (233/1942).
The first statute on narcotic drugs in Finland.
Implementing the regulations of international conventions on narcotic drugs.
- 1956 Narcotics Act (572/1956).
The production and sales of narcotic drugs prohibited.
The scope of the penal provisions extended.
- 1961 UN Single Convention on Narcotic Drugs.
Finland ratified the Convention by Decree (439/1965).
The Convention consolidated all previous conventions on narcotic drugs.
A list of narcotic drugs with legal controls.
- 1966 Narcotics Decree (514/1966).
Drug use was made a criminal act.
- 1971 UN Convention on Psychotropic Substances.
Finland ratified the Convention by Decree (781/1976).
New substances added to the list of narcotic drugs with legal controls.
- 1972 Narcotics Act (41/1972).
Emphasis on criminal law. Regulated the substances listed in in the 1961 UN Single Convention on Narcotic Drugs and their production.
- 1981 Narcotics Decree (282/1981).
The Decree added substantially to the number of pharmaceuticals in the list of narcotic drugs.
- 1988 UN Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances. Finland ratified the Convention in 1994 in connection with the new narcotics legislation and the reform of the Penal Code.
- 1993 New Narcotics Act (1289/1993) and reform of the Penal Code (1304/1993).
Updating of narcotics legislation. Following the reform of the Penal Code, drug offences were transferred from the Narcotics Act under the Penal Code.
- 1994 Decision of the Ministry of Social Affairs and Health not to prosecute if the perpetrator of a drug offence agrees to undergo treatment.
- 1996 Appointing the National Drug Policy Committee. Assessment of the drug situation and a proposal for measures to combat drug abuse and drug-related crime.
- 1997 Drug Strategy 1997 issued by the National Drug Policy Committee (Memorandum 1997/10).
Background to the committee memorandum (Memorandum 1997/11).
- 1998 Government Resolution on National Drug Policy. (Publications of the Ministry of Social Affairs and Health 4/1999). The reform of the Penal Code laid down provisions against money laundering (68-79/1998).
- 2000 Government Resolution on intensifying the drug policy.
- 2001 Implementation of the provisions of the Schengen Agreement started in Finland. An amendment of the Penal Code (654/2001) concerning drug use offences. A Drug Policy Action Programme for 2001-2003 to intensify drug policy.
- 2002 Decree of the Ministry of Social Affairs and Health on Withdrawal, Substitute and Maintenance Therapies of Opioid-dependent Persons by Certain Medicines (289/2002).
- 2004 The Drug Policy Action Programme for 2004-2007 finalised.

- 2005 Decree on Drug Testing (218/2005). The decree deals with testing practices in occupational health care.
- 2007 Government Resolution on Co-operation Regarding National Drug Policy 2008–2011.
- 2008 Decree of the Ministry of Social Affairs and Health on Withdrawal and Substitute Therapies of Opioid-dependent Persons by Certain Medicines (33/2008). The decree on pharmacotherapy for opioid addicts (289/2002) was abrogated by a new decree (33/2008). The aim is to meet the greater need for substitution treatment.
Narcotics Act (373/2008). A new Narcotics Act was enacted (373/2008). Finnish drug legislation was brought into line with EC provisions.
Government Decree on substances, preparations and plants considered as narcotics (543/2008).
Government Decree on the control of narcotics (548/2008).
- 2009 The supervision of licensed import and export of substances classified as drugs was assigned to the newly founded Finnish Medicines Agency (FIMEA; founded under the Act on the Finnish Medicines Agency, 593/2009).
The Ministry of the Interior and Ministry of Justices drug supervision on the national level was assigned to the newly founded National Police Board (497/2009) and the Criminal Sanctions Agency (953/2009).
The State Provincial Offices were closed down, and their supervisory and licensing duties with regard to intoxicants were transferred to the Regional State Administrative Agencies (869/2009).
- 2010 The list of narcotic drugs was supplemented with MDPV (595–596/2010). The scope of the Narcotics Act (373/2008) is expanded through an amendment (322/2011) to cover so-called designer drugs.
- 2011 The scope of the Narcotics Act (373/2008) is expanded through an amendment (322/2011) to cover so-called designer drugs.

Legislation on alcohol and drugs:

Primary Health Care (66/1972), Temperance Work Act (828/1982), Social Welfare Act (910/1982), Act on Welfare for Substance Abusers (41/1986), Medicines Act (395/1987), Child Welfare Act (139/1990), Mental Health Act (1116/1990), Penal Code (1304/1993), Police Act (493/1995), Council Directive on Driving on Driving Licences (91/439/EEC), with provisions on the granting of a driving licence to persons addicted to psychotropic substances, Public Order Act (612/2003).

Tilastoaineisto ja tietosisältö

Tämä julkaisu sisältää tilastotietoa alkoholijuomien kulutuksesta, tuotannosta ja kaupasta, alkoholijuomien hinnoista, alkoholivalvonnasta, huumausaineiden ja lääkeaineiden käytöstä, päihteiden aiheuttamista terveydellisistä ja sosiaalisista haitoista ja päihdehuollosta.

Alkoholijuomien myynti- ja kulutustilastot on kerätty Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) rekistereistä.

Alkoholijuomien tuonti- ja vientitilastot on kerätty Tullihallituksen rekistereistä.

Alkoholielinkeinotilastot on kerätty Alkon, Tilastokeskuksen, Valviran ja Tullihallituksen rekistereistä.

Tiedot alkoholin valvonnasta on saatu Valviran rekistereistä.

Tiedot päihdesairauksien hoidosta on kerätty THL:n terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisteristä. Tiedot on kerätty vuodesta 1987, jolloin tautiluokitus ICD-9 otettiin käyttöön. Ne kattavat vuodet 1987–1995. Vuodesta 1996 alkaen tautiluokituksena on ollut käytössä ICD-10.

Päihdehuoltoa koskevat tilastot on saatu THL:n sosiaalihuollon hoitoilmoitusrekisteristä sekä A-kliinikkasäätiön keräämistä tiedoista. Kuntien kustantamaa päihdehuoltoa koskevat tiedot on kerätty tilastotietokanta SOTKANetistä. Tämän lisäksi päihdehuoltoa koskevaa tietoa on saatu THL:n koordinoimasta huumehoidon tietojärjestelmästä. Se on päihdehoitoyksiköiden vapaaehtoisuuteen perustuva erillisselvitys, jossa kerätään anonyymiä tilastotietoa huumeiden käytön vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista asiakkaista.

Päihdetapauslaskentatiedot on kerätty THL:n 10.10. 1991, 1995, 1999, 2003 ja 2007 suorittamien valtakunnallisten yhden päivän laskentojen tuloksista.

Työkyvyttömyyseläketiedot on saatu KELAn ja Eläketurvakeskuksen rekistereistä.

Poliisiin tietoon tulleet rikokset: liikennejuopumus-, päihtyneiden säilöönotto- ja väkivaltarikostilastot on kerätty Tilastokeskuksen rekistereistä.

Huumausaineita koskevat tiedot: Huumausainerikollisuutta koskevat tiedot on saatu Tilastokeskuksen ja keskusrikospoliisin rekistereistä, huumausainekuolemia koskevat tiedot Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitokselta ja huumeiden kokeilua ja käyttöä koskevat tiedot THL:n keräämistä tiedoista ja Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksesta (EMCDDA).

Tiedot takavarikoinneista on saatu Tullihallituksen ja Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen rekistereistä.

THL:n tilastoaineistojen osalta tilastojen kuvaukset ja laatuselosteet löytyvät verkosta osoitteesta http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tutkimus/tilastot.

Statistikmaterial och datainnehåll

Denna publikation innehåller statistik över konsumtion, produktion och försäljning av alkoholdrycker, alkoholpriser, alkoholtillsyn, bruk av narkotika och läkemedel, sociala och hälsomässiga skadeverkningar samt missbrukarvård.

Uppgifterna för statistiken över försäljning och konsumtion av alkohol har tagits från Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) och Institutet för hälsa och välfärd (THL).

Uppgifterna för statistiken över import och export av alkoholdrycker har tagits från Tullstyrelsens register.

Uppgifterna för statistiken över alkoholnäringsen har samlats in från Alkos, Statistikcentralens, Valviras och Tullstyrelsens register.

Uppgifterna om alkoholtillsynen har tagits från Valviras och länsstyrelsernas register.

Uppgifterna om sjukhusvård på grund av alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar har tagits från THL:s vårdanmälningsregister inom hälso- och sjukvården. Uppgifter har samlats in sedan 1987, när sjukdomsklassifikationen ICD-9 togs i bruk. De täcker åren 1987-1995. I början av 1996 togs sjukdomsklassifikationen ICD-10 i bruk.

Uppgifterna för statistiken över missbrukarvård har man fått från THL's vårdanmälningsregister inom socialvården och ur uppgifter som A-klinikstiftelsen samlat in. Uppgifterna om kommunalt finansierad missbrukarvård har tagits från statistikdatabasen SOTKANet. Därutöver har man fått uppgifter om missbrukarvård från informationssystemet för narkomanvården, som THL samordnar. Inom ramen för informationssystemet får man genom en särskild utredning anonyma statistikuppgifter från enheter för missbruksbehandling om klienter som sökt vård på grund av narkotikabruk. Enheternas deltagande är frivilligt.

Uppgifterna från inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall baserar sig på resultaten från de riksomfattande inventeringar som THL genomfört under ett dygn den 10 oktober 1991, 1995, 1999, 2003 och 2007.

Uppgifterna om invalidpensioner har hämtats från Folkpensionsanstaltens och Pensionsskyddscentralens register.

Brott som kommit till polisens kännedom: Uppgifterna i statistiken över trafikfylleri, omhändertagande av berusade och våldsbrott har tagits från Statistikcentralens register.

Uppgifterna om narkotika: Uppgifterna om narkotikarelaterad kriminalitet är hämtade från Statistikcentralens och centralkriminalpolisens register, uppgifterna om narkotikarelaterade dödsfall har man fått från institutionen för rättsmedicin vid Helsingfors universitet och uppgifterna om experimentering med och användning av narkotika från datamaterial, som THL samlat in och från Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruka (ECNN).

Uppgifterna om konfiskering är hämtade från Tullstyrelsens och Rättspolitiska forskningsinstitutets register.

Kvalitetsbeskrivningar och andra beskrivningar med anknytning till THL:s statistikmaterial hittas på webbadressen http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tutkimus/tilastot.

Statistical material and data content

The publication contains statistical information on the consumption, production, sales and prices of alcoholic beverages, alcohol supervision, narcotic drug and psychoactive pharmaceutical use, social and health-related harm from alcohol and drugs, and care and services for substance abusers.

Statistics on the sales and consumption of alcoholic beverages are based on the registers of National Supervisory Authority for Welfare and Health (Valvira) and National Institute for Health and Welfare (THL).

Statistics on alcohol imports and exports are based on the registers of the National Board of Customs.

Statistics on the alcohol industry are based on the registers of Alko, Statistics Finland, Valvira and the National Board of Customs.

Statistics on alcohol supervision are based on the registers of the Valvira and State Provincial Offices.

Data on the treatment of diseases related to alcohol and drugs are from THL's Care Register for Health Care. These data have been collected since 1987, when the disease classification system ICD-9 was introduced, covering the years 1987-95. The disease classification system ICD-10 came into force in early 1996.

Statistics on care and services for substance abusers are based on THL's Care Register for Social Welfare and the data collected by the A-Clinic Foundation. Data on municipally funded care and services for substance abusers are taken from the Finnish Municipal Database for Social and Health Statistics (SOTKANet). In addition, data have been obtained from the Drug Treatment Information System, co-ordinated by THL. Data for the Information System are submitted on a voluntary basis by units providing services for substance abusers. The aim is to obtain anonymous statistical data on clients who seek treatment on account of substance abuse.

Data on alcohol- and drug-related cases are based on the results of one-day national-level censuses carried out by THL on the 10th of October in 1991, 1995, 1999, 2003 and 2007.

Data on disability pensions come from the registers of the Social Insurance Institution and the Finnish Centre for Pensions.

Data on offences recorded by the police for statistics on drink driving, violent offences and persons taken into police custody for drunkenness come from the registers of Statistics Finland.

Data on narcotic drugs: Data on drug-related crime come from the registers of Statistics Finland and the National Bureau of Investigation, data on drug-related deaths from the Department of Forensic Medicine at the University of Helsinki, data on drug experimentation and use from the, THL and from the EMCDDA (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction).

Data on drug seizures come from the registers of the National Board of Customs and the National Research Institute of Legal Policy.

As regards THL's statistical datasets, the descriptions and quality reports for all statistics are available at http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tutkimus/tilastot.

Käytetyt käsitteet

Päihde:	Alkoholi, korvikkeet, liuottimet, lääkeaineet ja huumausaineet.
Alkoholijuoma:	Nautittavaksi tarkoitettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkevä juoma:	Alkoholipitoisuus yli 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viina ja muu väkevä juoma. Viinoja ovat vodkat sekä maustamattomat ja maustetut viinat. Muita väkeviä juomia ovat konjakit ja brandyt, viskit, rommit, liköörit ja punssit, katkerot ja juomasekoitukset.
Mieto juoma:	Alkoholipitoisuus enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viini, siideri, long drink -juoma ja olut eli mallasjuoma.
Tislattu juoma:	Tislaamalla valmistettu alkoholijuoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkevä viini:	Viinistä tai hedelmäviinistä etyylialkoholia lisäämällä valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Mieto viini tai hedelmäviini	Viinirypäleistä, hedelmistä tai marjoista käymisteitse valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 15 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia.
Siideri	Tuoreista tai kuivatuista omenoista tai päärynöistä tai niistä valmistetuista täysmehuista käymisteitse valmistettu hedelmäviini, jonka alkoholipitoisuus on enintään 8,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia.
Long drink -juoma:	Käymisteitse tai tislattua alkoholia lisäämällä valmistettu juoma. Käymisteitse valmistettu long drink -juoma sisältää enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Tislattua alkoholia lisätään ainoastaan ns. vahvoihin long drink -juomiin, jotka sisältävät enintään 5,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joiden myynti on sallittua vain Alkon myymälöissä ja A- ja B-ravintoloissa.
Vahva olut:	Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Keskiolut:	Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Alkoholiton juoma:	Ei sisällä lainkaan tai enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Mieto olut:	Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Alkoholipitoinen virvoitusjuoma:	Alkoholipitoisuus yli 1,2 mutta enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Huume:	Yleiskäsite, joka sisältää sekä huumausaineet että ne pääasiassa keskushermostoon vaikuttavat lääkeaineet, joita voidaan käyttää päihtymistarkoitukseen.
Huumausaine:	Määritellään valtioneuvoston asetuksessa huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista (543/2008).
Alkoholijuomien ostoikärajat:	Vähittäismyynnissä 18 vuotta täyttäneet voivat ostaa mietoja alkoholijuomia ja 20 vuotta täyttäneet kaikkia alkoholijuomia. Anniskelussa ikäraja on 18 vuotta. Juomien, joiden alkoholipitoisuus on 1,2–2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia, vähittäismyynti ja anniskelu on sallittua 18 vuotta täyttäneille.

Alkoholijuomien kulutus:

Tilastoitu kulutus:	Alkoholijuomien vähittäismyynti ja alkoholijuomien anniskelu kotimaassa (sisältää erät: Alkon myymälöiden myynti vähittäismyyntiasiakkaille, alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeille sekä anniskeluravintoloille). Kulutuksen käsite viittaa alkoholijuomien kulutukseen koko maa tasolla.
Vähittäiskulutus:	Vähittäiskulutus sisältää Alkon myymälöistä ja tilauspalvelupisteistä myydyin alkoholien sekä alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeille, huolto- asemille, kioskeille ja tilaviini- ja sahtimyymlöille
Anniskelu:	Alkoholijuomien toimitukset anniskeluravintoloille. A-ravintolat: anniskelulupa kaikille alkoholijuomille B-ravintolat: anniskelulupa enintään 22 tilavuusprosenttia sisältäville alkoholijuomille C-ravintolat: anniskelulupa enintään 4,7 tilavuusprosenttia sisältäville alkoholijuomille
Tilastoimaton kulutus:	Matkailijoiden alkoholituomiset, alkoholijuomien kotivalmistus, laitton alkoholi- juomien kotivalmistus, salakuljetus ja korvikealkoholi sekä matkailijoiden ulkomailla nauttima alkoholi.
Kokonaiskulutus:	Tilastoitu ja tilastoimaton kulutus yhteensä.
Tilastoidun kulutuksen arvo:	Alkoholijuomien kulutuksen arvo koko maassa. Vähittäiskulutuksen arvo ei sisällä long drink -juomien, siiderin ja mallasjuomien paluupullojen arvoa.

Alkoholijuomien myynti:

Myynti:	Alkoholijuomien vähittäismyynti ja anniskelu maakunnissa tai pienemmissä alueyksiköissä.
Tilastoidun myynnin arvo:	Alkoholijuomien myynnin arvo maakunnissa tai pienemmissä alueyksiköissä. Vähittäismyynnin arvo ei sisällä long drink -juomien, siiderien ja mallasjuomien paluupullojen arvoa.

Sekakäyttö:

Eri päihteiden samanaikainen käyttö.

Päihdepalvelut:

Päihdehuollon erityispalvelut ja sosiaali- ja terveystalvet, joista haetaan apua päihteiden käyttöön liittyvistä syistä.

Päihdehuollon erityispalvelut:

A-klinikat ja nuorisoasemat sekä vastaavat avohoitoyksiköt, katkaisuasemat ja kuntoutusyksiköt, päihdeongelmallisille tarkoitettut asumispalvelut, ensisuoajat ja päivätoimintakeskukset.

Päihde-ehdotin asiakkuus:

Päihdeongelmainen tai myös A-klinikoiden palveluita käyttävä päihdeongelmaisten omainen.

Päihdetapaus:

Päihdetapauslaskennassa päihdetapaus ei tarkoita henkilöä, vaan päihde-ehdotin asiointikertaa.

Päihdehuollon laitos:

KELAn kuntoutusrahan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhuoltoasemat.

Huumehoitoon erikoistuneet yksiköt:

Päihdehuollon erityispalveluiden tai terveydenhuollon yksiköt, jotka ovat erikoistuneet huumeiden käyttäjien hoitoon.

Päihdesairauksien sairaalahoito:

Sairaalahoitojakso, jossa päihdediagnoosi on joko 1. päädiagnoosina ja/tai 1.–3. sivudiagnoosina.

Alkoholisairaus:

ICD-9 diagnoosit: 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A-5713X, 5770D-5770F, 5771C-5771D, 6484A, 7607A, 980.

ICD-10 diagnoosit: F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.

Huumesairaus:

ICD-9 diagnoosit: 292, 304, 3052A-3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A-9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X; 9650A-9650X, 9651A-9657A, 9659X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A-9693X, 9698X-9699X, 9701A, 982.

ICD-10 diagnoosit: F11-F16, F18-F19, F55, T39, T40, T42.3-T42.4, T42.6-T42.7, T43, T50.7, T52, R78.0-R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40-X44.

**Väkivalta-
rikollisuus:**

Poliisin tietoon tulleet murhat, tapot, surmat ja pahoinpitelyrikokset ja tapon, murhan tai surman yritys.

Använda begrepp

Alkohol och andra droger:	Alkohol, T-sprit och andra surrogat, lösningsmedel, läkemedel och narkotika.
Alkoholdryck:	Dryck för njutningsändamål, vilken innehåller över 2,8 volymprocent etylalkohol.
Stark dryck:	Alkoholhalten är över 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör brännvin och övriga starka drycker. Till brännvin räknas vodka samt okryddat och kryddat brännvin. Andra starka alkoholdrycker är cognac och brandy, whisky, rom, likör och punsch, bitters och blanddrycker.
Svag dryck:	Alkoholhalt är högst 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör vin, cider, long drink och öl, d.v.s. maldrycker.
Destillerad dryck:	Genom destillation tillverkad alkoholdryck, vars alkoholhalt är över 2,8 volymprocent etylalkohol.
Starkvin:	Av vin eller fruktvin tillverkad alkoholdryck, vars alkoholhalt är högst 22 volymprocent etylalkohol.
Lättvin eller fruktvin:	Av vinduvor, frukt eller bär genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 15 volymprocent etylalkohol och som inte innehåller tillsatt etylalkohol.
Cider:	Av färska eller torkade äpplen eller päron eller av juice som tillverkats därav genom jäsning tillverkat fruktvin, vars alkoholhalt är högst 8,5 volymprocent etylalkohol och som inte innehåller tillsatt etylalkohol.
Long drink-dryck:	En dryck som tillverkats genom jäsning eller genom att tillsätta destillerat sprit. En long drink-dryck som tillverkats genom jäsning innehåller högst 4,7 volymprocent etylalkohol. Destillerat sprit tillsätts endast i s.k. starka long drink-drycker, som innehåller högst 5,5 volymprocent etylalkohol och som får säljas endast i Alkos affärer och i A- och B-restauranger.
Starköl:	I huvudsak av malt genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är över 4,7 volymprocent etylalkohol.
Mellanöl:	I huvudsak av malt genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 4,7 volymprocent etylalkohol.
Alkoholfri dryck:	Innehåller ingen etylalkohol alls, eller högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Lättöl:	I huvudsak av malt genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Alkoholhaltig läskedryck:	Alkoholhalt över 1,2 men högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Narkotika:	Ett allmänbegrepp som omfattar narkotiska ämnen samt de läkemedel som påverkar det centrala nervsystemet och som kan användas i berusningssyfte.
Narkotiska ämne:	Definieras i Statsrådets förordning om ämnen, preparat och växter som anses som narkotika (543/2008).
Åldersgränser för köp av alkoholdrycker:	I detaljhandeln får 18 år gamla köpa svaga alkoholdrycker och 20 år gamla alla alkoholdrycker. I fråga om servering är åldersgränsen 18 år. Drycker med 1,2–2,8 volymprocent etylalkohol får säljas och serveras till personer som är minst 18 år.

Alkoholkonsumtion:

Registrerad konsumtion:	Detaljhandelsförsäljning av alkoholdrycker och servering av alkohol i hemlandet: (omfattar försäljning i Alkos butiker till detaljhandelskunder, leveranser av alkoholdrycker till livsmedelsbutiker och restauranger med serveringstillstånd). Begreppet konsumtion avser konsumtion av alkoholdrycker på landsnivå.
Detaljhandels konsumtion:	Detaljhandelskonsumtionen inbegriper försäljning av alkohol i Alkos butiker och via Alkos utlämningsställen samt leveranser av alkoholdrycker till livsmedelsbutiker, bensinstationer, kiosker samt gårdsvins- och sahtibutiker.
Konsumtion av serverad alkohol:	Leveranser av alkoholdrycker till restauranger med serveringstillstånd. A-restauranger: tillstånd att servera alla slags alkoholdrycker B-restauranger: tillstånd att servera alkoholdrycker med en alkoholhalt på högst 22 volymprocent. C-restauranger: tillstånd att servera alkoholdrycker med en alkoholhalt på högst 4,7 volymprocent.
Oregistrerad konsumtion:	Resandeförsel, hemtillverkning av alkoholdrycker, olaglig alkoholtillverkning, smuggling, T-sprit och andra surrogat samt alkohol som turister dricker i utlandet.
Total konsumtion:	Registrerade och oregistrerad konsumtion sammanlagt.
Värde av registrerad konsumtion:	Värdet av alkoholkonsumtionen i hela landet. Värdet av detaljhandelskonsumtionen inbegriper inte returflaskans värde när det gäller long drink, cider och maltdrycker.

Alkoholförsäljning

Försäljning:	Detaljhandelsförsäljning och servering av alkoholdrycker i landskap eller mindre regionala enheter.
Värde av registrerad försäljning:	Värdet av alkoholförsäljningen i landskap eller mindre regionala enheter. Värdet av detaljhandelsförsäljningen inbegriper inte returflaskans värde när det gäller long drink, cider och maltdrycker.

Blandbruk:

Samtidigt bruk av alkohol, T-sprit och andra surrogat, lösningsmedel, läkemedel eller narkotika.

Tjänster inom missbrukarvården:

Missbrukarvårdens specialtjänster samt social- och hälsovårdstjänster som används på grund av alkohol och andra droger.

Missbrukarvårdens specialtjänster:

A-kliniker och ungdomsstationer samt motsvarande öppenvårdsenheter; akutvårdsstationer och rehabiliteringsenheter; boendeservice, skyddshärbärgen och dagcentraler för missbrukare.

Alkohol- och narkotikarelaterad klientrelation:

Missbrukare eller anhörig till missbrukare som använder A-klinikens tjänster.

Alkohol- och narkotika-relaterat fall:

I inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall avser ett fall inte en person utan ett alkohol- och narkotikarelaterat klientbesök.

Institution för missbrukarvård:

Institutioner som är berättigade till FPA:s rehabiliteringspenning, samt alla akutvårdsstationer.

Enheter som specialiserat sig på narkomanvård:

Enheter inom missbrukarvården eller hälso- och sjukvården som specialiserat sig på att behandla narkotikabrukare.

Sjukvård av alkohol- och drogrelaterade sjukdomar:

Vårdperiod vid sjukhus, varvid en alkohol- och narkotikarelaterad diagnos är antingen den första huvuddiagnosen och/eller den andra eller den tredje bidiagnosen.

Alkoholrelaterad sjukdom:

ICD-9-diagnoser: 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A–5713X, 5770D–5770F, 5771C–5771D, 6484A, 7607A, 980.

ICD-10-diagnoser: F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.

Narkotika relaterad sjukdom:

ICD-9-diagnoser: 292, 304, 3052A–3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A–9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X; 9650A–9650X, 9651A–9657A, 9659X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A–9693X, 9698X–9699X, 9701A, 982.

ICD-10-diagnoser: F11–F16, F18–F19, F55, T39, T40, T42.3–T42.4, T42.6–T42.7, T43, T50.7, T52, R78.0–R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40–X44.

Våldsbrottslighet:

Mord, dråp, dråp under förmildrande omständigheter och misshandel som kommit till polisens kännedom samt sådana försök till dråp, försök till mord eller försök till dråp under förmildrande omständigheter som kommit till polisens kännedom.

CONCEPTS

Substance:	Alcohol, surrogates, solvents, psychoactive pharmaceuticals and illegal drugs.
Alcoholic beverage:	A beverage intended for consumption and containing more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.
Strong alcoholic beverage:	Contains more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol (vodka, gin and other strong beverages).
Light alcoholic beverage:	Contains no more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol (wine, cider, long drinks and beer or malted beverages).
Distilled beverage:	An alcoholic beverage produced by distillation and containing more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.
Fortified wine:	A beverage produced from wine or fruitwine by adding ethyl alcohol and containing no more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol.
Light wine or fruit wine:	A beverage produced from grape, fruits or berries by fermentation, containing no more than 15 per cent by volume of ethyl alcohol and no added ethyl alcohol.
Cider:	A beverage produced from fresh or dried apples or pears or apple or pear juice by fermentation, containing no more than 8.5 per cent by volume of ethyl alcohol and no added ethyl alcohol.
Long drinks:	A beverage produced by fermentation or by adding distilled alcohol. Long drinks produced by fermentation cannot contain more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol. Distilled alcohol is only added to so-called strong long drink, containing no more than 5.5 per cent by volume of ethyl alcohol and licensed for sale only in Alko stores and restaurants.
Strong beer:	A beverage produced primarily from malt by fermentation and containing more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol.
Medium beer:	A beverage produced primarily from malt by fermentation and containing no more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol.
Non-alcoholic beverage:	Contains no ethyl alcohol or no more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.
Mild beer:	A beverage produced primarily from malt by fermentation and containing no
Alcoholic soft drink:	Contains 1.2 to 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.
Drug:	An umbrella concept that includes both narcotic drugs and psychoactive pharmaceuticals that can be used for intoxication purposes.
Narcotic drug:	Government Decree on substances, preparations and plants considered as narcotics (543/2008).
Age limits on purchase of alcohol:	In retail sale, mild alcoholic beverages can be purchased by those aged 18 or over and all types of alcoholic beverages by those ages 20 or over. In licensed serving, the age limit is 18. Retail sales and licensed serving of drinks containing 1.2 to 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol is allowed to people aged 18 or over.

Consumption of alcoholic beverages:

Documented consumption:	Retail sales of alcoholic beverages and the licensed serving of alcoholic beverages in Finland (includes sales in Alko stores to retail clients, deliveries of alcoholic beverages to grocery stores and licensed restaurants). The concept of consumption refers to consumption of alcoholic beverages at national level.
Retail consumption:	Retail consumption includes alcohol sold at Alko shops and delivery points as well as deliveries of alcoholic beverages to grocery shops, petrol stations, kiosks and shops selling fruit wine and sahti.
Consumption on licensed premises:	Deliveries of alcoholic beverages to licensed restaurants. Restaurants with licence A: licensed to serve all types of alcoholic beverages. Restaurants with licence B: licensed to serve alcoholic beverages with an alcohol content of no more than 22 per cent by volume. Restaurants with licence C: licensed to serve alcoholic beverages with an alcohol content of no more than 4.7 per cent by volume.
Undocumented consumption:	Alcoholic imports by passengers, home preparation illegal distillation, smuggling, surrogates and alcohol consumed by Finns abroad.
Total consumption:	Documented and undocumented consumption combined.
Value of documented consumption:	Value of documented consumption: The value of consumption of alcoholic beverages at national level. The value of retail consumption does not include the value of return bottles for long drinks, cider and beer.

Sales of alcoholic beverages

Sales:	Retail sales and licensed serving of alcoholic beverages at regional level or in smaller geographic areas such as municipalities
Value of documented sales:	The value of sales of alcoholic beverages at regional level or in smaller geographic areas such as municipalities. The value of retail sales does not include the value of return bottles for long drinks, cider and beer.

Mixed use: Simultaneous use of different substances.

Services for substance abusers: Specialised services for substance abusers and social and health services used for alcohol- and drug-related reasons.

Specialised services for substance abusers: A-clinics and youth clinics and other similar units of community-based care, detoxification centres, rehabilitation units, housing services for substance abusers, overnight shelters and day centres.

Substance abuse client: A substance abuser or the abuser's family member who uses the services of A-clinics.

Substance abuse case: In the Survey of Substance Abuse Cases in Health and Social Services, a substance abuse case refers to an alcohol- or drug-related service visit rather than to an individual service user.

Institution providing care for substance abusers: Facilities entitled to the rehabilitation allowance of the Social Insurance Institution and all detoxification centres.

Units specialised in drug treatment: Units in specialised services for substance abusers or healthcare units specialised in the treatment of drug users.

Hospital care for alcohol- or drug-related diseases: A period of hospital care with an alcohol- or drug-related diagnosis as the first primary diagnosis or as the second or third secondary diagnosis.

Alcohol-related disease:

ICD-9-diagnoses: 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A–5713X, 5770D–5770F, 5771C–5771D, 6484A, 7607A, 980.

ICD-10-diagnoses: F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.

Drug-related disease:

ICD-9-diagnoses: 292, 304, 3052A–3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A–9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X; 9650A–9650X, 9651A–9657A, 9659X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A–9693X, 9698X–9699X, 9701A, 982.

ICD-10-diagnoses: F11–F16, F18–F19, F55, T39, T40, T42.3–T42.4, T42.6–T42.7, T43, T50.7, T52, R78.0–R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40–X44.

Violent offences: Murders, manslaughters, homicides and assaults or attempted murders, manslaughters or homicides recorded by the police.

Lähteet - Källor - Sources

Ahlström, S., Metso, L., Huhtanen, P. (2008). Missä nuorisoryhmissä päihteiden käyttö on vähentynyt: Suomen ESPAD-aineiston tuloksia 2007. *Yhteiskuntapolitiikka* 73 (1): 73–83.

Anturiverkosto. (2009). A-klinikkasäätiön, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ja terveysneuvontapisteiden yhteistyöverkosto.

Hakkarainen, P., Perälä, J., Metso, L. (2011a). Kukkaa pukkaa – kannabiksen kotikasvatus Suomessa. *Yhteiskuntapolitiikka* 76 (2): 148–168.

Hakkarainen, P., Metso, L., Salasuo, M. (2011b). Hampuikäpolvi, sekakäyttö ja doping. Vuoden 2010 huumekeyselyn tuloksia. *Yhteiskuntapolitiikka* 76 (4): 397–411.

Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitos. (2011). Suullinen tiedonanto huumekuolemista 2009.

Hulkko, T., Lyytikäinen, O., Jaakkola, S., Kuusi, M., Puumala, J., Ruutu, P. (toim.) (2011). Tartuntataudit Suomessa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). (Raportti/THL; 17/2011). Helsinki: Yliopistopaino.

KRP (Keskusrikospoliisi). (2011). Keskusrikospoliisin huumeusainerikollisuutta koskevat julkaisematomat tilannekatsaukset 2010 sekä keskusrikospoliisin antamat lisätiedot.

Luopa, P., Lommi, A., Kinnunen, T., Jokela, J. (2010). Nuorten hyvinvointi Suomessa 2000-luvulla: Kouluterveyskysely 2000–2009. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). (Raportti/THL; 20/2010). Helsinki: Yliopistopaino.

Mäkelä, P., Mustonen, H., Huhtanen, P. (2009). Suomalaisten alkoholinkäyttötapojen muutokset 2000-luvun alussa. *Yhteiskuntapolitiikka* 74 (3): 268–289.

Mäkelä, P., Mustonen, H., Tigerstedt, C. (toim.) (2010). Suomi juo. Suomalaisten alkoholinkäyttö ja sen muutokset 1968–2008. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Helsinki: Yliopistopaino.

Noponen, T. (2005). Poliisin suorittamat päihtyneiden säilöönnotot ja säilöönnottojen asiakaskunta Helsingissä. Poliisiammattikorkeakoulu. (Tiedotteita/Poliisiammattikorkeakoulu; 43). Espoo: Poliisiammattikorkeakoulu.

Nuorvala, Y., Huhtanen, P., Ahtola, R., Metso, L. (2008). Päihdeasiakkaat entistä vanhempia: Yhä useampi sosiaali- ja terveyspalvelujen päihdeasiakas on yli 50-vuotias. *Dialogi* 3:39–44.

Pahlen von der, B., Eriksson, P. (2003). Alkoholit ja aggressiivinen käyttäytyminen. *Duodecim* 119:2488–2493.

Partanen, P., Hakkarainen, P., Hankilanoja, A., Kuussaari, K., Rönkä, S., Salminen, M., Seppälä, T., Virtanen, A. (2007). Amfetamiinin ja opiaattien ongelmakäytön yleisyys Suomessa 2005. *Yhteiskuntapolitiikka* 72 (5): 553–561.

Piispa, M., Helakorpi, S., Laitilainen, E., Uutela, A., Jallinoja, P. (2008). Huumekontaktit ja huumemielipiteet: Tutkimus työikäisistä suomalaisista 1996–2007. Kansanterveyslaitos (KTL). (Julkaisu/KTL; B5/2008). Helsinki: Yliopistopaino.

Puusniekka, R. (2010). Kouluterveyskysely 2010: Kouluterveyspäivät 2010 - Tiivistelmät ja posterit. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). (Avauksia/THL; 21/2010).

Rainio, S., Pere, L., Lindfors, P., Lavikainen, H., Saarni, L., Rimpelä, A. (2009). Nuorten terveystapatutkimus 2009: Nuorten tupakkatuotteiden ja päihteiden käyttö 1977–2009. Sosiaali- ja terveysministeriö (STM). (Selvityksiä/STM; 47/2009).

- Rikollisuustilanne. (2010). Rikollisuus- ja seuraamusjärjestelmä tilastojen valossa. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos. (Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimuksia; 258/2011). Helsinki: Hakapaino.
- Rönkä, S., Virtanen, A. (toim.). (2009). Huumetilanne Suomessa 2009: Kansallinen huumevuosiraportti EMCDDA:lle. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). (Raportti/THL; 40/2009). Helsinki: Yliopistopaino.
- Sosiaali- ja terveysministeriö. (2007). Valtioneuvoston periaatepäätös huumaussainepoliittisesta yhteistyöstä vuosille 2008–2011. Sosiaali- ja terveysministeriö. (Julkaisuja/STM; 22/2007).
- Tanhua, H., Virtanen, A. (toim.). (2011). Huumetilanne Suomessa 2011: Kansallinen huumevuosiraportti EMCDDA:lle. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). (Raportti/THL; 62/2011). Helsinki: Yliopistopaino.
- Valtioneuvosto. (2011). Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelma. <http://www.vn.fi/hallitus/hallitusohjelma/pdf332889/fi.pdf> (22.6.2011).
- Vismanen, E. (2004). Huumehoidon alueellisen kattavuuden arviointi. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus (Stakes). Julkaisematon käsikirjoitus.
- Väänänen, T. (2010). Huumehoidon tietojärjestelmän kattavuuden arviointi vuonna 2009. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Julkaisematon käsikirjoitus.